4,50 ZŁ W TYM 8% VAT

Nr ISSN 2353-6195 Nr indeksu 350-079

Piątek 1 października 2021

magazyn

DZIENNIK ZACHODNI

Nr 229 (23.167)

„DZIENNIK ZACHODNI" z dostawą do Twojego domu lub biura. Zadzwoń do nas: 32 555 02 05 prenumerata.dziennikzachodni.pl

Tańczą ludzie wolni, mówi Agustin Egurrola, choreograf i tancerz, specjalnie dla DZ

strona 11

Jak ratowano polskie złoto. Burzliwe dzieje cennego kruszcu

Po II wojnie światowej, większość polskiego złota spoczywała w skarbcu bankowym w Londynie...

strona 12

FOT. MAT. PRASOWE NBP

Pocztówka z Międzyrzecza czyli Grzegorza Sztolera opowieść o szkole z duszą

strona 10

Reportaż

Legenda „Sondy" trwa nadal. Przewidzieli to, co będzie dzisiaj. Opowieść o niedoścignionych: Kurku i Kamińskim

strona 21

Rozmowa

Siła i jakość wywodzą się z tradycji. W Katowicach otwiera się pierwszy Zielony Bazar

strona 16

PROMOCJA 0010276041

eprasa.pl e7e35d9598

Wstępniak

Jędrzej Lipski
j.lipski@dz.com.pl

Pożegnaliśmy niedawno wybitnego i wielkiego człowieka. Wielkiego duchem, intelektualistę, niezłomnego, nieprzejednanego. Odszedł od nas dr Jerzy Targalski. Kim był i dlaczego nie możemy o nim zapomnieć.

Dr Jerzy Targalski, historyk, politolog, publicysta, był działaczem opozycji w okresie PRL. Od 1976 roku współpracownikiem Komitetu Obrony Robotników. Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się i do 1983 działał w podziemiu. Był współtwórcą podziemnego czasopisma „Niepodległość" i do 1984 jego szefem i redaktorem (pod pseudonimem Józef Darski). W 1981 był założycielem i do 1983 redaktorem podziemnego dwumiesięcznika „Obóz". Od marca 1984 do 1997 przebywał na emigracji we Francji. Był współpracownikiem najważniejszych emigracyjnych czasopism, „Kontaktu" i paryskiej „Kultury". Od wielu lat współpracował z „Gazetą Polską". Był współautorem głośnej serii publikacji „Resortowe Dzieci". Był wykładowcą Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, szefem jednostki analitycznej Akademii Sztuki Wojennej. W 2020 r. został odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności, a w grudniu 2020 - przez prezydenta Andrzeja Dudę Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Jerzy Targalski zajmował się problematyką przemian ustrojowych w Europie Środkowej i Wschodniej na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, a zwłaszcza rolą, jaką w tych przemianach odegrały służby specjalne. Był zwolennikiem lustracji i dekomunizacji. Wielokrotnie zwracał uwagę na zagrożenia wynikające ze zbyt dużej roli funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa oraz Wojskowych Służb Informacyjnych i jej tajnych współpracowników w życiu politycznym i gospodarczym Polski po 1989 roku. Za swoją bezkompromisową postawę, płacił wysoką cenę. Niezłomność, dążenie do prawdy, bezkompromisowość to dla Jerzego Targalskiego cechy kardynalne, które wyróżniały go i czyniły wybitnym człowiekiem.

Pogłębili szyb o 270 m. Na dole jest bezpieczniej

Piotr Chrobok

O blisko 270 metrów pogłębiony został szyb IV wentylacyjny w należącej do Jastrzębskiej Spółki Węglowej KWK Pniówek. W kopalni zakończyły się prace związane z jego rozbudową.

FOT. DAWID LACH, JSW

Załoga JSW na dole pogłębionego szybu pozowała do pamiątkowej fotografii

Jak wyjaśniają w JSW, dla kopalni Pniówek pogłębienie szybu wentylacyjnego było jedną z ważniejszych inwestycji przeprowadzonych w kopalni w ostatnim czasie.

- Dzięki niej, kopalnia będzie mogła bezpiecznie kontynuować rozbudowę poziomu 1000 jej zachodniej części, a w przyszłości rozpocząć budowę poziomu 1140 - tłumaczą przedstawiciele Jastrzębskiej Spółki Węglowej.

Pogłębienie szybu znaczenie będzie miało jednak nie tylko w przeszłości, ale już teraz robi różnicę w codziennej pracy górników pod ziemią.

- Zakończenie drążenia szybu IV oznacza dla kopalni Pniówek bezpieczniejszą i bardziej efektywną eksploatację pokładów węgla koksowego zalegających w zachodniej części kopalni - przyznaje Marcin Mikołajczyk, dyrektor techniczny KWK Pniówek.

Wykonane prace pozwoliły również na zniwelowanie wielu zagrożeń, jakie górnicy spotykają pod ziemią, w tym te związane ze śmiercionośnym metanem. Jeszcze przed zakończeniem prac związanych z pogłębianiem szybu, w kopalni rozpoczęto likwidację wielokilometrowych wyrobisk, którymi odpowietrzano „dół".

- Skrócenie dróg wentylacyjnych przyczyniło się do uproszczenia sieci wentylacyjnej. To w znacznym stopniu przyczyniło się do obniżenia poziomu zagrożenia metanowego oraz klimatycznego w rejonach eksploatowanych ścian - zauważa Marcin Mikołajczyk, który dodaje, że oprócz poprawy bezpieczeństwa, prostsze sieci wentylacyjne oznaczają dla kopalni obniżenie kosztów związanych z utrzymywaniem wyrobisk.

Szyb IV wentylacyjny KWK Pniówek pogłębiano przez niespełna cztery lata. Prace ruszyły jeszcze w 2017 roku. Wykonywano je dwoma etapami. Najpierw, z początkowego poziomu 705 metrów szyb pogłębiono do 855 metrów, a następnie został on pogłębiony o kolejne ponad sto metrów do poziomu 969 metrów. - Dziękuję wszystkim pracownikom zaangażowanym w tę trudną, specjalistyczną robotę. Udało nam się zakończyć prace zgodnie z planem - zwrócił się do pracujących przy pogłębianiu szybu na Pniówku górników, Marcin Mieszczak, p.o. prezesa zarządu PBSz (Przedsiębiorstwa Budowy Szybów - przyp.red), który podkreślił, że na przeszkodzie nie stanął nawet fakt prowadzenia prac w trudnym czasie pandemii COVID-19. Zwieńczeniem pogłębiania szybu, który wykonywali przedstawiciele PBSZ S.A i PPG „ROW-JAS" było wydanie dyrektorowi technicznemu „Pniówka" specjalnego meldunku o wykonaniu zadania, który następnie włożono do metalowej tulei i zabetonowano na jego dnie.

Jak informuje JSW, szyb IV wentylacyjny KWK Pniówek jest szybem wydechowym i odprowadzane jest nim powietrze m.in. z partii K-3, C, N-2, N-1, K-1.

Już jutro z DZ
Magazyn Rodzinny, a w nim: Borys Szyc

FOT. SYLWIA DĄBROWA

...oraz temat dnia
Warto mieć przyjaciół i jednocześnie być przyjacielem...

FOT.PIXABAY

Nasza Historia, polecamy!

Historia

REDAKCJA
redakcja@dz.com.pl

Mija równe 400 lat od wielkiego tryumfu nad Turkami. Pod Chocimiem Polacy, Kozacy i Litwini osłonili Europę Zachodnią - pisze w tym numerze „Naszej Historii" prof. Tomasz Panfil.

Potem przyszło nam się zmagać np. z Rosją - białą i czerwoną. I wbrew powielanym manipulacjom - z Sowietami walczyliśmy także we wrześniu 1939 r. Robili to przede wszystkim żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza - zgodnie z przysięgą „u Polski bram straż trzymać mam". Kto słyszał np. o ostatniej walce KOP pod Wytycznem 1 października 1939 r.? A sowieckiej agresji zbrojnej - nie żadnemu „wkroczeniu" - towarzyszyła agresja propagandowa o „wyzwalaniu" Białorusinów, Ukraińców i Żydów spod buta polskich panów.

Za nami beatyfikacja ks. Stefana Wyszyńskiego, przed nami tekst o ks. Wojciechu Zinku, który jako jedyny pozostający na wolności członek Episkopatu Polski nie poparł internowania Prymasa, za co trafił do katowni przy ul. Rakowieckiej w Warszawie.

Z Rakowieckiej niedaleko na Powązki Wojskowe. Tu wciąż chowani są „zasłużeni" generałowie PRL-u. Ostatnio Wacław Szklarski - planista stanu wojennego, czy Władysław Ciastoń - szef SB podejrzewany o sprawstwo kierownicze mordu na ks. Jerzym Popiełuszce.

A skoro jesteśmy przy osobie błogosławionego kapelana „Solidarności" - co ksiądz Jerzy Popiełuszko robił w Kazuniu w dniu, w którym został porwany? - pyta prokurator Andrzej Witkowski, który od lat stara się rozwikłać tajemnicę zbrodni.

Tadeusz Płużański

Zuzia wytańczyła na rolkach mistrzostwo świata

Sukcesy

Jastrzębianka na rolkach czyni cuda. Zuzanna Jaskulska wytańczyła trzecie miejsce Mistrzostw Świata w jeździe figurowej. Pokonała 300 rywalek z 19 krajów. Co ciekawe, jastrzębianka sama przygotowuje się do zawodów - nie ma trenera. Układa choreografię i dobiera muzykę.

Pochodząca z Jastrzębia, na co dzień uczącą się w jastrzębskim LO w Zespole Szkół nr 6 im. Jana III Sobieskiego, Zuzanna Jaskulska jest w swojej dyscyplinie jedną z najlepszych zawodniczek na świecie! Parająca się jazdą figurową nastolatka zajęła trzecie miejsce w rozegranych w Cieszynie Mistrzostwa Świata Federacji WIFSA (Światowego Stowarzyszenia Jazdy Figurowej na Rolkach). Jubileuszowa, dziesiąta odsłona światowych mistrzostw po raz pierwszy zawitała do Polski.

W zawodach rozgrywanych w Cieszynie mogli wystąpić zawodnicy zrzeszeni w federacji WIFSA. W sumie na Śląsk Cieszyński przyjechało trzysta zawodniczek i zawodników z całego świata.

Do walki o najwyższe laury stanęli reprezentanci łącznie dziewiętnastu krajów. Między innymi: USA, Kanady, Japonii, czy Indii, a także krajów europejskich, takich jak: Belgia, Francja, Hiszpania oraz Włochy i rzecz jasna Polska. W Cieszynie zawody odbywały się w kilku kategoriach. Rywalizowano w konkurencjach solistów, solo dance, jak również synchron, w których zmagały się zespoły złożone z kilku osób, od ośmiu do dwunastu.

W Mistrzostwach konkurowano także w kategorii solistek. I to właśnie w niej, Zuzanna Jaskulska wytańczyła brązowy medal.

Sukces jastrzębianki jest o tyle duży, że był kolejnym odniesionym przez zawodniczkę. Na kilka miesięcy przed Mistrzostwami Świata, Zuzanna Jaskulska także uplasowała się na trzecim stopniu podium. Zajęła je w zawodach w Warce. Oba osiągnięcia oprócz zajętego przez jastrzębiankę miejsca mają jeszcze jeden wspólny mianownik. Do obu Zuzanna Jaskulska przygotowywała się sama!

W rywalizacji w Warce medalistka sama ułożyła program swojego występu. Osobiście dobrała muzykę. Samodzielnie uszyła nawet strój, w którym wystąpiła w trakcie zawodów. Podczas, gdy jej rywalki przygotowywały się do rywalizacji pod czujnym okiem trenerów.

Zdjęcia jastrzębianki tańczącej na rolkach znajdziecie Państwo na naszym portalu: dziennikzachodni.pl

Prenumerata Zadzwoń!
32 555 02 05
prenumeratadomowa@dz.com.pl
prenumerata.dziennikzachodni.pl

Piątek
18°C
8°C
Ciśnienie **1012 hPa**
Wiatr **płd.-zach. 12 km/h**
Uwaga **wilgotno**

Sobota
20°C
9°C
Ciśnienie **1009 hPa**
Wiatr **pd.-zach. 22 km/h**
Uwaga **silne wiatry**

Niedziela
21°C
13°C
Ciśnienie **1021 hPa**
Wiatr **pd.-wsch. 30 km/h**
Uwaga **ciepło**

eprasa.pl e7e35d9598

NIK krytycznie o Funduszu Sprawiedliwości

Warszawa
Leszek Rudziński
leszek.rudzinski@polskapress.pl

– NIK negatywnie oceniła sposób wykorzystania będących w jego dyspozycji środków publicznych – przekazał Michał Jędrzejczyk, dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

FOT. ADAM JANKOWSKI

Resort sprawiedliwości uważa, że raport NIK jest nierzetelny

Michał Jędrzejczyk konferencję rozpoczął od wyjaśnienia, czym jest Fundusz Sprawiedliwości. – Fundusz Sprawiedliwości to państwowy fundusz celowy. Oznacza to, że część środków została wyodrębniona z budżetu państwa, czyli pieniędzy nas wszystkich, i przekazana ministrowi sprawiedliwości na konkretne cele – tłumaczył. – Powstaniu funduszu przyświecała idea, aby z pieniędzy pochodzących od sprawców przestępstw pomagać ofiarom – podkreślił.

Kontrola objęła realizację zadań ministra sprawiedliwości oraz prawidłowość i efektywność wykorzystania środków z funduszu przez beneficjentów. Z tego powodu oceniono 35 umów, których łączna wartość to 136 milionów złotych, a także objęto kontrolą ministra sprawiedliwości i 20 innych podmiotów.

– NIK negatywnie oceniła działania ministra sprawiedliwości w zakresie zapewniania właściwych uwarunkowań funkcjonowania funduszu, a także sposób wykorzystania będących w jego dyspozycji środków publicznych – zaznaczył.

Kierownik kontroli Paweł Gibuła przedstawił główne wnioski kontroli, która została przeprowadzona.

Wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski, który jest odpowiedzialny za Fundusz Sprawiedliwości, odniósł się do niektórych zarzutów zawartych w raporcie NIK. - Oświadczam, że dopóki będę odpowiedzialny za Fundusz Sprawiedliwości, każda osoba otrzyma pomoc, jeśli jest pokrzywdzona przez przestępstwo. Niezależnie gdzie pracuje, jakie ma poglądy i jakie ma zarobki. Bo takie są zasady Funduszu Sprawiedliwości i prawa człowieka, na których straży stoi Ministerstwo Sprawiedliwości - powiedział Romanowski.

Stwierdził też, że raport jest „szokującym dowodem braku elementarnej rzetelności Najwyższej Izby Kontroli".

Czwarta fala pandemii. Chcemy obostrzeń dla niezaszczepionych

Warszawa
Aleksandra Kiełczykowska
aleksandra.kielczykowska@polskapress.pl

Najwięcej respondentów – 37,1 proc. – oczekuje od rządzących zaostrzenia rygorów epidemicznych dla niezaszczepionych – wynika z najnowszego sondażu United Surveys dla „Dziennika Gazety Prawnej" i RMF FM.

FOT. ARKADIUSZ WOJTASIEWICZ

Wśród niezaszczepionych, jak wynika z danych MZ, prym wiodą uczniowie w wieku 12-17 lat

Ministerstwo Zdrowia informuje o rosnącej liczbie nowych zakażeń koronawirusem i utrzymującej się już tendencji wzrostowej. Nowe zakażenia podane w środę po raz pierwszy od czterech miesięcy przekroczyły liczbę 1200 przypadków. Resort poinformował wtedy o 1234 nowych zakażeń koronawirusem i śmierci 22 pacjentów z COVID-19.

Natomiast w czwartek wiceminister zdrowia Waldemar Kraska na antenie PR24 poinformował o 1208 zakażeniach i 27 zgonach. – Czwarta fala stała się faktem – podkreślił.

W najnowszym sondażu dla United Surveys „Dziennika Gazety Prawnej" i RMF FM Polakom zadano pytanie: „Jakich decyzji rządu ws. polityki epidemicznej oczekuje Pani/Pan w najbliższych tygodniach?". Najwięcej z nich, bo 37,1 procent, wskazało zaostrzenie rygorów dla niezaszczepionych, natomiast zaostrzenia dla wszystkich oczekuje jedynie 8,1 procent.

Tylko 10,2 procent badanych w sondażu United Survey wskazuje na pełny lockdown. 17,8 procent pytanych nie ma zdania

28,3 procent badanych chce utrzymania obostrzeń na tym samym poziomie, co obecnie, a 16,8 procent wskazało, że odpowiednie byłoby poluzowanie rygorów. 9,6 procent nie ma zdania w tej kwestii.

Polakom zadano także drugie pytanie: „Z jakimi obostrzeniami się liczą, jeśli liczba przypadków koronawirusa gwałtownie wzrośnie?".

Najwięcej, bo 45,7 procent, wskazało na noszenie maseczek na ulicy, a niewiele mniej, bo 43,1 procent, spodziewa się przejścia szkół na naukę zdalną.

35,7 procent ankietowanych spodziewa się wprowadzenia limitu w kościołach, 20,2 procent zamknięcia galerii handlowych, a 16,8 procent zamknięcia barów i restauracji.

Tylko 10,2 procent wskazuje na pełny lockdown. 17,8 procent nie ma zdania.

Wiceminister zdrowia Waldemar Kraska w rozmowie z PR24 zwrócił uwagę, że „czwarta fala stała się faktem".

– Trend wzrastający zdecydowanie już w tej chwili się utrwalił. Jeżeli porównamy tydzień do tygodnia, to jest wzrost o 24 procent – podkreślił.

Zaapelował również do wszystkich, którzy jeszcze nie zdecydowali się na zaszczepienie przeciw COVID-19, aby zmienili swoje nastawienie. Przekazał też, że w województwach, w których zaszczepiło się najmniej osób, jest najwięcej zajętych łóżek covidowych. – Tutaj przoduje województwo lubelskie – wskazał Kraska.

– Wszystkie prognozy, które mamy, wskazują, że apogeum czwartej fali nastąpi w listopadzie, ale niewykluczone jest przesunięcie na grudzień – mówi polskatimes.pl minister zdrowia Adam Niedzielski. Jak dodaje, ośrodki, z którymi współpracuje resort zdrowia, pokazują, że w szczycie „równie dobrze może być 10 tysięcy, jak i nawet 40 tysięcy zakażeń".

Tymczasem firma Pfizer rozpoczęła fazę badań klinicznych pierwszego doustnego środka przeciwwirusowego, przeznaczonego do zapobiegania infekcji u osób dorosłych po narażeniu się na kontakt z koronawirusem SARS-CoV-2. Oddzielnie badany jest też potencjał terapeutyczny nowego środka u chorych z rozwiniętym COVID-19.

Badania, które wystartowały 27 września 2021 r., noszą nazwę „ocena inhibicji proteazy w poekspozycyjnej profilaktyce COVID-19". To już trzecia praca badawcza dotycząca tego nowatorskiego środka. Nie wiadomo, kiedy środek zostanie zaaprobowany do użytku.

KRÓTKO

Warszawa
TK po raz kolejny zajmował się wnioskiem premiera

W czwartek Trybunał Konstytucyjny powrócił do rozpatrywania wniosku premiera w sprawie zasady wyższości prawa unijnego nad prawem krajowym. Sama rozprawa była już kilkukrotnie odraczana. W 129-stronicowym wniosku Mateusz Morawiecki ocenia, że na mocy aktualnego orzecznictwa TSUE zasada pierwszeństwa prawa UE i lojalnej współpracy zyskały nową treść, której elementem jest przyznanie sądom, „nieznanej polskiemu prawu, kompetencji podejmowania rozstrzygnięć z pominięciem konstytucji, także wtedy, kiedy rozstrzygnięcie jest niezgodne z ustawą zasadniczą". Premier zakwestionował przepisy, które w zaskarżonym rozumieniu uprawniają lub zobowiązują organ do odstąpienia od stosowania polskiej konstytucji lub nakazują stosować przepisy prawa w sposób niezgodny z nią. **(AIP)**

Warszawa
Trudne negocjacje z Czechami ws. Turowa

Rozmowy polsko-czeskie w sprawie Turowa zostały przerwane o godzinie 1 w nocy ze środy na czwartek. - To są kwestie trudne, złożone, wymagające bardzo dużej uwagi - powiedział minister klimatu i środowiska Michał Kurtyka. Szef polskiej delegacji nie chciał komentować ani przebiegu rozmów, ani uszczegółowić, czy porozumienie zostało już osiągnięte i w jakich aspektach. **(AIP)**

Warszawa
e-TOLL powinien mieć okres przejściowy?

Rzecznik MŚP Adam Abramowicz w skierowanym do szefa Krajowej Administracji Skarbowej Magdaleny Rzeczkowskiej piśmie zwrócił się z prośbą o przedłużenie okresu przejściowego w zakresie równoczesnego działania systemu viaTOLL oraz e-TOLL. Zdaniem rzecznika MŚP przedłużenie terminu rejestracji w systemie e-TOLL pozwoli na płynną migrację danych wielu użytkowników z dotychczasowego systemu viaTOLL. **(AIP)**

Dziś Dzień Polskiej Muzyki. Biorą w nim udział stacje radiowe i muzyczne TV. Szkoda, że tylko raz w roku

Warszawa
Tomasz Dereszyński
t.dereszynski@polskatimes.pl

1 października polska muzyka zdominuje anteny ponad 50 rozgłośni radiowych i telewizji muzycznych w kraju. Serwisy streamingowe będą promować listy z polską muzyką. Kupimy taniej płyty i bilety na koncerty.

FOT. UMP

Kasia Golomska i Kamil Durski jako ATLVNTA (kiedyś Lily Hates Roses) wydali pierwszą płytę. Czy usłyszymy ich dziś?

Dzień Polskiej Muzyki to już trzecia edycja specjalnej kampanii mającej na celu promocję polskiej muzyki oraz wsparcie rozwoju polskiego rynku muzycznego. Kulminacyjnym punktem kampanii jest specjalne pasmo tylko z polską muzyką w największych ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych rozgłośniach radiowych i telewizjach muzycznych w kraju, które potrwa w godz. 10.00 -11.00. 1 października polska muzyka zdominuje anteny ponad 50 rozgłośni radiowych i telewizji muzycznych w kraju.

Z okazji dnia w salonach i serwisach sieci Empik od 29 września do 12 października można skorzystać z promocji „3 za 2" na płyty CD ze Złotej Kolekcji, prezentującej kultowe postacie polskiej piosenki. W tych dniach obowiązywać będzie również rabat -20% na wybrane tytuły wydane przez Polskie Nagrania.

Największe biletery – tj. eBilet.pl, Eventim, Ticketmaster, Going i Empik Bilety – ponownie przygotują dla fanów specjalne promocje na zakup biletów na koncerty polskich artystów. W bileterii Eventim w dniach 1-3 października na hasło „Polska muzyka" będzie można otrzymać voucher zniżkowy o wartości 10 zł na bilety na wybrane koncerty polskich artystów.

Serwisy streamingowe – m.in. Spotify, TIDAL i Empik Music – aktywnie będą promować playlisty z polską muzyką.

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji (art. 15 ust. 2 ustawy) stacje radiowe muszą przeznaczać co najmniej 33 proc. czasu emitowania piosenek na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60 procent w godzinach 5-24.

eprasa.pl e7e35d9598

Test butelkomatów PET zaliczony na piątkę

Recykling

Zbigniew Biskupski
z.biskupski@polskatimes.pl

Podobnie jak za szklane butelki, wkrótce będziemy płacić kaucję za butelki plastikowe, tzw. PET, oraz za puszki. Kaucja wyniesie być może nawet 50 gr. To ma nas skłonić do oddawania opakowań, by nie zaśmiecały planety, ale poddawane były recyklingowi.

Aż 70 proc. respondentów potwierdza wyższość potrzeby działań w duchu eko nad lokalizacją urządzenia (24 proc.) – wynika z badania przeprowadzonego przez Lewiatan i Interseroh podczas pilotażowego testu butelkomatów w wybranych sklepach sieci. Oznacza to, że większość konsumentów pokusi się o zakupy w bardziej oddalonym sklepie, jeśli będzie on miał na swoim terenie umieszczony butelkomat z systemem kaucyjnym. Wszyscy respondenci wyrazili chęć korzystania z automatu, gdyby był blisko ich domu.

Polacy są coraz bardziej świadomi swojej odpowiedzialności za środowisko i chętniej podejmują działania w tym zakresie. Butelkomat to ekologiczne urządzenie, które stanowi ważne ogniwo w łańcuchu recyklingu, dając pewność, że oddane butelki zostaną przetworzone w 100 procentach. Jest to istotne z punktu widzenia ekologii, ponieważ w Polsce recyklingowi poddaje się zaledwie 43 proc. butelek PET. Dla porównania, w Holandii i Niemczech jest to 95 proc. – poziom ten osiągnięto właśnie dzięki butelkomatom i systemowi kaucyjnemu.

Najsilniejszą zachętą jest przede wszystkim system kaucyjny (ponad 74 proc.); kolejną pewność, że oddana butelka trafi do recyklingu, na co wskazuje aż 70 proc. badanych.

– Coraz mniej ludzi wyrzuca butelki PET do odpadów zmieszanych (zaledwie 3 proc. respondentów). To dobra wiadomość, bo dzięki takim praktykom jesteśmy w stanie zamknąć w obiegu plastik i nie przyczyniać się do zwiększania jego produkcji. Niestety butelkomat, pomimo sukcesów za granicą, w naszym kraju był do tej pory traktowany po macoszemu. Na szczęście ta tendencja się odwraca. Nie powinniśmy zaprzepaścić tej szansy, ponieważ Polacy są coraz bardziej gotowi na aktywną ochronę środowiska, dlatego na tym poziomie edukacja jest kluczowa – komentuje Paweł Lesiak, wiceprezes zarządu Interseroh Organizacji Odzysku Opakowań SA.

Na zlecenie PSH Lewiatan portal kujawy.info przeprowadził sondę uliczną wśród mieszkańców Włocławka, z której wynika, że nawet starsze osoby wykazują zainteresowanie butelkomatem. Uważają wprowadzenie takich urządzeń za słuszne i pomocne w ograniczeniu liczby plastiku – nie tylko w przestrzeniach publicznych, ale też na wysypiskach odpadów, na których zaczyna brakować miejsca. Uczestnicy sondy chętnie korzystali z butelkomatów i popierają pozostawienie automatu na stałe. Podczas dwumiesięcznej akcji na terenie dwóch sklepów sieci Lewiatan zebrano łącznie 25 tysięcy butelek PET.

– Przez trzy miesiące testowaliśmy butelkomaty w wybranych sklepach we Włocławku i muszę przyznać, że zaskoczyło nas ich pozytywne przyjęcie przez mieszkańców oraz klientów naszej sieci. Po publikacji materiałów w prasie otrzymaliśmy wiele pytań dotyczących pojawienia się butelkomatów we wszystkich sklepach naszej sieci. Kontynuujemy testy w województwie mazowieckim: w Grójcu i Rembelszczyźnie. Test to dla nas możliwość przygotowania sklepów pod kątem organizacyjnym w zakresie magazynowania surowca i przekazywania do recyklera, by mógł być przetworzony i ponownie użyty – mówi Marcin Poniatowski, członek zarządu Lewiatana.

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

Plastikowe nakrętki i opakowania po napojach to zmora naszych czasów. Czas na prawdziwy recykling

Wielka platforma wideo idzie na wojnę z antyszczepionkowcami

Stany Zjednoczone

Kazimierz Sikorski
kazimierz.sikorski@polskapress.pl

Dość pobłażania dla antyszczepionkowców w sieci. YouTube zapowiada, że będzie blokował ich konta i wszelkie treści głoszące, że szczepionki są niebezpieczne.

FOT. REX FEATURES/EAST NEWS

Ruchy antyszczepionkowe na świecie wciąż są głośnie. 18 września w Londynie przeszedł marsz przeciwników dokumentów covidowych

YouTube zapowiedział blokowanie antyszczepionkowców i wszelkich treści głoszących, że szczepionki są niebezpieczne, powodują długotrwałe problemy zdrowotne lub nie są skuteczne, a także takich, w których pojawiają się błędne informacje na temat substancji zawartych w preparatach.

YouTube usuwa kanały powiązane z takimi głośnymi działaczami antyszczepionkowymi, jak Joseph Mercol i Robert F. Kennedy Jr., o których eksperci mówią, że są częściowo odpowiedzialni za sianie sceptycyzmu, co przełożyło się na spowolnienia liczby szczepień przeciwko COVID-19 w USA i innych krajach. Usunięto już niemieckojęzyczne kanały rosyjskiego nadawcy RT, bo naruszyły politykę dotyczącą dezinformacji na temat COVID-19. Reakcja Rosji była natychmiastowa: nazwała ten krok „bezprecedensową agresją informacyjną" i zagroziła blokadą YouTube.

W ramach nowych zasad mających ograniczyć treści antyszczepionkowe w witrynie należącej do Google, YouTube zablokuje filmy, w których twierdzi się, że stosowanie szczepionek przeciw COVID-19 zatwierdzonych przez organy ds. zdrowia są nieskuteczne lub niebezpieczne. Firma wcześniej zablokowała filmy, które zawierały takie twierdzenia o szczepionkach przeciw koronawirusowi, ale nie te dotyczące innych preparatów przeciwko odrze czy wietrznej ospie.

Opracowanie solidnych zasad wymagało czasu. Chcieliśmy wprowadzić politykę, która będzie kompleksowa i możliwa do wyegzekwowania

Zdaniem badaczy dezinformacji popularność treści antyszczepionkowców na YouTube przyczyniła się do rosnącego sceptycyzmu wobec szczepionek ratujących życie ludziom w Stanach Zjednoczonych i na całym świecie. Wskaźniki szczepień spadły i 56 procent populacji USA otrzymało dwa szczepienia – w porównaniu z 71 procentami w Kanadzie i 67 procentami w Wielkiej Brytanii. W lipcu prezydent Joe Biden powiedział, że filmy z mediów społecznościowych są częściowo odpowiedzialne za rozpowszechnianie dezinformacji na temat szczepionek i muszą zrobić więcej, aby rozwiązać ten problem.

Podobnie jak Facebook i Twitter, YouTube zbyt mocno tolerował takie treści, argumentując, że utrzymanie otwartej platformy ma kluczowe znaczenie dla wolności słowa. Jednak w miarę jak filmy coraz częściej trafiały pod ostrzał organów regulacyjnych, prawodawców i zwykłych użytkowników za przyczynianie się do problemów społecznych – w tym sceptycyzmu dotyczącego szczepionek – YouTube ponownie zmienia zasady.

O tych zmianach Hany Farid, profesor informatyki i badacz dezinformacji na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley, mówi, że było 18 miesięcy na przemyślenie tych kwestii. Wiedziano, że nadchodzi szczepionka i taka polityka wobec antyszczepionkowców powinna obowiązywać od samego początku.

Masakra w więzieniu w Ekwadorze. W starciach więźniów zginęło 120 osób

Quito

Kazimierz Sikorski
kazimierz.sikorski@polskapress.pl

Aż 400 policjantów tłumiło starcia, do jakich doszło w więzieniu Litoral w Ekwadorze. Jest prawie 120 zabitych, kilku więźniom odcięto głowy.

FOT. POLICJA EKWADORSKA/EAST NEWS

Litoral jest jednym z najniebezpieczniejszych więzień w Ekwadorze. Często dochodzi tam do krwawych aktów przemocy

Masakra w więzieniu Litoral. W starciach rywalizujących gangów w zakładzie karnym w ekwadorskim Guayaquil zginęło prawie 120 osób. Takiego horroru w tym kraju jeszcze nie było.

Co najmniej pięciu więźniom odcięto głowy podczas starć, inni ginęli od kul i noży. Dowódca miejscowej policji Fausto Buenano mówił, że więźniowie zdobyli granaty, którymi ciskali w siebie i siły porządkowe. Potrzeba było aż 400 policjantów, by odzyskać kontrolę nad więzieniem, w którym przebywa wiele osób skazanych za handel narkotykami. Szef ekwadorskiej służby więziennej Bolivar Garzon określił zajścia jako straszne. Dodał, że siły porządkowe przejęły kontrolę nad więzieniem; nadal odkrywa się ciała kolejnych ofiar.

Był to najnowszy z serii śmiertelnych incydentów z udziałem członków rywalizujących gangów walczących o kontrolę nad więzieniami. W lutym w podobnych zajściach zginęło 79 więźniów. Więzienie Litoral uważa się za jedno z najniebezpieczniejszych w kraju.

Buenano wyjaśniał, że więźniowie z jednego skrzydła zakładu karnego przeczołgali się przez dziurę do innego, gdzie zaatakowali członków konkurencyjnego gangu. Ponad 80 więźniów zostało rannych. Policjantom udało się na czas dotrzeć do sześciu kucharzy, którzy zostali uwięzieni. Prezydent Ekwadoru Guillermo Lasso ogłosił stan wyjątkowy we wszystkich więzieniach w kraju.

W Litoral przebywają więźniowie z Los Choneros – ekwadorskiego gangu, który ma powiązania z potężnym meksykańskim kartelem narkotykowym Sinaloa. Ale inna meksykańska grupa, kartel Jalisco New Generation, również próbuje zawrzeć sojusze z ekwadorskimi gangami, aby przejąć kontrolę nad szlakami przemytu narkotyków prowadzącymi z Ekwadoru do Ameryki Środkowej.

Niedawno prezydent Lasso mówił, że zakłady karne są bardzo przepełnione. Ogłosił plany przyspieszenia zwalniania więźniów, którzy popełnili drobne przestępstwa.

eprasa.pl e7e35d9598

Park Śląski znowu bez prezesa

Tomasz Breguła
t.bregula@dz.com.pl

Chorzów

Park Śląski w Chorzowie nie ma prezesa. W czwartek 30 września prezes Parku Śląskiego Agnieszka Bożek złożyła rezygnację. Funkcję pełniła od lutego 2020 roku. To już piąta osoba, która pełniła rolę prezesa Parku Śląskiego pod rządami obecnego marszałka województwa śląskiego Jakuba Chełstowskiego. Na ten moment nie wiadomo jeszcze kto zajmie jej miejsce. Będzie szóstym prezesem.

Park Śląski poinformował 30 września, że Agnieszka Bożek złożyła rezygnację z pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki. Komunikat został opublikowany w mediach społecznościowych.

- Było to dla mnie ogromne wyzwanie, mam nadzieje, że sprostałam oczekiwaniom zarówno Państwa jak i Zarządu Województwa Śląskiego - czytamy w oświadczeniu Agnieszki Bożek. - Przez ten czas udało się również ożywić Park Śląski i udowodnić, że jest na każdą pogodę i porę roku. Ważnym aspektem jest również wynik finansowy Spółki, który został znacząco poprawiony, a ten rok powinien być jeszcze lepszy - poinformowała.

Agnieszka Bożek pochodzi z Tychów. Pełniła funkcję prezesa Parku Śląskiego od końca lutego 2020 roku. Wcześniej była bliską współpracowniczką marszałka Jakuba Chełstowskiego. Ukończyła Wyższą Szkołę Zarządzania i Marketingu w Sosnowcu oraz Politechnikę Śląską. Kierowała spółkami prawa handlowego i pełniła funkcje menadżerskie. Znana jest również jako samorządowiec i społecznik.

- Biorąc pod uwagę ogromny wkład pracy, energii i serca jakie włożyłam w pracę na rzecz Parku Śląskiego decyzja, którą podjęłam nie była łatwa. Wierzę jednak, ze to co udało mi się zrobić i rozpocząć będzie służyło przez długie lata parkowym gościom. Park Śląski to niezwykła ponad 70 letnia historia, która pokazuje, że to ludzie tworzą to miejsce. Z tym przeświadczeniem wierzę, że Park powróci do swoich lat świetności - zaznaczyła Agnieszka Bożek.

FOT. ARC

Prezes Agnieszka Bożek złożyła rezygnację z pełnienia funkcji prezesa zarządu Parku Śląskiego

W oświadczeniu Bożek wskazała także, że Park Śląski, który prowadzi kilkuletni, wart ponad 200 mln zł program rewitalizacji, potrzebuje środków niezbędnych do kontynuacji rozpoczętych przemian. Chodzi o należącą do samorządu woj. śląskiego spółkę Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku w Chorzowie (WPKiW), która zarządza należącym do województwa Parkiem Śląskim - położonym na pograniczu Chorzowa, Katowic i Siemianowic Śląskich największym śródmiejskim kompleksem parkowym w kraju. „Pomimo wielu już wdrożonych zmian, Park Śląski potrzebuje środków finansowych, które są niezbędne do kontynuacji rozpoczętych przemian. Biorąc pod uwagę powyższe i ogromny wkład pracy, energii i serca, jakie włożyłam w pracę na rzecz Parku Śląskiego decyzja, którą podjęłam, nie była łatwa - zaznaczyła pani prezes.

Sławomir Gruszka, rzecznik prasowy Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach, pytany o rezygnację Agnieszka Bożek, odpisał tak:

Potwierdzam, że prezes Agnieszka Bożek złożyła rezygnację z funkcji prezesa Parku Śląskiego. Podczas wykonywania obowiązków prezesa Parku Śląskiego przez Agnieszkę Bożek zdynamizowane zostały prace inwestycyjne. Przyspieszono z realizacją wielu zadań. Uporządkowano dokumentację projektową, rozpoczęto kolejne przedsięwzięcia, ustabilizowano finanse. Ten rok po zamknięciu będzie najlepszym dla Parku Śląskiego w ostatnich latach. Dziękujemy Pani Prezes za zaangażowanie i efektywną pracę. Życzymy sukcesów na dalszej drodze zawodowej. Na ten moment nie wiadomo, kto zastąpi ją na stanowisku prezesa w Parku Śląskim. Rozległy, 600-hektarowy Park Śląski wymaga znacznych prac rewitalizacyjnych. Trzy lata temu poprzednie władze regionu zawarły umowę z WPKiW na dofinansowanie modernizacji parku kwotą 226 mln zł z funduszy unijnych (z inicjatywy Jessica). To największy program inwestycyjny w historii Parku Śląskiego.

Po przejęciu projektu obecny marszałek woj. śląskiego Jakub Chełstowski mówił w maju 2019 r. o „ostatnim dzwonku", aby należący do samorządu regionu „park zyskał stabilnego partnera finansowego w postaci województwa śląskiego i aby co roku w jego budżecie znalazło się kilkanaście, jeśli nie kilkadziesiąt milionów na konkretne dodatkowe inwestycje". Chełstowski deklarował, że środki te będą przekazywane na podwyższanie kapitału zakładowego spółki WPKiW.

W 2019 r. zarząd Parku Śląskiego zadeklarował realizację projektu modernizacji Parku Śląskiego o łącznej wartości niemal 360 mln zł, zgodnie harmonogramem rozpisanym do 2027 r. Dotyczy to zarówno rewitalizacji Parku, jak też prac związanych z przebudową Planetarium (w osobnym unijnym projekcie o wartości prawie 99 mln zł).

REKLAMA 0310253408

eprasa.pl e7e35d9598

opinie

„Wedlowie. Czekoladowe imperium" (Wydawnictwo Czarne)

Łukasz Garbal, autor książki o rodzinie, z której nazwiskiem stykamy się od dzieciństwa, przenosi nas do pracowni XIX-wiecznych mistrzów cukiernictwa, dawnych manufaktur czekolady, do gabinetów warszawskich fabrykantów i hal fabrycznych. To słodko-gorzki kawałek naszej historii.

Carl Wedel przyjechał do Warszawy z Berlina i w 1851 roku otworzył przy ulicy Miodowej swoją pierwszą cukiernię. Emil, a później Jan Wedlowie, przedstawiciele kolejnych pokoleń tej dynastii, zmienili niedużą cukiernię w potężną fabrykę i osiągnęli sukces na niebywałą skalę, także w wymiar ze finansowym, zaś ich produkty stały się dla Polaków trwałym symbolem wybornego smaku. Oni sami natomiast coraz głębiej wrastali w warszawski krajobraz, angażując się całym sercem (a nieraz i portfelem) w polskie sprawy. Stali się Polakami z wyboru. Wedlowie nie bali się nowych technologii i innowacyjnych – jak na tamte czasy – form promocji. Ale musieli odnaleźć się także w nowej rzeczywistości społecznej; coraz więcej kobiet walczyło o swoje miejsce na rynku pracy, coraz częstsze były strajki robotników domagających się poprawy sytuacji bytowej. A potem nadeszła wojna, która zmieniła wszystko.

JADWIGA JENCZELEWSKA

Trzeba nauczyć się żyć z koronawirusem tak samo jak z grypą, którą już oswoiliśmy

Lidia Lemaniak
lidia.lemaniak@polskapress.pl

Rozmowa

Apogeum czwartej fali nastąpi w listopadzie, ale niewykluczone jest przesunięcie na grudzień. Rozpędzanie się fali będzie dłużej trwało niż w poprzednim roku ze względu na szczepienia – mówi minister zdrowia Adam Niedzielski.

FOT. ADAM JANKOWSKI

Minister Adam Niedzielski

Czwarta fala pandemii koronawirusa w Polsce już jest, czy jeszcze nie?

Tak, zdecydowanie już jest.

Na jakim jej etapie jesteśmy?

Widać wyraźnie rozejście się ścieżki wzrostu liczby zakażeń z poprzedniego roku we wrześniu, w stosunku do tej ścieżki, którą widzimy obecnie. Ona jest położona nieco niżej.

Jak to interpretować?

To efekt szczepień – one po prostu działają i widać to. Rok temu wariant wirusa był o wiele mniej zakaźny niż mutacja Delta, z którą zmagamy się teraz. Mimo że mamy do czynienia z o wiele groźniejszym wariantem wirusa, to i tak nie wywołuje on aż takiej liczby zakażeń. Jeżeli spojrzymy na województwa, w których w ubiegłym roku mieliśmy duże przyspieszenie zakażeń – jak śląskie czy pomorskie – to teraz, dzięki szczepieniom, tam nie występuje problem szybkiego wzrostu transmisji. A mamy go tam, gdzie szczepień jest mało – na Lubelszczyźnie i Podkarpaciu.

Kiedy może być najwięcej zakażeń?

Wszystkie prognozy, które mamy, wskazują, że apogeum fali nastąpi w listopadzie, ale niewykluczone jest przesunięcie na grudzień. Rozpędzanie się fali będzie dłużej trwało niż w poprzednim roku. Przyrosty zakażeń są hamowane liczbą osób, która w tej chwili jest zaszczepiona. A jaka będzie liczba w szczycie zakażeń? Ośrodki, z którymi współpracujemy, pokazują duże zróżnicowanie – to równie dobrze może być 10 tys., jak i 40 tys. zakażeń. To pewna „gra parametrów", z jakimi mamy do czynienia: ile osób jest szczepionych, jak wygląda tzw. dyscyplina społeczna, czyli np. noszenie maseczek, zachowywanie dystansu, dezynfekcja, itp. Najprawdopodobniej będzie to przedział do 20 tys. zakażeń.

Co będzie brane pod uwagę, nim zapadnie decyzja o zaostrzeniu restrykcji?

W przeciwieństwie do poprzednich fal, liczba zakażeń nie jest najważniejszym parametrem. Obecnie o wiele ważniejsze jest to, jaka jest liczba hospitalizacji. Szczepienia powodują, że rozpędzanie fali jest zdecydowanie wolniejsze. Zakładamy też, że liczba szczepień przełoży się na stosunkowo mniej hospitalizacji. Już dziś widzimy wolniejsze zajmowanie łóżek szpitalnych. Biorąc pod uwagę wydolność naszego systemu opieki zdrowotnej, to nawet liczba 20-30 tys. zakażeń nie przełoży się w drastyczny sposób, jak np. w trzeciej fali, na liczbę hospitalizacji. Właśnie to będzie podstawą podejmowania decyzji.

Gdyby spełniły się najczarniejsze scenariusze, byłoby mnóstwo hospitalizacji, to jest możliwość, że wróci tzw. twardy lockdown – czyli np. zamknięcie restauracji, kin, maseczki na zewnątrz?

Pandemia już wiele razy uczyła nas pokory. Nie mogę przekreślać żadnego scenariusza. Ten, który przewiduje wdrożenie najostrzejszych środków, oczywiście jest możliwy, ale jego prawdopodobieństwo oceniłbym dziś na granicy błędu statystycznego.

Osoby zaszczepione czują pewne rozgoryczenie, bo muszą chodzić w maseczkach w przestrzeniach zamkniętych, komunikacji miejskiej, itd. Dlaczego mają taki obowiązek?

Dlatego, że szczepienie nie daje stuprocentowej skuteczności i o tym trzeba mówić otwarcie. To nie jest ochrona kompletna, lecz taka, która – nawet jeżeli ma powyżej 90 proc., a tak było w przypadku wariantu Alfa – to oznacza, że około 10 proc. osób może się zakazić.

A może powinniśmy nauczyć się żyć z koronawirusem bez tych wszystkich obostrzeń i traktować go jak każdą chorobę, np. grypę?

Na pewno musimy się nauczyć żyć z koronawirusem. Istotna będzie z tego punktu widzenia czwarta fala, bo powie nam, co się będzie działo w przyszłości. Jeśli będziemy mieć mniejszą liczbę hospitalizacji i ta choroba zostanie sprowadzona do leczenia na poziomie lekarza rodzinnego i ambulatorium, będzie to wskazówka, że kolejne fale będą mniej dolegliwe. Jeśli chodzi o grypę, obecnie mamy tygodniowo więcej przypadków zachorowań na nią niż na koronawirusa. Grypa już nie wywołuje w nas drżenia serca, choć jej skutki mogą być bardzo dotkliwe dla zdrowia. ©℗

ECHA NASZYCH PUBLIKACJI

Wciąż żywe czasy okupacji

Bardzo dziękuję za „Wstępniaka" w DZ z dnia 17.09.2021 r., z wiernie przedstawioną tragedią sybiraków, którzy w wyniku rosyjskiej agresji znaleźli się w Rosji. Warto dodać, że agresja była wynikiem złamania przez Stalina obowiązującego wówczas paktu o nieagresji między Polską a Rosją. Okupacja niemiecka i rosyjska bardzo różnie przebiegały na terenie Polski, np. na Śląsku, czyli w Rzeszy.

Do Katowic wojsko niemieckie wkroczyło bez walki, witane kwiatami i hitlerowskim pozdrowieniem przez licznych mieszkańców. W czasie wojny funkcjonowały tu wszystkie szkoły, urzędy i teatr. Zaopatrzenie sklepów było bardzo dobre, a gospodarstwa domowe miały darmowych robotników. Warunki były tylko dwa: podpisanie volkslisty i używanie języka niemieckiego.

Na Zamojszczyźnie, gdzie wówczas mieszkałem, wycofujące się wojska polskie toczyły ciężkie boje z Niemcami, gdyż starały się dostać do wschodniej Polski, a później – po ataku Rosji na Polskę – do Rumunii.

W Krasnobrodzie, małym pięknym miasteczku w dolinie rzeki Wieprz, gdzie mieszkałem, walki były wyjątkowo zacięte, gdyż miasteczko trzy razy zdobywali Niemcy i trzy razy odbijali je Polacy. Do 28 września 1939 roku zginęło tam ponad 1000 żołnierzy polskich i około 600 Niemców. Połowa miasta spłonęła, w tym nowo zbudowana szkoła.

Ze względu na duży patriotyzm mieszkańców, górzysty teren, duże zalesienie i słabą sieć dróg, był to bardzo dogodny teren dla partyzantów polskich, którym przewodziła Armia Krajowa, i dla rosyjskich uciekinierów z obozów. Ruch partyzancki bardzo utrudniał transporty na front wschodni i zaopatrzenie w żywność.

Zamość, który przemianowano na Himmlerstadt, był spacyfikowany i stanowił niemiecką twierdzę. Do walk z partyzantami musiano wycofać dwie dywizje z frontu. Miejscowej ludności zapowiedziano, że albo podpiszą volkslistę i będą współpracować z Niemcami, albo zostaną wysiedleni. Na około 5000 mieszkańców Krasnobrodu volkslistę podpisała tylko jedna rodzina! Ile jest jeszcze takich miasteczek w Polsce?

Spacyfikowany Krasnobród był zasiedlany osadnikami niemieckimi i przekształcony w miasteczko-twierdzę. Dopiero 2 lutego 1945 r., w święto Matki Boskiej Gromnicznej, partyzanci zlikwidowali osadników niemieckich w Krasnobrodzie. Pozostały jednak dwa silne oddziały niemieckie: na wschodzie – w zabudowaniach klasztornych oraz w kościele (tzw. Podklasztor), i na zachodzie – w majątku ziemskim (tzw. Podzamek).

Do Katowic wojsko niemieckie wkroczyło bez walki, witane kwiatami i hitlerowskim pozdrowieniem przez licznych mieszkańców

Ja, jako ministrant, byłem z kolegą na nabożeństwie w Podklasztorze, a mieszkaliśmy w Podzamku. Po ustaniu walk w Krasnobrodzie, oddział Niemców z Podklasztoru wykorzystał mnie i kolegę jako żywe tarcze. Szliśmy w głębokim wykopie, w śniegu, a około 100 metrów za nami w saniach jechali żołnierze niemieccy. Na szczęście w Krasnobrodzie nie było już ani partyzantów, ani osadników, więc szczęśliwie dotarliśmy do domu. ©℗

Kazimierz Służewski, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, Koło Katowice, prezes Zarządu

Jadwiga Jenczelewska
dziennikarka
j.jenczelewska@dz.com.pl

CZY LEKARZ MUSI BYĆ POLITYKIEM?

O czym mówią Czytelnicy

Jeden z Czytelników poddaje pod dyskusję ciekawą i ważną sprawę. „Skoro w szpitalach tak bardzo brakuje lekarzy, to dlaczego w polskiej polityce jest ich tak wielu? Ukończyli kosztowne studia medyczne, które im sfinansowaliśmy z własnych podatków, a teraz – zamiast leczyć ludzi – bawią się w politykę, a w szpitalach i przychodniach wciąż brakuje specjalistów – uważa Czytelnik z Katowic (tekst „Lekarze nie powinni uciekać do polityki, ale leczyć ludzi", DZ, 27.09.2021, str. 10).

Postanowiłam sprawdzić, czy tak jest naprawdę (dane za portalem pulsmedycyny.pl). Po wyborach parlamentarnych w 2019 r., mandaty do Sejmu zdobyło 16 osób związanych z medycyną i ochroną zdrowia, natomiast do Senatu dostało się 13 osób ze środowiska medycznego. Łącznie mamy 29 posłów lub senatorów z tego środowiska.

W Sejmie IX kadencji lekarzy reprezentuje: 9 startujących z list PiS-u – Tomasz Latos, Anna Dąbrowska-Banaszek, Elżbieta Płonka, Łukasz Szumowski, Bolesław Piecha, Andrzej Sośnierz, Wojciech Maksymowicz, Katarzyna Sójka, Czesław Hoc; 4 startujących z list KO – Riad Haidar, Rajmund Miller, Marek Hok, Jerzy Hardie-Douglas; 2 startujących z list PSL-u – Władysław Kosiniak-Kamysz, Radosław Lubczyk; 1 startujący z list SLD – Zdzisław Wolski.

Z danych wynika też, że mimo zdobycia dużej liczby głosów, mandatu nie uzyskało 10 innych medyków.

W Senacie X kadencji lekarzy reprezentuje: 7 startujących z list PiS-u – Margareta Budner, Grzegorz Czelej, Dorota Czudowska, Stanisław Karczewski, Waldemar Kraska, Bogusława Orzechowska, Rafał Ślusarz; 5 startujących z list KO – Alicja Chybicka, Agnieszka Gorgoń-Komor, Tomasz Grodzki, Bogdan Klich, Beata Małecka-Libera; 1 startujący z list SLD – Wojciech Konieczny. 10 lekarzom z dużą liczbą głosów nie udało się zdobyć mandatu senatora.

Z pewnością nie jest tak, że polska medycyna nie poradzi sobie bez tych lekarzy, tak jak polska polityka nie rozpadnie się bez nich. A jednak wolelibyśmy, aby ci lekarze – w tym gronie wielu wybitnych specjalistów – leczyło nas, niż kłóciło się w Sejmie czy Senacie. Pytanie jednak, jak to wyegzekwować, bo – zgodnie z konstytucją, wszyscy jesteśmy równi, mamy takie same prawa i obowiązki i nikogo nie można pozbawiać praw wyborczych.

Ale to wcale nie jest takie skomplikowane, choć wymaga świadomości obywatelskiej i dojrzałych zachowań społecznych. Czytelnik podpowiada to rozwiązanie. „Jeżeli nie ma żadnego mechanizmu, który ograniczałby ucieczkę przedstawicieli deficytowych zawodów do polityki, to wyborcy sami powinni wziąć sprawę w swoje ręce. Po prostu nie powinni głosować na tych kandydatów, którzy są bardziej potrzebni gdzie indziej, czyli np. w placówkach służby zdrowia". ©℗

eprasa.pl e7e35d9598

Straciła nogę w wypadku. Teraz Maja uczy się codziennego życia. Od nowa

Rybnik, Radlin
Barbara Kubica-Kasperzec
b.kubica@dz.com.pl

Wraz z feralnym słupem telefonicznym, który runął na Majkę, runął też cały jej dotychczasowy świat. 23-latka po amputacji nogi uczy się żyć na nowo. I nie jest to łatwe doświadczenie.

Czasem swędzi ją stopa. Czasem boli ją też obciążone nieco latami spędzonymi w siłowni kolano. Ale 23-letnia Majka Dobruchowska przecież nie ma nogi. Tej która czasem ją swędzi albo boli. Dopiero uczy się, co to bóle fantomowe. Straciła nogę całkiem niedawno, bo ledwo trzy miesiące temu. Fatalny zbieg okoliczności. Kable wisiały nad drogą, ulicą przejeżdżała ciężarówka, zahaczyła o kable i trach! Na ziemię runął drewniany słup telefoniczny. Prosto na spacerującą z pieskiem Majkę. Nogę urwało nad kolanem, w udzie. Wystarczył moment.

Historia Majki tuż po wypadku opisywaliśmy na łamach Dziennika Zachodniego. Nam wszystkim zaimponował silny charakter tej dzielnej dziewczyny.

- Ja się pozbieram. Tak sobie myślę, że człowiek dostaje na głowę tyle, ile jest w stanie znieść - mówiła nam tuż po zdarzeniu dziewczyna. Fajterka - pomyślałam sobie. I dziś, gdy odwiedzam Majkę, prawie trzy miesiące później, wciąż mam przed sobą uśmiechniętą, pogodną dziewczynę, która jednak co rusz przeskakiwać musi przez rzucane jej przez życie przeszkody.

Codzienność nie jest wcale taka łatwa

- Trochę mnie ta codzienność zaczyna przytłaczać. Niestety. Chciałabym już normalnie żyć, ale póki co nie mogę... - mówi nam dziewczyna. Bo normalnego życia dziewczyna uczy się na nowo. To co do tej pory było normalną, codzienną czynnością, dziś jest wyzwaniem.

Przynieść sobie kubek wody? Otworzyć drzwi listonoszowi? Wejść do wanny? To wszystko wyzwania.

Do wypadku, który zmienił życie Mai Dobruchowskiej, 23-latki, doszło dokładnie 7 lipca. To była upalna środa, poranek. Majka miała wolne w pracy, jak co dzień wyprowadzała Sprintera, swojego ukochanego pieska na spacer. Z chwili, kiedy runął na nią słup, nic nie pamięta. Ostatni obraz to moment, kiedy odwraca się sprawdzić, czy jej pies nie zostawił na drodze jakieś niespodzianki i kątem oka widzi nadjeżdżający drogą samochód. Potem jest tylko huk.

- Resztę wydarzeń znam tylko z opowieści. Ale może to i dobrze. Nie staram się nawet przypominać sobie tego wszystkiego. Nie chcę przeżywać tego na nowo - mówi nam dziewczyna.

Życie uratowali jej ludzie, którzy byli na miejscu, okoliczni mieszkańcy. Ktoś założył zacisk, ktoś podał pasek, ktoś inny polewał jej twarz wodą. W szpitalu w Rybniku, gdzie trafiła. spędziła kilka tygodni. Najpierw przeszła jedną operację, potem drugą.

- Kikut został zabezpieczony, ale po kilkunastu dniach okazało się, że muszę mieć skróconą kość i oczyszczoną ranę - mówi Majka.

Powiedzieli jej: wstań i idź, więc poszła, a w zasadzie ... skakała

Jeszcze w szpitalu rehabilitanci powiedzieli jej: wstań na nogę i podali kule. Zaczynała więc od kilku kroków - do łazienki.

Czasem upadała, bo potem znów szybko się podnosić.

- Bardzo często mam wrażenie, że tą nogę dalej mam. Budzę się rano i myślę, że to był sen. Kiedyś stałam w łazience, przed lustrem i przystawiona do ściany kula się osunęła się. Chciałam ją zatrzymać kolanem, tym którego nie mam... - wspomina. O bólach fantomowych w internecie przeczytała wszystko. - Też je czuję, ale na razie nie dokuczają mi na szczęście zbytnio. Częściej czuję drętwienie - zdradza.

Kiedy wreszcie wypisano ją do domu, radość była ogromna. I jej, i Sprintera, który z radości lizał ją po rękach i nodze, a świeżo zagojoną ranę obwąchiwał z zaciekawieniem.

- Ale nagle okazało się, że już nie jestem samodzielna, a całkowicie uzależniona od innych. Nie jestem w stanie przynieść sobie z kuchni szklanki wody. Nie zrobię śniadania. Sama nie mogę się wykąpać... - mówi dziewczyna.

- Wszystkiego, nawet podstawowych czynności muszę uczyć się od nowa - mówi Majka.

Trzy lata temu wyprowadziła się od rodziców na swoje. Miała małe mieszkanko w rybnickiej dzielnicy Niewiadom, do rodziców mogła iść spacerkiem. Ale sama myła sobie okna, gotowała, była na swoim, sama się utrzymywała. I miała świetne plany na przyszłość. Dzień przed wypadkiem odebrała wymarzony certyfikat trenera personalnego. Chciała pracować z ludźmi, na słowni. Tych marzeń Majka mimo przeciwności losu nie porzuciła.

- Może ktoś mnie jeszcze zatrudni. Póki co jestem bez pracy, pod koniec września kończyła mi się umowa w dotychczasowej firmie. Dostałam już pocztą świadectwo pracy...

FOT. BARBARA KUBICA-KASPERZEC

Po wypadku Maja wróciła do domu rodziców. I uczy się życia od nowa

FOT. ARC

Słup telefoniczny, który runął na Majkę w lipcu tego roku

Powołaliśmy biegłego, przesłuchujemy świadków. Ale za wcześnie na konkretne ustalenia

Zastępca Prokuratora Rejonowego w Rybniku

Uziemiona na piętrze. Wejście do wanny do wyzwanie

Teraz prosto ze szpitala znów przeniosła się do rodziców.

- Zrezygnowałam z pracy, żeby być przy Majce. Z wszystkim jej trzeba pomóc - mówi mama dziewczyny. W będącym w remoncie domu rodziców, Maja zajęła pokój na piętrze. Po stromych schodach trudno się wchodzi o kulach.

- Do tego, że jestem uziemiona, najtrudniej mi się przyzwyczaić. Mam kule, ale o dłuższym wspieraniu się na nich nie ma mowy, bo złamany przy wypadku obojczyk nie chce się goić. Na wózku też daleko sama nie zajadę. Na spacer ze Sprinterem też nie wyjdę, bo on ma tyle siły, że jeszcze by mnie pociągnął i bym z wózka spadła ... - mówi dziewczyna. - Wychodzę więc w towarzystwie. Idę z mamą, ona prowadzi psa, ja pracuję rękami, żeby ten wózek jechał. Każdy taki spacer odczuwam potem w mięśniach wieczorem - dodaje.

Sprawą wypadku Majki początkowo zajęła się Prokuratura Rejonowa w Wodzisławiu Śląskim. Potem okazało się, że zdarzenie miało miejsce po „rybnickiej" stronie ulicy Narutowicza i to miejscowa prokuratura jest właściwa do zajęcia się sprawą.

- Przesłuchaliśmy już kilku świadków, powołaliśmy biegłego z zakresu ruchu drogowego. Ale jest za wcześnie by mówić o naszych ustaleniach - mówi Malwina Pawela-Szendzielorz, zastępca Prokuratora Rejonowego w Rybniku. Dopiero kilka dni temu Majka została przesłuchana.

Pomagają, ale to wciąż kropla w morzu

Zaraz po zdarzeniu z pomocą Majce przyszli dobrzy ludzie - przyjaciele i znajomi. W internecie rozpoczęły się zbiórki, licytacje, zgłosiła się fundacja, która chciała pomóc. I ludzie, którzy przed laty przechodzili to samo. To oni w dramatycznych chwilach zwątpienia stanowili dla Majki podporę. I to oni pokazali też smutną rzeczywistość. A ta jest taka, że po pierwszym szale niesienia pomocy, emocje zawsze stygną.

Znalazła się nawet osoba, która na nieszczęściu dziewczyny chciała zarobić i na charytatywnych aukcjach sprzedawała drobiazgi, a pieniądze zabierała do kieszeni. Własnej. Efekt? Ludzie bali się licytować rzeczy dla Mai, bo nie byli pewni, czy rzeczywiście do niej ich ciężko zarobione pieniądze trafią.

- Sprawa została zgłoszona na policję, ale wolałabym o tym nie mówić, bo to trudna sytuacja dla mnie - ucina krótko dziewczyna.

Majka została ze zbiórką na koncie której jest kilkadziesiąt tysięcy złotych. A to za mało, by nawet marzyć o zakupie odpowiedniej protezy. A to o niej Maja teraz marzy.

- Wstępnie lekarze mówili, że proteza dla mnie to co najmniej 300 tysięcy złotych. Do tego dochodzi rehabilitacja. I muszę pomyśleć o remoncie pokoju w domu rodziców, albo o własnym kącie, gdzieś na parterze. Na piętrze jestem uziemiona - mówi nam dziewczyna. - Dostaniesz odszkodowanie - powtarzali dziewczynie znajomi. Owszem, być może dostanie, ale droga do tego daleka. - Bo do kogo mam uderzać o to odszkodowanie? Nikt nie wskazał póki co winnego mojego wypadku. Nie wiem czy rzeczywiście kable wisiały za nisko, czy zawinił kierowca auta. Muszę czekać aż prokuratura coś stwierdzi, potem sąd. Ale nie oszukujmy się, takie sprawy o odszkodowania ciągną się latami. Najbardziej się boję jednak tego, że nikt się do odpowiedzialności nie poczuwa i wyjdzie jeszcze na to, że sama sobie tą nogę urwałam - mówi smutno dziewczyna.

Pomóc można tutaj: zrzutka.pl/Zbiórka dla Majki

eprasa.pl e7e35d9598

magazyn

10 tysięcy klientów w 3 tygodnie. Aquapark to rozczarowanie?

Bartłomiej Romanek
b.romanek@dz.com.pl

Częstochowa

4 września 2021 roku zapisał się w historii Częstochowy.Od tego dnia mieszkańcy mogą korzystać z pierwszego w mieście parku wodnego. Za nieco ponad 50 milionów zł miasto wybudowało aquapark przy ulicy Dekabrystów, niedaleko odkrytej pływalni letniej. Dotychczas aquapark odwiedziło 10 tysięcy osób. Czy to miejsce podbiło serca częstochowian?

FOT. BARTŁOMIEJ ROMANEK

Aquapark w Częstochowie odwiedziło 10 tysięcy osób. Najwięcej gości jest w weekendy

Nareszcie! Częstochowa ma aquapark na miarę miejskich możliwości i aspiracji. W dzielnicy Tysiąclecie, w środku kilkudziesięcioletniego osiedla powstał niewielki, ale funkcjonalny obiekt, wymarzony i od lat wyczekiwany przez częstochowian. Dotychczas (od 4 do 28 września) park wodny odwiedziło ok. 10 tysięcy klientów. Zdaniem władz miasta to przyzwoity wynik, ale gołym okiem widać, że park wodny nie jest oblegany przez tłumy. Czy ta wielka, miejska inwestycja okaże się rozczarowaniem?

Wstydliwa historia budowy

Historia budowy aquaparku to wstydliwa saga obietnic władz kilku kadencji, która w końcu została zakończona. Ojca tego sukcesu łatwo wskazać. To wiceprezydent Jarosław Marszałek. Od początku swojego urzędowania był zdeterminowany, aby Częstochowa dołączyła do grona miast z wodnym parkiem rozrywki. Wiceprezydent nie chciał iść śladem swoich poprzedników, którzy obiecywali, mieli mnóstwo pomysłów i koncepcji, tylko właściwych działań zabrakło.

Dlatego Jarosław Marszałek oglądał inne obiekty, analizował, rozważał różne lokalizacje i w końcu podjął męską decyzję. Park wodny powstanie przy ulicy Dekabrystów obok istniejącej odkrytej pływalni. - 45 lat czekam na ten aquapark - mówił nam podczas prezentacji wiceprezydent Częstochowy, Jarosław Marszałek.

- Pochodzę z tej dzielnicy i cieszę się, że tutaj udało się stworzyć ten obiekt. Projektując go, opieraliśmy się doświadczeniach parku wodnego we Wrocławiu, który nie generuje strat. Chcemy, żeby nasz aquapark się bilansował, był ekonomiczny - dodaje wiceprezydent Jarosław Marszałek. I chociaż sama inwestycja powstawała w szybkim tempie zgodnie z harmonogramem, to otwarcie aquaparku opóźniło się aż o rok. Obiekt był gotowy już wczesną jesienią 2020 roku, ale miasto z powodu pandemii długo zwlekało z jego uruchomieniem w obawie o kolejne obostrzenia. Oczekiwanie na uruchomienie tylko podnosiło temperaturę i zwiększało ciekawość mieszkańców.

Otwarcie było skromne

Sobota (4 września), godz. 10. Parking przy nowym aqauparku przy ulicy Dekabrystów w Częstochowie. Kilkanaście osób czeka na otwarcie obiektu. Są także władze miasta, m.in. prezydent Krzysztof Matyjaszczyk, wiceprezydent Jarosław Marszałek, przewodniczący Rady Miasta, Zbigniew Niesmaczny oraz Tomasz Łuszcz, dyrektor MOSiRu, który zarządza obiektem.

Prezydent podczas uroczystości robi dobrą minę do złej gry. Krzysztof Matyjaszczyk przypomina drogę, która wiodła do tej inwestycji. Budowę poprzedziły bowiem szczegółowe analizy. Miasto rozważało bowiem budowę aquaparku w drodze partnerstwa publiczno-prywatnego. Początkowo najpoważniej rozważaną lokalizacją był Park Lisiniec, ale ostatecznie zdecydowano się na ulicę Dekabrystów w dzielnicy Tysiąclecie.

Prezydent dodawał, że budowa parku wodnego według prowadzonych przez miasto analiz i sondaży jedną z najbardziej oczekiwanych inwestycji przez mieszkańców. Patrząc jednak na frekwencję podczas otwarcia trudno w to uwierzyć. W pierwszy weekend aquapark odwiedziło prawie 1200 klientów, to chyba mniej niż zakładało miasto i MOSiR, skoro w obawie o tłum zatrudniono dodatkową ochronę. Mieszkańców nie zachęciły nawet obietnice dodatkowych atrakcji przygotowanych pierwszego dnia. Na pierwszych stu gości czekał tort. Przygotowano również specjalną iluminację i muzykę serwowaną przez DJ'a. W saunarium gościł specjalny saunamistrz, który zdradzał, jak najoptymalniej korzystać z sauny.

Jak podobał się aquapark pierwszym gościom? - Bardzo mi się podoba, chociaż trochę brakuje części do pływania. Z drugiej strony, jeśli ktoś chce popływać, może pójść na basen, a to dobre miejsce na odpoczynek z całą rodziną - mówi pan Paweł.

- Jesteśmy z Pomorza, a tam mamy ogromny park wodny w Redzie. Ten trudno porównać z tamtym obiektem, ale myślę, że jak na mały aquapark jest tutaj wszystko, co potrzebne - mówi pani Marta z Wejherowa, która odwiedziła park wraz z rodziną.

W internecie można znaleźć różne opinie. Części mieszkańców park bardzo się podoba, inni narzekają na zbyt zimną wodę. Część internautów zapewnia, że odwiedzi park wodny wkrótce, bo termin otwarcia był niefortunny. Pierwszy tydzień września to czas kiedy bardziej myśli się o rozpoczęciu roku szkolnego, albo dopiero co się wróciło z wakacji. Aquapark krytykują również mieszkańcy pobliskich bloków. W ich przypadku nie chodzi jednak o sam obiekt, ale o jego lokalizację. Park wodny zbudowano bowiem w samym sercu wielkiego osiedla mieszkaniowego. To powodowało problemy już podczas budowy, a teraz generuje nowy kłopot - brak miejsc parkingowych dla mieszkańców.

Miasto na razie jest zadowolone z frekwencji. Od 4 do 28 września z Parku Wodnego w Częstochowie skorzystało ok 10 tysięcy osób, w tym 8,2 tys. wyłącznie z części basenowej, a ponad 1,8 tys. - także z saunarium.

- Zdaniem kierownictwa MOSiR - biorąc pod uwagę ciągle utrzymywany stan epidemii i wielkość obiektu - taka liczba odwiedzających pozwala na komfortowe korzystanie z Parku Wodnego przez wszystkich gości. Zadowalająca frekwencja jest w weekendy, najmniejszy ruch panuje w dni powszednie do godzin popołudniowych. W miarę upływu czasu i zmniejszania się możliwości rekreacji w plenerze z uwagi na gorsze pogody i niższe temperatury na pewno jest szansa na większą liczbę odwiedzających także w tygodniu. Z każdym tygodniem będzie też rosła liczba osób, które o nowym Parku Wodnym się dowiedzą, także wśród mieszkańców okolic naszego miasta- przekonuje Włodzimierz Tutaj, rzecznik prasowy Urzędu Miasta w Częstochowie.

FOT. BARTŁOMIEJ ROMANEK

Pierwszy w Częstochowie park wodny mieści się w samym sercu dzielnicy Tysiąclecie

Jakie atrakcje przygotowano?

Aquapark w Częstochowie nie jest może tak dużym obiektem, jak ten w Tychach i Tarnowskich Górach, ale przygotowano kilka ciekawych atrakcji. Niecka rekreacyjna z atrakcjami wodnymi zajmuje centralną strefę hali. Wydzielono też mniejsze strefy - dziką i leniwą rzekę czy basen z wytwarzaną za pomocą kuli sztuczną falą. Jest też strefa z masażami, gejzerami powietrznymi, a także strefa relaksu z leżankami i ławeczkami z masażem. W pobliżu niecki rekreacyjnej są baseny z hydromasażem oraz miejsca wypoczynku na leżakach. Wydzielona została również przestrzeń na brodzik dla dzieci. Zamontowano dwie zjeżdżalnie typu „Anakonda" - o „zawiłej", a więc pełnej zakrętów konstrukcji - oraz jedną szeroką, otwartą zjeżdżalnię rodzinną. Zjeżdżalnie typu „Anakonda" są wysokie na ponad 18 m, a długość to 90 i 120 metrów.

Na parterze na gości czekają także kasy oraz szatnie z 227 szafkami dla 554 osób, 20 przebieralni (w tym jedna dla osób z niepełnosprawnościami) oraz - dodatkowo dla grup zorganizowanych - 2 szatnie (łącznie dla 105 osób) i 3 przebieralnie (w tym jedna dla gości z niepełnosprawnościami). Ze strefy SPA, czyli Saunarium można skorzystać na piętrze - są tam sauny: sucha fińska, biosauna z solą, łaźnie - kamienna i rzymska oraz caldarium (czyli nieco „łagodniejsza" wersja sauny, bezpieczniejsza dla osób unikających wysokich temperatur). Do dyspozycji jest też sauna „4 żywiołów", sauna infrared, grota lodowa, grota solna, prysznice „atrakcji i doznań" (z różnymi programami kąpieli, którym towarzyszą efekty świetlne oraz odgłosy). ©℗

eprasa.pl e7e35d9598

MATERIAŁ INFORMACYJNY ALLEGRO

0210238421

allegro

SMART! WEEK

Tylko tydzień: 27.09-3.10

Weź udział w największym **festiwalu promocji** na Allegro. Złap najlepsze cenowe okazje w ciągu roku. Przez ten tydzień możesz pozwolić sobie na więcej, bo dzięki **Allegro Pay** za zakupy **zapłacisz później na raty 10 x 0 %**. Aktywuj już teraz **Allegro Smart! i Allegro Pay**, aby skorzystać z promocji.

PŁAĆ PÓŹNIEJ

10 X 0% z allegro pay.

Raty 10x0% dostępne od 27.09 do 03.10.2021 r., dla osób korzystających z usługi Allegro Smart! Umowa o kredyt konsumencki zawierana z Allegro Pay sp. z o.o. po pozytywnej ocenie zdolności kredytowej, za pośrednictwem Allegro.pl sp. z o.o., umocowanej do czynności faktycznych dot. zawierania i wykonywania umów o kredyt konsumencki. Wymagana aktywna usługa Allegro Pay. Przykład reprezentatywny: RRSO (Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania): 0%, całkowita kwota kredytu: 863,50 zł, całkowita kwota do zapłaty: 863,50 zł, oprocentowanie stałe 0%, całkowity koszt kredytu: 0 zł (w tym: prowizja: 0 zł, odsetki: 0 zł), 10 równych miesięcznych rat w wysokości 86,35 zł. Kalkulacja na dzień 19.07.2021 r. dokonana na reprezentatywnym przykładzie. To nie jest oferta w rozumieniu kodeksu cywilnego.

eprasa.pl e7e35d9598

Pocztówka z Międzyrzecza, czyli opowieść o szkole z duszą

Jacek Drost
j.drost@dz.com.pl

Historia

Rozmowa z dr. Grzegorzem Sztolerem, historykiem, archiwistą „Dziennika Zachodniego", który wraz ze swoją żoną dr Urszulą Chrobok-Sztoler napisał książkę „Gruß aus Mezerzitz. Szkoła (i wieś) z pocztówki 1825-2020".

Gdzie masz Grzegorzu żonę?

Chwilowo w pracy, w szkole - jest nauczycielką historii w III Liceum Ogólnokształcącym w Pszczynie - ale będę ją godnie reprezentował (śmiech).

Trzymam cię za słowo. Tymczasem trzymam w ręce waszą najnowszą publikację. Książka jest jeszcze ciepła, pachnie farbą drukarską i zastanawiam się, co w takim momencie czuje autor?

Radość z dobrze wykonanej roboty. Cieszy, że prace dokumentacyjne, pisanie, redagowanie zakończyło się wydrukowaniem książki. Cieszy także to, że wcześniej udało się jeszcze pozyskać wydawcę (jest nim Stowarzyszenie Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski), bo do ostatniej chwili myślałem, że naszej pracy nie uda się wydać i zostanie w szufladzie, a to najgorsze, co może się zdarzyć - nie móc się podzielić swoją pracą, nie móc wpłynąć na pamięć zbiorową i dowartościować ludzi mieszkających w Międzyrzeczu pszczyńskim, gdzie i ja obecnie mieszkam.

Wyjście książki z drukarni to koniec, ale zarazem początek. Początek czego?

Oddziaływania na pamięć zbiorową. Książka już żyje w mediach społecznościowych, sprzedają się pierwsze egzemplarze, niektóre rozdałem osobom, które pomogły przy jej wydaniu (oficjalna promocja będzie 22 października). Dzięki temu zaczyna mieć wpływ na pamięć zbiorową, ludzie pewne rzeczy przypominają sobie, rozmawiają o opisanych wydarzeniach czy opublikowanych zdjęciach.

Dlaczego zdecydowaliście się opisać historię niewielkiej szkoły w Międzyrzeczu?

Bo ma klimat. W Międzyrzeczu mieszkam, to rodzinna miejscowość mojej żony. Dzięki publikacji o tej szkole zrobiła się taka seria, bo wcześniej pisaliśmy już o patronie tej szkoły Józefie Kassoliku oraz parafii w Międzyrzeczu. W tej miejscowości, jak w większości miejscowości wiejskich, zachodzą pewne podobne procesy. Osiedlają się w nich ludzie z zewnątrz, najczęściej z aglomeracji, i pytają: co tutaj było kiedyś? Właśnie takie opowieści, jak ta o szkole, integrują i dowartościowują starych mieszkańców, bo nie zawsze mają świadomość, że to takie piękne miejsce, a przybyłym pokazują, że nie przyszli na gołą ziemię tylko w miejsce z tradycją, dorobkiem kulturowym. Co ciekawe, ludzie z zewnątrz chcą się takich rzeczy dowiedzieć, ale nie zawsze mają skąd.

Kiedy pojawił się pomysł napisania tej książki?

Po przegranych wyborach samorządowych w 2018 roku miałem więcej czasu, więc wziąłem się za przeglądanie i digitalizowanie kronik, głównie szkolnych z terenu gminy Bojszowy. Poznałem je na wylot. Pomyślałem, że fajnie byłoby, żeby ludzie także je poznali. Napisałem kawałek o rozbudowie szkoły w Międzyrzeczu przez panią Gertrudę Stalmach - fajna opowieść się z tego zrobiła, postać Kassolika, przedwojennego kierownika, też znałem. Postanowiłem to jakoś połączyć, nie chciałem wszystkiego wyjaśniać, zamierzałem zostawić jakieś tajemnice, niedopowiedzenia. Zależało mi na tym, żeby zrobić bardziej opowieść w stylu reportażu historycznego, a nie klasycznej pracy historycznej. Powstała książka przeznaczona dla czytelnika powszechnego. Nie ukrywam, że trochę chciałem zagrać na emocjach: tam, gdzie nie wiem, to piszę, że nie wiem. To trochę taka opowieść w hrabalowskim klimacie, tocząca się przy stole, otwierająca się przez tytułową pocztówkę z ok. 1910 r., która jest taką osią opowiadania o początkach szkolnictwa w Międzyrzeczu.

To szkoła z duszą, bo ma klimat rodzinny, sielski, czuć wielką serdeczność

Grzegorz Sztoler

To mała szkoła, w niewielkiej miejscowości. Ciężko było zdobyć wystarczającą ilość materiałów na książkę?

Obawiałem się czy ta opowieść będzie kompletna. Bałem się tego, ale na szczęście były kroniki. Wiedziałem, że zawarty w nich materiał jest na tyle fajny, iż warto się nim podzielić. Paradoksalnie, najmniej materiałów jest z lat 80. ubiegłego wieku.

A na jakich materiałach się opieraliście?

Relacjach ustnych świadków bezpośrednich, przekazie pokoleniowym, zdjęciach, kronikach szkolnych, materiałach prasowych i oczywiście literaturze przedmiotu, bo czasami cytuję ustalenia Ludwika Musioła, Franciszka Maronia, badaczy szkolnictwa lokalnego.

Jak długo powstawała książka?

Ze zbieraniem materiałów, pisaniem i składem graficznym trzy lata. W międzyczasie Ula prezentowała fragment o kierownik Gertrudzie Stalmach na konferencji naukowej, który spotkał się z takim zainteresowaniem, że postanowiliśmy wspólnie, by pociągnąć tą szkolną opowieść do czasów pandemii.

Wśród mieszkańców jest zapotrzebowanie na takie publikacje, a jak jest z historykami - wolą zajmować się wielką historią czy raczej tą mniejszą.

W skali mikro często można poczuć się pionierem, tymczasem pisząc o wielkiej historii rzadko powstają prace oryginalne, zdarzają się, ale nie tak często. Jeśli o mnie chodzi, to lubię zajmować się takimi tematami, które mnie interesują; lubię zanurzyć się w przeszłości, łatwiej mi pisać o miejscach, do których czuje się stosunek emocjonalny, to niekoniecznie musi być wieś, z której się pochodzi. Jak „się wchodzi" w materiały źródłowe, to jest się w tamtym czasie, to takie fajne uczucie - można myśleć kategoriami tamtych ludzi, postrzegać tamtą rzeczywistość ich oczami.

Wasza książka, to opowieść nie tylko o małej szkole, ale całej społeczności przez pryzmat właśnie szkoły.

Zgadza się. Szkoła nie działa w próżni, funkcjonuje w pewnej rzeczywistości, pełni funkcję łączącą, spotykają się w niej różni ludzie, integruje społeczność.

A jak się ta szkoła zmieniała na przestrzeni dekad?

Bardzo się zmieniała. Najpierw to był budynek drewniany, później, od lat 70. XIX w. murowany (widoczny na tytułowej pocztówce), który w latach 60. XX w. został rozbudowany do obecnej postaci. Poprawiły się - o czym można przeczytać w kronice prowadzonej przez Gertrudę Stalmachową - warunki nauczania. Pojawiły się przestronne korytarze, ubikacje nie były już na dworze, klasy były jasne. To był skok cywilizacyjny.

Relacje między nauczycielami a uczniami także uległy zmianie?

Trzeba powiedzieć, że to zawsze była szkoła familiarna. Jak tam wpadałem przez ostatnie lata na kawę i „klachy" do kolejnych dyrektorek, to czułem się jak absolwent, mimo że tej szkoły nie kończyłem. Tam zawsze panowała rodzinna atmosfera. Ona się nie zmienia i mam nadzieję, że tak będzie zawsze.

Czy można powiedzieć, że to jest szkoła z duszą?

To szkoła z duszą, bo ma klimat rodzinny, sielski, czuć wielką serdeczność i poczucie spokojnego pogranicza.

Jak dzieliliście się pracą z żoną?

To była spółka joint venture. Żona ma tutaj swój wkład pisarski. Ula pisze konkretnie, rzeczowo. Szkolnictwo XIX-wieczne wziąłem z jej publikacji, zdjęcia rodzinne, relacje z jej rodziny, bo ona właśnie kończyła tą szkołę.

Czy pisząc książkę wspólnie z żoną, również historykiem, dochodziło do jakichś napięć?

Było tak, jeśli chodziło na przykład o okres powstańczy, ścieraliśmy się, ale ostatecznie dochodziło do konsensusu. Uściślała też przekazy rodzinne.

Gdzie waszą książkę można kupić?

W księgarni Bieruniu na Rynku, w siedzibie SRZSiM w Lędzinach na ulicy Lędzińskiej 24. Można się też w tym celu skontaktować ze mną przez Facebooka. Część książek będzie dostępnych podczas spotkań promocyjnych.

FOT. JACEK DROST

O książce rozmawialiśmy w Bielsku-Białej, gdzie Grzegorz z racji pracy bywa w bielskim oddziale DZ

eprasa.pl e7e35d9598

Agnieszka Zielińska
@com.pl

Rozmowa

Tańczą ludzie wolni!

Agustin Egurrola. Choreograf, pedagog, tancerz, osobowość telewizyjna. Założyciel największej sieci szkół tańca w Polsce i Europie - Egurrola Dance Studio. Kilkunastokrotny Mistrz Polski w tan?cach latyno-amerykan?skich i South-American Show Dance, finalista międzynarodowych turniejów tanecznych, międzynarodowy sędzia tańca towarzyskiego i tańca nowoczesnego. Przewodniczący jury programu "You Can Dance. Nowa Generacja".

FOT.MAT. PRASOWY

Agustin Egurrola. Kawaler Orderu Uśmiechu oraz Nagrody Specjalnej za „Taneczną rewolucję w Polsce".

- Jest pan jedną z twarzy rewolucji tanecznej w Polsce. Co to dla pana oznacza i do czego zobowiązuje?

- To dla mnie ogromna satysfakcja móc przyczynić się do tego, że Polacy zaczęli tańczyć i doceniać tę niezwykłą formę aktywności. Taniec pozwala cieszyć się życiem. Ludzie, którzy tańczą, czują się szczęśliwsi, wolni. Jestem częścią tego świata i sprawia mi to mnóstwo radości, bo wiem ile, pozytywnej energii może dać taniec.

- Możemy postawić tezę, że Polacy umieją i lubią tańczyć?

- Polacy tańczą! Jesteśmy bardzo towarzyskim i ambitnym narodem. Jeżeli już się za coś zabieramy, to robimy to na 100 procent. Tak samo jest z tańcem. Jeżeli zaczynamy tańczyć, staramy się być w tym jak najlepsi. W Polsce mamy wielu świetnych tancerzy, którzy odnoszą w tańcu spektakularne sukcesy i cieszą się uznaniem na całym świecie.

- Jakie rady dałby pan osobom, które widzą siebie na scenie, także tym najmłodszym?

- Żeby sobie zaufać, mieć odwagę spełniać swoje marzenia. Bo od tego się wszystko zaczyna - od marzeń. A jak już je mamy, powinniśmy się starać iść za nimi i wierzyć w siebie. Jeżeli chcemy dobrze tańczyć, zrobić karierę, musimy pójść do szkoły tańca, znaleźć dobrego nauczyciela - nie tylko osobę, która dobrze tańczy, ale przede wszystkim taką, która potrafi to przekazać. To pierwszy krok, żeby zrealizować taneczne marzenie. Potem zaczyna się intensywna praca, która musi być systematyczna i konsekwentna.

- W wiosennej ramówce TVP2 mieliśmy 3. edycję "Dance Dance Dance", teraz mamy "You Can Dance. Nowa Generacja" - w obu programach przewodniczy pan jury. Programy są bardzo popularne i wśród uczestników, i widzów. Jak odnieśliście ten sukces?

- Jestem ogromnie szczęśliwy, że "You Can Dance" wróciło na antenę telewizyjną i zarówno młodzi uczestnicy, jak i widzowie mogą szukać w nim inspiracji i wzorców. Ten program jest o ludziach, którzy mają prawdziwą pasję i dlatego warto ich oglądać. W „You Can Dance. Nowa generacja" obserwujemy niezwykle utalentowanych młodych ludzi - nie można byłoby sobie wymarzyć lepszych bohaterów do tego programu. Możemy poznać ich życie, również poza salą taneczną, oraz rodziców, którzy stoją za ich pasją i marzeniami - oni są cichymi bohaterami programu. Tak pokierowali swoje dzieci, zainspirowali je, że w tym dzisiejszym niepewnym świecie znalazły swoje miejsce. W castingach wzięły udział setki młodych tancerzy z całego kraju i już to dowodzi, że Polska naprawdę tańczy i ma czym się pochwalić. "You Can Dance. Nowa generacja" to niezwykły program, który pokazuje, że trzeba mieć marzenia i podążać za nimi, a rodzice zawsze powinni wspierać swoje dzieci, bo dzięki temu mogą one zrobić coś niezwykłego.

- To bardzo cenne, zwłaszcza w dobie pandemii, w czasie ogólnego smutku, zniechęcenia, gdy wielu osobom nic się nie chce.

- Dobrze, że programy taneczne powstają i dobrze, że pokazujemy wartościowych, młodych ludzi, którzy już nauczyli się ciężko pracować. Oni są przykładem, że w życiu nie ma drogi na skróty. Żeby coś osiągnąć, trzeba wiele z siebie dać. To największa nauka dla wszystkich młodych ludzi, którzy oglądają swoich rówieśników. Ta edycja dopiero się zaczyna, ale już wkrótce na antenie zobaczymy, jak uczestnicy pięknie będą się rozwijać i stawać jeszcze lepszymi tancerzami. Zobaczymy ich w akademii, a następnie w programach studyjnych. Ten format to ogromna inspiracja dla wszystkich - i dla rodziców, i dla ludzi młodych.

- Uczy pan tańczyć i amatorów, i profesjonalistów. Do czego takie umiejętności się przydają w życiu?

- Naprawdę warto tańczyć! Często mówię rodzicom, żeby ich dzieci przyszły na zajęcia, bo nie ma innej tak wartościowej aktywności ruchowej, jak taniec. On daje nie tylko siłę, sprawność, lekkość (poprawia naszą kondycję, prezencję, wygląd czy sposób poruszania się). Daje też niezwykłą siłę psychiczną, pewność siebie. Udział w zawodach tanecznych uczy współpracy w grupie; uczy nie tylko wygrywać, ale też jak radzić sobie z przegraną. Nie zapominajmy, że taniec to dziedzina artystyczna. Kształtuje ducha, ciało oraz charakter młodych ludzi. Dlatego warto zachęcać do tańca wszystkie dzieci, także te, które nie lubią chodzić na lekcje wf-u i nie garną się do aktywności. Dzieci, które chodzą na zajęcia taneczne, na pewno będą wyróżniały się pod względem siły fizycznej, pewności siebie, zyskają większe poczucie własnej wartości. Młodym tancerzom łatwiej iść przez życie. Tanecznym krokiem. Dlatego zachęcam do tańca! Jeżeli chodzi o dorosłych jestem pewien, że taniec doda im hartu ducha, umożliwi poznanie ciekawych ludzi. Osoby, które zaczynają tańczyć, stają się bardziej atrakcyjne dla otoczenia. Ludzie uwielbiają tych, którzy dobrze tańczą.

- Pana plany na przyszłość? Te telewizyjne, i te związane z otwarciem nowych szkół tańca.

- Na pewno chciałbym, żeby program "You Can Dance. Nowa generacja" dotarł do jak największej widowni. Ten program jest niezwykle ważny i inspirujący dla młodych ludzi. Chcę też otwierać nowe szkoły w całej Polce, bo wiem, jak dużo taniec dał mnie samemu, jak mnie zbudował. Zamierzam tworzyć więcej takich miejsc, gdzie młodzi ludzie mogą przyjść, spotkać się, poznać profesjonalnych nauczycieli, którzy zajmą się ich edukacją, zainspirują i pomogą rozwinąć ich talent.

- Zmieńmy temat rozmowy. Czy czuje się pan celebrytą i co sądzi o mediach społecznościowych?

- Nie czuję się celebrytą. Jestem choreografem, twórcą szkół tańca, a moją misją jest jak najszersze propagowanie tańca i zarażanie tą pasją innych. Jeżeli dzięki temu stałem się rozpoznawalny, to jest to konsekwencją bardzo ciężkiej pracy. Nigdy nie zabiegałem o popularność jako taką. Zawsze chciałem po prostu robić coś naprawdę dobrze. A media społecznościowe? Są czymś absolutnie niezwykłym. Gdy byłem młodym człowiekiem nie było internetu, nie było Facebooka ani innych platform. Życie wyglądało inaczej. Wciąż uczymy się tego nowego świata. Jest sporo zagrożeń związanych z mediami społecznościowymi, ale także wiele dobrych rzeczy, które możemy tam znaleźć. Spotkać innych ludzi, obserwować tych, którzy są dla nas ciekawi, dają energię do działania. Social media to też możliwość lepszej prezentacji siebie, swoich osiągnięć czy poglądów. Trzeba jednak pamiętać, aby się w tym nie zatracić. Z niepokojem patrzę na tych, którzy coraz więcej czasu poświęcają mediom społecznościowym, bo one wciągają. Trzeba być ostrożnym i zachować równowagę, bo poza nimi są prawdziwi ludzie, prawdziwe relacje. Trzeba o tym pamiętać.

Rozmawiała Agnieszka Zielińska

REKLAMA 0010280460

Stawy? krem i krople KONOPNE

KANNABINOIDY + ŻYWOKOST

Krem z olejkiem z konopi i żywokostem + olej z konopi z olejkiem z majeranku, kurkumy i jagód jałowca

PODWÓJNE DZIAŁANIE, PODWÓJNE EFEKTY!

Stawokost zawiera aż 12 naturalnych składników, w tym 10 olejków!

CHIŃSKI CESARZ który opracował receptury preparatów na stawy

Już tysiące lat temu uczeni medycy dbali o stan stawów i kości członków rodzin cesarskich, a ci cieszyli się dobrą kondycją i sprawnością żyjąc nawet po 100 lat.

5% CBD

SPEKTRUM KANNABINOIDÓW AKTYWNYCH

Zamów z dostawą do domu: 33 817 34 24 / 25
602 883 921 · dostępne w APTEKACH
i sklepach zielarsko-medycznych, www.stawokost.pl

Suplement diety jest środkiem spożywczym, którego celem jest uzupełnienie normalnej diety będący skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny.

eprasa.pl e7e35d9598

Jak ratowano polskie złoto. Burzliwe dzieje cennego kruszcu

Mariusz Grabowski
mariusz.grabowski
@polskapress.pl

Historia

Po II wojnie większość polskiego złota leżała w skarbcu Banku Anglii. Dopiero pod koniec 2019 r., prezes NBP Adam Glapiński poinformował, że zakończyła się operacja sprowadzenia do kraju 100 ton kruszcu z Londynu. To symboliczny powrót po wielkiej epopei jego wywiezienia w 1939 r.

W efekcie w warszawskim skarbcu NBP znalazło się 105 ton złota, a na Wyspach Brytyjskich pozostały 124 tony. 13 września 2021 r. prezes Glapiński zapowiedział sprowadzenie do kraju kolejnych 50 ton. Podkreślił równocześnie, że kluczowe jest „bezpieczeństwo polskiego złota". To słowo dobrze oddaje dramatyczną historię polskiego kruszcu.

FOT. MATERIAŁY PRASOWE NBP

Ze względów bezpieczeństwa miejsce zdeponowania złota w Polsce jest objęte tajemnicą

Wywieźć złoto z Warszawy

W 1939 r., wobec groźby nadchodzącej wojny, podjęto decyzję o ewakuacji polskiego złota za granicę. Według świadectwa członka ówczesnego Zarządu Banku Polskiego Zygmunta Karpińskiego, 1 września 1939 r. zasoby polskiego złota obejmowały 95 ton i warte były ok. 463,6 mln zł. Ok. 20 ton zdeponowano wcześniej we Francji, Wielkiej Brytanii, USA i Szwajcarii. W Warszawie znajdowało się 38 ton. Pozostałe 37 ton przewieziono w czerwcu i lipcu 1939 r. do oddziałów Banku Polskiego w Brześciu, Lublinie, Siedlcach i Zamościu.

Tuż po wybuchu wojny władze podjęły decyzję o przetransportowaniu całości złota na wschód. Premier Felicjan Sławoj-Składkowski powierzył dowództwo nad konwojem płk. Ignacemu Matuszewskiemu, płk. Adamowi Kocowi i mjr. Henrykowi Floyar-Rajchmanowi. To oni w dn. 4 i 5 września, w dwóch turach, autobusami Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, w atmosferze całkowitej tajemnicy, przewieźli warszawskie złoto do Lublina.

Sytuacja na froncie zmusiła władze do ewakuacji ładunku do Łucka, a następnie do Dubna na Wołyniu. Tam też kierowały się kolumny transportowe z pozostałych oddziałów Banku. Bezpieczeństwa transportu strzegli urzędnicy Banku i strażnicy bankowi. Musieli oni stawić czoło piętrzącym się przeciwnościom niczym w sensacyjnym filmie: chaosowi na drogach, atakom niemieckiego lotnictwa, kłopotom ze zdobyciem paliwa i kiepskiemu stanowi technicznemu pojazdów. W Dubnie 3,8 ton złota przekazano do dyspozycji rządu. Pozostała część, ponad 70 ton, dotarła 13 września do granicy z Rumunią.

Konstanca, Bejrut, Tulon

Wedle ustaleń historyków, nocą z 13 na 14 września 1939 r. cenny ładunek opuścił Polskę. Władze formalnie neutralnej Rumunii, na prośbę ambasadora Rogera Raczyńskiego, wspartą przez ambasadorów Wielkiej Brytanii i Francji, zgodziły się na transfer kruszcu, pod warunkiem że nie będzie on trwał dłużej niż 48 godzin. 15 września 1208 skrzyń wypełnionych sztabami i monetami dotarło w dziewięciu wagonach kolejowych do portu w Konstancy.

Transport złożono na pokładzie tankowca „Eocone" należącego do amerykańskiego armatora. Nie obyło się bez dramaturgii, na przykład wtedy, gdy rumuńscy urzędnicy, prawdopodobnie pod naciskiem Niemców, opóźniali wypłynięcie statku. Na wysokości zadania stanął jego kapitan, który podjął ryzyko samowolnego opuszczenia portu.

Drogą morską złoto dotarło do Turcji. Ambasador RP w Stambule Michał Sokolnicki uzyskał zgodę władz tureckich na przewiezienie kruszcu pociągiem przez Turcję na terytorium Syrii. 24 września transport dotarł do Bejrutu. Stąd trzy francuskie okręty wojenne dostarczyły złoto do Tulonu. Ostatecznie 5 października skarb Banku Polskiego dotarł na terytorium Francji.

Francuski apetyt na skarb

We Francji ładunek znalazł się w dyspozycji rządu gen. Władysława Sikorskiego i został zdeponowany w skarbcu oddziału Banku Francji w Nevers nad Loarą. „Rząd polski na uchodźstwie podchodził do kwestii polskiego złota bardzo rozważnie, traktując je jako skarb narodu, który powinien być zachowany na potrzeby powojennej odbudowy. Odrzucono pojawiające się co jakiś czas pomysły, aby złoto spieniężyć, utrzymać z niego rząd polski na uchodźstwie i pokryć koszty formowania Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie" - pisał dr Janusz Wróbel z IPN w 2002 roku.

Dodatkowe kłopoty zaczęły się, gdy 10 maja 1940 r. Francja została zaatakowana przez Niemcy. Skarb Banku Polskiego ponownie wyruszył w drogę - 16 czerwca 1940 r. rozpoczęto załadunek polskiego złota na pokład francuskiego krążownika „Victor Schoelcher". 17 czerwca okręt wyszedł w morze, ale wbrew oczekiwaniom konwojującego złoto dyrektora Stefana Michalskiego z Banku Polskiego, skierował się nie do USA, a do Casablanki, a następnie do Dakaru.

30 czerwca dyr. Michalski poinformował polski rząd w Londynie, że ładunek „przejęli Francuzi". Bez pytania Polaków o zgodę kruszec wywieziono do miejscowości Kayes, leżącej ok. 800 km w głąb lądu. Dysponentem skarbu stał się w ten sposób kolaborujący z Niemcami rząd Vichy. Ponieważ próby odzyskania złota nie przynosiły efektu, władze polskie wystąpiły przed sądem w USA z pozwem przeciwko Bankowi Francji. Dopiero wtedy, na mocy wydanego wyroku uzyskano zablokowanie francuskich depozytów znajdujących się w Banku Federalnym w Nowym Jorku jako zabezpieczenie polskich roszczeń.

W 1939 r., wobec groźby nadchodzącej wojny, podjęto decyzję o ewakuacji polskiego złota przez Rumunię do krajów sojuszniczych

W październiku 1941 r. gen. Charles de Gaulle, stojący na czele emigracyjnego komitetu „Wolna Francja", oficjalnie złożył niezwykle ważne oświadczenie. Zobowiązał się w nim, że w przyszłości złoto zostanie zwrócone Polsce.

Złoto i komuniści

Wiosną 1944 r. przewieziono je z Kayes do portu w Dakarze. Stąd, na pokładzie amerykańskich niszczycieli, wyruszyło dalej. Rząd emigracyjny postanowił zdeponować kruszec w skarbcach banków w Nowym Jorku, Londynie i Ottawie. Wspomniany już dr Wróbel twierdzi, że w 1946 r. w posiadanie złota wszedł stworzony przez komunistów Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, który jednak pozostawił cenny depozyt w bankach zachodnich. Przejęcie kruszcu przez Skarb Państwa doprowadziło do ostatecznej likwidacji Banku Polskiego.

Dodatkowo Brytyjczycy domagali się bowiem m.in. uregulowania zobowiązań polskich wobec Wielkiej Brytanii. Chodziło głównie o spłatę kredytów udzielonych rządowi emigracyjnemu na utrzymanie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i innych wydatków na cele cywilne. Czas tym razem działał na korzyść polityków niepodległościowych, którzy podjęli działania zmierzające do zabezpieczenia przynajmniej części aktywów II RP (nie tylko złota) tak, aby komunistom nie udało się ich w całości przejąć.

W czerwcu 1946 r. Tymczasowa Rada Jedności Narodowej podpisała z rządem brytyjskim porozumienie, na mocy którego umorzono wszystkie zobowiązania rządu RP wobec Wielkiej Brytanii, wyłączając 3 mln funtów szterlingów w złocie na poczet utrzymania polskich uchodźców wojennych. Fundusze te miały pochodzić ze środków Banku Polskiego, zdeponowanych w Londynie. Reszta miała powrócić do Polski lub pozostać w bankach angielskich do dyspozycji rządu w Warszawie.

Z kolei Kanada i Stany Zjednoczone, wycofując swe uznanie dla rządu polskiego w Londynie, zamroziły polskie depozyty i dopiero w 1946 r. oddały je do dyspozycji TRJN, który zresztą pozostawił je w tamtejszych bankach. Szacuje się, że ostatecznie komunistom udało się przejąć około 30 proc. przedwojennych zasobów kruszcu.

Szczegółowy rachunek nie jest dziś możliwy, dotychczas bowiem nie przeprowadzono pełnej inwentaryzacji zasobów metali szlachetnych wywiezionych z kraju przed II wojną i w jej trakcie. Również pozostawione przez komunistów archiwalia dotyczące przejętego przez nich złota są niekompletne. Brakuje m.in. dokumentów operacji finansowych na przejętym złocie.

2019: powrót do Polski

Wspomniane na początku sprowadzenie 100 ton złota z Londynu w 2019 r. było pierwszą od dziesięcioleci operacją związaną z polskim skarbem narodowym. W tajną akcję zaangażowano blisko trzysta osób, a także opancerzone ciężarówki, helikoptery i samoloty. Złoto - warte ok. 18 mld zł - ulokowano w dwóch stołecznych skarbcach.

Operacja wyglądała niezwykle efektownie. O świcie, w ciężarówkach z firmy G4S, która specjalizuje się w przewozach kosztowności, sekretny transport dotarł z banku na londyńskie lotnisko, gdzie załadowano go do boeingów 737. W każdym samolocie znalazło się 20 drewnianych skrzyń ułożonych obok siebie i zabezpieczonych. Z Londynu poleciały w dwie strony: na warszawskie Okęcie (dwa transporty) i poznańską Ławicę (sześć transportów).

Wiadomo, że złoto trafiło wówczas do skarbców Narodowego Banku Polskiego i jest całkowicie bezpieczne. Z wiadomych względów miejsce przechowywania kruszcu jest objęte tajemnicą. Można się jednak domyślać, że część cennego ładunku znalazła się w skarbcu NBP przy ul. Kaliskiej w Poznaniu, reszta przy ul. Świętokrzyskiej w Warszawie, w siedzibie banku centralnego.

- Skarbce NBP pomieściły sto ton złota i mogą pomieścić jeszcze wieleset ton. Były budowane w czasach, kiedy powszechnie w każdej transakcji posługiwano się gotówką - więc miejsca wystarczy. Poza tym istnieją inne rozwiązania logistyczne. Kiedyś centralnie zarządzano wszystkimi znakami pieniężnymi, teraz dostawy trafiają „just-in-time" do naszych ośrodków zasilania" - wyjaśniała wtedy w rozmowie z naszą gazetą Barbara Jaroszek z Narodowego Banku Polskiego.

eprasa.pl e7e35d9598

REKLAMA 0010274897

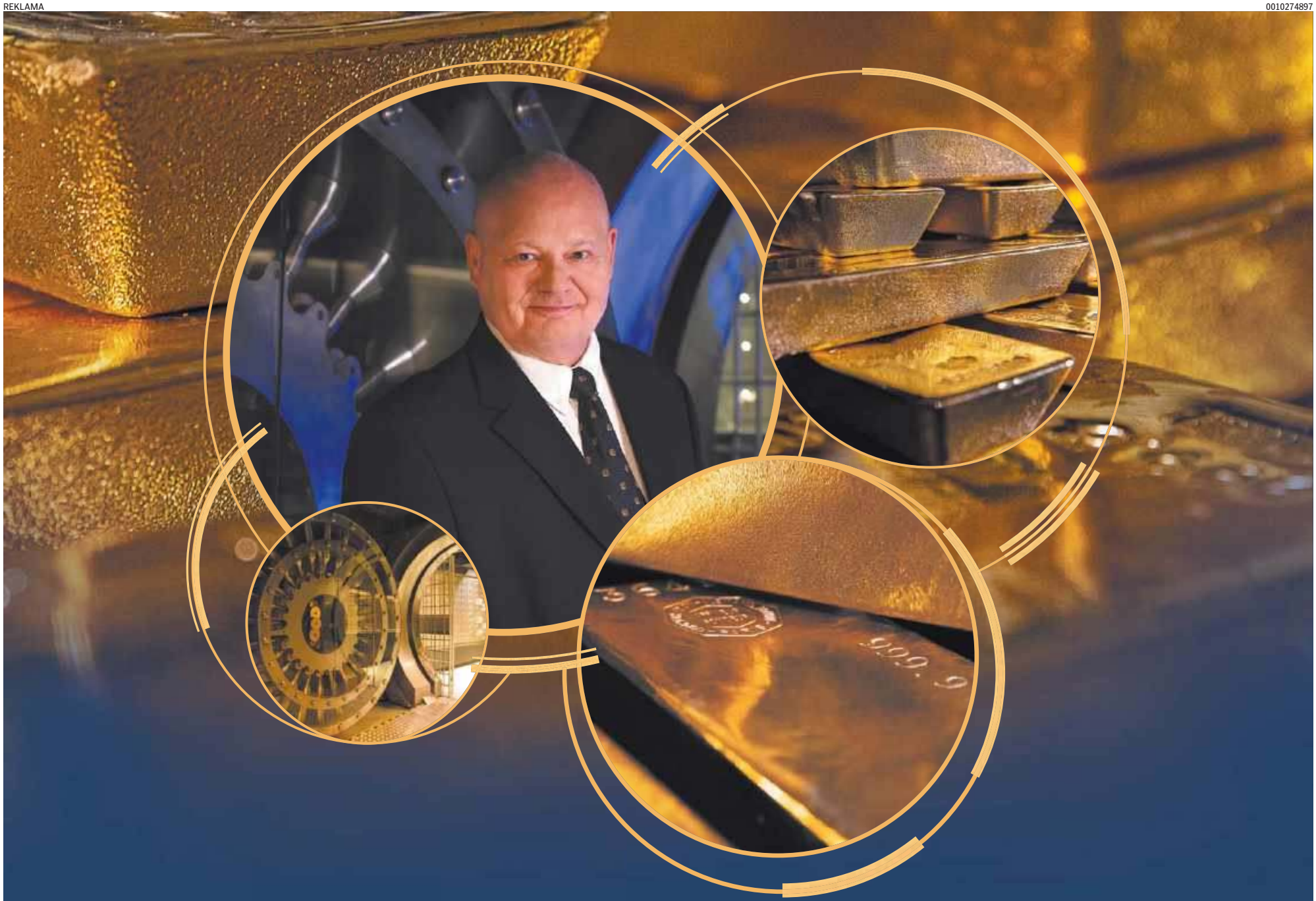

DBAMY O BEZPIECZEŃSTWO FINANSOWE POLAKÓW

W zasobach NBP w sumie jest ponad 228 ton złota. To gwarancja wiarygodności i bezpieczeństwa finansowego naszego kraju. NBP planuje dalszy zakup tego kruszcu.

Realizując nasze konstytucyjne, ustawowe i po prostu patriotyczne zobowiązanie, nie tylko budujemy siłę gospodarczą państwa polskiego, ale też tworzymy rezerwy, które będą strzegły jego bezpieczeństwa finansowego.

NARODOWY BANK POLSKI
NBP

Prof. Adam Glapiński, Prezes Narodowego Banku Polskiego

nbp.pl

eprasa.pl e7e35d9598

X Forum Seniora za nami. Jubileuszowa edycja była wyjątkowa

Paweł Poniatowski
pawel.poniatowski@polskapress.pl

Wydarzenie

Za nami dziesiąte Forum Seniora. W jubileuszowej edycji wzięło udział aż dwóch gości specjalnych. Byli nimi prof. Jerzy Bralczyk, językoznawca, który doradził „Jak dogadać się między pokoleniami?", a także tancerz Rafał Maserak. Aktywność seniorów, ich zdrowie i bezpieczeństwo były tematami rozmów z naszymi gośćmi. Śledzić można było materiał o tym, jak zadbać o przedmioty, które darzymy sentymentem. Na dziesiątym Forum Seniora wybrzmiał również wyjątkowy koncert. Dla wszystkich uczestników zaśpiewała Raista Misztela, finalistka „The Voice Senior".

Forum Seniora to cykliczne wydarzenie przygotowywane z myślą o wszystkich seniorach z woj. śląskiego. Dotychczasowe edycje - zarówno te organizowane na żywo, jak i te w internecie - zawsze przykuwały uwagę seniorów i cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Podobnie było w przypadku uroczystego X Forum Seniora, które w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników, odbyło się w internecie.

Wydarzenia X Forum Seniora

Gościem specjalnym wydarzenia był prof. Jerzy Bralczyk, językoznawca, profesor nauk humanistycznych, specjalista w zakresie języka mediów, reklamy i polityki oraz wiceprzewodniczący Rady Języka Polskiego. Profesor Jerzy Bralczyk powiedział nam „Jak dogadać się między pokoleniami?". Przybliżył, co jest najważniejsze w rozmowie z drugim człowiekiem. Wyjaśnił, dlaczego powinniśmy rozmówcę lubić, ale już niekoniecznie go kochać i w czym tkwi sekret dobrego porozumienia. - Dobra rozmowa to umiejętność dobrego rozpoczęcia i dobrego zakończenia - stwierdził Bralczyk.

Dowiedzieliśmy się też, co kryje się pod słowem „wgady", dlaczego gadanie było kiedyś ważniejsze od mówienia i jak rozmowa może zmienić świat. Poruszony został także wątek czy raz użyte słowo należy już do polszczyzny.

- Język jest takim urządzeniem w jedną stronę, słowa tam mogą wejść, ale wyjść już nie mogą. Zwłaszcza jeśli ktoś je zapamięta, ktoś je zapisze albo jeśli w jakimś komunikatorze się pojawia, to już przechlapane, można powiedzieć, już to słowo jest - mówił.

Ruch to zdrowie, a na początek przygody z tańcem nigdy nie jest za późno! Tańczyć można wszędzie... nawet w fotelu. Jak miło można spędzić czas z tańcem, w jakich okolicznościach, gdzie, z kim i po co tańczyć - tego wszystkiego można było się dowiedzieć, gdy o sekretach rytmicznych ruchów ciała, dla osób w każdym wieku, opowiadał tancerz Rafał Maserak, gość specjalny X Forum Seniora.

- Taniec to jest cudowna rzecz, nie wyobrażam sobie, żeby w moim życiu nie istniała. Uważam, że każdy, w każdym wieku może zacząć tańczyć, czy jesteśmy dzieckiem, czy jesteśmy dorosłą osobą, czy jesteśmy seniorem - zachęcał do aktywności Maserak.

Rafał Maserak opowiedział również o swojej przewrotnej historii, w której najpierw do tańca zachęcała go jego babcia, a potem on swoją babcię.

- Jak ja byłem dzieckiem to moja babcia była starszą już kobietą i ona mnie namawiała do tego, bym zaczął tańczyć - mówił. Po jakimś czasie, jak ja już dorosłem, byłem tancerzem, namówiłem swoją babcię, żeby ona zaczęła tańczyć. I do dnia dzisiejszego, a ona ma 93 lata, codziennie rano wstaje i robi trzy przysiady, bo chce miło i aktywnie spędzić czas - dodał. Zachęcam was do tego, żebyście również poświecili trochę czasu - pięć, dziesięć, piętnaście minut do tego, żeby zacząć tańczyć, żeby zacząć się ruszać, żeby aktywnie spędzać czas - zakończył.

Co zrobić, gdy awarii ulegnie domowy sprzęt? Ignacy Biernat, prawdziwa złota rączka, właściciel serwisu AGD przedstawił kulisy swojej pracy, zaprezentował, jak uratować ukochane przedmioty. Opowiedział także, co i dlaczego najczęściej naprawiają starsi ludzie.

FOT. PRZEMYSŁAW KUBIAK

Ignacy Biernat - złota rączka, właściciel serwisu AGD

FOT. PRZEMYSŁAW KUBIAK

Kinga Ekiert i Magdalena Madecka - fizjoterapeutki Uzdrowiska Ustroń

FOT. MAT. PRASOWE

Raista Misztela - finalistka „The Voice Senior"

- Zauważalne jest, że ludzie starsi przywożą do naprawy starszy sprzęt, który ma niejednokrotnie piętnaście, dwadzieścia lat. Mają to w głowie zakodowane, jak to ludzie starsi, że najpierw sprzęt trzeba naprawić. Nie sztuką jest od razu kupić nowy - mówił Biernat. Użytkownik ma sentyment do danego sprzętu i próbuje jeszcze go uratować - dodał.

W jaki sposób być aktywnym?

Jesienna pogoda nie zachęca do aktywności, wolimy siedzieć w domu niż ćwiczyć. O tym, jak ważna jest aktywność fizyczna, jak przełamać niechęć do ćwiczeń oraz w jaki sposób odpowiednio trenować opowiedziały Kinga Ekiert i Magdalena Madecka - fizjoterapeutki Uzdrowiska Ustroń. Poleciły również jakie treningi wykonywać jesienią.

- Na jesień polecam przede wszystkim zwykłe spacery, treningi marszowe, możemy zwiększać tempo takiego spaceru. Możemy iść raz szybciej, raz wolniej, możemy to modyfikować. Jest to tak zwany trening interwałowy - polecała aktywność fizyczną Kinga Ekiert, fizjoterapeutka Uzdrowiska Ustroń.

Specjalnie dla uczestników wydarzenia zaśpiewała Raista Misztela, finalistka programu „The Voice Senior", która swoim głosem czarowała publiczność na koncertach w krajach tzw. bloku wschodniego.

Wraz z naszym partnerem, firmą Tauron, poruszyliśmy istotne tematy dotyczące m.in. bezpieczeństwa seniorów w Internecie, a także podpowiedzieliśmy, gdzie szukać pomocy w przypadku awarii urządzeń domowych.

Partnerami X Forum Seniora byli: grupa Tauron, miasto Katowice, Akademia ESB i Uzdrowisko Ustroń. Relacja z wydarzenia jest na stronie internetowej (www.dziennikzachodni.pl). Gorąco zapraszamy do oglądania.

PROMOCJA
Q103133236A
PARTNERZY AKCJI:
DZIENNIK ZACHODNI
Akademia WSB
Dąbrowa Górnicza, Cieszyn, Olkusz, Żywiec, Kraków
KATOWICE dla odmiany
TAURON
Uzdrowisko Ustroń

eprasa.pl e7e35d9598

Andrzejkowa Śląska Gala z humorem

FOT.MAT.PRASOWE

Największe Andrzejki w Polsce w tym roku odbędą się w Zabrzu

Redakcja
redakcja@dz.com.pl

Zapraszamy na największe Andrzejki w Polsce. W tym roku cała Polska będzie się bawić w Zabrzu! 28 listopada na zabrzańskiej scenie wystąpią wszystkie największe gwiazdy śląskiej sceny muzycznej oraz znakomici goście specjalni!

Aktor, piosenkarz, a przede wszystkim wspaniały showman! Sławomir! To On wystąpi specjalnie dla Państwa ze swoim zespołem! A jak Sławomir, to nie może zabraknąć bąbelków, którymi poczęstujemy Państwa w przerwie koncertu.

Polewać będziemy się szampanem, ale nie w Zakopanem tylko w Zabrzu!

Zaproszenie przyjęły też trzy świetne dziewczyny, które tworzą bardzo popularny zespół Frele. Nikt tak jak One nie wykonuje po śląsku zagranicznych coverów! Czeka Państwa mocne brzmienie trzech damskich wokali i popowy rozmach.

Specjalną atrakcją tegorocznej Gali będzie Jubileusz 20-lecia duetu Claudia i Kasia Chwołka. Artystki wykonają swoje największe przeboje. Do udziału w swoim koncercie zaprosiły Anię Drabek, śląską frelkę, znaną m.in. z utworu Wodzionka. Zapowiada się znakomite, jubileuszowe show i moc niezapomnianych wrażeń.

Teraz już chyba nie ma wątpliwości, że to właśnie w Domu Muzyki i Tańca odbędzie się największa i najgłośniejsza w Polsce impreza andrzejkowa! Wystąpią także:

- Jacek Silski - polski Julio Iglesias, obiekt westchnień wielu Pań, uwodzący wspaniałym głosem. - Happy Jędrowski Show - bez niego nie może się odbyć żadna śląska biesiada, ani żaden prawdziwy śląski koncert. Wspaniały showman, charyzmatyczny Artysta, który rozgrzeje każdą publiczność.

- Mirek Szołtysek - nie odcina się od swoich korzeni, a Śląsk promuje najlepiej, jak potrafi. Na scenie występuje już ponad 30 lat! Charyzmatyczny i uwielbiany.

- Claudia i Kasia Chwołka - dwie piękne i wspaniałe Panie, które nie są siostrami. Skromne, ale bardzo uzdolnione. Mama i córka od lat tworzą wspaniały duet!

- Mariusz Serafin - Artysta z ponad piętnastoletnim stażem, występujący głównie na Dolnym Śląsku teraz podbije serca Publiczności zabrzańskiej.

Tegoroczną Galę poprowadzi zdecydowanie najlepsza para Artystów, która jest z nami od pierwszego andrzejkowego koncertu. Są wspaniali i uwielbiani. Takich dwóch Krzyśków nigdzie indziej Państwo nie spotkacie! Krzysztof Hanke i Krzysztof Respondek rozbawią Państwa w listopadzie! Zapraszamy!

**ANDRZEJKOWA ŚLĄSKA GALA Z HUMOREM!
28.11.2021 r., godz. 18.00
DOM MUZYKI I TAŃCA W ZABRZU!
NAJWIĘKSZE ANDRZEJKI W POLSCE!
W TYM ROKU CAŁA POLSKA BAWI SIĘ W ZABRZU!**

Marek Szołtysek
redakcja@dz.com.pl

DZIEŃ KURY

Felieton

Popularne są wydarzenia kulturalne związane z tradycją jedzenia. Zwłaszcza nośne jest zagadnienie „chleba naszego powszedniego", który można pokazać z punktu widzenia: religijnego, charytatywnego, historycznego, dietetycznego czy piekarniczego. Można opowiadać o domowych tradycjach pieczenia i jeszcze zrobić degustacje chlebów z rożnych zakątków świata. Widziałem wiele takich imprez, które ogólnie można nazwać dniami chleba czy świętami chleba. Ostatnio było tak w Katowicach, w Parku Zadole i nosiło nazwę „Łączy nas chleb". Wówczas prezentowany był m.in. chleb z holenderskiego miasta Groningen. Dokładnie było to jajko zapieczone w chlebie.

I w związku z tym jajkiem uzmysłowiłem sobie, że jeszcze nigdy nie byłem na - dniach kury. A przecież kura była pierwszym zwierzęciem mojego życia. Kiedy tylko nauczyłem się chodzić, to biegałem po podwórku za kurami mojej babci. Kura jest też symbolem zaradności - bo dziobie byle co i znosi fajne jajka. Moja babcia nawet po zrobieniu jajecznicy, skorupy zużytych jajek „oddawała" kurom. One je zjadały - by mieć budulec do skorupek następnych jajek. Czyż więc to zwierzę nie jest ideałem segregacji odpadów i recyklingu?

Kury są ciekawe. Ale jeszcze powiem o moim spotkaniu z kurą we Włoszech. Otóż wybrałem się tam do malutkiej górskiej wsi Polenta, znanej z zabytkowego kościoła z IX wieku.

Po drodze w ruinach dawnych zabudowań znalazłem - kurę. Była to kamienna figura kury wielkości ananasa, wyrzeźbiona z białego alabastru. Gdy koło przydrożnej studni obmyłem ją z zanieczyszczeń, to zauważyłem na jej boku wyryty podpis rzeźbiarza. W pierwszej chwili odczytałem go jako - Bernini. Byłem w szoku. Może chodzi o tego słynnego Gianlorenzo Berniniego, który rzeźbił dla bazyliki watykańskiej a jego słynna figura Dawida jest w rzymskiej Galerii Borghese? Zacząłem sobie nawet wyobrażać te nagłówki w światowych mediach: „Turysta ze Śląska znalazł we włoskim lesie nieznaną dotąd rzeźbę Berniniego, której aukcyjna cena wywoławcza została ustalona na dziesięć milionów dolarów". Owo wydarzenie we włoskim lesie, mogło stać się dla mnie wielkim „dniem kury". Później w domu wziąłem lupę i dokładnie ów napis przeanalizowałem. Nie jestem pewny czy to jest podpis Berniniego.

ARTYKUŁ REKLAMOWY 0010272493

BÓL STAWÓW ZMNIEJSZYŁ SIĘ... TERAZ MOGĘ SPAĆ CAŁĄ NOC!

Moc 1500 GS

Jeśli dokuczają ci: bóle stawów, bezsenność, czy problemy z równowagą - wypróbuj bransoletkę biomagnetyczną! Daj sobie szansę na możliwość poprawy stanu swoich stawów, jak Pani Zofia.

Zofia W. z Częstochowy (68 lat) przed przejściem na emeryturę pracowała jako przedszkolanka, a teraz pielęgnuje rośliny na działce. Zaczęła nosić bransoletkę biomagnetyczną, dzięki czemu poprawiła sprawność stawów. Działanie bransoletki było tak spektakulane, że poprosiliśmy panią Zofię, by nam o tym opowiedziała.

Bransoletka biomagentyczna to cudowny produkt! Nie sposób opisać całego mojego zachwytu.

Przez całe życie byłam zdrowa. Pracując z dziećmi, sporo się ruszałam, a potem pielęgnowałam ogród. Niestety, trzy lata temu miałam uraz kolana. Okazało się, że mam zwyrodnienie lewego stawu kolanowego. Nie mogłam normalnie chodzić. Na dodatek ciągle byłam zmęczona i dokuczały mi zawroty głowy. Brałam wiele pigułek, po których czułam się coraz gorzej. Postanowiłam spróbować też najnowocześniejszych zabiegów w specjalnych kapsułach. Oniemiałam, kiedy zobaczyłam, ile kosztują. Ale...

Trzy miesiące temu moje życie wreszcie się odmieniło!

Przyjaciółka z Niemiec przysłała mi profesjonalną bransoletkę biomagnetyczną. Najnowsze osiągnięcie naukowców z Düsseldorfu. Pomyślałam: Co szkodzi spróbować? To nie jest zwykła bransoletka. To coś ma **działanie oparte na prawach fizyki i wieloletnich analizach.** Zaczęłam nosić ją już kolejnego dnia, kiedy wstałam z łóżka dzień potem, ból kolana złagodniał. Nie mogłam w to uwierzyć! Niedługo później zaczęły rzadziej dokuczać mi zawroty głowy. Po tygodniu zaczęły się zmniejszać **moje reumatyczne dolegliwości**. Czułam, jakby odbudowała mi się tkanka stawowa! Byłam pod wrażeniem, jaką uzdrawiającą moc ma taka błyskotka. Myślałam, że jestem skazana na drogie zabiegi, na które za bardzo nie było mnie stać. Gdyby nie pomoc mojej przyjaciółki, nie wiem, gdzie dzisiaj bym była. Każdy powinien tego spróbować! Bioaktywna bransoletka może **otaczać Twoje - ciało polem magnetycznym przez cały czas!**

Spec. G. Schmucke

„Biomagnetyczną bransoletkę opracował zespół niemieckiego eksperta Gerharda Schmuckego z Dusseldorfu. Bransoletka zawiera 20 magnesów o sile od 75 Gs każdy, które wytwarzają stałe pole magnetyczne o mocy do 1500 Gs. Pole to przenika przez ciało człowieka, wspomagając uśmierzanie bólu i łagodzenie stanów zapalnych. Może sprawiać, że krew krąży 27,5 razy szybciej, co wpływa na samoregulację organizmu i wygaszenie stanów zapalnych".

Dobroczynna moc pola magnetycznego może:

- **przyśpieszyć regenerację** stawów
- **zmniejszyć osteoporozę** i bóle reumatyczne
- **poprawić zmysł równowagi** przez regenerację błędnika
- **pomaga zmniejszać zawroty głowy** towarzyszące chorobie lokomocyjnej

Nawet jeśli nie cierpisz na wszystkie te dolegliwości, dzięki bransoletce biomagnetycznej **możesz się przed nimi ustrzec w przyszłości.**

Wreszcie też lepiej sypiam...

Poza tym odkąd noszę biomagnetyczną bransoletkę poprawił się mój sen. Zawroty głowy stały się rzadsze, tak samo problemy z utrzymaniem równowagi. Nieważne, jakie metale są w tej bransoletce. Cokolwiek zawiera to „coś", totalnie poprawiło mi życie.

Nie ma innej drogi, by się przekonać o skuteczności bransoletki, jak samemu ją założyć. Biomagnetyczna bransoletka **starczy Ci na lata i może pomóc zaoszczędzić** nawet kilka tysięcy złotych. Działa bez przerwy i w ogóle nie traci swojego działania wraz z upływem czasu. Tę bransoletkę możesz otrzymać jedynie w sprzedaży telefonicznej.

WYJĄTKOWA PROMOCJA! REKLAMA Z TV

Zadzwoń do **8 października 2021 r.,** a dostaniesz **73% zniżki!**
Otrzymasz wtedy bransoletkę biomagnetyczną w wyjątkowo atrakcyjnej cenie **(przesyłka GRATIS)!**

Zadzwoń: 91 300 35 55

Poniedziałek - Niedziela: 8:00 - 20:00,
(Zwykłe połączenia lokalne bez dodatkowych opłat)

*Szczegóły oraz informacje dotyczące procedury zwrotów i reklamacji dostępne są pod adresem: www.grouptcm.com

eprasa.pl e7e35d9598

Siła i jakość wywodzi się z tradycji! W Katowicach otwiera się Zielony Bazar

Aleksandra Smolak
aleksandra.smolak@polskapress.pl

Katowice

W Katowicach przy ul. Kolońskiej 1 powstał imponujący budynek. 4 października zostanie otwarty Zielony Bazr a na początku przyszłego roku, w mieszczących się tu pomieszczeniach biurowych będą działać liczne firmy. Inwestorem przedsięwzięcia jest Łukasz Dzida rolnik z Goczałkowic.

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Urodził się pan w rodzinie rolniczej?
Dokładnie tak.

Kiedy zaczął pan pracować?
Konkretnej daty nie pamiętam, ale pracowałem od dziecka, może od drugiej klasy szkoły podstawowej a może nawet i wcześniej.

I co pan wtedy jako dziecko robił?
Rodzice hodowali kwiaty, pomidory i ogórki, więc pomagałem w szklarniach.

Lubił to pan?
Bardzo lubiłem pomagać rodzicom. Oni kochali, to co robili, a ja doceniałem ich ciężką pracę. Chciałem ich odciążyć, aby mieli choć trochę lżej. Wszystko, co robili rodzice, to robili dla nas, czyli dla mnie i rodzeństwa.

Pewnie więc nie tylko pan pomagał rodzicom?
Mam sześciu braci i dwie siostry, pomagaliśmy wszyscy od najstarszego do najmłodszego.

Czy już wtedy gospodarstwo rodziny Dzida, było tak mocno rozwinięte?
Rodzice zawsze byli bardzo innowacyjni. Ojciec niczego się nie bał, często wyjeżdżał na zachód podglądać tamtejsze europejskie rolnictwo a później, wszystkie te nowości wprowadzał u nas. Można więc powiedzieć, że tak, jak na tamte czasy (PRL-dopisek redakcji) gospodarstwo rodziców było bardzo mocno rozwinięte.

Towarzyszył pan ojcu w tych podróżach?
Tak, bardzo lubiłem te wyjazdy. Tata nieraz zabierał mnie lub starszych braci ze sobą. Obserwowaliśmy zachodnich farmerów a później, to oni przyjeżdżali podpatrywać nas. Dzisiaj wszystko zobaczyć można w internecie, 40 lat temu tak nie było, więc ojciec wsiadał w samochód i podróżował po Europie. Każda taka podróż była inspiracją do kolejnych zmian.

Co szczególnie zapamiętał pan z tych podróży?
Kiedy byłem już nastolatkiem, kłóciliśmy się, kto ma prowadzić samochód (śmiech).

Dziś rodzicie, już odpoczywają, a pan został na ojcowiźnie?
Gospodarstwo prowadzimy razem z Bratem Stanisławem. Ojciec w 2006 r. faktycznie przeszedł na emeryturę, ale cały czas nam pomaga i doradza.

Pozostała część rodzeństwa poszła w innym kierunku?
Wspólnie utworzyliśmy grupę producentów - Dzida Produkt. To kompleks przechowalni wraz z infrastrukturą do pakowania warzyw. Dzisiaj to jedno z największych tego typu przedsiębiorstw w Polsce. Każdy z nas związany jest głównie z rolnictwem i ogrodnictwem, choć jeden z braci prowadzi również potężną międzynarodową firmę transportową, bracia mają też hotele.

Wróćmy jednak do działalności pana i pańskiego barat. Co ma pan na myśli, mówiąc gospodarstwo? Państwa działalność, to przecież nie tylko marchew.
To ponad tysiąc hektarów ziemi pod uprawę, z czego faktycznie największą część zajmuje uprawa marchwi, ale też pietruszki, selerów, buraków czy cebuli. To także kilkadziesiąt hektarów uprawy sadowniczej i ponad 100 hektarów stawów, gdzie hodowane są ryby.

Mówiąc o stawach myśli pan o Ochabach?
Tak, to tam uprawiana jest dziś imponująca hodowla ryb. Kiedy w 2012 r. kupiliśmy od Skarbu Państwa Stadninę Koni Ochaby, jej główną wartością była historia. Po kilku latach inwestowania i zmian, dzięki mojemu bratu Stanisławowi stadnina odżyła. Oprócz ryb hodowane są tu także konie, dobrze się ma też produkcja warzyw.

Wyśmienite ryby i warzywa z hodowli i upraw, o których pan wspomina, bez wątpienia dobrze znane są m.in. mieszkańcom Goczałkowic, gdzie działa mały sklep z tym doskonałym asortymentem. Od października zacznie działać w Katowicach Zielony Bazar – to pana autorski projekt, skąd pomysł na stworzenie pierwszego w Polsce marketu warzywno-owocowego?
To zawsze było moje marzenie, ale aby wyjaśnić, skąd się wzięło, trzeba wrócić do historii. Ziemię w mojej rodzinie zaczął uprawiać dziadek Nicefor już 1919 r. To on zmienił tradycyjną gospodarkę nastawioną na wyżywienie rodziny, na wyspecjalizowaną produkcję warzyw dla rzeszy pracujących w górnictwie i przemyśle. Kiedy dziadek podjął się swojego wyzwania miał 17 lat. Dwa lata wcześniej 15-letni dziadek Nicefor sfałszował swoją metrykę urodzenia, by móc jak najszybciej podjąć pracę na kopalni Silesia w pobliskich Czechowicach-Dziedzicach (pracę na kopalni można było wówczas rozpocząć od 16 roku życia - dopisek redakcji). Za pierwsze zarobione pieniądze dziadek Nicefor kupił książki i zaczął się uczyć, jak uprawiać ziemię. I tak rozpoczęła się produkcja warzyw, która trwa do dzisiaj. Dziadek warzywa dla katowickich konsumentów woził końmi, podróż w jedną stronę zajmowała mu 12 godzin! Dziś ta sama trasa samochodem zajmuje 40 minut. Kiedy o tym pomyślę, tym bardziej doceniam, jak wielkim człowiekiem był mój dziadek. Nie mogłem więc czekać z realizacją swoich planów i kontynuacją misji dziadka Nicefora.

Co będzie wyróżniać Zielony Bazar?
Chodząc nieraz po supermarketach, wstydziłem się swoich warzyw. Od momentu zebrania zbiorów z pól do czasu, kiedy trafią one na sklepową półkę, mija bardzo długa droga. Łańcuch ten sprawiał, że ta moja marchewka, kiedy ma już trafić do konsumenta, po prostu nie bardzo mi się nie podobała. W supermarketach przerażała mnie także cena naszych produktów. Dlatego postanowiłem sam spróbować otworzyć taki market. Bardzo chciałem, żeby ludzie mogli kupować świeże warzywa - dzisiaj zebrane i dostarczone w atrakcyjnych cenach do klientów.

Dlaczego postawił pan na osiedle Witosa?
Kiedy zacząłem szukać działki, zależało mi na zielonych terenach, ale też miejscu, gdzie jest bardzo duże skupisko ludzi z aglomeracji Śląska. Znalazłem świetną lokalizację z miejscem na duży parking tuż obok węzła autostrad.

Zielony Bazar, który powstaje przy ul. Kolońskiej 1 to jednak tylko część pana nowej inwestycji?
Jako rolnik postanowiłem wykorzystać tę działkę, jak najlepiej się da, dlatego w dolnej część budynku będzie targowisko - Zielony Bazar a na górnych piętrach zaprojektowane zostały powierzchnie biurowe pod wynajem. Taka inwestycja wynikła z czystej kalkulacji i szacunku dla ziemi, który przekazali mi rodzice.

Kiedy pojawią się pierwsi najemcy?
W pierwszym kwartale przyszłego roku.

Czego możemy się spodziewać jeszcze po otwarciu?
Na parterze budynku działać będzie także bistro - „Dobre to warzywo", napijemy się tu soków owocowych i wyśmienitej kawy. W karcie znajdą się także kanapki na bazie pieczywa od zaufanych piekarzy. Wszystkie produkty, które dostępne będą w sprzedaży, pochodzą z naszych gospodarstw lub od zaprzyjaźnionych, sprawdzonych i certyfikowanych producentów. Oprócz warzyw na Zielonym Bazarze kupimy także kiszonki, przetwory, owoce, kwiaty a sezonowo także ryby. Targowisko otwarte będzie sześć dni w tygodniu, zakupy będzie można także wcześniej zamówić elektronicznie i tylko na miejscu odebrać. Przewidujemy też cykliczne promocje a w przyszłości otwarcie restauracji.

Nazywa Pan Zielony Bazar zamiennie z targowiskiem. Dlaczego umieścił pan swoje warzywa w tak imponującym budynku? To coś na zasadzie pięknego opakowania do wymarzonego prezentu?
Chodząc po targowiskach i obserwując rynek, stwierdziłem, że w dzisiejszych czasach klienci potrzebują bardzo dobrej jakości towaru, a taki ciężko jest kupić na zwykłym targowisku pod chmurką. Na targowisku produkty albo słońce przegrzeje, albo wiatr powieje lub co grosza przymrozi. Dlatego w Zielonym Bazarku bardzo duży nacisk położyliśmy na panującą w nim temperaturę i wilgotność. Czyli inna temperatura będzie w pomieszczeniu, gdzie są np. owoce i inna wymiana powietrza będzie tam, gdzie są produkty kiszone. Bardzo nam zależy, aby nasze produkty były jak najlepszej jakości, a klient był zadowolony, robiąc zakupy w Zielonym Bazarku.

Zielony Bazar już cieszy się ogromnym zainteresowaniem, ale ludzie obawiają się, że tak jak w przypadku podobnych tego typu miejsc, wysoka jakość utrzymywana jest tylko na początku?
My jesteśmy rolnikami, a praca na roli jest niezwykle ciężka. Odbywa się siedem dni w tygodniu, od świtu do zmierzchu. Człowiek uzależniony jest od pogody i to jej podporządkowuje wszystkie swoje plany. Szacunku do dobrodziejstw natury nauczyli mnie moi rodzeństwo i starsze rodzeństwo, my przekazujemy go dalej swoim dzieciom i pracownikom i to właśnie bez ich wsparcia i pomocy nie byłoby tego sukcesu. Jakoś jest dla nas najważniejsza, nigdy z niej nie zrezygnujemy.

eprasa.pl e7e35d9598

Cykl koncertów. Od bluesa do rocka

Ola Szatan
o.szatan@dz.com.pl

Kultura

Cykl koncertów, pod patronatem DziennikaZachodniego, odbędzie się w restauracji „Texas", na terenie Parku Rozrywki Twinpigs w Żorach.

Restauracja „Texas" znajdująca się na terenie Parku Rozrywki TWINPIGS w Żorach słynie nie tylko z dobrej kuchni. Od czasu zmiany właściciela rozwija się dynamicznie, nie tylko kulinarnie.

W sierpniu z powodzeniem zainaugurowano tu piątkowe wieczory karaoke, zaś 25 września wystartował cykl koncertów, a pierwszą gwiazdą był polsko-amerykański zespół BOX CANYON, łączący elementy country, rocka, bluesa.

Najbliższy koncert odbędzie się w sobotę, 2 października. Wystąpi Ela Dębska z zespołem. Okrzyknięta przez media polską Janis Joplin.

Przez lata występowała z Maciejem Zembatym w słynnych interpretacjach piosenek Cohena.

Ponadto z powodzeniem realizowała własne projekty. Aktorka znana z wielu popularnych seriali, nauczycielka śpiewu, bardzo ekspresyjna wokalistka.

- Obecny skład jej zespołu łączący doświadczenie i ekspresję młodych, zdolnych muzyków gwarantuje podróż po najlepszych obszarach historii muzyki - zapowiadają organizatorzy.

Początek koncertu zaplanowano na godzinę 20.00.

Ogólnopolski Zlot Fanów The Rolling Stones

Warto zarezerwować sobie także kolejny weekend.
8 października o godzinie 18.00 odbędzie się koncert w hołdzie zmarłemu perkusiście The Rolling Stones, Charliemu Watts'owi. Impreza jest jednocześnie pierwszym Ogólnopolskim Zlotem Fanów The Rolling Stones.
Wystąpią na nim trzy najlepsze w swym rodzaju zespoły coverowe w Polsce:
4Szmery (AC/DC Tribute band), Pled Zepchlim (Led Zeppelin Tribute Band) i Tumblin' Flash (The Rolling Stones Experience).

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Okrzyknięta została „polską Janis Joplin". Ela Dębska występowała też w interpretacjach piosenek Cohena

4 Szmery to polski zespół rockowy zaliczany do nurtu tzw. „tribute band", specjalizujący się w wykonywaniu kompozycji legendarnego AC/DC.
Na początku działalności grupa tworzyła własne kompozycje z silnymi wpływami AC/DC, by z czasem pozostać wiernym „odtwórcą" utworów z dyskografii swoich idoli. W przeciwieństwie do większości zespołów tego typu, „4 szmery" celowo zrezygnowały z „przebierania" się za muzyków AC/DC, opierając się na brzmieniu i charyzmatycznym wokaliście, który umiejętnie łączy w swoim śpiewaniu walory „Bona" Scotta z krzykliwym wokalem Briana Johnsona.
Przez prawie 20 lat swojej działalności, zespół zagrał ponad 1000 koncertów, by w roku 2019 „zadebiutować" bardzo dobrze przyjętym albumem „Roll".

Z miłości do muzyki Led Zeppelin powstał zespół Pled Zepchlim. Charakteryzuje ich perfekcyjna dbałość o szczegóły i brzmienie z legendarnym „Stairway to heaven" włącznie.

Jak zapowiadają organizatorzy, mocnym punktem zespołu jest dobry wokal, perfekcyjna gitara i klawisze oraz miażdżąca sekcja rytmiczna. Pled Zepchlim zagrał setki koncertów w całej Polsce i wszędzie jest entuzjastycznie przyjmowany.

Muzyka i charyzma sceniczna The Rolling Stones jest ponadczasowym łącznikiem pokoleń.

Mick Jagger i Keith Richards, te ikony rock and rolla niezmiennie inspirują tłumy. Dlatego koncerty Tumblin' Flash zawierają największe hity The Rolling Stones. Na ich koncercie usłyszymy przeboje, takie jak „Satisfaction", „Angie", „Brown Sugar", „Jumpin' Jack Flash" czy „You Can't Always Get What You Want" i wiele innych.

Zespół od wielu lat występuje w całej Polsce, a 8 października pojawi się na terenie miasteczka westernowego Twinpigs w Żorach.

Dla wszystkich, którzy w tym dniu wybiorą się do Twinpigs jest jeszcze jedna dobra wiadomość. Można nabyć bilet tylko na koncert, ale kupując bilet-pakiet na koncert i skorzystanie z atrakcji miasteczka westernowego Twinpigs - wstęp do Parku Rozrywki będzie w promocyjnej cenie.

Muzyczne emocje szykują się także w sobotę, 9 października.

Tego dnia wystąpi bowiem Maciej Lipina ze swoim zespołem.
Lider i wokalista kultowego zespołu Ścigani, współautor wielu projektów muzycznych.
To także odtwórca roli Ryśka Riedla w słynnym spektaklu „Skazany na Bluesa" w reżyserii Arkadiusza Jakubika, który jest jednym z najważniejszych projektów ostatnich lat Teatru Śląskiego w Katowicach.
Na koncercie w restauracji „Texas" Maciej Lipina zaprezentuje wszystkie swoje największe przeboje i oczywiście repertuar ze słynnego spektaklu „Skazany na Bluesa".
Wejściówki dostępne w Hotelu Texas w Żorach tel.32 416 08 88 oraz na stronie internetowej www.ebilet.pl.

©℗

MATERIAŁ INFORMACYJNY T-MOBILE 0010249986

T-Mobile uwalnia rozrywkę. Korzystaj i zmieniaj co miesiąc różne serwisy bezpłatnie nawet na dwa lata

Zastanawiasz się, jaki serwis streamingowy będzie najlepszy do słuchania muzyki, a jaki do oglądania meczów, filmów czy seriali? Teraz nie musisz już wybierać. W ramach oferty „Rozrywka Uwolniona" od T-Mobile możesz co miesiąc zmieniać serwisy, wybierając z każdego to, co najlepsze, i to w ramach jednej opłaty lub w prezencie nawet na 2 lata w taryfach 5G.

Gdy pogoda za oknem przestaje zachęcać do opuszczania domowych pieleszy, skłaniamy się bardziej ku rozrywce w zaciszu swoich czterech ścian. Wtedy spędzamy czas, oglądając filmowe nowości, kibicując ulubionym drużynom, słuchając przyjemnej muzyki lub oddając się wciągającej lekturze.

Wówczas myślimy również o wyborze platformy streamingowej, w której znajdziemy jak najwięcej odpowiadających nam treści. Rzadko zdarza się jednak, aby jedna oferta spełniała w 100 procentach wszystkie nasze wymagania.

Teraz jednak nie musimy już wybierać jednej konkretnej oferty, kosztem rezygnacji z całej reszty lub kupować kilku usług, nierzadko ponosząc przy tym znaczące koszty.

Sieć T-Mobile przygotowała dla swoich klientów ofertę „Rozrywka Uwolniona", która zapewni im całą gamę doznań audiowizualnych. Ta jedyna w swoim rodzaju oferta umożliwia zmianę serwisu streamingowego raz na 30 dni, w zależności od naszych aktualnych potrzeb. Każda zmiana nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi kosztami, ponieważ cena wszystkich serwisów jest na stałym poziomie.

Cała gama serwisów

W usłudze „Rozrywka Uwolniona" operator zapewnia szeroki dostęp do różnych platform online. Dzięki temu użytkownik może się cieszyć zarówno telewizją, jak i oglądać swoje ulubione filmy i seriale za pomocą streamingu audio i wideo.

T-Mobile oferuje takie topowe kanały jak: HBO GO,

Tidal Premium, Polsat Box Go (Premium, Sport, Filmy i Seriale, Newsy i Rozrywka, Dzieci) oraz Eleven Sports. Pakiet dostępnych kanałów będzie się sukcesywnie powiększał.

W ofercie znajdą coś dla siebie także osoby lubiące spędzać jesienne wieczory w towarzystwie dobrej lektury, gdyż T-Mobile oferuje szeroką gamę wciągających e-booków na platformie Legimi. Z kolei osoby preferujące przyswajanie topowych książek w inny sposób mogą skorzystać z szerokiej oferty audiobooków.

Jak zmieniać serwisy?

Zmiana serwisów streamingowych będzie niezwykle prosta. Podobnie jak w przypadku pozostałych usług operatora, co 30 dni będziemy mogli wybrać nowy kanał za pomocą dobrze znanej klientom sieci aplikacji „Mój T-Mobile".

„Rozrywka Uwolniona" w prezencie dla taryf 5G

Pakiet elastycznej rozrywki można także otrzymać w prezencie od T-Mobile, korzystając z oferty odświeżającej taryfy 5G. Klient sieci będzie mógł bez opłat surfować po wybranych serwisach w zależności od tego, na jaki pakiet się zdecyduje.

Korzystając z oferty M+ (rozmowy, SMS-y i MMS-y bez limitu oraz 80 GB internetu) możemy otrzymać dodatkowo pół roku dostępu do „Rozrywki Uwolnionej".

Osoby, które zdecydują się na pakiet L+ (rozmowy, SMS-y i MMS-y bez limitu oraz 100 GB internetu), mogą w ramach oferty korzystać z różnorakich serwisów streamingowych przez cały rok.

Warto pomyśleć także o pakiecie XL+ (rozmowy, SMS-y i MMS-y bez limitu oraz 150 GB internetu), gdyż jego użytkownicy dostęp do ulubionych filmów, seriali, muzyki i e-booków uzyskać mogą nawet na okres dwóch lat za darmo.

Gdy skończy się bezpłatny okres użytkowania „Rozrywki Uwolnionej", usługę można po prostu wyłączyć lub dalej z niej korzystać za jedyne 20 zł miesięcznie. Ponadto, jeśli danego dnia użytkownik zakupi więcej niż jedną umowę lub aneks do umowy, to może liczyć na jeszcze więcej miesięcy usługi w prezencie.

Więcej GB w ofertach 5G i atrakcyjne rabaty

To nie koniec niespodzianek, jakie w ramach oferty 5G przygotował magentowy operator. Zdając sobie sprawę, jak jego klienci lubią paczki internetowe, zapakował do nich multum dodatkowych gigabajtów.

Teraz korzystając z nowej oferty T-Mobile użytkownicy pakietu M+ 5G zyskać mogą 80 GB internetu w pełnej prędkości. Z kolei osoby korzystające z oferty L+ 5G otrzymają odpowiednio 150 GB, zaś posiadacze pakietu XL+ 5G dostaną aż 200 GB internetu.

Operator, chcąc zapewnić swoim klientom rozrywkę online na najwyższym poziomie, proponuje także bogaty wachlarz nowych smartfonów w korzystnej cenie. Wybierając abonament z urządzeniem w elastycznych ratach zero procent, można uzyskać dodatkowe rabaty – od 200 do nawet 600 złotych.

eprasa.pl e7e35d9598

Odzyskane macewy, czyli kamienie,

Magdalena Nowacka-Goik
m.nowacka-goik@dz.com.pl

Historia

Macewy ze zniszczonego cmentarza żydowskiego pokazano we wrześniu na terenie byłej Huty Będzin (Furstenberga). Tysiąc zebranych fragmentów z około 100 macew jest efektem siedmiomiesięcznej pracy. Prezentacja nagrobków mieszkańcom to kolejny etap, będący częścią inicjatywy przywrócenia dawnego kirkutu przy ul. Zagórskiej.

Laaja Gutman, z domu Lanckron, urodzona w 1811 roku w Będzinie. Obok kolejny napis: Malka Pesla Korenberg, zmarła w 1907 roku. Córka Szmula Miodownika i Biny Lanckron. Żona Litmana Awidgora Korenberga.

Gitla Żarnowiecka z domu Gutman zmarła w 1911 roku w Dąbrowie Górniczej. Szprynca Siwek. Zmarła w Będzinie w wieku 36 lat w 1906 roku. Córka Nusyma Siwka. Była osobą zamężną i matką dwóch córek.

Każdy kamień to historia dawnego mieszkańca Zagłębia. Czasem też historia całej rodziny.

Te napisy udało się odcyfrować z fragmentów macew znalezionych przy nieczynnej rampie kolejowej.

Cały czas trwają żmudne próby ustalenia kolejnych, w oparciu m.in. o źródła fotograficzne i dawne akty urodzeń i zgonów.

To część naszej historii, kilku pokoleń mieszkańców tego miejsca

To benedyktyńska praca, oznaczanie tych macew, jestem pełna podziwu - mówi Małgorzata Kędzior, która przyszła zobaczyć macewy razem z koleżanką z ławy szkolnej Gabrielą Sąkol. Nie ukrywają wzruszenia.

Obie są mieszkankami Będzina, czują się częścią historii miasta, także tej trudnej, o której wiele słyszały od swoich rodziców i dziadków. To dla nich ważne, dlatego przyszły zobaczyć macewy.

FOT. M. NOWACKA-GOIK

Adam Szydłowski, szef Fundacji im. Rutki Laskier, opowiada Małgorzacie Kędzior i Gabrieli Sąkol historie związane z identyfikacją zebranych macew z ulicy Zagórskiej

- Te tematy są nam bliskie. Mój tata mieszkał pod Będzinem. Pamięta, że kiedy zaczęła się wojna, babcia, a i on czasem także w bańkach wozili mleko dla żydowskich mieszkańców Będzina, właśnie tu, niedaleko dworca. Któregoś dnia, a było to trzy dni po ostatnim dostarczeniu mleka, nie zastali tu już nikogo... - opowiada pani Gabriela. Małgorzata Kędzior jest nauczycielką. Od lat, razem z koleżanką, propagują tematykę żydowską wśród uczniów. Mają na swoim koncie opracowane przewodniki o Żydach będzińskich, nagradzane na konkursach.

Pani Małgorzata miała 10 lat, kiedy likwidowano cmentarz przy ul. Zagórskiej i dobrze to pamięta. Jej rodzinny dom znajduje się niedaleko tego miejsca.

- Jako już dorosła osoba mocniej zainteresowałam się tematyką żydowską w kontekście Będzina. Wtedy zaczęłam wypytywać mamę. Okazało się, że pamięta, kiedy masowo wywożono stąd Żydów, te transporty można było obserwować. Mama miała wtedy 12 lat. Mówiła, że wtedy wszyscy bali się wychodzić z domu - wspomina pani Małgorzata. Lata 60. i 70. były czasem tabu dla tych tematów. Dobrze, że teraz jest inaczej.

Naprawić to, co zniszczono. Ważne nie tylko dla pamięci, ale też dla tych, którzy żyją

Mamy już potomków trzech rodzin, które dzięki naszym działaniom i identyfikacji macew odnalazły w pewnym sensie swoich bliskich. I to jest odpowiedź dla tych, którzy pytają, po co to robimy. Robimy to

REKLAMA 0010222454

Polskie Radio Katowice · GAZETA POLSKA · Gazeta Polska codziennie · NOWE PAŃSTWO · niezależna.pl · Filary Biznesu · REPUBLIKA · RADIO eM · netfan.pl · BLUES · jazz forum · DZIENNIK ZACHODNI · BUSINESS CONSULTING

eprasa.pl e7e35d9598

na których zapisano ludzkie historie

m.in. dla tych, którzy żyją współcześnie, dla historii, dla pamięci. Również dlatego, aby naprawić to, co wydarzyło się w przeszłości, a nie powinno mieć miejsca. Dla wzruszenia i dla łez. Kamień jest martwy, ale mówi. To symboliczny powrót - podkreśla Adam Szydłowski, szef Fundacji im. Rutki Laskier, badacz historii Żydów w Będzinie i Zagłębiu.

W sumie udało się już zidentyfikować i dopasować zgodnie z zachowaną dokumentacją fotograficzną siedem sztuk macew. Pracuje nad tym kilka zespołów. Pomocą są źródła dotyczące aktów zgonów, a także informacje oraz działania przyjaciół z Izraela i Ameryki.

Macewa to historia człowieka. W symbolach, nie tylko literach, w ich zapisach kryje się przesłanie, kim był zmarły. Prawidłowe odczytanie wymaga jednak sporej wiedzy i skrupulatności, bo różnic w zapisach, które mają wpływ na ich interpretację, nie brakuje.

O ile motywy mogą mieć bowiem charakter powtarzalny, to odczytanie opisów i napisów może być wieloznaczne.

- Dlatego to jest tak wielka ekscytacja, kiedy co jakiś czas dostajemy informację o tym, że zostało zidentyfikowane kolejne imię i nazwisko, kolejna osoba - podkreśla Adam Szydłowski.

Żydowskie nagrobki to nie tylko wyraz pamięci, to także pełna symboli księga o życiu zmarłego. I nie chodzi tylko o jego nazwisko, ale także o charakter, zawód czy to, jak był postrzegany przez bliskich. Z motywów w kamieniach dowiemy się także, czy jego życie dobiegło końca wskutek starości, długiej choroby czy nagłego wypadku. Rozwarte dłonie oznaczają grób kapłana. Lew to uosobienie mocy i potęgi, symbol pokolenia Judy i rodu Dawida.

- O, tu mamy nagrobek właśnie z lwem. Nietypowy, bo odwrócony w stronę przeciwną niż Tora. Dzięki zdjęciom udało nam się go zidentyfikować - pokazuje Szydłowski.

Wśród zebranych macew na wielu jest symbol świecznika.

- To oznacza, że poświęcone są kobiecie. Symbol świecznika jest jej poświęcony, to przecież kobieta zapala świece w szabas - tłumaczy szef Fundacji im. Rutki Laskier. Przewrócony świecznik to symbol nagłej śmierci, tak samo złamany kwiat czy drzewo. Półki z księgami sygnalizują, że pochowano mądrego w piśmie. O, a tu ptak z pisklętami. To przekaz o młodej matce - pokazuje.

Macewy pochodzą z lat 1870-1917. Poświęcone są zmarłym z Będzina, ale także z Dąbrowy Górniczej.

FOT. M. NOWACKA-GOIK

Tysiąc kawałków z około setki macew. Fragmenty historii

FOT. M. NOWACKA-GOIK

To macewa pamięci mieszkanki Dąbrowy. Zmarła w 1911 roku

Ponad 1000 elementów macew, przy założeniu, że każda była rozbijana na około od 10 do 15 kawałków, daje nam około 100 macew, może trochę mniej. Wyzbierane zostały już wszystkie te, która można było odnaleźć na powierzchni.

Teraz pozostaje jeszcze odzyskanie dolnych części nagrobków - tych, które umieszczane są w ziemi. Być może posłużą jako elementy architektury nekropolii. A może zostaną dopasowane do macewy macierzystej, co jednak byłoby wyjątkowo trudne.

Cmentarz zlikwidowano w 1969 roku. Według prawa rabinicznego, nadal istnieje

Wszystko zaczęło się kilkanaście lat temu, w 2008 roku. Dwóch mieszkańców Będzina, biesiadujących na terenie nieczynnej rampy kolejowej, zwróciło uwagę na leżące tam kamienie z wyrytymi napisami i symbolami. Skojarzenia? To chyba język hebrajski....

- Zaczepili mnie na ulicy, dzieląc się informacjami. Pojechałem na miejsce od razu. Od początku byłem prawie pewien, że to macewy ze zniszczonego cmentarza będzińskiego przy ulicy Zagórskiej - opowiada Adam Szydłowski. Już wtedy, wspólnie m.in. z Towarzystwem Przyjaciół Będzina i Klubem Absolwenta, pojawiły się pomysły, aby macewy ocalić od zapomnienia, aby przywrócić tam, gdzie ich miejsce.

- Nie mieliśmy wtedy jednak ani sprzętu, ani pieniędzy. Pomysł był, środków brakowało - mówi Adam Szydłowski.

Macewy pochodzą z lat 1870-1917. Poświęcone są zmarłym z zagłębiowskich miast, Będzina oraz Dąbrowy Górniczej

Po latach udało się do niego wrócić. Przyszło konkretne wsparcie, m.in. ze strony przedsiębiorcy i biznesmena Marcina Majchrowicza, będącego w posiadaniu terenu Huty Będzin.

I wtedy prace ruszyły. Trudno wymienić wszystkich zaangażowanych, pracujących nad tą inicjatywą, także często fizycznie.

- Pracownicy pana Marcina Majchrowicza, sam pan Marcin, Dariusz Rozmus, powiatowy konserwator zabytków. Nawet PKP, które dały zielone światło na prace przy dworcu i wspierają nas w tych działaniach - wylicza Szydłowski.

Jak doszło do zniszczenia cmentarza przy ulicy Zagórskiej?

W 1969 roku Mieczysław Kopera, ówczesny dyrektor PKS, podejmuje decyzję o rozbudowie bazy.

Ma do wyboru - wykorzystać na to łąki albo kirkut. Wybiera cmentarz.

Dlaczego taka decyzja? Celowa, przypadkowa? Niestety, tego pytania zadać już nie możemy...

- Można jedynie domyślać się, że to próba wymazania historii byłych mieszkańców - mówi Adam Szydłowski. Nie ukrywa goryczy, dodając:

- Warto zwrócić uwagę, że w trakcie II wojny, kiedy cmentarz praktycznie wchodził już w część getta, czy też po wojnie, kiedy teren był wykorzystywany czasem do dziecięcych zabaw, cmentarz przetrwał w praktycznie niezmienionym kształcie. Dopiero koniec lat 60. XX wieku to zmienił - mówi.

Oczywiście, gwoli sprawiedliwości trzeba dodać, że sam teren żydowskiego cmentarza „podbierany" był dużo wcześniej, jeszcze przed wojną, przez zakłady kamienia białego ELTES (są na to dowody zdjęciowe), bo właśnie stąd wydobywano kamień i budulec, wykorzystywany potem w pracach budowlanych.

Pozostaje najważniejsze pytanie: co się stało ze szczątkami pochowanych tu osób? Prawda może szokować.

Jak mówi Adam Szydłowski, on sam ma informację o ciężarówkach, które napełnione ziemią i zmielonymi kośćmi ludzkimi wyjechały z tego miejsca; podczas tego transportu części szkieletów ludzkich poniewierały się na ulicy Zagórskiej...

- Nie wiemy, gdzie zostały wywiezione te szczątki. Część ciał została ekshumowana i przewieziona na teren cmentarza przy ul. Będzińskiej w Czeladzi. Mamy też jednak informację, że masa szczątków ludzkich została po prostu zalana asfaltem - mówi Szydłowski.

Symboliczny powrót. Będą o to teraz walczyli

Kiedy zebrano 20 kamieni, Adam Szydłowski myślał po prostu o lapidarium, blisko dawnego cmentarza.

Miejscu, gdzie potomkowie dawnych żydowskich mieszkańców Będzina i Dąbrowy Górniczej, mieszkający poza Polską, będą przejeżdżać, zapalać świeczki, kłaść kamyki (religijny zwyczaj), wspominać... Ale tak było na samym początku, kiedy jeszcze nie wiedział, jakiego rozmachu nabierze akcja i ile fragmentów macew zostanie zgromadzonych.

- Kiedy ta liczba zaczęła rosnąć, oczywiste stało się, że musimy odzyskać teren dawnego cmentarza, który przeszedł w prywatne ręce. Obecnie należy do firmy Schade. Rozpoczęły się już pierwsze, jeszcze nieformalne rozmowy. Będę namawiał do tego, aby chociaż jakąś część tego miejsca dało się wydzielić, odkupić, zamienić. Na tym miejscu jest w tej chwili po prostu asfaltowy plac, stoją samochody. Macewa jest elementem cmentarza. O cmentarzu mówimy do momentu, kiedy spoczywa tam ostatnia ludzka kość. A ona tam jest... i tych szczątków jest więcej. Jeśli mówimy o prawie rabinicznym, to ten cmentarz nadal tam istnieje, a auta są parkowane na ludzkich prochach. Mam nadzieję, że przedstawiając to w ten sposób, przekonamy właścicieli terenu - mówi Szydłowski.

©℗

Materiał Informacyjny Kongresu 590 0010274157

Kongres 590 – Nowa Edycja, Nowe Możliwości

Nowe Możliwości to określenie najtrafniej oddające przyszłość polskiej gospodarki. Postcovidowa reorganizacja jest dla kraju zarówno wyzwaniem, jak i wielką szansą.

To także hasło 6. edycji Kongresu 590, która odbędzie się pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w dniach 5-6 października br. w EXPO XXI w Warszawie.
6. edycja wydarzenia będzie poświęcona siedmiu głównym obszarom. Pierwszy to **Nowe Państwo** odnoszący się do szeroko pojętej cyfryzacji – głównie usług administracji; drugi i trzeci to **Demografia i Zdrowie**, borykające się z licznymi problemami. Czwartym tematem jesiennej edycji Kongresu będą **Nowe Rynki** obejmujące całe grupy społeczne; piątym - **Nowe Sektory**, zaś szósty to **Nauka wraz z sektorem Badania + Rozwój.** Tematem, spinającym wszystkie wymienione obszary i podsumowującym tę edycję, będzie **Nowy Obraz Polski**, czyli wszystko, co buduje pozytywny wizerunek kraju na świecie - kultura, sztuka, nauka i sport.
Ważną częścią pierwszego dnia Kongresu będzie **Polsko-Austriackie Forum Ekonomiczne „Green Future"** z udziałem prezydenta RP Andrzeja

Dudy oraz prezydenta Austrii Alexandra Van der Bellen. To platforma do dyskusji o energii odnawialnej, ekologicznych technologiach i europejskiej zielonej gospodarce, która poświęcona będzie trzem obszarom tematycznym: digitalizacji, zielonym technologiom oraz zdrowiu.
Kongres 590 to impreza, która na trwale wpisała się w kalendarz najważniejszych wydarzeń gospodarczych kraju. Poprzednia, 5. edycja, odniosła wielki sukces: wzięło w niej udział ponad 200 prelegentów, a transmisje online z prowadzonych równocześnie na 4 scenach paneli obejrzało ponad 60 tys. osób. Tym razem spotkanie odbędzie się w tradycyjnej formule – dzięki temu wszyscy uczestnicy nie tylko będą mogli oglądać dyskusje i wystąpienia na żywo, ale również odwiedzić stoiska partnerów Kongresu oraz nawiązać z nimi bezpośrednie relacje biznesowe.
Wśród partnerów Kongresu znalazły się największe polskie firmy, m.in. Narodowy Bank Polski, Enea, KGHM Polska Miedź, PKN ORLEN, PGE Polska Grupa Energetyczna oraz PZU.
Organizator zapewnia ogólnodostępną transmisję na stronie kongres590.pl, na której można również zakupić bilety na wydarzenie.

eprasa.pl e7e35d9598

Jak Sam Spade ruszył w pogoń za Sokołem Maltańskim

Mariusz Grabowski
mariusz.grabowski
@polskapress.pl

Film

3 października 1941 r, gdy w Europie trwała krwawa jatka pod Moskwą, Hollywood pracowało w najlepsze, zaś Amerykanie oklaskiwali reżysera Johna Hustona na premierze jego „Sokoła Maltańskiego" i nie myśleli o wojnie.

Film miał zdobyć w przyszłości trzy Oscary, a beztroska Ameryka, chlubiąca się swoim politycznym izolacjonizmem, już w miesiąc po triumfie „Sokoła" sama miała wpaść w odmęty wojny.

FOT. WIKIPEDIA/ DOMENA PUBLICZNA

Akcja zaczyna się, gdy w biurze detektywistycznym pojawia się piękność – panna Wonderly

Huston kręci

Zacznijmy od Hustona, dla którego „Sokół Maltański" był debiutem reżyserskim i przepustką do sławy. Już po wojnie nakręcił głośny dramat psychologiczny „Skarb Sierra Madre" i równie głośny kryminał „Asfaltowa dżungla". Potem jego popularność przygasła, ale czasami potrafił błysnąć, choćby realizacją „Pod wulkanem" Malcolma Lowry'ego. Do historii kina przeszedł również jako aktor - można go wypatrzeć w roli bezwzględnego przedsiębiorcy Noaha Crossa w „Chinatown" Romana Polańskiego. Jego ostatnim filmem byli „Zmarli" z 1987 r. Odszedł z tego świata zaraz potem.

W 1941 r. Huston miał jednak 35 lat i tyle energii, że nie tylko w twórczym szale wyreżyserował „Sokoła", ale też wcześniej napisał doń scenariusz, dość wiernie oddający powieść Dashiella Hammetta, pijaka-komunisty, a przy okazji twórcy gatunku powieści kryminalnej noir. Filmowa plotka głosi, że Hammett długo nie chciał się zgodzić na ekranizację swojego dzieła. Przekonało go dopiero to, że Huston wypił przy nim butelkę whisky.

Być może opory Hammetta wynikały z tego, że w 1931 r. pojawiła się pierwsza filmowa wersja powieści, kompletnie nieudana. Co więcej, w 1936 r. na ekrany weszło dzieło „Satan Met a Lady" w reżyserii Williama Dieterle z Bette Davis i Warrenem Williamem w rolach głównych, które miało scenariusz ewidentnie skradziony z „Sokoła". Hammett ponoć procesował się w producentami o odszkodowanie, ale brak wiadomości na temat zakończenia sporu. Nawet w biografii pisarza pióra Richarda Laymana „Shadow Man: The Life of Dashiell Hammett" całą sprawę zbyto ogólnikami.

Hammett miał wykazywać trwałą „niezdolność" do intelektualnego wysiłku, jakim było stawienie się przed sądem. Nie ma to zresztą dla naszej opowieści większego znaczenia - ważne, że w 1941 r. film Hustona wszedł na ekrany i podbił publiczność. Narodził się nowy gatunek filmowy - czarny kryminał.

Powstaje klasyk

Tu lekki retusz: sformułowanie „podbił publiczność" zakłada, że film wszystkim się podobał. A przecież znalazło się sporo grono recenzentów, którzy uznali, że jest „słaby", „źle nakręcony", „cyniczny", a nawet „niemoralny". Nieźle oberwał nie tylko reżyser, ale też główni aktorzy - grający detektywa Sama Spade'a Humphrey Bogart i Mary Astor jako Brigid O'Shaughnessy. On za grę przypominającą „udawanie steranego życiem drwala", ona za głupie miny i „wywracanie" oczyma.

Sydney Greenstreet za rolę Kaspera Gutmana dostał co prawda nominację do Oscara, ale recenzent „Los Angeles Times" złośliwie napisał, że w ogóle nie powinien być aktorem tylko akwizytorem używanych samochodów. Petera Lorre jako Joela Cairo litościwie zostawiono w spokoju.

O ile recenzenci wyżywali się na bohaterach „Sokoła", ile wlezie, to generalnie film triumfował, stając się automatycznie klasykiem gatunku. Zdobył trzy nominacje do Oscara, w kategoriach: najlepsze zdjęcia, najlepszy aktor w roli drugoplanowej (Sydney Greenstreet) i najlepszy scenariusz adaptowany. Rola w tym filmie (a także w późniejszej o rok „Casablance") uczyniła z Humphreya Bogarta, mężczyzny o dość wątpliwej urodzie i wzroście, najbardziej wziętego aktora Ameryki.

O co tu chodzi?

„Sokoła Maltańskiego" analizowano wielokrotnie i pod każdym chyba względem: artystycznym, dramaturgicznym, socjologicznym, a także logicznym. Z niekonsekwencji scenariuszowo-reżyserskiej można by stworzyć długi wykaz. Akcja nie jest spójna, przyczyna nie łączy się ze skutkiem, postaci pojawiają się w dość chaotyczny sposób, dialogi nie mają sensu, a główna intryga rwie się z godną podziwu konsekwencją. Do tego widz ma wrażenie, że film dzieje się w jednym pokoju, po to tylko, by Sam Spade mógł wygłaszać swoje westernowe teksty twardziela.

Spróbujmy pokrótce zrekonstruować, co się dzieje na ekranie: oto w biurze detektywistycznym Spade'a i Milesa Archera pojawia się piękność - panna Wonderly. Kobieta zleca odszukanie zaginionej siostry, rzekomo uwiedzionej i uprowadzonej przez kryminalistę, niejakiego Floyda Thursby'ego. Detektywi przyjmują sprawę i podejmują się śledzić Floyda. Ale parę godzin później w niejasnych okolicznościach ginie zarówno Floyd, jaki i śledzący go Miles.

Spade usiłuje wyjaśnić śmierć wspólnika, jednak sam jest przez policję podejrzewany o zabójstwo. Także żona Milesa, która miała z Samem gorący romans, sądzi, że zamordował wspólnika dla niej i liczy na to, że się teraz z nią ożeni. By wyjaśnić sprawę, Sam udaje się do klientki, która nie była z nimi do końca szczera. Okazało się, że jej prawdziwe nazwisko to Brigit O'Shaughnessy, a historia z siostrą była zmyślona. Brigit nie chce wyjawić powodów swojego zachowania, ale jednocześnie błaga detektywa o pomoc, czując się zagrożona.

Gdy pytano Hustona, o czym właściwie jest jego film, odpowiadał: „o ludzkiej chciwości". To dobra odpowiedź, chciwość jest osią filmu

Jakiś czas później do biura detektywa przychodzi mężczyzna, Joel Cairo, który chce odzyskać pewną bezcenną statuetkę. Najpierw grozi Samowi bronią, a kiedy zostaje obezwładniony, oferuje pieniądze za pomoc. Sam zaczyna podejrzewać, że statuetkę posiada Brigit, ale nie jest w stanie niczego od niej wydobyć. Okazuje się, że zna ona Caira. Sam organizuje więc konfrontację w swoim domu między nią a Cairem, co kończy się awanturą. Wkrótce potem z Samem kontaktuje się tajemniczy Gutman, bogaty człowiek, który opowiada mu historię sokoła maltańskiego, cennej figurki, która popycha ludzi do najbardziej nikczemnych czynów.

Policzmy pieniądze

Dziś patrzymy na film Hustona jak na dokument epoki. Bawią nas nie tylko kanciaste maniery Spade'a, ale też jego garnitur oraz kapelusz, szczyt modowej elegancji początków lat 40., obserwujemy zniewieściały wykwint Gutmana i pensjonarskie minki femme fatale Brigid O'Shaughnessy (pierwotnie jej rolę miała zagrać Rita Hayworth, ale odrzuciła propozycję).

Film kosztował wytwórnię Warner Bros. gigantyczną wówczas sumę 375 tys. dolarów, ale zwróciła się po wielokroć. Zdjęcia kręcono „po taniości" w San Francisco oraz w studio wytwórni w Burbank. Nie płacono statystom, bowiem w filmie ich prawie nie ma, a ekipa techniczna dostała najniższe ze stawek, co było nawet powodem chwilowego buntu na planie. Czas kręcenia filmu też był oszczędnościowy - trwał od 9 czerwca do 18 lipca 1941 r.

Zainwestowano za to w kilka kopii tytułowej figurki, bowiem Bogart upuścił oryginalnego sokoła podczas prób. Dziś jedna z kopii znajduje się na wystawie w muzeum filmowym Warner Brothers - a upierzenie ogona jest widocznie uszczerbione. Druga, trzymana w prywatnej kolekcji, została w 2013 r. wystawiona na aukcji w Nowym Jorku. Zapłacono za nią cztery mln dolarów.

Motyw sokoła pojawił się w wyobraźni Hammetta po tym, jak przeczytał on w przewodniku historycznym, że kawalerowie maltańscy zobowiązali się przekazać cesarzowi Karolowi V - w podzięce za nadanie im tej wyspy w 1530 r. - inkrustowany drogimi kamieniami podarek. Filmowy sokół przypomina jednak bardziej tzw. jastrzębia Kniphausena, pięknie zdobione naczynie ceremonialne z XVII w. (obecnie w rękach księcia i księżnej Devonshire).

Film o samotności

Gdy pytano Hustona, o czym właściwie jest jego film, odpowiadał: „o ludzkiej chciwości". To dobra odpowiedź - chciwość i wszelkie ludzkie wady są osią czarnego kryminału. Żądza posiadania napędza motywację postępowania bohaterów i jednocześnie niszczy ich wszelkie osobowe relacje.

Nikt tu nikomu nie ufa, wszyscy kłamią i oszukują. Najlepszym przykładem jest postawa Kaspera Gutmana - zwalisty jegomość w imię zdobycia posążka nie waha się poświęcić nawet swojego ochroniarza, którego traktował dotąd jak syna. Wygłasza przy tym słynne słowa, które mogą służyć za motto filmu: „synów można mieć wielu, sokół zaś jest tylko jeden".

„W dżungli wielkiego miasta, w której wszyscy starają się jedynie ugrać dla siebie jak najwięcej, człowiek jest zdany jedynie na siebie, a wszelkie intymne kontakty obciążone są niebezpieczeństwem" - to słowa Raymonda Chandlera, innego klasyka noir. Pasują do „Sokoła Maltańskiego" idealnie..

eprasa.pl e7e35d9598

Grażyna Kuźnik
grazyna.kuznik@polskapress.pl

Nauka

Legenda „Sondy" nadal trwa.
Przewidzieli, co będzie dzisiaj. Prawie...

Kiedy dwaj panowie w okularach w telewizji rzucali przezroczystą butelką, a ona się nie potłukła, widzowie zamarli przed ekranem. To nie mieściło się w głowie. Tak dowiedzieliśmy się o pojemnikach PET, których dzisiaj produkuje się na świecie około pół biliona sztuk. Zdzisław Kamiński i Andrzej Kurek prowadzili kultowy program „Sonda" w PRL, w czasach, gdy pod drzwiami stały tylko szklane butelki z mlekiem, ale wnioskowali, że wkrótce nasz świat się zmieni. Utoniemy w plastiku, komputery staną się sprzętem domowym, a po ulicach będą jeździć „elektryki".

Co by powiedzieli o dzisiejszych czasach, przed czym ostrzegali, co by ich cieszyło? Niestety, 32 lata temu zginęli w wypadku samochodowym w Raciborzu-Brzeziu. Jechali do fabryki „Rafako", żeby nakręcić kolejny odcinek programu, tym razem o technikach wierceń otworów dla potrzeb przemysłu energetycznego i inżynierii chemicznej. Ich pogrzeb odbył się 6 października 1989 roku, spoczęli obok siebie na warszawskim cmentarzu.

W telewizji mówiono o nich na boku „sfiksowani naukowcy". Wśród fanów pojawiły się teorie, że zginęli dlatego, że chcieli ujawnić gospodarcze przekręty, Kamiński był przecież z wykształcenia ekonomistą. Ale rozgłaszano też, że to była zemsta kosmitów, bo w jednej „Sondzie" zajęli się tematem UFO. Nagła śmierć dwóch osobowości telewizyjnych była szokiem dla wielbicieli programu, nie mogli się z taką stratą pogodzić. Czas pokazał, że Kamińskiego i Kurka nikt nie potrafił zastąpić.

To była abstrakcja

W 1983 roku Andrzej Kurek pojawił się w „Sondzie" z własnym komputerem ZX Spectrum, z kasetami z programami graficznymi i grą „Horace Goes Skiing". Urządzenie z gumowymi klawiszami trzeba było podłączyć do telewizora, ale Kurek był z niego bardzo dumny; uważał, że komputery są naszą przyszłością. Zdzisław Kamiński nie był przekonany, twierdził, że nadają się głównie do gier. Panowie jak zwykle ostro się sprzeczali. Ale o tym, że smartfony będą miały moc obliczeniową taką jak 20 tysiące modeli komputera pokazanego w „Sondzie", żaden z nich nawet nie śnił.

Ostateczna opinia prowadzących brzmiała: „Te dzieci, które teraz nie zetkną się z komputerami, będą analfabetami jutra". Dla większości telewidzów była to rewelacja.

„Sonda" oswajała widzów z nowinkami technicznymi, opowiadała o nich w sposób przystępny, co w czasach, gdy nie było internetu, okazywało się bezcenne. Trudno było inaczej zdobyć najnowszą wiedzę, chociaż wiele z propozycji „Sondy" wydawało się widzom szaleństwem. Auta na prąd? Prąd ze słońca? Filmy i koncerty na jednej cienkiej płytce?

W 1979 roku Kamiński i Kurek pokazali polski samochód elektryczny, zbudowany przez FSO i i Instytut Elektrotechniki. Auto było pokraczne, miało wielki, ważący 670 kilogramów akumulator, ale mogło przejechać 70 km przy jednym naładowaniu.

I znowu jeden z prowadzących był zachwycony, drugi przeciwnie, bo martwiły go ekologiczne koszty produkcji baterii i prądu. Co przewidywał? Że kiedyś napęd samochodom będzie dawała sama droga, ale jakim sposobem, jeszcze nie wiedział. Telewidzowie nie wierzyli własnym oczom, gdy w 1987 roku prowadzący pokazali „cudowny krążek", czyli płytę CD, która miała zmienić życie melomanów i kinomanów. To miał być szczyt nowoczesności, nikomu nie przyszło na myśl, że kiedyś tak szybko minie. W 1988 roku redaktorzy w „Sondzie" dyskutowali o ogniwach fotowoltaicznych i wykorzystaniu energii słonecznej. W Polsce była to wtedy abstrakcja. Kamiński był za, a Kurek twierdził, że produkcja paneli jest zbyt kosztowna, pogoda w kraju zmienna, a gromadzenie takiej energii trudne. Pozwalali jednak, żeby widz sam wyrobił sobie zdanie na ten temat.

„Świat jutra" w darze

Popularność „Sondy" zaskoczyła samych twórców. Na początku lat 80. XX wieku rozeszły się plotki, że Andrzej Kurek zagra główną rolę u Juliusza Machulskiego w filmie „Seksmisja". Coś było na rzeczy, bo reżyser przyznał po latach Markowi Siudymowi (nie chodzi o aktora), jednemu z pomysłodawców „Sondy", że chciał w filmie pokazać sławny program w żeńskiej wersji. Zastanawiał się, a gdyby tak przebrać Kamińskiego i Kurka za kobiety? W końcu do tego nie doszło.

W 1979 roku Kamiński i Kurek pokazali polski samochód elektryczny, zbudowany przez FSO i i Instytut Elektrotechniki

FOT. ARC

29 września 1989 roku w wypadku samochodowym zginęli twórcy „Sondy"

Ale przecież „Sondę" wymyśliła kobieta, Zofia Żukowska. To jej zamysł najpierw rozwinął Andrzej Kurek, z wykształcenia fizyk, młody zapaleniec i popularyzator nauki, związany wcześniej z radiem, od niedawna w telewizji. Wspierał go dziennikarz Marek Siudym, chociaż pierwszy odcinek „Sondy" z września 1977 roku Kurek prowadził z Wandą Konarzewską. Dopiero następny już ze Zdzisławem Kamińskim, urodzonym w Gliwicach ekonomistą, pracującym wcześniej w wytwórni filmowej „Czołówka".

Dobrano ich na zasadzie kontrastu i podobieństwa. Niski blondyn z wysokim brunetem. Żartowali potem, że jeden ładny, drugi brzydki, jeden mądry, drugi... Byli prawie w tym samym wieku, obu cechował entuzjazm do edukacyjnej pracy. Ale o mały włos w „Sondzie" by się nie spotkali. Telewizja chciała mieć nowy program naukowy, bo dotychczasowa „Eureka" była nudna. Jak jednak go zrobić bez dostępu do zagranicznych dokumentalnych filmów, ciekawostek technicznych i sensacji?

Podobno ratunkiem był dar brytyjskiej telewizji, która przysłała taśmy z zakończonym już programem BBC „Świat jutra". Tyle tam było wiadomości, o których w Polsce nie słyszano, że stały się inspiracją nowej serii w Polsce. Kurek i Kamiński dowiedzieli się, jak powstaje nagranie żywe, z wartką akcją, bez zbędnego gadania. Nie tylko informacje naukowe były u nas nowością, ale też sama forma programu. Miał nazywać się „Przygoda z nauką", Kurek jednak uznał, że tytuł jest banalny. Pojawiła się „Sonda".

Tak Kamiński, jak i Kurek nie oszczędzali się w pracy. Przez 12 lat co tydzień musieli wymyślić i nagrać nowy odcinek; podróżowali po kraju, jeździli za granicę, wciąż gonili za nowymi pomysłami. W stanie wojennym uznano ich za kogoś w rodzaju dziwaków-kujonów i dano im spokój. W sumie powstało 488 odcinków „Sondy", a może nawet więcej. Wiele z nich nie zachowało się jednak na archiwalnych taśmach.

Przeznaczenie na łuku drogi

W jednym z odcinków Kurka nagle wrzucono do Zalewu Zegrzyńskiego, nagrywając jego przerażony krzyk. A miał się czego bać, bo śmigłowiec po chwili zdmuchnął z pontonu Kamińskiego, musieli walczyć o wyciągarkę z krzesełkiem spuszczoną z helikoptera, co okazało bardzo trudne. Innym razem kręcili sceny z dachu kolejki linowej w Matterhorn, Kurek trzymał za pasek kamerzystę i od niego zależało, czy razem nie zlecą. Pod nimi w dole rozciągał się lodowiec. Autorzy „Sondy" sami wymyślali eksperymenty i często ryzykowali. A widzów wbijało w krzesła.

Występowali w skafandrach astronautów, wyłaniali się ze ściany ognia, wybuchało im coś w rękach. Któryś zgolił się na łyso, udawał płuco albo kaskadera. Urodzone „zwierzęta" telewizyjne dokonały tego, że program naukowy fascynował. Każdy odcinek trwał pół godziny, w 1988 roku co tydzień „Sondę" oglądało 6 mln osób. Mimo to pieniędzy na atrakcje stale brakowało. Kiedy wspominali o cytrusach, na stole leżały atrapy. Rekwizyty czasem przynosili z domu, mimo protestu żon.

Trudno było uwierzyć, że Kurek i Kamiński, którzy wyszli cało z różnych zagrożeń, przegrają po prostu z losem. 29 września 1989 roku w „Rafako" załoga cieszyła się, że zobaczy ulubionych redaktorów. Około godz. 10 goście byli już prawie u celu, peugeota 405 prowadził rajdowiec Andrzej Gieysztor, o wiele za szybko, co przypłacił życiem. Na łuku drogi postanowił wyprzedzić wlokącą się ciężarówkę, zmienił pas i zderzył się czołowo z samochodem ciężarowym Star 200. Pasażerowie 42-letni Andrzej Kurek i 43-letni Zdzisław Kamiński zginęli na miejscu.

Kilka miesięcy wcześniej w odcinku „Kwestia minut" opowiadali o nowych metodach ratowania ofiar wypadków drogowych. Kurek siedział zakleszczony we wraku samochodu, zapewniali jednak z optymizmem, że szanse na ratunek w takich sytuacjach są obecnie o wiele większe. Ale oni nie mieli żadnych.

©℗

REKLAMA 0010288835

eprasa.pl e7e35d9598

Jakub Skorupa muzyczne odkrycie 2021 roku, wystąpi dzisiaj w Spirali

Ola Szatan
o.szatan@dz.com.pl

Kultura

Jakub Skorupa został okrzyknięty odkryciem muzycznym 2021 roku. Jest laureatem tegorocznej edycji plebiscytu Sanki. Trzecie miejsce zajął po wydaniu zaledwie jednego singla zatytułowanego „Pociągi towarowe".

FOT. FILIP SKRONC

Jakub Skorupa wychowywał się w Knurowie, zaś od kilku lat mieszka w Gliwicach

Gdyby charakterystykę danego pokolenia można było zamknąć w formie kilku piosenek na jednej płycie CD, to Jakub Skorupa nie miałby sobie w tym temacie równych. Artysta rocznik '86 pracuje właśnie nad debiutanckim albumem i sukcesywnie zdradza swoje kolejne muzyczne poczynania. Każdy jego nowy utwór to wnikliwe i trafne podsumowanie rzeczywistości.

Najnowsza piosenka Jakuba, zatytułowana „Głuchy telefon" to opowieść o toksycznej relacji, z której trudno się wyplątać.

„Głuchy telefon" będzie można usłyszeć na żywo już 1 października podczas koncertu, który odbędzie się w gliwickim klubie Spirala.

Nie byłoby „Pociągów towarowych", gdyby nie powrót na Śląsk

Jakub Skorupa to wokalista, gitarzysta i autor tekstów, który wychowywał się w Knurowie, od kilku lat mieszka w Gliwicach.

- Kiedy myślę o Śląsku, to do głowy przychodzi mi dużo fajnych rzeczy. Moi bardzo dobrzy znajomi, pierwsze doznania muzyczne. Swego czasu dużo koncertów zaliczyłem w zabrzańskim klubie CK Wiatrak - mówi Jakub.

- Śląsk po raz pierwszy opuściłem w wielu 18 lat, wyjeżdżając na studia do Krakowa. I ten Śląsk był dla mnie takim bardzo ambiwalentnym miejscem. Było w tym dużo dobrego, ale też przytłaczającego, chociażby ciężki krajobraz. Natomiast w ostatniej dekadzie postrzegam ten region jako miejsce o dużej energii i sile sprawczej dla wielu rzeczy. To wpływa też trochę na moją muzykę. Nie byłoby „Pociągów towarowych" gdyby nie to, że wróciłem na Śląsk i to miejsce w specyficzny sposób mnie ukształtowało - dodaje.

Po studiach pracował jako copywriter, nalewał piwo na biesiadach górniczych i produkował filmy korporacyjne. Przez rok pracował w Londynie, w dużej firmie z branży kreatywnej. Jak sam twierdzi, właśnie tam nastąpił zwrot akcji w jego życiu. Zorientował się wówczas, że ciężko mu żyć bez muzyki. Choć nie ukrywa, że muzyka była jednym z jego pierwszych dziecięcych marzeń.

- Pisałem piosenki w zasadzie od wczesnych lat szkoły podstawowej, później grałem w różnych zespołach. Ale, gdy nastąpiła, nazwijmy to „wczesna dorosłość", to muzyka została odstawiona na boczny tor. Tak naprawdę ja dopiero w wieku 30 lat zdałem sobie sprawę, że chciałbym spróbować zajmować się tym na poważnie. I poświęcić temu cały wolny czas - zdradza Jakub Skorupa.

Przełomowy moment nastąpił w 2018 roku. A po niecałych trzech latach wiedział już, że na pewno chce dalej udostępnić swoją twórczość.

Popularność była dla niego zaskoczeniem.

- Nie spodziewałem się jednak, że „Pociągami towarowymi" zainteresuje się większe grono odbiorców niż moi znajomi. To było dla mnie spore zaskoczenie. Zacząłem dostawać mnóstwo wiadomości. Wówczas bardzo dużo pozytywnych rzeczy nagle pojawiło się w mojej głowie. Nie ukrywam jednak, że pojawił się także strach. Wiedziałem już, że są ludzie, którzy chcą tego słuchać i kolejne kompozycje być może też nie przejdą bez echa - mówił nam w lipcu tego roku.

Gdy zaczęło się robić o nim głośno, pojawiły się także pierwsze propozycje ze strony wytwórni muzycznych. W połowie maja artysta ujawnił drugi numer, „Wypowiedzenie z korpo", natomiast w trakcie wakacji pojawiła się kolejna singlowa propozycja: „Wakacje i deszcz". Pozostając w akustycznej stylistyce, utwór ma w sobie dużo zadziorności nonszalanckiego popu z pogranicza alternatywy.

Mam świadomość, że „Pociągi towarowe" namieszały w polskiej muzyce alternatywnej . Dla mnie to był pierrwszy przystanek

Charakterystyczny dla artysty refleksyjny tekst przełamany jest „nieznośną lekkością" wakacyjnego rozleniwienia.

Jakub Skorupa pisze bowiem życiowe piosenki oparte na wnikliwej obserwacji otaczającego świata, ale wszystko jest przefiltrowane przez jego autorską wrażliwość.

Pierwszy przystanek na muzycznej drodze

Chociaż Jakub Skorupa został okrzyknięty jedną z największych muzycznych nadziei 2021 roku, to do wszelkich etykiet podchodzi z uśmiechem i dystansem.

- Fajnie, ale ja przede wszystkim robię swoje. Mam świadomość, że „Pociągi towarowe" namieszały w polskiej muzyce alternatywnej, ale dla mnie to był pierwszy przystanek na tej muzycznej drodze. Jeszcze zanim pojawiła się możliwość współpracy z wytwórnią fonograficzną, ja i tak planowałem wrzucać do sieci kolejne utwory. Ten album i tak by powstał. Nie sądziłem jednak, że to nabierze takiego rozpędu - przyznaje Jakub.

Jeszcze w styczniu tego roku nie miał swojego zespołu, nie wiedział, kiedy będzie mu dane wystąpić na żywo.

Pierwszy koncert zagrał dopiero w lipcu tego roku, w JazBarze na katowickim Muchowcu.

Potem pojawiła się mała scena na Męskim Graniu i kolejne okazje do występów.

- Pomimo początkowych obaw, jak poradzę sobie na scenie, okazuje się, że sprawia mi to ogromną przyjemność. Ten kontakt z publicznością jest czymś, bez czego nie wyobrażam sobie teraz mojego życia. Dlatego tak bardzo cieszę się na piątkowy koncert w Gliwicach i już myślę, gdzie będzie można zagrać kolejne koncerty. Mam nadzieję, że sytuacja pandemiczna nie pogorszy się na tyle, byśmy nie mogli grać tej zimy - podkreśla muzyk.

©℗

REKLAMA 139807781

Zostań prenumeratorem!
Oszczędzasz 43 zł*
Prenumerata na 3 miesiące za 50 zł miesięcznie
Gazetę dostarczymy codziennie
do Twojego domu, biura, tam gdzie chcesz !
DZIENNIK ZACHODNI
zamów:
32 555 02 05
od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-15:00
email:
prenumeratadomowa@dz.com.pl
Oferta tylko dla nowych prenumeratorów
* Średnia oszczędność miesięczna w porównaniu do ceny w kiosku październik - grudzień 2021 r.

eprasa.pl e7e35d9598

MOIM ZDANIEM

Ryszard Tadeusiewicz
profesor AGH

Początek roku akademickiego

Dzisiaj jest dzień szczególny: początek roku akademickiego. Dla mnie wydarzeniem dnia jest fakt, że będę miał wykład inauguracyjny na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji Politechniki Krakowskiej. Wykład jest zatytułowany tak jak moja wydana we wrześniu książka: „Archipelag Sztucznej Inteligencji". Ale wykład inauguracyjny to rzecz jednorazowa, natomiast początek roku akademickiego oznacza, że studenci muszą otworzyć nowe podręczniki i dziewiczo czyste zeszyty. Muszą też otworzyć swoje umysły dla przyswojenia nowych porcji wiedzy, tak bardzo ważnej dla ich przyszłości.

Na początku roku akademickiego finalizowane są też liczne prace dyplomowe, licencjackie, inżynierskie, magisterskie, a nawet doktorskie, bo wraz z odpływem wakacyjnych szaleństw następuje zwykle przypływ wyrzutów sumienia i chęć nadrobienia straconego czasu. Niestety w wielu takich dysertacjach (a czytałem ich setki!) źle używane jest słowo „teoria".

W dzisiejszej praktyce akademickiej słowa tego używa się potocznie do określenia wszystkiego, co nie jest twardym konkretem. „Na razie napisałem teorię" - mówi magistrant, wręczając promotorowi rękopis dysertacji, w którym nie ma ani jednej jego własnej myśli, tylko opis tego, co na zadany temat udało się przeczytać w książkach i artykułach. „Eksperymenty się nie udały, ale mam już teorię", pisze doktorant w liście dołączonym do swoich „wypocin" i do podania o stypendium, sądząc (błędnie), że można dostać stopień naukowy za dokładne opisanie tego wszystkiego, co zbadali i odkryli inni naukowcy.

W tych przypadkach „teoria" jest czymś zamiast. Zamiast własnych przemyśleń albo oryginalnych odkryć naukowych. Jest to zwykle nagromadzenie słów, zdań, spostrzeżeń i myśli - ale cudzych.

Tymczasem Teoria to coś naprawdę wielkiego. Teoria to coś, co podporządkowuje sobie ogromny obszar Nauki. Na przykład Teoria Względności Einsteina, Teoria Ewolucji Darwina, Teoria Heliocentryczna Kopernika.

Nie powinno się w żadnych okolicznościach związanych z nauką używać tego słowa w odniesieniu do rzeczy przyczynkarskich! Na coś takiego może sobie pozwolić polityk, mówiący: „Mam teorię, że poseł X to szubrawiec".

Natomiast student, który używa słowa „teoria", ma dwie możliwości:

albo ma genialną nową ideę, która przeobrazi świat,

albo powołuje się na jakąś ogólnie znaną teorię, zaakceptowaną już przez badaczy.

Inaczej termin „teoria" nam się zdewaluuje, zdeprecjonuje, rozmieni na drobne - i czym go zastąpimy tam, gdzie jest on naprawdę niezbędny? Teoria dotyczy rzeczy wielkiej, czystej i prawdziwej - i w dodatku tą wielką, czystą i prawdziwą rzeczą nie jest słoń w zoo świeżo umyty przez opiekuna wodą z węża!

Żyjemy w czasach, kiedy wielkie słowa łatwo ulegają zużyciu. Słowo Ojczyzna nie znaczy już dziś tego samego, co mieli w sercach i na ustach uczestnicy naszych wielkich i tragicznych Powstań Narodowych. Słowo Honor przestało być czymś, za co jeszcze sto lat temu bez wahania przelewano krew. Nawet słowo Bóg stało się jednym z wielu potocznie używanych rzeczowników. To smutne, bo gdy zużyjemy i wyświechtamy te wielkie słowa - to co nam zostanie, gdy będziemy chcieli sięgnąć ponad poziom codzienności?

Słowami Bóg, Honor i Ojczyzna powinni się zaopiekować ludzie mający autorytet moralny albo mandat polityczny, którego chcą użyć do czegoś więcej niż tylko do wyciągania osobistych korzyści. O ile jeszcze są tacy...

Natomiast ja chcę się ująć za słowem Teoria. Niech ma ono wartość i znaczenie. Niech nie zastępuje innych, mniej nobilitujących określeń, takich jak „ogólne omówienie", „przegląd literatury", „stan wiedzy światowej" itp. Bo już Cyprian Kamil Norwid apelował, by „Odpowiednie dać rzeczy słowo"!

REKLAMA 0010261461

REKLAMA 0010288066

Rosomak S.A. z siedzibą w Siemianowicach Śląskich
przy ul. Powstańców 5/7
ogłasza przetarg nieograniczony
na realizację zadania pn: „Budowa nowego przyłącza elektroenergetycznego ROSOMAK S.A.".
Szczegółowe warunki postępowania dostępne są na stronie internetowej Spółki pod adresem: www.rosomaksa.pl

REKLAMA 0010288941

SZCZYRK
siła energii

Ogłoszenie
Burmistrz Miasta Szczyrk

na podstawie art. 35 ust 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1990) zawiadamia, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Szczyrku ul. Beskidzka 4 i na stronie internetowej http://www.bip.szczyrk.pl/ został podany do publicznej wiadomości od dnia 1 października 2021 r. wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Szczyrk, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

REKLAMA 0010288108

Prezydent Miasta
Siemianowice Śląskie
działając na podstawie art. art. 35. ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami
(jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.)
informuje,
że na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta przy ulicy Jana Pawła II 10 i ulicy Michałkowickiej 105 oraz na stronie internetowej www.siemianowice.pl zostały umieszczone wykazy nieruchomości wchodzących w skład zasobu Gminy Miasta Siemianowice Śląskie, przeznaczonych do wydzierżawienia na okres 3 lat, położonych w Siemianowicach Śląskich w rejonie ulic: Wiejskiej, Krupanka, Potockiego, Waloszka, Watoły, Wróbla, Marii Skłodowskiej-Curie, Mysłowickiej i Czeladzkiej.

REKLAMA 3710006052

Wyobraź sobie miejsce na malowniczym zboczu Równicy, ponad centrum Ustronia, w otoczeniu górskiej przyrody, gdzie polska gościnność i usługi na najwyższym poziomie sprawią, że cudownie się zrelaksujesz jak nigdy dotąd, a wszystkimi zmysłami poczujesz bliskość natury.

- Połączenie relaksu z zabiegami, czyli pakiet regeneracyjny dla osób ceniących spokój
- Nowoczesna rehabilitacja- innowacyjne metody Leczenia
- Nowe oblicze rehabilitacji i odnowy kręgosłupa- zadbaj o siebie po ciężkim dniu pracy
- Relaksacyjne pakiety Wellness & SPA - pozwól sobie na odrobinę przyjemności
- Wspaniałe, pełne atrakcji rodzinne wakacje - spędź ten czas z osobami, które kochasz
- Nowoczesna Strefa AQUA:
  - ✓ Basen kryty z zastosowaniem najnowocześniejszej technologii Grandera.
  - ✓ Jacuzzi wewnętrzne VIRGINIA z jonami srebra - tylko u Nas!
  - ✓ Jacuzzi zewnętrzne HOT SPRING z przepięknym widokiem na góry
  - ✓ Jacuzzi wewnętrzne SIENNA - dające odprężenie i relaks
  - ✓ Strefa saun sauna sucha, infrared, łaźnia parowa
  - ✓ Grota solna

Mazowsze MEDI-SPA

ZADZWOŃ LUB NAPISZ I ZAPYTAJ O OFERTĘ:
Mazowsze Medi SPA, tel. 33 857 72 71
e-mail: mazowsze@mazowszemedispa.com
www.mazowszemedispa.com

eprasa.pl e7e35d9598

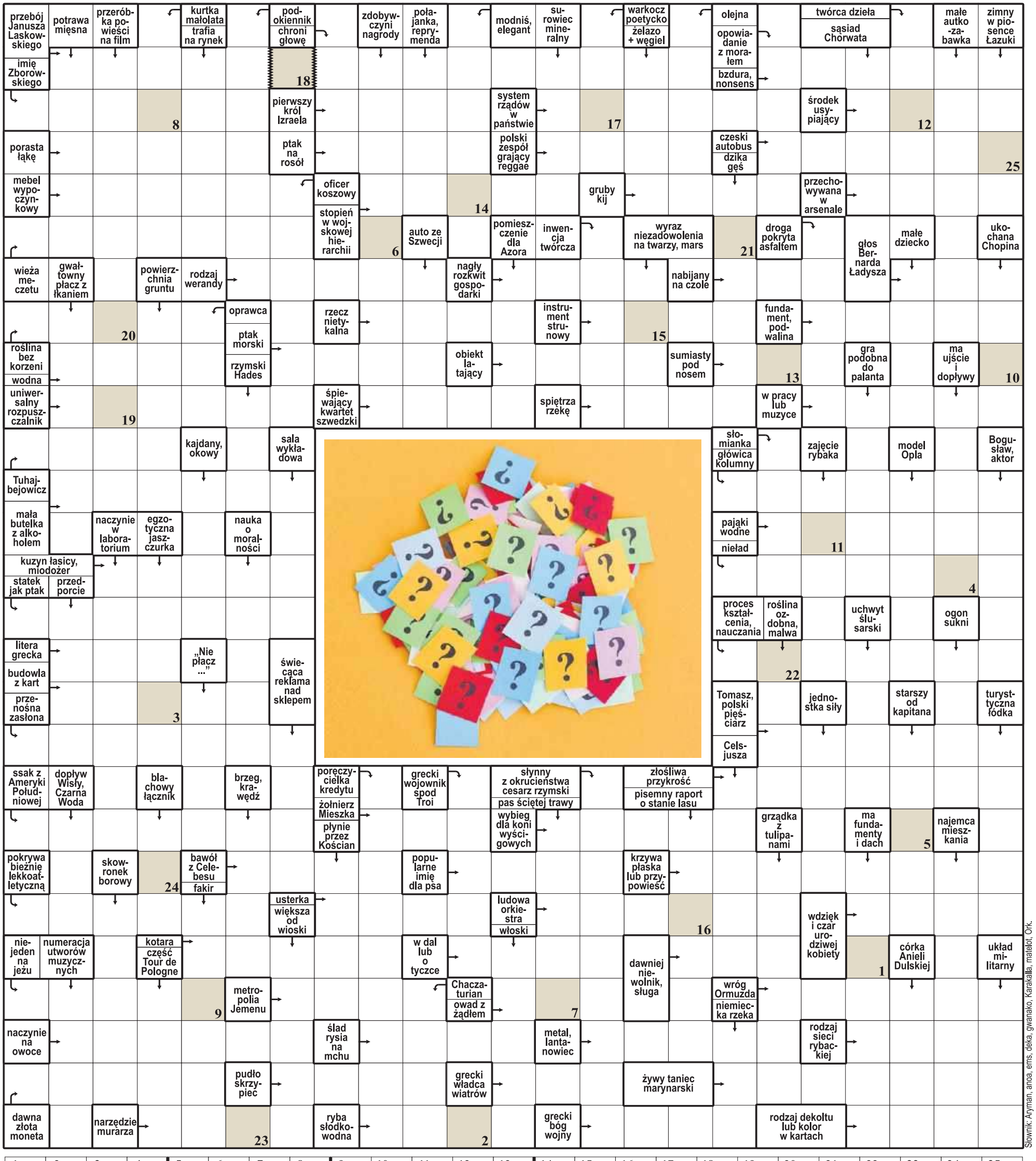

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25 utworzą rozwiązanie – myśl Francoisa Chateaubrianda.

ROZWIĄZANIE: DUMA JEST CNOTĄ NIESZCZĘŚCIA.

eprasa.pl e7e35d9598

Krzyżówka panoramiczna

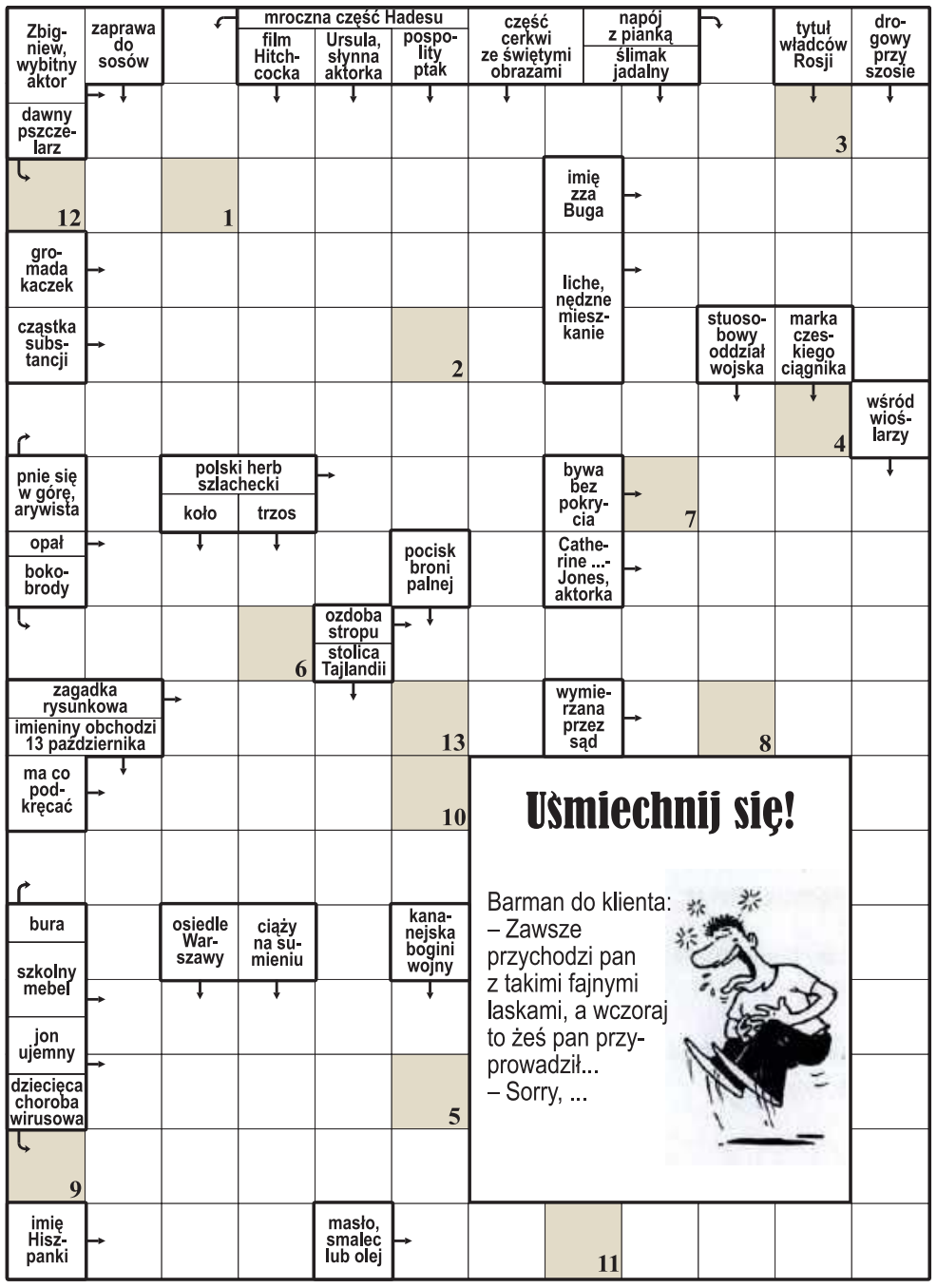

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 13 utworzą rozwiązanie – dokończenie dowcipu z okienka.

Krzyżówka A-Ż

Każdy odgadywany wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

A) opera Rachmaninowa (6).
B) kawałek drewna przeznaczony na opał (9).
C) wdzięk, urok (4).
D) … Mleczna w Kosmosie (5).
E) mityczna kraina złota (8).
F) roślina ozdobna, płomyk (5).
G) węgierska potrawa (6).
H) długi wierzchni ubiór mnicha (5).
I) ukochana Tristana (6).
J) wyniosłe, masywne drzewo liściaste (6).
K) honorowy samuraja to busido (6).
L) świecący paluszek (7).
Ł) nikczemnik, łobuz (4).
M) wenecki podróżnik i kupiec, który dotarł do Chin (5,4).
N) piastunka, bona (6).
O) samiec konia domowego (5).
P) opracowywany przed przystąpieniem do akcji (4).
R) swojak, ziomek (5).
S) mądry i sprawiedliwy król żydowski (7).
T) ptasie amory (4).
U) rolnicze nieużytki (5).
W) roślina warzywna, skorzonera (8).
Z) reguła, norma (6).
Ż) jadowity wąż (5).

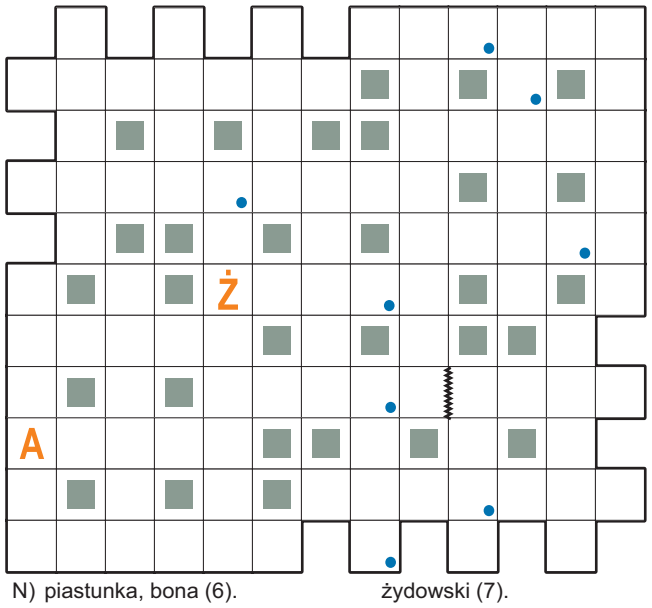

Krzyżówka z hasłem

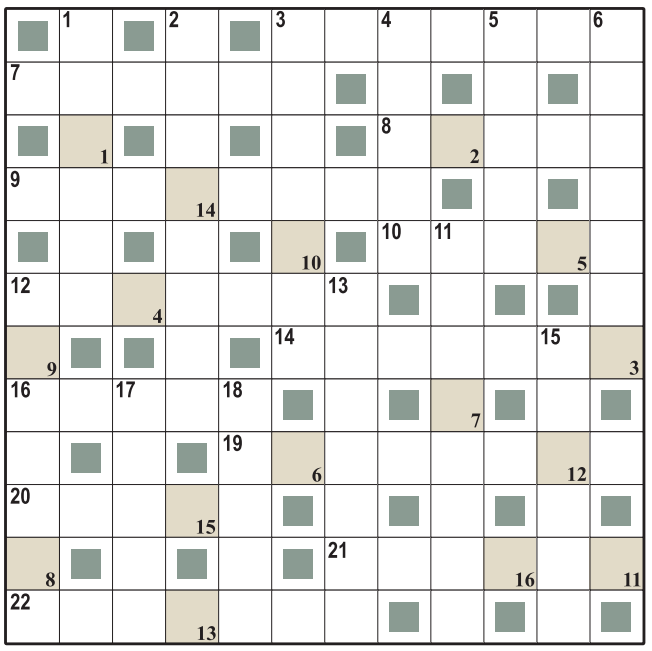

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 16, utworzą rozwiązanie – sentencję łacińską.

Poziomo:
3) Śniardwy lub Mamry,
7) duży ptak błotny,
8) konflikt zbrojny,
9) pora dnia o zmierzchu,
10) tropiciel, traper,
12) niewielka pochyłość góry,
14) zbiera grosz do grosza,
16) reżyser „Gwiezdnych wojen",
19) ludowy taniec węgierski,
20) tytuł władców perskich,
21) prześmiewca, szyderca,
22) dział matematyki.

Pionowo:
1) wieńczy ścianę budynku,
2) interwencja chirurgiczna,
3) ssak drapieżny, borsuk,
4) groźna awaria serca,
5) oznaka, symptom,
6) damski strój na plażę,
11) człowiek dwulicowy,
12) sam na estradzie,
13) larwa żaby,
15) był nim Napoleon,
17) Daniel, odtwórca Bonda,
18) mięso na bite kotlety.

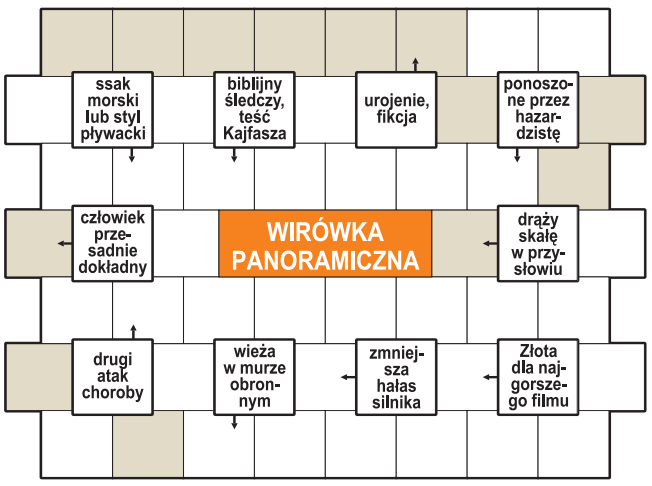

Początek wpisywania odgadniętych wyrazów w polach z kreską, kierunek zegarowy. Litery w oznaczonych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie – aktualne hasło.

Jolka

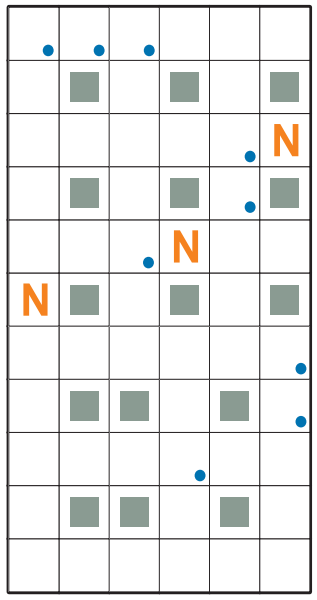

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie. Ujawniono wszystkie litery „N".
W przypadkowej kolejności:
– naczynie z gorącą herbatą zabierane w podróż
– dawny zarządca ziemski
– podściółka, podglebie,
– barokowa ozdoba
– jazda konna
– dba o przestrzeganie czystości w szkole
– zamieszanie, wrzawa
– biblijny sędzia i przywódca wojskowy
– duży nóż kuchenny
– gaz musztardowy
– troski, zmartwienia

Szyfr

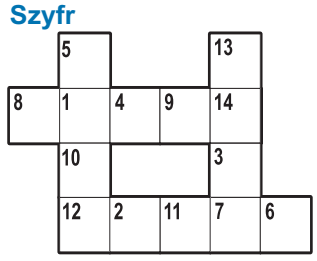

Litery z pól od 1 do 16 utworzą rozwiązanie.
Poziomo:
8) mebel z wieszakami,
12) cenny naszyjnik.
Pionowo:
5) zwierzę z szablami,
13) dzieje rodziny.

Logogryf

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie – tytuł audycji radiowej.
1) koślawa litera,
2) rodzaj nakrycia głowy, zawój,
3) gumowy but na słotę,
4) próżniak, nierób,
5) trójnóg w atelier.

Szyfrogram

Rozwiązaniem jest sentencja łacińska.
1) przewaga, dominacja: **12 – 22 – 26 – 16 – 14 – 19 – 10 – 11,**
2) cios zadany szpadą: **1 – 7 – 25 – 23 – 2 – 3,**
3) drzwi do stodoły: **21 – 4 – 9 – 17 – 27,**
4) nie pasa owiec (w przysłowiu): **8 – 24 – 6 – 18,**
5) szyb na odpadki: **20 – 13 – 15 – 5.**

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27			

Rozwiązania

Krzyżówka panoramiczna: … rocznica ślubu; **wirówka panoramiczna:** Finał wykopków; **krzyżówka z hasłem:** Co z oczu, to i z serca; **jolka:** hipopotam; **szyfr:** Zagadka Sfinksa; **logogryf:** Kultura osobista; **krzyżówka A-Ż:** Szwajcar; **szyfrogram:** Cierpliwość wszystko zwycięża.

eprasa.pl e7e35d9598

Drobne

Jak zamieścić ogłoszenie drobne?
Telefonicznie: 32 420 73 74
Przez internet: ibo.polskapress.pl E-mailem: ogloszenia@dz.com.pl

Nieruchomości

MIESZKANIA - SPRZEDAM

WISŁA - Super apartament, 2-poziomowy, 96 m², bezczynszowy, dwie łazienki, zabudowana kuchnia, 5 pokoi z meblami, balkon, wiata, bez pośredników, cena 7 950 za m², 32/202 55 58, 724-620-940

MIESZKANIA - KUPIĘ

MIESZKANIE lub DOM kupię zadłużone, z lokatorem, z problemem prawnym. Tel. 535 787 267

MIESZKANIA DO WYNAJĘCIA

MYSŁOWICE, pokój, 650 zł, umeblowany, cisza 696-105-411

MIESZKANIA - ZAMIENIĘ

KATOWICE, Mieszkanie 37m z KZGM (CO, woda ciepła z sieci, gaz) zamienię na większe. Spłacę zadłużenie/dam odstępne. 511-590-303

DOMY - SPRZEDAM

BEŁCHATÓW ok., dom 70 mkw. pod lasem, do remontu (leśniczówka) + budynek gosp. 70 mkw., działka 1200 mkw., prąd, woda, cena 159.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia., tel. 660-220-855, 660-220-855

BIELSKO okolice, Hecznarowice, dom nad rzeką 120 mkw., do remontu, działka 1200 mkw., cicha, spokojna okolica, cena 119 tys. zł. Mogę dosłać zdjęcia, 660-220-855

CZĘSTOCHOWA okolice, leśniczówka 70 mkw. + budynki, otoczona lasem, działka 2300 mkw., cena 295.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia, 602-188-188

JELEŚNIA, dom 150 mkw., dz. 11a., garaż - 260 tys. zł, 531-014-919

KOBIELE Wlk ok., dom 80 mkw. + bud. gosp., stodoła, dz. 2600 mkw., dojazd asfalt., wszystkie media, sad, piwica, las, rzeka, jezioro w okolicy - 119 tys. zł, 660-220-855

KONIECPOL, czynny dom 100 mkw. + poddasze, duży garaż na posesji, wszystkie media, działka ok. 1000 mkw., ogrodzona, zagospodar. - 199.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia., 660-220-855

ŁÓDŹ ok. Pabianic, dom murowany pod lasem (leśniczówka) 70 mkw., do remontu + budynek gosp., murowany 70 mkw., działka 1200 mkw., bez sąsiedztwa, piękna okolica, prąd, woda, cena 159.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia., 660-220-855

NAKŁO gmina Lelów, dom ok. 100 mkw. + bud. gosp., działka 1100 mkw., blisko lasy, jeziora, rzeka - 125 tys. zł Mogę dosłać zdjęcia, 660-220-855

PIOTRKÓW ok., dom 70 mkw. pod lasem, do remontu (leśniczówka) + budynek gosp. 70 mkw., działka 1200 mkw., prąd, woda, cena 159.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia., tel. 660-220-855

LOKALE UŻYTKOWE - SPRZEDAM

DROCHLIN gm. Lelów, budynek 70 mkw., (prąd, woda, kanalizacja), działka budowlana 1000 mkw, dojazd asfalt., cena 79,000 zł, 602-188-188. Mogę dosłać zdjęcia

DZIAŁKI, GRUNTY SPRZEDAM

JELEŚNIA, dz. rekr. 500 mkw., prąd, asfalt.- 35 tys. zł, 531014919

KĘTY okolice - Hecznarowice, działka 1200 mkw., nad rzeką, z domem do remontu 120 mkw., cicha, spokojna okolica, cena 119 tys. zł. Mogę dosłać zdjęcia, 660-220-855

KŁOBUCK, działka 2300 mkw. z leśniczówką 70 mkw. + budynki, otoczona lasem, cena 295.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia, 602-188-188

NAKŁO gm. Lelów, działka bud. 1300 mkw., ogrodzona, spokojne m-ce, prąd, woda, cena 29.500 zł. Mogę dosłać zdjęcia., tel. 602-188-188

WYMYSŁÓW k. Radomska, piękna działka leśna 2900 mkw. pod rekreację, dojazd gminny, wyjątkowa cisza i spokój, blisko rzeka i jezioro, cena 19.500 zł. Możliwość dokupienia sąsiedniej działki. Mogę dosłać zdjęcia., tel. 502-120-120

GARAŻE

GARAŻE blaszane, drewnopodobne, 666-681-664, www.partnerstal.pl

Garaże blaszane. Bramy garażowe. Kojce. Transport. Montaż gratis - cały kraj! Raty. Producent 34/387-15-51, 32/445-34-20, 18/334-45-04, 604-397-105, www.konstal-garaze.pl

Handlowe

ANTYKI

ANTYKI oraz przedmioty z PRL - kupujemy: szkło, porcelanę, obrazy, zegarki, wazony, figurki, odznaczenia, zabawki itp. Tel. 660-35-35-35

KOLEKCJONERSTWO, SZTUKA

ARKADIA - skup i sprzedaż monet i banknotów, Katowice, 32-251-16-43, 500-223-234

SPORT I REKREACJA

KUPIĘ rower trójkołowy elektryczny, Będzin, 510-935-845

MASZYNY URZĄDZENIA

KUPIĘ minikoparkę, 609-499-555.

Kupimy maszyny do obróbki metalu i drewna. Tel. 782 592 790

INNE

KUPIĘ-LAMPA lecznicza BIOPTRON ZEPTER, naczynia ZEPTER. Tel. 724-422-397.

Motoryzacja

OSOBOWE SPRZEDAM

AUTA-AUTO SKUP gotówka, super ceny skupu!, Dojazd, Chorzów Krakowska 8. Tel. 601-480-570, 32/249-52-10

AUTOSKUP, gotówka, : 508-446-675

SKODA Octavia, Skoda Octavia II Elegance. Przebieg 256 000. Rok 2005. Dąbrowa Górnicza 12 000zł. Cena do negocjacji. Tel.: 500-199-805

OSOBOWE KUPIĘ

ABSOLUTNIE wszystkie marki, płacimy najwięcej! Dojazd, własny transport 509-796-001, 798-835-341

AUTO od 1-go właśc kupię 505-555-329

REKLAMA 0010285655

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie

ogłasza
przetarg ustny ograniczony

na sprzedaż prawa własności nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Miasta Siemianowice Śląskie. Przetarg zostanie przeprowadzony w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.)

1. Nieruchomość będąca przedmiotem przetargu stanowi własność Gminy Miasta Siemianowice Śląskie, objęta jest księgą wieczystą **KA1I/00000326/1**, położona jest przy ul. ks. Jana Kapicy, stanowi działkę geodezyjną nr 53-3602/229 o powierzchni 353 m².
2. Zgodnie z ustaleniami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Siemianowice Śląskie, teren znajduje się na obszarze oznaczonym symbolem PU/10 – tereny produkcyjno-usługowe, przemysłowe, składowe oraz urządzeń infrastruktury technicznej, a także symbolem KS/13 - tereny urządzeń i tras komunikacyjnych.
3. Przetarg odbędzie się **w dniu 19 listopada 2021 r. o godzinie 11.00** na Dużej Sali Posiedzeń w gmachu Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Jana Pawła II 10, II piętro.
4. Cena wywoławcza ww. nieruchomości wynosi **31 000,00 zł** netto, do której należy doliczyć 23% podatku VAT. Wadium ustalone zostało na kwotę **5000,00 zł**.
5. Przetarg został ograniczony ze względu na wielkość, cechy geometryczne i położenie działki. **W przetargu na zbycie działki nr 53-3602/229 o pow. 353 m² mogą brać udział właściciele/użytkownicy wieczyści nieruchomości przyległych oznaczonych numerami geodezyjnymi: 53-2955/229 wraz z 53-2956/229 oraz 53-3345/229.**

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest zgłoszenie uczestnictwa w przetargu oraz terminowe wniesienie wadium.

Termin zgłoszenia uczestnictwa w przetargu upływa **w dniu 15 listopada 2021 r.** Zgłoszenia należy dokonać pisemnie w Kancelarii Podawczej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Michałkowickiej 105, dołączając dowody potwierdzające prawo własności/użytkowania wieczystego ww. nieruchomości przyległych, w zaklejonej kopercie opatrzonej następującym sformułowaniem: „Przetarg ograniczony na sprzedaż prawa własności nieruchomości położonej w rej. ul. ks. Jana Kapicy, stanowiącej działkę nr 53-3602/229 o pow. 353 m²".

Lista osób zakwalifikowanych do przetargu zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Michałkowickiej 105 w dniu 18 listopada 2021 r.

Wpłata wadium powinna zostać dokonana w terminie do dnia 15 listopada 2021 r., na konto Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie: ING Bank Śląski o/Siemianowice Śląskie **nr 59 1050 1214 1000 0023 6886 0587.** W tytule przelewu należy wpisać „przetarg Kapicy działka 3602/229".

Pełna treść ogłoszenia o przetargu zawierająca szczegółowe warunki przetargu, została wywieszona na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Jana Pawła II 10 i Michałkowickiej 105 oraz opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/025/001

Szczegółowe informacje dot. przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Siemianowice Śląskie, w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, ul. Michałkowicka 105, pok. 44 lub pod numerami telefonów: 32 760 54 86, 32 760 54 06.

Siemianowice Śląskie, 1 października 2021 r.

REKLAMA 0010284215

REKLAMA 0010288170

Informuje się, że w siedzibie **Urzędu Miasta Myszkowa przy ulicy Kościuszki nr 26 został wywieszony na okres 21 dni, tj. w terminie od 28.09.2021 r. do 19.10.2021 r., wykaz nr 14/2021 nieruchomości, położonych w Myszkowie, stanowiący zasób nieruchomości Gminy Myszków, które Burmistrz Miasta Myszkowa przeznaczył do wydzierżawienia.** Wykaz nr 14/2021 został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Myszkowa **www.miastomyszkow.pl.** (ścieżka BIP – Prawo miejscowe – Ogłoszenia i komunikaty).

REKLAMA 0010286765

Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie

Działając na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.) informuję, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta przy ul. Jana Pawła II 10 i ul. Michałkowickiej 105 oraz na stronie internetowej www.siemianowice.pl zostały umieszczone: **ogłoszenie o przetargach na najem wolnych lokali użytkowych, wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy i najmu w trybach bezprzetargowym oraz przetargowym.**

eprasa.pl e7e35d9598

AUTA kupię za gotówkę - osobowe i dostawcze. Płacę najlepiej! Chorzów 501-172-900

AUTOSKUP osobowe, dostawcze (stan obojętny) Dojazd, gotówka 602-871-305, 515-274-430 Własny transport

Autoskup, wszystkie 515274430

AUTOZŁOMOWANIE 602-871-305

CIĘŻAROWE, DOSTAWCZE SPRZEDAM

AutoSkup Chorzów: 32/249-52-10

INNE

KUPIĘ stary samochód lub motocykl, min. 40-letni. Może być niekompletny lub uszkodzony, 609-499-555.

Finanse biznes

KREDYTY, POŻYCZKI

100 TYS. RATA 1270 zł, 796527990

ABACUS FINANCE pożyczki, kredyty w domu klienta. Tel. 33/811-50-48.

Atrakcyjne pożyczki do 1000 zł (bez zajęć komorniczych) Dojazd natychmiast. Tel. 501-505-128

KREDYT 50 tys. rata 545 zł RRSO 7,44 % Telefon 730 809 809

KREDYTY! Wysokie kwoty. Niskie raty. Na oświadczenie 518-929-200

NOWOŚĆ SPŁATA POŻYCZEK POZABANKOWYCH. ZAMIANA NA KREDYT BANKOWY - 796 527 990

ODZYSKAJ swoją prowizję za spłacone kredyty 501-799-981

POŻYCZKI na dowód osobisty, akceptujemy każdy rodzaj dochodu (z dojazdem) złóż wniosek telefonicznie 500-853-100

POŻYCZKI, minimum formalności, szybka decyzja w domu klienta, bez zaświadczeń tel. (32)280 40 70

POŻYCZKI, szybka decyzja, także dla osób z komornikiem, minimum formalności (32)2557330, 512255401

SZYBKA pożyczka, dojazd 780 116 672

UPADŁOŚĆ konsumencka, ochrona prawna dłużnika 500-405-358

0010199423

POŻYCZKA do 1000 ZŁ
NATYCHMIAST
- BEZ ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ
- Z KOMORNIKIEM
32 350 15 15, 606 871 792

0010240217

POGOTOWIE GOTÓWKOWE
pożyczka w 24 h.pl
Szybko, komfortowo i bez zbędnych formalności od 300 zł do 4000 zł
Zadzwoń: **730 30 30 77** RRSO: 191,87%

0010288132

POŻYCZKA
Niewidoczna w BIK!
Jedynie na zwykłe oświadczenie
Katowice 3 Maja 19 (witryna)
32 400 85 74

INNE

KUPIĘ UDZIAŁY w każdej nieruchomości. Tel. 884 308 046

Nauka

KOREPETYCJE

CHEMIA, matematyka 609-313-634

Praca

ZATRUDNIĘ

EKSPEDIENTKĘ do sklepu spożywczego, Będzin, 32-360-54-74, 504-017-760

KATOWICE- Piotrowice, panią do pracy na maglu w pralni 602-850-681

MONTERÓW stolarki aluminiowej. Praca w Katowicach, Dąbrowie Górniczej 506-050-916

NIEMCY zatrudnimy murarzy, cieśli szalunkowych, brygadzistów, dźwigowych. Tel: 882 064 600, 607 923 444

OCHRONA z gr. niepełnosprawności, UoP 3010zł. Katowice, Chorzów, Gliwice, Zabrze tel. 604-630-556

OCHRONA z gr. niepełnosprawności, UoP 3010zł. Ruda Śląska: 604-630-556

OPIEKUNKI do Niemiec okazja ! do 1800 euro/mies. 730 49 77 71

PRZYJMĘ pracowników budowlanych 609-755-722

SZPACHLARZ/PŁYTKARZ, Niemcy 507-817-068.

ZATRUDNIĘ blacharza oraz mechanika do salonu samochodowego. Dąbrowa Górnicza, tel.: 601-404-278.

ZATRUDNIĘ sprzedawcę do salonu samochodowego. Dąbrowa Górnicza, tel.: 601-404-278.

Zdrowie

CHIRURGIA

ESPERAL, tel. 602-194-433

LASERAMI: żylaki, brodawki, blizny, znamiona, tatuaże, odciski, włosy, 606-855-813, www.lasermedic.pl

SPRZĘT MEDYCZNY

WÓZEK elektryczny na 3 kołach, 798 366 892 Świętochłowice

Usługi

BUDOWLANO-REMONTOWE

A-Z Remonty-Kafelkowanie 783002748

CYKLINIARSKIE, układanie "IRMAR" Kuśmierski, tel. 501-281-222

DACHY - docieplanie stropodachów, krycie papą termozgrzewalną, rynny, kominy, obróbki blacharskie (25 lat na rynku) Tel. (32)206-71-55, 501-404-612 www.termo-dach.pl

DACHY kompleksowo, obróbki, papy termozgrzewalne "Golkar" 602-500-103

MALOWANIE dachów, elewacji, papowanie.Tanio, solidnie, 602694042

MALOWANIE mieszkań: 608-858-558.

Malowanie- tapety 518-689-488

ODNAWIANIE wanien (32)384-91-98

PARKIETY JENDRUŚ Cyklinowanie 502660958 www.parkietyjendrus.pl

Profesionalne wykonastwo usług malarskich z dużym doświadczeniem, tel. 501-860-498, 536-270-407.

Remont malow/tapety 508286313

BIUROWO - PROJEKTOWE

ŚWIADECTWA energ. Projekty: bud, CO, wod-kan, gaz, el, adap: 606307123

OGRODNICZE

WYCINKA drzew, frez. pni 698803477

PORZĄDKOWE

"B.J" Czyszczenie wykładzin, tapicerek. Solidnie!!! 606-274-056

PRZEPROWADZKI

A-Z Przeprowadzki+Ekipa: 504709047

Turystyka

KRAJ - GÓRY

Beskidy Miodowy Raj - Tradycyjne święta Bożego Narodzenia, możliwość dowozu, 501-642-492

KRYNICA Zdrój - Promocyjne wczasy 50+ od 980 zł/os. posiłki, 7 nocy, basen, zabiegi. Tel. 798-696-579

USTROŃ - Promocyjne wczasy zdrowotne od 832 zł/os. 7 dni, posiłki, zabiegi. Tel. (33)853-01-10

WISŁA-CENTRUM, wczasy dla emerytów, 5 dni z wyżywieniem, koszt 320 zł. Święta od 650 zł. Sylwester od 690 zł, 603-636-533

Matrymonialne

"ROMEO" oferty matrym. 502 363 127

BIURO matrymonialne tel. 730 251 897 www.zolyty.pl

Rózne

KUPIĘ monety, banknoty, starocie, znaczki, medale, zegarki, rogi, płyty, widokówki. Tel.: 660-482-319.

PANOWIE preparaty, 696-380-047

STARE książki- skup 881-934-948

Komunikaty

SZUKAMY rodziny od pana Alfreda Kamer urodzonego 14.11.1905 roku. w Wólka Będkowska a zmarłego 31.10.1962 roku w Żory k/ Rybnika. Kontakt: a.kammer78@magenta.de

Rolnicze

INNE

NAWOZY NPK, N8, K24, P25, S9, MG7 + mikro, cena 1650 zł / tona, 500-669-621

Usługi pogrzebowe

"KOCEL" 24h, Chorzów 601-447-504.

009958823

POGOTOWIE POGRZEBOWE
ZAKŁAD POGRZEBOWY KCK
ul. Murckowska 9, Katowice
Całodobowo:
32-255 15 51, 607 399 321
www.kck.katowice.pl

009992985

Zakład Pogrzebowy RESURREXIT
Katowice
ul. Warszawska 58
ul. Mieszka I 6
ul. gen Jankego 68
ul. Sienkiewicza 45
tel. całodobowe :
604 539 606
32 350 90 13

Usługi kamieniarskie

KATOWICE- Ligota, ul. Kolejowa 5. Nagrobki, schody, parapety, blaty. Tel. (32)252-52-47

0010287040

Śpieszmy się kochać bliskich,
tak szybko odchodzą.

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 26.09.2021 zmarł

Ś.P.

Jacek Jordan Rozwadowski

lat 88

Uroczystość pogrzebowa odbędzie się 02.10.2021 na cmentarzu w Bierach o godzinie 11:00, po uroczystości zostanie odprawiona Msza Swięta w Kosciele Parafialnym

W smutku pogrążona
rodzina

0010289879

Z ogromnym żalem i smutkiem żegnamy

ŚP

Romualda Kukowkę

wieloletniego oraz niezwykle zaangażowanego
Członka Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w Tychach.

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

serdeczne wyrazy współczucia składa

Rada Nadzorcza, Zarząd
oraz Pracownicy BS Tychy

0010285339

Z żalem zawiadamiamy, że 25 września 2021
zmarła

ŚP

Maria Rybka-Gołba

dr nauk medycznych

lat 90

Pogrążeni w smutku
Mąż, Córka i Syn z rodzinami

0010287886

Z wielkim smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o zgonie

Naszego Przyjaciela

Henryka Muszyńskiego

Szczere wyrazy współczucia
Żonie
oraz Najbliższym

składają

koleżanki i koledzy
ze Stowarzyszenia Weteranów
Lewicy Zagłębia Dąbrowskiego
i Nowej Lewicy Powiatu Będzińskiego

eprasa.pl e7e35d9598

Bartosz Zmarzlik z okazją do skompletowania hat-tricka

Piotr Bednarczyk
piotr.bednarczyk@polskapress.pl

Żużel

W piątek i sobotę na Motoarenie w Toruniu zostaną rozegrane dwa ostatnie turnieje Grand Prix, które wyłonią indywidualnego mistrza świata na żużlu.

W walce o złoto liczy się już praktycznie tylko dwóch zawodników - Bartosz Zmarzlik i Artiom Łaguta. Obecnie Rosjanin wyprzedza Polaka w klasyfikacji o jeden punkt.

- Nie podejmę się wytypowania mistrza - mówi Paweł Przedpełski, który wystartuje w tych turniejach z „dziką kartą". - W obecnej sytuacji o sukcesie zadecydują detale. Na pewno można stwierdzić, że o mistrzostwo walczą dwaj najszybsi w tym sezonie żużlowcy na świecie. Sercem będę oczywiście za Bartkiem.

Choć Polak traci do rywala punkt, ma minimalnie większe szanse na mistrzostwo. Po pierwsze - decydujące zawody odbędą się w Polsce, na jego ulubionym toruńskim torze, po drugie - ma większe doświadczenie od Rosjanina w Grand Prix. Zdobywał mistrzostwo świata w dwóch ostatnich latach, co ważne, w tym samym miejscu, na Motoarenie. Udowodnił, że potrafi zachować zimną krew w decydujących momentach.

Czy potrafi to Łaguta - tego nie wiemy, bo jeszcze nigdy nie jechał pod taką presją, nie ma w kolekcji żadnego medalu IMŚ. Aczkolwiek trzeba mu oddać, że w tym sezonie jedzie świetnie. Dopiero co wywalczył z Betardem Spartą Wrocław drużynowe mistrzostwo Polski, będąc jednym z głównych jego autorów, a i w cyklu Grand Prix nie zdarzały mu się wpadki.

FOT. SŁAWOMIR KOWALSKI

Bartosz Zmarzlik triumfował w GP w dwóch ostatnich latach

O tym, jak dwójka liderów zdominowała tegoroczny cykl, świadczy fakt, że żaden z nich nie był na podium tylko w inaugurującym turnieju w Pradze. Drugi wygrał Łaguta, trzeci - Zmarzlik (Rosjanin był trzeci), a w pozostałych sześciu (!) obaj zajmowali pierwsze dwa miejsca. Po trzy razy triumfowali i byli drudzy. Takiej sytuacji jeszcze w historii Grand Prix nie było.

Gdyby Polak został mistrzem świata, byłby pierwszym zawodnikiem, który triumfował w trzech cyklach Grand Prix z rzędu. Z kolei urodzony w Bolszom Kamieniu nad Morzem Japońskim Łaguta - pierwszym Rosjaninem, który wygrałby cykl.

Aktualnie drugi w klasyfikacji Zmarzlik ma nad trzecim Emilem Sajfutdinowem aż 36 punktów przewagi. To przepaść. Ciekawie jednak za to zapowiada się walka o brąz. Wspomniany Sajfutdinow wyprzedza czwartego w klasyfikacji Fredrika Lindgrena zaledwie o dwa punkty.

Inna rywalizacja toczy się o miejsce w pierwszej szóstce, dające przepustkę do przyszłorocznego cyklu. Aktualnie szóstą lokatę zajmuje drugi z Polaków, Maciej Janowski, który świetnie zaczął cykl, był nawet jego liderem, ale potem gasł z turnieju na turniej. Ma dość dużą przewagę nad siódmym Leonem Madsenem (13 pkt), ale biorąc pod uwagę, że w dwóch turniejach można zdobyć nawet 40 punktów, Polak musi mieć się na baczności. Zwłaszcza że Madsen potrafił wygrać w Toruniu dwa lata temu, triumfując we wszystkich siedmiu wyścigach.

Trzeci z polskich stałych uczestników cyklu - Krzysztof Kasprzak - zajmuje ostatnie miejsce i szans na awans do czołowej szóstki już nie ma.

Turnieje w Toruniu będą historyczne. Kończy się bowiem era firmy BSI, która organizowała zawody Grand Prix od początku, czyli 1995 roku. Od przyszłego sezonu prawa do cyklu przejmuje amerykański gigant medialny Discovery. Plany ma ambitne, chce wyłożyć miliony dolarów na promocję i ekspansję speedwaya na całym świecie. Dziś w Toruniu ma się odbyć konferencja prasowa, na której zostaną podane szczegóły. Wiadomo już, że w przyszłym roku jeden z turniejów odbędzie się w Warszawie. Nieoficjalnie ustaliliśmy, że w piątek umowę z Discovery na organizację zawodów przez trzy lata podpiszą torunianie. O trzecią lokalizację imprezy w naszym kraju walczyć będą zapewne Wrocław z Gorzowem. ©℗

eWinner 2021 Torun FIM Speedway Grand Prix of Poland
- piątek, godz. 19. Transmisja w Canal+ Sport 2
- sobota, godz. 19. Transmisja w Canal+ Premium, od 19.30 w Canal+

Klasyfikacja stałych uczestników GP 2021 przed dwoma ostatnimi turniejami: 1. Artiom Łaguta (Rosja) - 158, 2. Bartosz Zmarzlik (Polska) - 157, 3. Emil Sajfutdinow (Rosja) - 121, 4. Fredrik Lindgren (Szwecja) - 119, 5. Tai Woffinden (Wielka Brytania) - 96, 6. Maciej Janowski (Polska) - 95, 7. Leon Madsen (Dania) - 82, 8. Max Fricke (Australia) - 77, 9. Jason Doyle (Australia) - 74, 10. Anders Thomsen (Dania) - 63, 11. Robert Lambert (Wielka Brytania) - 60, 12. Martin Vaculik (Słowacja) - 53, 13. Matej Zagar (Słowenia) - 41, 14. Oliver Berntzon (Szwecja) - 20, 15. Krzysztof Kasprzak (Polska) - 19

Rafał Musioł
Twitter: @rafal_musiol

SOUSA WYCENIŁ EKSTRAKLASĘ

Męski Punkt Widzenia

Paulo Sousa znów to zrobił. Na mecze z San Marino i Albanią powołał jednego (1) piłkarza PKO Ekstraklasy. Wybrańcem okazał się Kacper Kozłowski z Pogoni Szczecin, co stanowi dodatkowy smaczek. Nikt z zespołu panujących mistrza i wicemistrza Polski, zdobywcy i finalisty krajowego pucharu, ani z czołowej trójki obecnych rozgrywek nie znalazł akceptacji w oczach portugalskiego selekcjonera.

- Muszę być uczciwy ze sobą i swoimi przekonaniami - oświadczył Sousa w internetowym „Po gwizdku" Sebastiana Staszewskiego.

Jak widać to przekonanie jest jednoznaczne - nadwiślańska rozbudowana do 18 zespołów elita jest zdecydowanie zbyt słaba, by chociaż jej kilku przedstawicielom zaoferować udziały w pokonaniu San Marino.

Eksperci podzielający ekstazę Kazimierza Węgrzyna po każdym celnym podaniu, czy przypadkowym centrostrzale, już zarzucają Sousie, że jego sceptycyzm wynika z faktu oglądania rozgrywek tylko za pośrednictwem telewizji. Ba, ekstremistyczne skrzydło zapewne nawet taką czynność selekcjonera podda w wątpliwość, ale to akurat prawda, że na krajowych stadionach opiekun kadry bywa niezmiernie rzadko. Osoby odrzucające patriotyczne emocje na rzecz racjonalnego osądu potraktują natomiast decyzję i poglądy Portugalczyka jako przesłankę do dyskusji i refleksji. Takiej, w którym elementami będzie system szkolenia w polskich klubach, jakość myśli trenerskiej weryfikowanej przez zerowy stan zatrudnienia w Europie i na jej rubieżach, a także przygotowanie mentalne samych piłkarzy, którzy zdecydowanie zbyt często kapitulują w starciu z zachodnimi systemami pracy.

Nie wiem jednak czy sam Sousa ma świadomość, że brakiem powołań - zwłaszcza dla zawodników Legii - wypowiada wojnę dużej grupie wpływowych czyli opiniotwórczych krajowych mediów. I - nie ma co ukrywać - sporo ryzykuje, bo dotychczasowe występy firmowanych przez niego Biało-Czerwonych, poza fartownie zremisowanym meczem z Anglią, trudno uznać za porywające. O sile tych futbolowych influenserów przekonało się już wielu selekcjonerów, z Jerzym Brzęczkiem na czele.

Dla Sousy bardziej pouczający może być jednak przykład Waldemara Fornalika. Obecny szkoleniowiec Piasta, który swoją szansę dostał w trudnym dla kadry momencie i - moim zdaniem - za wcześnie, paradoksalnie przegrał dopiero wtedy, gdy zaczął się uginać przed sugestiami „środowiska". Sousa na razie wybiera jednak bezkompromisowe pójście na czołowe zderzenie.

Może zresztą także dlatego, że tak ostentacyjnie unika goszczenia w stadionowych lożach VIP. ©℗

Polacy brylują w Europie, Barca ma dość Koemana

Piłka nożna

Bolesław Groszek
redakcja@polskatimes.pl

Echa Ligi Mistrzów: Dublet i rekord Lewandowskiego, Szczęsny znów pomaga Juventusowi, Barcelona blisko zmiany trenera.

Kolejne rekordy w Bundeslidze to dla niego za mało, pora więc podbić Ligę Mistrzów. Robert Lewandowski w środę zdobył dwa gole dla Bayernu Monachium w starciu z Dynamem Kijów i umocnił się na trzecim miejscu w klasyfikacji wszech czasów tych rozgrywek. Polak ma 77 trafień i goni Cristiano Ronaldo z 136 skalpami. Dogonienie Portugalczyka będzie raczej zadaniem niemożliwym, ale w środę i Lewy dokonał czegoś, o co będzie bardzo trudno CR7. Lewandowski jako pierwszy w historii Ligi Mistrzów wygrał 18 kolejnych meczów, w których występował. Polak jest więc największym talizmanem Bayernu.

Swój największy atut straciła natomiast Barcelona, a ostatnie dwa dni były bardzo przykre dla kibiców Blaugrany. We wtorek Leo Messi zdobył swojego pierwszego gola dla PSG, a dzień później Duma Katalonii została rozbita przez Benficę aż 3:0. Blaugrana po raz pierwszy w historii nie strzeliła ani jednej bramki w swoich dwóch pierwszych meczach w jednym sezonie w pucharach, a głównym winowajcą takiego stanu rzeczy ma być trener. Kataloński „Sport" informuje, że wczoraj odbyło się kryzysowe spotkanie zarządu, a posada Ronalda Koemana wisi na włosku.

O zmianach na ławce trenerskiej raczej nie mówi się w Chelsea, ale czyżby drużynę dopadł mały kryzys? Obrońca tytułu w środę przegrał z Juventusem 0:1, a to była kolejna porażka The Blues w ciągu kilku dni. Na Allianz Stadium londyńczycy nie mogli przebić się przez szczelne zasieki gości, a na duże pochwały zasłużył też Wojciech Szczęsny. - Na początku cierpieliśmy i broniliśmy się, ale czerpaliśmy z tego przyjemność. Wiedzieliśmy, jak cierpieć, nie dając rywalowi szans. To przecież mistrzowie Europy, zaliczyliśmy zwycięstwo dzięki duchowi walki i charakterowi - przyznał po meczu Polak w wywiadzie dla oficjalnej telewizji Starej Damy. Juventus rzeczywiście był doskonały w defensywie i wiedział, kiedy kontratakować - jeden z szybkich wypadów na początku drugiej połowy zakończył się golem Federico Chiesy. ©℗

PZPN pomoże Furtokowi

Piłka nożna

Tomasz Kuczyński
t.kuczynski@dz.com.pl

Nowy prezes PZPN Cezary Kulesza napisał na Twitterze o gotowości do pomocy dla Jana Furtoka i jego żony Anny. To reakcja na reportaż Sportowych Faktów, w którym opisano zmagania legendy GKS-u Katowice z ciężką chorobą.

Były napastnik GieKSy i reprezentacji Polski od kilku lat jest ciężko chory. W 2015 roku lekarze po szczegółowych badaniach stwierdzili u sportowca alzheimera - nieuleczalną chorobę, która stopniowo, ale nieodwracalnie, odbiera pamięć i inne funkcje intelektualne, jak mowa czy orientacja w czasie i przestrzeni. Sprawia, że chory traci wspomnienia, a szczególnie zapomina, co robił jeszcze kilka godzin wcześniej - czytamy na stronie sportowefakty.wp.pl.

Janem Furtokiem opiekuje się jego żona Anna. 29 lipca były zawodnik GKS-u pojawił się na oficjalnym odsłonięciu swego muralu. Nie udzielał jednak wywiadów i był momentami podtrzymywany przez trenera Górnika Zabrze Jana Urbana.

Na wieści dotyczące stanu zdrowia Furtoka szybko zareagował nowy prezes PZPN Cezary Kulesza, który wczoraj napisał na Twitterze: „Jestem po rozmowie z żoną Jana Furtoka, który zmaga się z ciężką chorobą. Zaoferowałem wszelkie możliwe wsparcie ze strony PZPN dla naszego wybitnego zawodnika i Pani Anny".

Urodzony 9 marca 1962 r. Furtok reprezentował barwy GKS-u w latach 1979-1988 oraz 1995-1997. Wystąpił w 36 meczach reprezentacji Polski (lata 1984-1993) i strzelił 10 bramek. W Bundeslidze grał w Hamburgerze SV (był wicekrólem strzelców) i Eintrachcie Frankfurt. ©℗

eprasa.pl e7e35d9598

Probierz pobił Fornalika i wyszedł z nim na remis

Rafał Musioł
r.musiol@dz.com.pl

Piłka nożna

Poniedziałkowy mecz Piasta Gliwice z Cracovią miał duże znaczenie dla obu trenerów. Podczas tego weekendu ich pojedynek będzie trwał nadal.

FOT. ADAM JANKOWSKI

FOT. ANDRZEJ SZKOCKI

Waldemar Fornalik (z prawej) od dawna toczy trenerski pojedynek z Michałem Probierzem

Spotkanie z Piastem było dla Michała Probierza jubileuszowym 150. meczem, w jakim prowadził Cracovię. Waldemar Fornalik na ławce gliwiczan usiadł po raz 141. Setkę w aktualnym klubie przekroczyli jeszcze tylko Kosta Runjaić (135) i Ireneusz Mamrot (101). Zdecydowana różnica jest natomiast w ogólnym bilansie - licznik Probierza w Ekstraklasie wskazuje 462, Fornalika 442, a podium uzupełnia Czesław Michniewicz - 303.

Wracając jednak do pojedynku weteranów. Zwycięstwo Cracovii dało Probierzowi 174. zwycięstwo w karierze, dzięki czemu w tym zestawieniu zrównał się z Fornalikiem! Trenujący wiceprezes „Pasów" jest natomiast lepszy pod względem remisów (120:113), ale ma też na koncie więcej porażek (168:154). Przewaga pod względem średniej wywalczonych punktów i procentu wygranych spotkań należy do Fornalika.

Obaj szkoleniowcy świetnie się znają nie tylko z sal konferencyjnych. Łączy ich piłkarska przeszłość w Ruchu Chorzów, gdzie wspólnie grali od 1990 do 1994 roku. Później w Górniku Zabrze Probierz był asystentem w sztabie Fornalika.

- Znamy się ponad 30 lat, także na poziomie rodzin, byliśmy też razem na mistrzostwach świata w RPA jako wysłannicy PZPN-u - opowiadał Fornalik w wywiadach.

- Od Waldka wiele się nauczyłem. Jako piłkarze dobrze się znaliśmy, teraz mamy okazję rozmawiać regularnie, raz w tygodniu o naszych zespołach - przyznał natomiast Probierz dla Gazety Krakowskiej.

Osiągnięcia trenerskie Fornalika są jednak dużo większe niż Probierza. Na jego koncie są mistrzostwo, wicemistrzostwo i dwa trzecie miejsca w Ekstraklasie oraz dwa finały Pucharu Polski, natomiast Probierz zdobył wicemistrzostwo, dwa Puchary Polski i dwa Superpuchary. No i Fornalik był już selekcjonerem reprezentacji Polski, chociaż ten etap jego kariery nie był szczególnie udany.

Różni ich też styl pracy i osobowość. Szkoleniowiec Piasta jest w dużej zamknięty w sobie, natomiast Probierz dobrze czuje się w świetle jupiterów. Pierwszy na pytania dziennikarzy odpowiada krótko i konkretnie, drugi zamienia swoje wystąpienia w show.

Podczas weekendu obaj nestorzy ligowych trenerów staną przed szansą, by wyjść na prowadzenie w liczbie zwycięstw. Pierwszy, już w piątek, na ławce siądzie Fornalik, którego Piast zmierzy się z Wisłą Kraków. Probierz poczeka do soboty - wtedy Cracovia zagra ze Stalą.

** Dane wg. portalu ekstrastats.pl.* ©℗

NIEZBĘDNIK

PKO Ekstraklasa - 10. kolejka

★ **Piast Gliwice - Wisła Kraków (piąt. 20.30, Canal+ Sport)**
Ostatnie mecze Piasta
Cracovia 2:4 (d), Lechia 0:1 (w), Zagłębie 0:1 (d)

★ **Górnik Zabrze - Wisła Płock (sob. 20, Canal+ Sport)**
Ostatnie mecze Górnika
Termalica 1:3 (w), Warta 1:0 (d), Cracovia 2:2 (w)

★ **Raków - Warta Poznań (niedz. 12.30, Canal+ Sport)**
Ostatnie mecze Rakowa
Radomiak 2:2 (d), Legia 3:2 (w), Stal 3:0 (w)

★ **Pozostałe mecze** PIĄTEK: Zagłębie - Jagiellonia (18, Canal+ Sport). SOBOTA: Radomiak - Termalica (12.30, Canal+ Sport), Cracovia - Stal (15, Canal+ Sport), Lech - Śląsk (17.30, TVP Sport, Canal+ Sport). NIEDZIELA: Pogoń - Górnik Ł. (15, Canal+ Sport), Lechia - Legia (17.30, Canal + Premium).

1. Lech Poznań	9	18	18-6
2. Śląsk Wrocław	9	17	14-8
3. Lechia Gdańsk	9	16	15-8
4. Pogoń Szczecin	9	16	12-7
5. Raków Częstochowa	**8**	**15**	**16-13**
6. Zagłębie Lubin	8	15	11-12
7. Jagiellonia Białystok	9	12	10-11
8. Cracovia	9	12	13-15
9. Radomiak Radom	9	11	10-9
10. Wisła Kraków	9	11	13-15
11. Stal Mielec	9	11	8-13
12. Wisła Płock	9	10	15-13
13. Piast Gliwice	**9**	**10**	**12-14**
14. Górnik Zabrze	**8**	**10**	**9-12**
15. Legia Warszawa	7	9	9-9
16. Warta Poznań	9	7	8-10
17. Termalica Nieciecza	8	6	9-12
18. Górnik Łęczna	9	5	7-22

Miejsce 1 - kwalifikacje Ligi Mistrzów, 2-3 - kwalifikacje Ligi Konferencji Europy, 16-18 spadek

Fortuna 1. Liga - 11. kolejka

★ **Miedź Legnica - Podbeskidzie (piąt. 18)**
Ostatnie mecze Podbeskidzia
Resovia 2:0 (d), ŁKS 2:1 (w), Korona 2:3 (d)

★ **ŁKS Łódź - Zagłębie Sosnowiec (piąt. 20.30, Polsat Sport Extra)**
Ostatnie mecze Zagłębia
Korona 0:0 (d), GKS Jastrzębie 1:1 (w), Puszcza 1:2 (d)

★ **GKS Tychy - Odra Opole (niedz. 12.40, Polsat Sport)**
Ostatnie mecze GKS Tychy
Górnik P. 1:0 (w), Widzew 1:1 (d), Chrobry 1:0 (d)

★ **Górnik Polkowice - Skra Częstochowa (niedz. 15)**
Ostatnie mecze Skry
Widzew 0:4 (w), Arka 2:1 (d), Chrobry 1:0 (w)

★ **GKS Katowice - Stomil Olsztyn (niedz. 18)**
Ostatnie mecze GKS Katowice
Odra 2:4 (w), Górnik P. 1:1 (w), Arka 2:4 (d)

★ **GKS 1962 Jastrzębie - Arka Gdynia (pon. 18)**
Ostatnie mecze GKS Jastrzębie
Chrobry 0:2 (w), Zagłębie 1:1 (d), Sandecja 0:3 (d)

★ **Pozostałe mecze**
SOBOTA: Puszcza - Widzew (12.40, Polsat Sport), Korona - Chrobry (18), Resovia - Sandecja (20.30).

1. Widzew Łódź	10	23	22-8
2. Korona Kielce	10	23	13-5
3. Podbeskidzie	**10**	**18**	**15-10**
4. GKS Tychy	**10**	**18**	**9-8**
5. ŁKS Łódź	10	17	15-11
6. Odra Opole	10	17	14-12
7. Arka Gdynia	10	16	16-11
8. Sandecja Nowy Sącz	9	16	11-8
9. Miedź Legnica	9	15	11-8
10. Chrobry Głogów	10	14	12-8
11. Skra Częstochowa	**9**	**11**	**7-12**
12. Resovia Rzeszów	9	9	10-12
13. Górnik Polkowice	10	8	11-17
14. Puszcza Niepołomice	10	8	9-18
15. Zagłębie Sosnowiec	**10**	**7**	**11-14**
16. Stomil Olsztyn	10	7	10-16
17. GKS 1962 Jastrzębie	**10**	**7**	**7-15**
18. GKS Katowice	**10**	**7**	**13-23**

Miejsca 1-2 - awans, 3-6 - baraże, 16-18 spadek

©℗ **(TOK)**

AUTOPROMOCJA 389967258

Już w poniedziałek

tylko z „Dziennikiem Zachodnim" dodatek KIBIC

- Jak spisał się Ruch Chorzów w meczu na szczycie II ligi?
- Czy Łukasz Podolski strzelił swoją pierwszą bramkę dla Górnika Zabrze?
- Inauguracja PlusLigi siatkarzy oraz pozostałe wyniki, tabele i relacje

4 PAŹDZIERNIKA

DZIENNIK ZACHODNI

www.dziennikzachodni.pl

DZIENNIK ZACHODNI
DZIENNIK ZACHODNI
www.dziennikzachodni.pl
www.naszemiasto.pl
REDAKCJA Media Centrum, ul. Baczyńskiego 25a, 41-203 Sosnowiec, tel. 32 634 21 00, redakcja@dz.com.pl
Redaktor naczelny Grzegorz Gajda; tel. 32 634 21 01, g.gajda@dz.com.pl

Zastępca redaktora naczelnego Jędrzej Lipski; tel. 32 634 21 04, j.lipski@dz.com.pl
Redakcja internetowa Marcin Twaróg, tel. 32 634 21 10, m.twarog@dz.com.pl.
Publicystyka i magazyny Dorota Niećko, tel. 32 634 21 73, d.niecko@dz.com.pl
Poradniki i łączność z Czytelnikami Jadwiga Jenczelewska, tel. 32 634 21 50, j.jenczelewska@dz.com.pl

Sport Jacek Sroka, tel. 32 634 21 22, j.sroka@dz.com.pl
Foto Karina Trojok, tel. 32 634 21 30, k.trojok@dz.com.pl
Redakcje lokalne, telefony:
Katowice, aglomeracja, tel. 502499961, 502499451
Bielsko-Biała, Beskidy, tel. 502499263, 797001080
Częstochowa, tel. 502499552
Gliwice, tel. 502499240
Rybnik, ziemia rybnicka, tel. 502499269, 797001078
Lubliniec, tel. 34-356 26 02, 797001092
Sosnowiec, Zagłębie, tel. 502499385

Prezes oddziału Polska Press Śląsk Karol Wlazło sekretariat@dz.com.pl, tel. 32 634 22 00
Biuro reklamy Aneta Sarga, a.sarga@dz.com.pl, tel. 32 634 24 14
Marketing Krzysztof Gronowicz, marketing@dz.com.pl, tel. 32 634 21 96
Dystrybucja Tomasz Osoliński, logistyka@polskapress.pl, tel. 32 555 04 33
Dział wydawniczy Aneta Frątczak, a.fratczak@dz.com.pl, 502-499-918
Prenumerata 32 555 02 05
Ogłoszenia 32 420 73 74
DRUK Polska Press Sp. z o.o. Oddział Poligrafia, ul. Baczyńskiego 25a, 41-203 Sosnowiec Milowice

©℗ - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie dziennikzachodni.pl/tresci i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu.

REDAKTOR PROWADZĄCY WYDANIE
Jędrzej Lipski

Polskie Badania Czytelnictwa
Nakład Kontrolowany ZKDP

POLSKA PRESS GRUPA

WYDAWCA
Polska Press Sp. z o.o.
ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa, tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10

Prezes zarządu Tomasz Przybek
Członek zarządu Dorota Kania
Członek zarządu Maciej Kossowski
Członek zarządu Miłosz Szulc

Dyrektor artystyczny Tomasz Bocheński
Dyrektor marketingu Sławomir Nowak, sławomir.nowak@polskapress.pl
Dyrektor zarządzający biura reklamy Maciej Kossowski maciej.kossowski@polskapress.pl
Dyrektor kolportażu Karol Wlazło karol.wlazlo@polskapress.pl
Agencja AIP kontakt@aip24.pl
Rzecznik prasowy Adrian Majchrzak tel. 22 201 44 38, adrian.majchrzak@polskapress.pl

eprasa.pl e7e35d9598

Rusza liga mistrzów świata. PlusLiga pełna gwiazd i stęsknionych za siatką kibiców

FOT. JASTRZEBSKIWEGIEL.PL

Siatkarze Jastrzębskiego Węgla przed tygodniem zaprezentowali się kibicom, a dziś wyjdą na boisko

Jacek Sroka
j.sroka@dz.com.pl

Siatkówka

W piątek wieczorem meczem beniaminka z Lublina z broniącym tytułu mistrzowskiego Jastrzębskim Węglem rozpocznie się nowy sezon PlusLigi.

Tak mocna jak teraz liga aktualnych mistrzów świata nie była chyba jeszcze nigdy. Polskie kluby sprowadziły przed tym sezonem wiele wspaniałych zagranicznych gwiazd, a o tym, że nasi reprezentanci prezentują nieprzeciętne umiejętności nie trzeba chyba nikogo przekonywać.

- Każdego roku mówimy, że mamy najsilniejszą ligę w historii, a później przychodzi następny rok i znów PlusLiga jest jeszcze mocniejsza - mówi Łukasz Kaczmarek, reprezentant kraju z ZAKSY Kędzierzyn-Koźle.

Tytułu mistrzowskiego broni Jastrzębski Węgiel, który w tym sezonie ma jeszcze mocniejszy skład. Znalazło się w nim aż trzech mistrzów olimpijskich z Tokio - rozgrywający Benjamin Toniutti, atakujący Stephen Boyer i przyjmujący Trevor Clevenot, którego transfer ogłoszono tydzień temu.

- To, że codziennie na trening przychodzi w Jastrzębiu trzech mistrzów olimpijskich na pewno tylko nas zmotywuje do pracy, bo jeśli tacy goście są obok ciebie i dają z siebie 100 procent to ty musisz dać jeszcze więcej. Polska liga idzie w górę, co widać chociażby w europejskich pucharach - powiedział Jakub Popiwczak, libero Jastrzębskiego Węgla.

Tym razem najgroźniejszym rywalem jastrzębian do złota powinna być nie ZAKSA, która wygrała ostatnią edycję Ligi Mistrzów CEV, ale Asseco Resovia, która poważnie wzmocniła skład.

Medalowych aspiracji nie ukrywają w Zawierciu, gdzie ostatni sezon przyniósł duży niedosyt. Aluron CMC Warta pozyskała świetnego serbskiego przyjmującego Urosa Kovacevicia. MVP poprzednich ME znów będzie trenował pod okiem Igora Kolakovicia, u którego stawiał pierwsze kroki w seniorskiej karierze.

W GKS Katowice doszło do kadrowej rewolucji, bo nie udało się zatrzymać czołowych graczy. Najciekawszym nabytkiem jest rozgrywający reprezentacji USA Micah Ma'a mogący grać także jako przyjmujący. Celem drużyny jest awans do play off.

Mecze PlusLigi w tym sezonie znów będą mogli oglądać z trybun kibice, którzy mocno stęsknili się za siatkówką. Hale w Zawierciu i Katowicach będzie mogło wypełnić 75 procent widzów (do limitu nie wliczają się osoby zaszczepione i ozdrowieńcy). Dużo większy obiekt w Jastrzębiu udostępni 50 procent miejsc. ©℗

TRZY KLUBY Z NASZEGO REGIONU - SKŁADY I DOKONANE PRZED SEZONEM TRANSFERY

ALURON CMC WARTA ZAWIERCIE

Rok założenia: 1972. **Adres**: ul. Blanowska 40, Zawiercie. **www: aluronvirtucmc.pl**. **Telefon**: 602620700. **Hala**: ul. Blanowska 40, 1500 miejsc. **Prezes:** Kryspin Baran.
Trener: Igor Kolaković (Czarnogóra).
Atakujący: Dawid Konarski (ur. 1989/198cm), Mateusz Malinowski (1992/198), Dawid Dulski (2002/210).
Libero: Michał Żurek (1988/181), Bartosz Makoś (1998/176).
Przyjmujący: Dominik Depowski (1995/200), Piotr Orczyk (1993/198), Facundo Conte (ARG, 1989/198), Uros Kovacević (SRB, 1993/197).
Rozgrywający: Maximiliano Cavanna (ARG, 1988/188), Miguel Tavares Rodrigues (PRT, 1993/192).
Środkowi: Miłosz Zniszczoł (1986/201), Michał Szalacha (1994/202), Patryk Niemiec (1997/202), Wiktor Rajsner (1999/205), Adrian Markiewicz (2002/213).
Przybyli: Konarski (Cerrad Enea Czarni Radom), Makoś (Cuprum Lubin), Conte (Sada Cruzeiro Volei, BRA), Kovacević (Beijing BAIC Motor, CHN), Tavares Rodrigues (Cuprum Lubin), Zniszczoł (GKS Katowice), Szalacha (Jastrzębski Węgiel), Rajsner (Lechia Tomaszów Mazowiecki), Dulski, Markiewicz.
Ubyli: Grzegorz Bociek (Gwardia Wrocław), Paweł Halaba (Ślepsk Malow Suwałki), Gjorgi Gjorgiev (Chebyr Pazardżik, BGR), Marcin Kania (GKS Katowice), Patryk Czarnowski (zakończył karierę),Flavio Gualberto (Tonno Callipo Calabria Volley, ITA), Krzysztof Andrzejewski (koniec kariery), Garrett Muagututia.

FOT.ANDRZEJ BANAŚ

Uros Kovacević to największe wzmocnienie ekipy z Zawiercia

FOT. JASTRZEBSKIWEGIEL.PL

Francuz Trevor Clevenot jako ostatni wzmocnił jastrzębian

JASTRZĘBSKI WĘGIEL

Rok założenia: 1949. **Adres:** ul. Jana Pawła II 6, Jastrzębie-Zdrój. **www: jastrzebskiwegiel.pl**. **Telefon**: 324764895. **Hala:** ul. Jana Pawła II 6, Jastrzębie Zdrój, 3112 miejsc.
Prezes: Adam Gorol. **Trener**: Andrea Gardini (Włochy).
Atakujący: Stephen Boyer (FRA, 1996/196), Jan Hadrava (1991/199).
Libero: Jakub Popiwczak (1996/180), Szymon Biniek (1995/188).
Przyjmujący: Tomasz Fornal (1997/200), Rafał Szymura (1995/197), Wojciech Szwed (2000/198), Trevor Clevenot (FRA, 1994/198).
Rozgrywający: Benjamin Toniutti (FRA, 1989/183), Eemi Tervaportti (FIN, 1989/193).
Środkowi: Dawid Dryja (1992/201), Jurij Gladyr (UKR, 1984/202), Łukasz Wiśniewski (1989/198), Jakub Macyra (1995/202).
Przybyli: Dryja (Cerrad Enea Czarni Radom), Toniutti (Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle), Macyra (AZS AGH Kraków), Szwed (MCKiS Jaworzno), Boyer (Ar-Rayyan, QAT), Hadrava (Cucine Lube Civitanova, ITA), Clevenot (Gas Sales Bluenergy Piacenza, ITA).
Ubyli: Michał Szalacha (Aluron CMC Warta Zawiercie), Yacine Louati (Fenerbahce Stambuł, TUR), Lukas Kampa (Trefl Gdańsk), Patryk Cichosz-Dzyga (Olimpia Sulęcin), Jakub Bucki (Asseco Resovia Rzeszów), Mohamed Al Hachdadi (Biełogorje Biełgorod, RUS).

GKS KATOWICE

Rok założenia: 1964. **Adres**: ul. Bukowa 1A, Katowice. **www:gkskatowice.eu**. **Telefon** +48(032)2548914. **Hala:** ul. 11 Listopada 16, Katowice, 1534 miejsca. **Prezes:** Marek Szczerbowski. **Trener**: Grzegorz Słaby.
Atakujący: Jakub Jarosz (1987/197), Damian Domagała (1998/200).
Libero: Bartosz Mariański (1992/187),Dawid Ogórek (1990/184).
Przyjmujący: Jakub Szymański (1998/200), Tomas Rousseaux (BEL, 1994/199), Damian Kogut (1997/191).
Rozgrywający: Micah Ma'a (USA, 1997/192), Jakub Nowosielski (1993/193).
Środkowi: Marcin Kania (1996/203), Kamil Drzazga (2000/212), Piotr Hain (1991/207), Jakub Lewandowski (1996/203).
Przybyli: Kania (Aluron CMC Warta Zawiercie), Ma'a (Stade Poitevin, FRA), Hain, Domagała, Mariański (Asseco Resovia Rzeszów), Lewandowski (Mickiewicz Kluczbork), Rousseaux (Ślepsk Malow Suwałki), Kogut (Exact Systems Norwid Częstochowa).
Ubyli: Miłosz Zniszczoł (Aluron CMC Warta Zawiercie), Jan Firlej (AZS Indykpol Olsztyn), Jan Nowakowski, Dustin Watten (LUK Politechnika Lublin), Emanuel Kohut (Spartak Komarno, SVK), Adrian Buchowski (Ślepsk Malow Suwałki), Kamil Kwasowski (Stal Nysa), Sławomir Stolc (Lechia Tomaszów Mazowiecki), Wiktor Musiał (MKS Będzin).

FOT. USAVOLLEYBALL.ORG

Amerykanin Micah Ma'a grał już w Katowicach z Lidze Światowej

KTO Z KIM I KIEDY - TERMINARZ PLUSLIGI W SEZONIE 2021/2022

RUNDA ZASADNICZA

1.kolejka: 1-4.10.2021 (rewanże 5.01.2022)
LUK Lublin - Jastrzębski Węgiel (1.10; g. 20.30)
Aluron CMC Warta Zawiercie - Ślepsk Malow Suwałki (3.10; g.14.45)
GKS Katowice - Trefl Gdańsk (3.10;g. 17.30)
Indykpol AZS Olsztyn - Asseco Resovia (2.10; g. 14.45)
Stal Nysa - Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn- Koźle (2.10;g. 17.30)
Cerrad Enea Czarni Radom - Projekt Warszawa (3.10;g. 20.30)
Cuprum Lubin - PGE Skra Bełchatów (4.10;g. 20.30)

2.kolejka: 8-10.10.2021: (rewanże 8.01.2022)
GKS Katowice - Asseco Resovia (9.10;g.17.30)
Projekt Warszawa - Cuprum Lubin(8.10;g.20.30)
Ślepsk Suwałki - LUK Lublin (9.10;g.20.30)
Trefl Gdańsk - Warta Zawiercie (10.10;g. 14.45)
PGE Skra - Indykpol AZS Olsztyn (10.10; g. 17.30)
Czarni Radom - Zaksa (9.10; g.14.45)
Jastrzębski Węgiel - Stal Nysa (8.10; g.17.30)

3.kolejka: 15-16.10.2021 (rewanże 15.01.2022)
Asseco Resovia -Czarni Radom (16.10; g.17.30)
Zaksa - LUK Lublin (16.10; g.17.30)
Projekt Warszawa - Jastrzębski Węgiel (15.10; .20.30)
PGE Skra - Stal Nysa (16.10;g. 17.30)
Trefl Gdańsk - Cuprum Lubin (16.10;g.17.30)
Ślepsk Suwałki - Indykpol Olsztyn (16.10;g.17.30)
Warta Zawiercie - GKS Katowice (16.10;g.17.30)

4.kolejka: 23.10.2021 (rewanże 22.01.2022)
Stal Nysa - Asseco Resovia
LUK Lublin - GKS Katowice
Indykpol AZS Olsztyn - Warta Zawiercie
Cuprum Lubin - Ślepsk Suwałki
Czarni Radom - Trefl Gdańsk
Jastrzębski Węgiel - PGE Skra
Zaksa - Projekt Warszawa

5.kolejka: 30.10.2021 (rewanże 29.01.2022)
Asseco Resovia - Jastrzębski Węgiel
Projekt Warszawa - LUK Lublin
PGE Skra Bełchatów - ZAKSA
Trefl Gdańsk - Stal Nysa
Ślepsk Suwałki - Czarni Radom
Warta Zawiercie - Cuprum Lubin
GKS Katowice - Indykpol AZS Olsztyn

6.kolejka: 6.11.2021 (rewanże 5.02.2022)
ZAKSA - Asseco Resovia
LUK Lublin - Indykpol AZS Olsztyn
Cuprum Lubin - GKS Katowice
Czarni Radom - Warta Zawiercie
Stal Nysa - Ślepsk Suwałki
Jastrzębski Węgiel - Trefl Gdańsk
Projekt Warszawa - PGE Skra Bełchatów

7.kolejka: 13.11.2021 (rewanże 12.02.2022)
Asseco Resovia - Projekt Warszawa (17.30)
PGE Skra Bełchatów - LUK Lublin
Trefl Gdańsk - ZAKSA
Ślepsk Suwałki - Jastrzębski Węgiel
Warta Zawiercie - Stal Nysa
GKS Katowice - Czarni Radom
Indykpol AZS Olsztyn - Cuprum Lubin

8.kolejka: 20.11.2021 (rewanże 19.02.2022)
PGE Skra Bełchatów - Asseco Resovia (17.30)
LUK Lublin - Cuprum Lubin
Czarni Radom - Indykpol AZS Olsztyn
Stal Nysa - GKS Katowice
Jastrzębski Węgiel - Warta Zawiercie
ZAKSA - Ślepsk Suwałki
Projekt Warszawa - Trefl Gdańsk

9.kolejka: 27.11.2021 (rewanże 5.03.2022)
Asseco Resovia - LUK Lublin (17.30)
Trefl Gdańsk - PGE Skra Bełchatów
Ślepsk Suwałki - Projekt Warszawa
Warta Zawiercie - ZAKSA
GKS Katowice - Jastrzębski Węgiel
Indykpol AZS Olsztyn - Stal Nysa
Cuprum Lubin - Czarni Radom

10.kolejka: 4.12.2021 (rewanże 12.03.2022)
Asseco Resovia - Trefl Gdańsk
LUK Lublin - Czarni Radom
Stal Nysa - Cuprum Lubin
Jastrzębski Węgiel - Indykpol AZS Olsztyn
ZAKSA - GKS Katowice
Projekt Warszawa - Warta Zawiercie
PGE Skra Bełchatów - Ślepsk Suwałki

11.kolejka: 11.12.2021 (rewanże 19.03.2022)
Ślepsk Suwałki - Asseco Resovia
Trefl Gdańsk - LUK Lublin
Warta Zawiercie - PGE Skra Bełchatów
GKS Katowice - Projekt Warszawa
Indykpol AZS Olsztyn - ZAKSA
Cuprum Lubin - Jastrzębski Węgiel
Czarni Radom - Stal Nysa

12.kolejka: 18.12.2021 (rewanże 26.03.2022)
Asseco Resovia - Warta Zawiercie
LUK Lublin - Stal Nysa
Jastrzębski Węgiel - Czarni Radom
ZAKSA - Cuprum Lubin
Projekt Warszawa - Indykpol AZS Olsztyn
PGE Skra Warszawa - GKS Katowice
Trefl Gdańsk - Ślepsk Suwałki

13.kolejka: 29.12.2021 (rewanże 2.04.2022)
Cuprum Lubin - Asseco Resovia
LUK Lublin - Warta Zawiercie
GKS Katowice - Ślepsk Suwałki
Indykpol AZS Olsztyn - Trefl Gdańsk
Czarni Radom - PGE Skra Bełchatów
Stal Nysa - Projekt Warszawa
ZAKSA - Jastrzębski Węgiel

Zasady ustalania kolejności: 1. liczba zdobytych punktów; 2. liczba wygranych meczów; 3. wyższy stosunek setów; 4. wyższy stosunek małych punktów; 5. zwycięstwo w bezpośrednim spotkaniu. **Punktacja:** 3:0 i 3:1 - 3 pkt; 3:2 - 2 pkt; 2:3 - 1 pkt; 1:3 i 0:3 - 0 pkt. **Faza play-off** z udziałem ośmiu najlepszych po fazie zasadniczej drużyn rozpocznie się 9. kwietnia. **Mistrza Polski** poznamy najpóźniej 14 maja 2022r. **Wszystkie** mecze będą transmitowane przez Polsat Sport.

eprasa.pl e7e35d9598

Z teki Gwidona Miklaszewskiego na dobry humor

▶ Siostro, czas na narkozę - proszę włączyć!

▶ No, to musiał być interesujący program wczoraj wieczorem!

▶ Czekajcie, może za chwilę będzie coć bardziej interesującego...

▶ Zawsze mówisz, że jest kiepski program - tylko nie wtedy, gdy trzeba mi pomóc w kuchni!

▶ Niech pan na mnie nie krzyczy! Wypraszam sobie!!

▶ Telewizja?... Nie macie weselszych programów?... Moja żona znowu płacze!...

HOROSKOP

Wodnik (20.01-18.02)
Nawet proste czynności będą dla Ciebie dużym wyzwaniem, więc horoskop dzienny nie radzi zabierać się za zadania wymagające precyzji i dużego zaangażowania.

Ryby (19.02-20.03)
Horoskop na dziś bardzo wyraźnie zapowiada konieczność podejmowania trudnych tematów i mierzenia się z ludźmi, którzy zazwyczaj dostarczają Ci trosk…

Baran (21.03-19.04)
Czeka Cię dzisiaj test na spostrzegawczość, umiejętność pracy w stresie i podzielność uwagi. Horoskop na piątek zapowiada, że wynik będzie pozytywny...

Byk (20.04-20.05)
Horoskop mówi, że możesz spodziewać się poprawy relacji z osobami, które rzadko miały zdanie podobne do Twojego, a jeszcze rzadziej przyznawały Ci rację.

Bliźnięta (21.05-21.06)
Męczyć Cię będzie dzisiaj towarzystwo niektórych osób i podejmowane przez nie tematy. Horoskop wróży, że może to wywoływać drobne napięcia i niesnaski.

Rak (22.06-22.07)
Przed Tobą dzień, którego będzie Ci można tylko pozazdrościć. Horoskop na piątek wróży, że zrealizujesz wszystkie swoje plany, osiągniesz zamierzone cele.

Lew (23.07-22.08)
Cechować Cię będą dzisiaj upór i konsekwencja. Horoskop dzienny mówi, że próby zawracania Cię z obranej drogi nie będą przynosiły żadnego skutku.

Panna (23.08-22.09)
Świat będzie Ci się jawił tylko w kolorowych barwach. Horoskop mówi, że entuzjazmu dodawać Ci będzie towarzystwo ludzi, z którymi zawsze Ci po drodze.

Waga (23.09-22.10)
Cechować Cię będzie przez cały dzień szczerość aż do bólu. Horoskop na piątek zakłada, że nie ochronisz nikogo nawet przed najbardziej brutalną prawdą.

Skorpion (23.10-21.11)
Horoskop mówi, że zrobisz dzisiaj wszystko, aby ostatnie zdanie zawsze należało do Ciebie. Nie ustąpisz na krok. To może nieco zrazić do Ciebie kilka osób.

Strzelec (22.11-21.12)
Horoskop wróży, że przed Tobą dobry dzień na zawieranie nowych znajomości, pielęgnowanie dotychczasowych i zwiększenie troski o najbliższych.

Koziorożec (22.12-19.01)
Przyda Ci się umiejętność szybkiej oceny sytuacji i formułowania wniosków. Horoskop dzienny na piątek mówi, że w stresujących sytuacjach poradzisz sobie znacznie lepiej niż w warunkach „cieplarnianych".

PROMOCJA 399967246

Delikatna w smaku i pełna zalet
Poznaj smakowite inspiracje z cukinią w roli głównej
DZIENNIK ZACHODNI
Już jutro
www.dziennikzachodni.pl

eprasa.pl e7e35d9598

REKLAMA
0010262552

Filharmonia Narodowa

1901 2021

Sezon jubileuszowy
2021 / 2022

Dyrektor Artystyczny
Andrzej Boreyko

Polskie Tournée Orkiestry Filharmonii Narodowej

z okazji 120-lecia Filharmonii

9.10 sobota / 18:00
NOSPR, Katowice

Orkiestra Filharmonii Narodowej
Andrzej Boreyko – dyrygent
Konstanty Andrzej Kulka – skrzypce

Paweł Klecki
Konzertmusik op. 25

Feliks Janiewicz
V Koncert skrzypcowy e-moll

•••

Johannes Brahms
I Symfonia c-moll op. 68

Na koncerty zaprasza
PGE Polska Grupa Energetyczna –
Mecenas Polskiego Tournée

PGE
Polska Grupa Energetyczna

eprasa.pl e7e35d9598

ŚLĄSKI
5. FESTIWAL NAUKI
KATOWICE

RAWA EDITION

PROGRAM FESTIWALU

9 października 2021 r. (sobota), godz. 18:30

GALA OTWARCIA

- debata o przyszłości Rawy
- wręczenie Śląskiej Nagrody Naukowej
- koncert „Muzyka rzeki" Michała Zygmunta

10 października 2021 r. (niedziela), wstęp od 9:30

plenerowe miasto nauki nad Rawą

(od Rynku w Katowicach do ul. Dudy Gracza)

- 200 pokazów naukowych
- 14 scen
- 4 strefy specjalne
- 24 wystawy
- koncerty, warsztaty, wystawy
- godz. 21:00 – koncert i spotkanie z **Arturem Andrusem**

Wstęp za okazaniem bezpłatnej wejściówki

11–15 października 2021 r., godz. 9:15-21:00

PROGRAM ONLINE

dla uczniów/dla nauczycieli/dla dorosłych

rejestracja na warsztaty

www.slaskifestiwalnauki.pl

Lider: UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Miasto Gospodarz: KATOWICE dla odmiany

Współgospodarze: Województwo Śląskie; Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Sponsor złoty: ING

Współorganizatorzy: Politechnika Śląska; Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach; Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie; Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach; AWF Katowice; Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej; angelstudio.pl

eprasa.pl e7e35d9598

Na żywo + online

09.10, godz. 18:30

sobota

Gala Otwarcia

W PROGRAMIE NA ŻYWO:

- debata o przyszłości Rawy,
- wręczenie Śląskiej Nagrody Naukowej 2021,
- koncert „Dźwięki rzeki" Michała Zygmunta.

Miejsce:
nad Rawą przy ul. Teatralnej w Katowicach.

Jak uczestniczyć?
Na to wydarzenie wymagana jest indywidualna rejestracja.

Transmisje online dostępne na stronie www.slaskifestiwalnauki.pl oraz w mediach społecznościowych.

Na żywo + online

10.10

niedziela, od godz. 9:30

Miasto Nauki

W PROGRAMIE NA ŻYWO:

- ponad 200 pokazów naukowych w 6 obszarach wiedzy w godz. 9:30–20:00;
- 14 scen wykładowo-artystycznych;
- Strefa specjalna Lema;
- Strefa specjalna Miasta i Wody;
- Strefa rodzinna;
- Strefa dostępności;
- Akademicka strefa książki i filmu;
- Przystanek Nauka;
- Drzewo opowieści;
- koncerty, warsztaty, wystawy;
- koncert Artura Andrusa (Scena doliny Rawy, godz. 21:00).

Miejsce:
Miasto Nauki powstanie wzdłuż Rawy – od rynku w Katowicach aż do ul. Dudy-Gracza. Pokazy odbędą się w tymczasowych halach, część atrakcji odbędzie się na dworze – przygotuj się na długi spacer bulwarami w kapryśnej pogodzie.

Jak uczestniczyć?
Wstęp do Miasta Nauki będzie możliwy za okazaniem bezpłatnej wejściówki, którą możesz pobrać na stronie www.slaskifestiwalnauki.pl. Wejściówka zostanie wymieniona na opaskę w dowolnym punkcie informacyjnym.
Na stronie festiwalu dostępne będą transmisje online z wybranych sceny. Obowiązuje wcześniejsza rejestracja na wybrane warsztaty.

BEZPŁATNA WEJŚCIÓWKA

CO ZROBIĆ, ŻEBY WEJŚĆ DO MIASTA NAUKI NAD RAWĄ 10 października 2021 r.?

1. Pobierz bezpłatną wejściówkę ze strony www.slaskifestiwalnauki.pl.
2. Wydrukuj wejściówkę lub zapisz w telefonie.
3. Przedstaw wejściówkę w punkcie informacyjnym festiwalu.
4. Załóż opaskę, którą otrzymasz.
5. Pokazuj opaskę zawsze na wejściu do wybranej strefy zamkniętej.
6. Ciesz się wszystkimi atrakcjami tego dnia!

online

11.10 godz. 9:15–21:00

poniedziałek

Dzień Przyrody

online

12.10 godz. 9:15–21:00

wtorek

Dzień Techniki

online

13.10 godz. 9:15–21:00

środa

Dzień Nauk Humanistyczno-społecznych

online

14.10 godz. 9:15–21:00

czwartek

Dzień Nauk Ścisłych

online

15.10 godz. 9:15–21:00

piątek

Dzień Medycyny i Zdrowia

W PROGRAMIE ONLINE:

- wykłady i warsztaty tematyczne dla wielu grup odbiorców;
- program edukacyjny dla uczniów możliwy do zrealizowania dla całej klasy w czasie lekcji;
- program szkoleniowy dla nauczycieli;
- program ekonomiczny i rozrywkowy dla dorosłych.

JAK UCZESTNICZYĆ?

WARSZTATY

Uczestnictwo w warsztatach wymaga wcześniejszej rejestracji na stronie www.slaskifestiwalnauki.pl.

WYKŁADY

Festiwalowa telewizja naukowa będzie transmitowana na stronie Festiwalu oraz w mediach społecznościowych codziennie w godz. 9.00–21.00. Oglądanie nie wymaga rejestracji.

APLIKACJA FESTIWALOWA

Pobierz aplikację festiwalową i stwórz własny harmonogram festiwalowych wydarzeń!

Aplikacja jest dostępna zarówno w wersji na system IOS, jak i na Android.

GET IT ON Google Play | Download on the App Store

SPIS TREŚCI

Program w pigułce Aplikacja festiwalowa	2
Rawa – wyzwanie dla nauki, powód do myślenia, prof. Ryszard Koziołek Ważne informacje	3
Scena doliny Rawy i strefa centralna Strefa Lema	4
Ścieżka zdalnego życia Scena COVID IMPACT Scena River Sound	5
Strefa miasta i wody Strefa rodzinna Koncerty	6–7
Obszar nauk humanistyczno-społecznych	8–9
Obszar sztuki „Drzewo opowieści"	9
Obszar techniki Strefa dostępności	10
Obszar nauk ścisłych	11
Obszar przyrody	12
Obszar medycyna i zdrowie	13
Harmonogram warsztatów Ambasadorzy	14–15
Nagroda OFF SCIENCE 2021 Nagroda POP SCIENCE 2021 ŚLĄSKA NAGRODA NAUKOWA 2021 Harmonogram przystanków Nauka Współorganizatorzy zapraszają	16
Gospodarze zapraszają	17
Program online	18–19
Mapa	20

EXPO 2020 DUBAI UAE — Poland. Creativity inspired by nature

Województwo Śląskie

Śląski Festiwal Nauki KATOWICE jest ambasadorem Polski oraz Województwa Śląskiego podczas Wystawy Światowej Expo 2020 Dubai, która odbywa się od 1 października 2021 do 31 marca 2022 roku.

eprasa.pl e7e35d9598

5. ŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI KATOWICE – EDYCJA SPECJALNA

prof. dr hab. Ryszard Koziołek
Dyrektor generalny ŚFN KATOWICE
Rektor Uniwersytetu Śląskiego

Rawa – wyzwanie dla nauki, powód do myślenia

Ta rzeka przyzywa i wyzywa naukę. Przecina miasto Katowice, kampusy uczelni, granice zaborów. Była rzeką, jest „ciekiem wodnym". Ryby zniknęły z niej pod koniec XIX w. Kopalnie pozbawiły ją naturalnych źródeł. W większości zasilana jest deszczówką i ściekami. Kapryśną i skłonną do wylewów okiełznaliśmy betonowym korytem. Przykry zapach i ponury kolor uczyniły z niej ekologiczny wyrzut sumienia, więc w miastach ukryliśmy ją pod powierzchnią ulic. Jest dowodem w sprawie naszej winy za przemysłowy i cywilizacyjny rozwój świata.

Kiedy stało się jasne, że piąta edycja Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice nie może odbyć się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym, długo szukaliśmy innego miejsca. Wreszcie spojrzeliśmy na to, co mamy najbliżej — na brzegi Rawy, które dzielą kampus Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego... i wszystko stało się jasne.

Rawa ptwierdziła nasze fundamentalne przekonanie, które towarzyszy nam od pierwszej edycji festiwalu, że nauka musi być bliżej świata, który zamieszkujemy; bliżej naszych problemów dotykających nas jako ludzi, obywateli, mieszkańców, żywe istoty. W degradacji Rawy streszcza się przemysłowa historia regionu i uniwersalne problemy, z jakimi borykamy się jako ludzkość. Ziemia, woda, powietrze, wszystko, co żyje oraz ludzkie dzieła są przedmiotem badań naukowych, ale czasem w poszukiwaniu sztucznej inteligencji lub bozonu Higgsa zapominamy, że obiekty naszych badań i problemy, których rozwiązanie może poprawić nasze życie są tu oto.

Naukowcy z dziewięciu wyższych uczelni województwa śląskiego, znakomici goście z Polski i z zagranicy spotkają się z Państwem na obu brzegach Rawy, aby demonstrować i rozmawiać o wyzwaniach współczesnej nauki, a przede wszystkim o tym, jak może ona naprawić nam świat. Osią rzeczywistą i symboliczną tych spotkań będzie Rawa. A przede wszystkim milczącym, lecz wymownym świadkiem naszych prób.

Festiwal jest doskonałym miejscem, aby rozmawiać z mieszkańcami i gośćmi o roli nauki w przemianach regionu, ale to nie wystarczy. Dlatego wspólnie z innymi uczelniami, miastem Katowice, Urzędem Marszałkowskim podjęliśmy prace nad przygotowaniem koncepcji rewitalizacji Rawy i przekształceniem terenów wzdłuż rzeki w przestrzeń rekreacji i popularyzacji nauki. Chcemy, aby ten projekt stał się przykładem, że nauka i edukacja są dziś najważniejszym środkiem do sprawiedliwej transformacji regionu. Nowym przemysłem Śląska i Zagłębia – tym razem jednak zielonym, czyli przyjaznym ludziom i środowisku.

Zapraszam Państwa nad rzekę nauki.

WAŻNE INFORMACJE

MEETING POINT

Na terenie ŚFN znajdą się wyznaczone punkty spotkań, które ułatwią znalezienie znajomych w tłumie. Zalecamy umawianie się w tych miejscach.

(ST)RAWA STREFA GASTRONOMICZNA

Na terenie festiwalu dostępnych będzie kilkanaście foodtrucków oraz 2 strefy gastronomiczne, a także liczne drobne rarytasy. Możesz przyjść do Miasta Nauki na cały dzień bez martwienia się, że zgłodniejesz.

DARMOWY TRANSPORT MELEX

Na terenie festiwalu będzie można skorzystać z darmowego transportu elektrycznymi pojazdami Melex.

BEZPŁATNY WSTĘP

Nie nosisz ze sobą gotówki? Nie szkodzi, wstęp na ŚFN oraz wszystkie atrakcje festiwalowe są bezpłatne.

TŁUMACZ MIGOWY

Na festiwalu pracować będzie aż 7 tłumaczy języka migowego! Wykłady na Scenie Doliny Rawy tłumaczone są zawsze na Polski Język Migowy (PJM). Jeśli chcesz skorzystać z tłumaczenia warsztatów, zaznacz odpowiednią opcję przy rejestracji. O możliwość tłumaczenia innych punktów festiwalowych zapytaj w punktach informacyjnych, które prowadzą obsługę również w PJM.

POKÓJ WYCISZENIA

Dla wszystkich osób, które będą potrzebowały odpoczynku od festiwalowego zgiełku, zapraszamy do skorzystania z możliwości chwilowego wyciszenia się. Uczestników festiwalu prosimy o uszanowanie spokoju osób korzystających z tej przestrzeni.

MASECZKA I DYSTANS OBOWIĄZKOWE

Nie zaprzeczamy trudnej rzeczywistości – boimy się o nasze i Wasze zdrowie. Przychodząc na festiwal koniecznie bądźcie w posiadaniu własnej maseczki, dbajcie o zachowanie 1,5 m dystansu oraz częstą dezynfekcje rąk. To nauka nas teraz ratuje szczepionką, nie utrudniajmy jej zadania.

PUNKT MEDYCZNY

Jeśli widzisz jakieś zagrożenie, zgłoś to do organizatora, służb ochrony lub wolontariuszowi. Na terenie ŚFN będą dostępne mobilne patrole medyczne, karetka z lekarzem oraz punkt medyczny. Na terenie festiwalu dostępna będzie też izolatka.

INDYWIDUALNY DOJAZD I PARKINGI

Zalecamy indywidualny dojazd na Festwal transportem publicznym (przystanek tramwajowy KATOWICE RYNEK, przystanek autobusowy: KATOWICE). Z uwagi na bezpieczeństwo ul. Szkolna, ul. Teatralna oraz część ul. Moniuszki zostaną wyłączone z ruchu. Najbliższy duży parking zlokalizowany jest w Strefie Kultury.

BRAK WEJŚCIÓWKI

Jeżeli nie zdążysz wcześniej pobrać online bezpłatnej wejściówki do Miasta Nauki (10 października), to zostaniesz poproszony o wypełnienie oświadczeń zdrowotnych w punkcie informacyjnym. Pamiętaj – wejściówkę należy wymienić na opaskę na rękę!

REJESTRACJA NA WARSZTATY

Zarówno te na żywo 10 października, jak i warsztaty w programie online (11-15 października), wymagają wcześniejszej rejestracji. Warsztaty na żywo będą odbywały się równolegle w 9 miejscach. Pamiętaj, żeby zabrać ze sobą potwierdzenie rejestracji. Jeśli zarejestrujesz siebie albo grupę na warsztaty online, otrzymasz od nas link, który umożliwi Ci interaktywne uczestnictwo.

POKÓJ RODZICA Z DZIECKIEM

Na terenie festiwalu dostępne będzie miejsce do wypoczynku/przebrania/uspokojenia małej pociechy. Zapraszamy do komfortowego korzystania z atrakcji.

WYKŁADY W JĘZYKU ANGIELSKIM

W programie 5. ŚFN znajduje się wiele wystąpień goście specjalnych w języku angielskim. Wykłady te będą tłumaczone na język polski.

TWÓJ PLAN FESTIWALU

Skorzystaj z narzędzia na stronie www.slaskifestiwalnauki.pl w celu ułożenia własnego trybu zwiedzania festiwalu i korzystania z aktywności (do programu możesz dodać wykłady i warsztaty z harmonogramu poprzez kliknięcie ikony „+"). Twój plan festiwalu możesz wygenerować wcześniej w formacie PDF, wydrukować i zabrać ze sobą na wydarzenie. Dzięki temu na pewno żadna z atrakcji Ci nie umknie!

DARMOWY PRZEJAZD ZTM

Zarząd Transportu Metropolitalnego partnerem 5. ŚFN KATOWICE
Z tej okazji przygotowano specjalny kupon, który uprawnia do bezpłatnego korzystania z połączeń autobusowych i tramwajowych. Kupon dostępny będzie na stronie www.slaskifestiwalnauki.pl od soboty 9.10. Wystarczy go wydrukować lub pobrać na telefon.

FESTIWALOWA TELEWIZJA NAUKOWA

9-10 października transmitowane będą wydarzenia z wybranych scen.
11-15 października poprowadzimy program telewizyjny, w którym znajdą się wykłady i spotkania z naukowcami dla odbiorców w różnych grupach wiekowych. Oglądanie festiwalowej telewizji będzie możliwe na stronie festiwalu oraz w mediach społecznościowych. Nie będzie konieczne logowanie ani rejestracja.

AKADEMICKA STREFA KSIĄŻKI I FILMU

Znajdziesz w niej wydawnictwa śląskich uczelni organizujących ŚFN oraz pokazy etiud filmowych oraz filmów pod patronatem Silesia Film.

ŚCIEŻKI ZWIEDZANIA

Dostępne będą dwie ścieżki, którymi możesz kierować się po terenie festiwalu: Ścieżka życia zdalnego oraz ścieżka *Via ad Scientiam*, na której samodzielnie poznasz pojęcia lub prawa fizyki.

Organizator zastrzega sobie prawo do zmian w programie.

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

scena Doliny Rawy GŁÓWNA

SCENA DOLINY RAWY I JEJ OTOCZENIE

Prowadzącymi tę scenę główną będą wybitni polscy popularyzatorzy nauki: Jarosław Juszkiewicz oraz dr Tomasz Rożek. W pobliżu sceny powstanie kawiarnia Radia 357, która będzie gościła wszystkich chętnych uczestników Festiwalu. Spotkacie tu również inne media oraz ekostanowisko Metropolii GZM, a tuż przy scenie strefa Zielone Śląskie, do której zaprasza Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Tomasz Rożek

Jarosław Juszkiewicz

pętla indukcyjna

tłumacz migowy

wykład · science show · uroczystość · rozmowa o nauce · spotkanie · dyskusja · koncert

nauki ścisłe · nauki humanistyczno-społeczne · przyroda · sztuka · medycyna i zdrowie

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:05–10:15	**Show Naukowy** DR MARCIN ŁACIAK, DR ANETA SZCZYGIELSKA-ŁACIAK
10:20–10:45	**Dlaczego powinniśmy badać i eksplorować kosmos?** EWELINA ZAMBRZYCKA-KOŚCIELNICKA
10:50–11:15	**Jak zmieniamy klimat?** DR TOMASZ ROŻEK
11:20–11:40	**Uroczyste otwarcie 5. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE**
11:45–12:25	**Czy nauka da nam przyszłość?** PROF. PEDRO RUSSO, JAN POMIERNY, ŁUKASZ ALWAST
12:30–13:00	**Francuskie jagodzianki ze śliwką, czyli granice językowego absurdu** ROZMOWA PROF. KATARZYNY KŁOSIŃSKIEJ Z ARTUREM ANDRUSEM
13:05–13:25	**Czy samochody elektryczne niszczą oceany?** RUSSELL ARNOTT
13:30–13:55	**Dokąd płynąć Rawą, czyli rozmowa o przyszłości świata** PROF. RYSZARD KOZIOŁEK, PROF. TADEUSZ SŁAWEK
14:00–14:50	**Rawa – wczoraj, dziś i jutro** PROF. ANDRZEJ KOWALCZYK, DR HAB. LUCYNA SADZIKOWSKA, DR HAB. ANDRZEJ WOŹNICA, DR HAB. DAMIAN ABSALON
14:55–15:40	**Dyplomacja bez tajemnic** WITOLD SOBKÓW, IRENEUSZ BOCHENEK, DR ADRIAN CHROBOT, DR HAB . RENATA JANKOWSKA - PROWADZENIE
15:45–16:10	**Van Gogh – dochodzenie kryminalistyczne** BERNADETTE MURPHY
16:15–16:40	**To tylko woda, ale czy na pewno?** PROF. DAVID PRICE
16:45–17:10	**Tajemnica trucia szopienickich dzieci** JOLANTA WADOWSKA-KRÓL, ANNA MALINOWSKA
17:15–17:40	**Porządek i chaos. Retoryka patrzenia** DR HAB. MICHAŁ RUSINEK
17:45–18:10	**Seksualność człowieka w czasie pandemii** PROF. ZBIGNIEW IZDEBSKI
18:15–18:40	**Rozmowa z PROF. ROBINEM DUNBAREM** DR ŁUKASZ LAMŻA – PROWADZENIE
18:45–19:05	**Nauka w dobie pandemii – wzloty i upadki** PROF. DR HAB. WOJCIECH SZCZEKLIK
21:00–22:00	**Koncert i spotkanie z ARTUREM ANDRUSEM**

KONCERT ARTURA ANDRUSA

Dzień Miasta Nauki nad Rawą zakończymy muzyczno-rozrywkowym widowiskiem w wykonaniu Artura Andrusa oraz jego zespołu. Koncert odbędzie się o godz. 21.00 na Scenie Doliny Rawy, postawionej na kampusie Uniwersytetu Śląskiego. Uczestnictwo w koncercie nie wymaga dodatkowego biletu, wejście na podstawie bezpłatnej wejściówki obowiązującej przez cały dzień 10 października 2021 r.

BEZPŁATNA WEJŚCIÓWKA

CO ZROBIĆ, ŻEBY WEJŚĆ DO MIASTA NAUKI NAD RAWĄ 10 października 2021 r.?

1. Pobierz bezpłatną wejściówkę ze strony www.slaskifestiwalnauki.pl.
2. Wydrukuj wejściówkę lub zapisz w telefonie.
3. Przedstaw wejściówkę w punkcie informacyjnym festiwalu.
4. Załóż opaskę, którą otrzymasz.
5. Pokazuj opaskę zawsze na wejściu do wybranej strefy zamkniętej.
6. Ciesz się wszystkimi atrakcjami tego dnia!

STREFA LEMA

GOŚCIE

Wojciech Orliński
Dziennikarz, publicysta i pisarz, autor książek podróżniczych, fantastycznych i publicystycznych. Wybitny znawca twórczości Stanisława Lema.

Spotkanie autorskie (Scena Lema, 12:50–13:50); **Listy Lema – czyta Wojciech Orliński** (Drzewo Opowieści, 15:00-15:40)

Ada Florentyna Pawlak
Antropolożka technologii, prawniczka, wiceprezeska Towarzystwa Etyki i Filozofii Techniki, wykładowczyni akademicka i autorka publikacji na temat społecznych konsekwencji sztucznej inteligencji i transhumanizmu.

Dyskursy transhumanizmu i sztucznej inteligencji. Mityczna wyobraźnia w realiach nowoczesnej techniki (Scena Lema, 16:45–17:15); **Czy maszyny zastąpią człowieka? Lęki humanistów kontra optymizm inżynierów** (Scena Lema, 14:30–15:30)

dr Natalia Zalewska
Doktor geologii, pracownik Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk. Specjalistka w zakresie badań geologicznych Marsa, prowadzonych na podstawie danych pozyskiwanych z satelitów marsjańskich.

Mars Desert Research Station (MDRS) – symulacja warunków marsjańskich (Scena Lema, 16:10–16:40)

STANOWSKA POKAZOWE

Baza marsjańska UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
Laboratorium Lema UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
Łazik marsjański Modernity POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA
Mobilne Planetarium PLANETARIUM ŚLĄSKIE
Pepper – humanoidalny robot WEEGREE ONE
Robot na każdym biurku POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA
Roboty mobilne – od inteligentnych zabawek do profesjonalnych zastosowań przemysłowych POLITECHNIKA ŚLĄSKA
Wirtualna rzeczywistość KA-SYSTEM POLAND SP. Z O. O.
Żyroskop MLS POKORSCY SP. J.

scena Lema

SCENA LEMA

godz.	Tytuł / Prowadzący
11:00–11:20	**Kino science fiction** PATRYK CHROMIK
11:25–11:45	**Pozaświat – spotkanie wokół antologii pozaludzkiej** DR MIKOŁAJ MARCELA, MGR PIOTR F. PIEKUTOWSKI
11:50–12:20	**Świat 2050, czyli jak sztuczna inteligencja, robotyka, czy eksploracja kosmosu zmienią nasze życie** ŁUKASZ WILCZYŃSKI
12:25–12:45	**Dotknij Nieba! Dlaczego warto obserwować?** MGR DAMIAN JABŁEKA
12:50–13:50	**Spotkanie autorskie z Wojciechem Orlińskim, znawcą twórczości Stanisława Lema** DR PIOTR GORLIŃSKI-KUCIK – PROWADZENIE
13:55–14:25	**Eksploracja kosmosu: od złota do kosmitów** PROF. PEDRO RUSSO
14:30–15:30	**Debata „Czy maszyny zastąpią człowieka? Lęki humanistów kontra optymizm inżynierów"** MGR ADA FLORENTYNA PAWLAK, DR HAB. INŻ. JAKUB NALEPA, PROF. BOGDAN DEMBIŃSKI, MGR INŻ. ARTUR POLLAK. ŁUKASZ WILCZYŃSKI – PROWADZENIE
15:35–16:05	**Roboty do roboty!** WIKTOR NIEDZICKI
16:10–16:40	**Mars Desert Research Station (MDRS) – symulacja warunków marsjańskich** DR NATALIA ZALEWSKA
16:45–17:15	**Dyskursy transhumanizmu i sztucznej inteligencji. Mityczna wyobraźnia w realiach nowoczesnej techniki** MGR ADA FLORENTYNA PAWLAK
17:20–17:50	**Kosmiczna inteligencja** DR HAB. INŻ. JAKUB NALEPA
17:55–18:15	**Co w kinie robi robot?** DR MAŁGORZATA CEKIERA
18:20–18:50	**Przetarg na Marsie** MGR ALEKSANDRA KLEFAS
18:55–19:25	**Bliżej gwiazd** DR MILENA RATAJCZAK

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

ŚCIEŻKA ZDALNEGO ŻYCIA

W związku z trwającą pandemią i związanymi z nią konsekwencjami, które w znacznej mierze przeniosły nasze życie do sieci, organizatorzy ŚFN postanowili wzbogacić program festiwalowy o elementy popularyzacyjne związane z funkcjonowaniem w świecie zdalnym. Ścieżka zdalnego życia ma – w założeniu – spełnić kilka funkcji. Chcemy spróbować przy pomocy nauki odpowiedzieć na pytanie, jak funkcjonowaliśmy w zdalności – w kontekście społecznym, psychologicznymi i zawodowym, a także co pomagało nam radzić sobie z sytuacją izolacji, ograniczeń i stale zmieniającej się rzeczywistości. W obszarach przygotowaliśmy warsztaty i stanowiska pokazowe związane ze zdalnym życiem, a nawet wystawę artystyczną „Wobec pandemii". Na Scenie COVID Impact wystąpienia dotyczące pandemii będą przeplatać się z tymi odnoszącymi się do nowych technologii, dzięki którym nasze funkcjonowanie w czasie kryzysu COVID-19 było w ogóle możliwe.

GOŚCIE

Emilia Skirmuntt
Doktorantka na Uniwersytecie Oksfordzkim w laboratorium paleowirusologii. Doradca w obszarach komunikacji naukowej z mediami i opinią publiczną, a także doradztwa naukowego dla firm.
Echa i dary minionych pandemii: jak zaczynają się pandemie, jak się kończą i co nam po nich pozostaje (Scena COVID IMPACT, 11:35–12:05)

Prof. Marek Krzystanek
Psychiatra, seksuolog, terapeuta poznawczo-behawioralny, Innowator, wynalazca i popularyzator nowej psychiatrii. Deweloper aplikacji medycznych i systemów kognitywnych.
Psychologiczna zbrodnia pandemii. Społeczno – psychologiczne skutki izolacji w okresie pandemii SARS – COV2 (Scena COVID IMPACT, 11:00–11:30)

Dr Bartosz Fiałek
Specjalista w dziedzinie reumatologii, Przewodniczący Regionu Kujawsko-Pomorskiego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy.
COVID-19, warianty nowego koronawirusa oraz szczepienia przeciw COVID-19 – co mówi nauka? (Scena COVID IMPACT, 19:05–19:30)
Trudne pytania o szczepienia (Scena COVID IMPACT, 15:10–15:50)

Prof. Dariusz Szostek
Prawnik, związany z Obserwatorium Parlamentu Europejskiego ds. Sztucznej Inteligencji (Bruksela) oraz Wirtualną Katedrą Etyki i Prawa.
Czy sztuczna inteligencja zastąpi ludzi (Scena COVID IMPACT, 15:55–16:15)

oraz: dr hab. Przemysław Zbierowski, dr hab. Krzysztof Pyrć, prof. Wojciech Szczeklik, dr Łukasz Lamża, dr hab. inż. Paweł Kasprowski, dr Agnieszka Bartnik, dr Rafał Cekiera, dr Marcin Moroń, dr Agnieszka Miarka, dr Milena Gojny-Zbierowska, dr Szymon Makuła, Magdalena Stryja, Michał Stryja, Małgorzata Solowska, Anna Glinkowska, Mariia Rizun.

scena COVID IMPACT

wykład · rozmowa o nauce

nauki ścisłe · nauki humanistyczno-społeczne · medycyna i zdrowie · technika

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:35–10:55	**Starożytny Rzym w cieniu epidemii** DR AGNIESZKA BARTNIK
11:00–11:30	**Psychologiczna zbrodnia pandemii. Społeczno-psychologiczne skutki izolacji w okresie pandemii SARS-CoV-2** PROF. MAREK KRZYSTANEK
11:35–12:05	**Echa i dary minionych pandemii: jak zaczynają się pandemie, jak się kończą i co nam po nich pozostaje** EMILIA SKIRMUNTT
12:10–12:30	**Ocal ludzkość! Socjologiczna analiza internetowych modlitw podczas pandemii** DR RAFAŁ CEKIERA
12:35–13:05	**Psychologia pandemii. Emocjonalne i interpersonalne funkcjonowanie w czasie światowego kryzysu publicznego** DR MARCIN MOROŃ
13:10–13:30	**Jak z pandemią COVID poradził sobie jeden z najbiedniejszych krajów Europy? Wpływ pandemii na politykę Mołdawii** DR AGNIESZKA MIARKA
13:35–14:05	**Praca zdalna w czasie pandemii** DR HAB. PRZEMYSŁAW ZBIEROWSKI, DR MILENA GOJNY-ZBIEROWSKA
14:10–14:40	**Dlaczego ludzie nie wierzą w pandemię?** DR SZYMON MAKUŁA
14:45–15:05	**Autonomiczne technologie a sytuacja epidemiczna na świecie – jak prawo nie nadąża za technologią** MGR MAGDALENA STRYJA, INŻ. MICHAŁ STRYJA
15:10–15:50	**„Trudne pytania o szczepienia"** DR ŁUKASZ LAMŻA, DR BARTOSZ FIAŁEK, PROF. KRZYSZTOF PYRĆ, PROF. WOJCIECH SZCZEKLIK
15:55–16:15	**Czy sztuczna inteligencja zastąpi ludzi?** PROF. DARIUSZ SZOSTEK
16:20–16:50	**Co to jest sztuczna inteligencja i czy komputery potrafią myśleć?** DR HAB. INŻ. PAWEŁ KASPROWSKI
16:55–17:25	**Na jak wiele możemy sobie pozwolić w social mediach?** ALEKSANDRA LIPKA, MAGDALENA ORKISZ, AGNIESZKA ROKSELA
17:30–17:50	**Wirus impulsem do rozwoju edukacji – pozytywne efekty pandemi** MAŁGORZATA SOLOWSKA
17:55–18:25	**Dżuma i jej oblicza** LIC. ANNA GLINKOWSKA
18:30–19:00	**Sieci społeczne: analiza komunikacji w sieci online** MGR MARIIA RIZUN
19:05–19:30	**COVID-19, warianty nowego koronawirusa oraz szczepienia przeciw COVID-19 – co mówi nauka?** DR BARTOSZ FIAŁEK

scena River Sound SCENA RIVER SOUND

wykład · science show · uroczystość · rozmowa o nauce · spotkanie · dyskusja · koncert

nauki ścisłe · nauki humanistyczno-społeczne · przyroda · sztuka · medycyna i zdrowie · technika

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:00–10:20	**Matematyka to język, więc nauczmy się nim mówić** ANNA STĘRZEWSKA
10:25–10:55	**„I tak o nich nie pamiętamy... Rzecz o Powstaniach Śląskich"** PROF. RYSZARD KACZMAREK, HALINA BIEDA, DARIUSZ ZALEGA. ANDRZEJ DROBIK – PROWADZENIE
11:00–11:20	**Występ Cieszyńskiej Orkiestry Dętej UŚ** DR KAROL PYKA I CIESZYŃSKA ORKIESTRA DĘTA UŚ
11:25–11:45	**Fakty i mity na temat zmian klimatu – jak dyskutować ze sceptykami klimatycznymi?** ALEKSANDRA I PIOTR STANISŁAWSCY
11:50–12:10	**Automatyzacja w lotnictwie teraz i w przyszłości** KPT. DARIUSZ KULIK
12:15–12:40	**Kontrolowana utrata kontroli** OSKAR ZIĘTA
12:45–13:05	**Radość z tańca – folklor na scenie** STUDENCKI ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA „KATOWICE"
13:10–13:50	**Z orbity do twoich rąk – zdjęcia satelitarne Ziemi dla każdego** ANDRZEJ KOTARBA
13:55–14:25	**Podróż elektrycznym samochodem przez Afrykę** ARKADY PAWEŁ FIEDLER
14:30–15:00	**Jak się operuje umysł(em)?** PROF. PIOTR ŁADZIŃSKI, prof. RYSZARD KOZIOŁEK
15:05–15:35	**Czy w Afganistanie zapanuje kiedyś spokój?** JAGODA GRONDECKA, PŁK. PIOTR GĄSTAŁ, DR KATARZYNA WOJTASIK
15:40–16:10	**Kosmiczne jaja – zabawne sytuacje w historii eksploracji przestrzeni kosmicznej** JAROSŁAW JUSZKIEWICZ
16:15–16:45	**Nauka w pawilonie polskim na EXPO 2020 w Dubaju** JAN POMIERNY, ŁUKASZ ALWAST
16:50–17:20	**W jakim stopniu język słowacki i język serbski są zrozumiałe dla Polaków** ANNA HELBIK
17:25–17:55	**To tylko woda, ale czy na pewno?** PROF. DAVID PRICE
18:00–18:40	**Ryszarda Gabrysia Tren dla Jana Sztwiertni – ludowość, tradycja, kontynuacja** DR DANUTA ZOŃ-CIUK
18:45–19:15	**Jak uczyć się języków obcych? Sekrety poliglotów** SZYMON KASPEREK
19:20–19:40	**Koncert pianistyczny, improwizacje fortepianowe w muzyce klasycznej i jazzowej** MGR JAKUB CZEKIERDA
19:45–20:05	**Występ Chóru Niemego UŚ**
20:10–20:35	**Koncert Cieszyńskiej Orkiestry Dętej UŚ pod dyrekcją DR KAROLA PYKI**

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

STREFA MIASTA I WODY

Metropolia GZM

GOŚCIE

prof. Antii Ahlava
Partner w biurze architektonicznym helsinkizürich w Helsinkach (FI) i Zurychu (CH), członek Fińskiego Stowarzyszenia Architektów (SAFA) oraz profesor metodologii Emergent Design na Uniwersytecie Aalto.
School as a service (online, środa, 13.10, 11:05 – 11:35)

Joanna Erbel
Socjolożka, działaczka miejska, ekspertka do spraw mieszkaniowych. Założycielka Fundacji Blisko.
Miastoczułe – panel (Scena Miasta, 13:40–14:40)

Ewa Gołębiowska
Współinicjatorka i w latach 2005–2021 dyrektorka Zamku Cieszyn, pierwszego regionalnego ośrodka w Polsce promującego dizajn wśród firm oraz w sektorze publicznym.
Miastoczułe (Scena Miasta, 13:40–14:40)

dr Paweł Grobelny
Projektant przestrzeni publicznej i przedmiotów użytkowych. Kurator wystaw.
Przestrzeń ma znaczenie (Scena Miasta, 12:15–13:15);
Projektowanie dla przestrzeni publicznej jako wspieranie relacji społecznych (Scena Miasta, 14:45–15:15)

Paweł Jaworski
Filozof i urbanista, twórca autorskiej metody urbanistyki eksperymentalnej łączącej badania, projektowanie i partycypację.
Przestrzeń ma znaczenie (Scena Miasta, 12:15–13:15)

dr Joanna Jurga
Projektantka produktu i przestrzeni, innowatorka oraz wykładowczyni. Specjalistka projektowania dedykowanego poczuciu bezpieczeństwa.
Przestrzeń ma znaczenie (Scena Miasta, 12:15–13:15)
Miastoczułe (Scena Miasta, 13:40–14:40)

prof. Leslie Kern
Profesor geografii i ochrony środowiska, kierowniczka women's and gender studies w Mount Allison University.
Miastoczułe (Scena Miasta, 13:40–14:40)

Filip Springer
Reporter i fotograf. Autor książek poświęconych przestrzeni i architekturze.
Przestrzeń ma znaczenie (Scena Miasta, 12:15–13:15)

oraz: dr Grzegorz Gawron, dr inż. Arch. Agnieszka Labus, Magdalena Lubińska, Aneta Moczkowska, Bartłomiej Nawrocki, Michał Olszewski, Irena Polewczyk, Mikołaj Jarosz, Weronika Zdziarska

SCENA WODY

10:00–11:20	**Analiza wody z Rawy na odcinku od Rynku do ul. Jerzego Dudy-Gracza** DR HAB. AGNIESZKA BABCZYŃSKA
11:25–11:45	**O pejzażu dźwiękowym miast** DR HAB. BOGUMIŁA MIKA
11:50–12:20	**Przestańmy majstrować przy zegarach: okiem ekonomisty o zmianie czasu** BARTŁOMIEJ GABRYŚ
12:25–12:45	**Po co nam technolodzy wody i ścieków?** DR EDYTA ŁASKAWIEC
12:50–13:10	**W kierunku Zielonego Ładu** BARTŁOMIEJ BEZAK
13:15–13:35	**Czysta Wisła? – Dlaczego nie** PROF. ANDRZEJ WOŹNICA, FUNDACJA WHY NOT
13:40–14:20	**rozmowa z Prof. Robinem Dunbarem**
14:25–14:45	**Czy chemia w duchu less waste jest możliwa? Warunki podwyższonego ciśnienia jako nowy element kontrolujący przebieg reakcji polimeryzacji** DR HAB. KAMIL KAMIŃSKI
14:50–15:20	**Naukowe Show „Od Rawy aż po Bałtyk"** RUSSELL ARNOTT
15:25–15:55	**Co nie tonie w „Potopie"?** PROF. RYSZARD KOZIOŁEK
16:00–16:30	**Czy Górny Śląsk i Zagłębie są pojezierzem?** PROF. ANDRZEJ WOŹNICA, MGR INŻ. WANDA JAROSZ
16:35–17:05	**Tajemnice historyczne Wawelu** PROF. ANDRZEJ BETLEJ
17:10–17:30	**Energia, ekologia, smartfon – czy to się łączy?** DR SYLWIA SŁUPIK
17:35–17:55	**Niesamowite Budowle – podróż dookoła świata** MICHAŁ GASZYŃSKI
18:00–18:30	**Co się stało z tą Rawą?** DR HAB. JUSTYNA SZKLARCZYK-LAUER
18:35–19:05	**Konieczność podnoszenia świadomości obywatelskiej zachodzących zmian oceanicznych** IZABELA KOTYŃSKA-ZIELIŃSKA, TOMASZ KIJOWSKI
19:10–19:40	**Czy istnieje możliwość (nie)spotkania się osób przebywających w jednym miejscu z G.F. Darwin?** GRUPA FILMOWA DARWIN
19:45–20:15	**Wręczenie OFF Science i POP Science**

SCENA MIASTA

11:00–11:15	**VR w perspektywie 60+** DR INŻ. ARCH. IWONA BENEK, ŻAKLINA OSMENDA
11:20–11:50	**Ulica Bankowa w Katowicach – wczoraj i dziś** DR ANETA BOROWIK
11:55–12:10	**Ogród społeczny–znaczenie wody w procesie opracowania wytycznych do modelu przestrzennego** DOMINIK KNOBLOCH, PATRYK PRYCHODKO
12:15–13:15	**Dyskusja „Przestrzeń ma znaczenie"** DR PAWEŁ GROBELNY, DR JOANNA JURGA, DR HAB. TOMASZ NAWROCKI, MICHAŁ OLSZEWSKI, FILIP SPRINGER. MODERATOR – PAWEŁ JAWORSKI
13:20–13:35	**Miejska zielona akupunktura–co to jest i jak ją zastosować?** KATARZYNA GALEJ-CIWIŚ
13:40–14:40	**Dyskusja „Miastoczułe"** JOANNA ERBEL, DR JOANNA JURGA, LESLIE KERN, ANETA MOCZKOWSKA, WERONIKA ZDZIARSKA. MODERATORKA – EWA GOŁĘBIOWSKA
14:45–15:15	**Projektowanie dla przestrzeni publicznej jako wspieranie relacji społecznych** DR PAWEŁ GROBELNY
15:20–15:35	**Miejsca pełne życia. Tożsamość miejsca i partycypacja** DR ANNA POHL
15:40–16:10	**DOSTĘPNY DESIGN, czyli meble miejskie i elementy małej architektury dla wszystkich** DR INŻ. ARCH. IWONA BENEK, DOMINIKA BEDNARZ
16:15–17:15	**Dyskusja „Projektowanie dla edukacji"** BARTŁOMIEJ NAWROCKI, DR INŻ. ARCH. AGNIESZKA LABUS, MAGDALENA LUBIŃSKA, DR HAB. IRENA POLEWCZYK, MIKOŁAJ JAROSZ. DR GRZEGORZ GAWRON – PROWADZENIE
17:20–17:50	**W jaki sposób trafić do celu?** DR ŁUKASZ DAWIDOWSKI
17:55–18:10	**Projektowanie ma znaczenie** BARTŁOMIEJ NAWROCKI
18:15–18:45	**Zarządzanie publiczne – co i jak badamy, aby wspierać praktyki zarządcze pozwalające na skuteczne dostarczanie usług publicznych** PROF. ALDONA FRĄCZKIEWICZ-WRONKA, DR HAB. IZABELA MARZEC
18:50–19:05	**Wykorzystanie programu ArchiCAD do projektowania architektoniczno-budowlanego** DR MALWINA TUBIELEWICZ-MICHALCZUK

PRZY RAWIE STANOWSKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

- **Bezpieczeństwo bierne samochodu – symulator zderzeń** | POLITECHNIKA ŚLĄSKA
- **Cztery kąty bezdomności** MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KATOWICACH
- **Dynamika wokół nas** POLITECHNIKA ŚLĄSKA
- **EkoTrening** | POLITECHNIKA ŚLĄSKA
- **Eko Miasto przyszłości** II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI IM. M. KONOPNICKIEJ W KATOWICACH
- **Nasiona z in vitro, czyli skąd się biorą rośliny** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Nowoczesne technologie w budownictwie – BIM** | POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA
- **Nowoczesny indywidualny transport miejski – na przykładzie rowerów tradycyjnych, rowerów ze wspomaganiem elektrycznym oraz hulajnóg** POLITECHNIKA ŚLĄSKA
- **Plastic Fantastic – odpady jako środek artystyczny i projektowy** AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Przyroda wokół nas – chcę wiedzieć więcej!** MIEJSKI OGRÓD BOTANICZNY W ZABRZU
- **Rośliny (nie)jadalne polskich lasów** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Różne oblicza wody** III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. A. MICKIEWICZA W KATOWICACH
- **Warsztaty „z/jadalnej" grafiki** AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Zaraź innych kulturą** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Znaki i sygnalizacja świetlna, czyli bezpieczeństwo na drogach** POLITECHNIKA ŚLĄSKA

RYNEK STANOWSKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

- **Człowiek vs. ocean – chyba musimy pogadać...** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Geologiczne barwy miasta** OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNO-GEOLOGICZNEJ GEOSFERA
- **Napęd elektryczny jachtów motorowych spacerowych – proekologiczne rozwiązania w turystyce wodnej** AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. JERZEGO KUKUCZKI W KATOWICACH
- **Ty też zostań strażakiem** OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA
- **Wędrująca i kolorowa woda** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Węgiel aktywny – dlaczego, gdzie, komu?** POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA
- **Woda w mieście – w służbie człowiekowi** Zespół Szkół Nr 2 im. Jarosława Iwaszkiewicza w Katowicach
- **Wodowanie i wyścigi statków** UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Wystawa „Co się stało z Rawą? Rzeka Rawa w ujęciu fizycznym, historycznym i socjologicznym"** AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Zostań operatorem!** KATOWICKIE WODOCIĄGI SPÓŁKA AKCYJNA

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

WARSZTATY wymagana rejestracja

godz.	Tytuł / Prowadzący			
10:00–12:00 13:00–15:00 16:30–18:30	**Warsztaty Woda w mieście – warsztaty architektoniczne o znaczeniu rzeki w mieście** STOWARZYSZENIE MASŁAW	6+		Strefa niebieska
12:10–12:40 15:20–15:50 18:50–19:20	**Warsztaty Zbuduj most** MGR INŻ. NATALIA BRYCHT	5+	PCZ	
13:00–14:20 17:20–18:40	**Warsztaty Odkryj tajniki budownictwa** DR INŻ. BEATA WILK-SŁOMKA, DR INŻ. MARCELINA OLECHOWSKA, DR INŻ. AGNIESZKA SZYMANOWSKA-GWIŻDŻ, DR INŻ. ARCH. EWA TERCZYŃSKA, DR INŻ. ANITA PAWLAK-JAKUBOWSKA, DR INŻ. KRZYSZTOF TYTKOWSKI, DR INŻ. JANUSZ BELOK, DR INŻ. MICHAŁ MARCHACZ, DR INŻ. PIOTR DUDZIK	6-14	POLSL	Strefa zielona
14:30–15:00 16:40–17:10	**Warsztaty Magiczne figury** DR INŻ. KRZYSZTOF TYTKOWSKI , DR INŻ. ARCH. EWA TERCZYŃSKA, DR INŻ. ANITA PAWLAK-JAKUBOWSKA, DR INŻ. PIOTR DUDZIK	9-14	POLSL	
10:00–10:50 11:00–11:50 12:00–12:50	**Warsztaty Gdzie i jak mieszkać: wieś – miasto – metropolia** MGR KLAUDIA PLAC , MGR PIOTR RYKAŁA, MGR JUSTYNA SZYMAŃSKA	6+	UEK	
15:10–16:30 18:40–20:00	**Warsztaty Budowlane tajemnice – zostań inżynierem – czy można podglądać przez ściany?** DR INŻ. BEATA WILK-SŁOMKA, DR INŻ. JANUSZ BELOK, DR INŻ. TOMASZ STEIDL, DR INŻ. MARCELINA-OLECHOWSKA, DR INŻ. AGNIESZKA SZYMANOWSKA-GWIŻDŻ	6-14	POLSL	

WYSTAWY

Lokalizacja:
Rynek, Katowice
Termin ekspozycji:
10 października 2021 r.

Pszczyńska mapa Hindenberga z 1636 r-Historia, kartografia, konserwacja
UŚ, ARCHIWUM PAŃSTWOWE

Lokalizacja:
Plac kwiatowy na rynku, Katowice
Termin ekspozycji:
8-31 października 2021 r.

Pamięć Polski. Lista Krajowa Prog. UNESCO Pamięć świata- 4. edycja
UŚ, ARCHIWUM PAŃSTWOWE

SPACER wymagana rejestracja

Spacer Tajemnice ulicy Bankowej
DR ANETA BOROWIK, UŚ

Punkt zbiórki:
ul. Bankowa 5

Godziny spaceru:
13:30-13.30
14:30-15:30

KONCERTY

Od początku istnienia Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE staramy się, aby w programie festiwalowym nie zabrakło również akcentów artystycznych. Także tym razem publiczność festiwalu będzie mogła wysłuchać kilku koncertów.

Cieszyńska Orkiestra Dęta Uniwersytetu Śląskiego pod batutą dr Karola Pyki, stali bywalcy ŚFN, w niedzielę 10 października dwukrotnie wystąpi na Scenie River Sound: o godz. 11.00 oraz o godz. 20.15.

Na tej samej scenie z koncertem pianistycznym obejmującym improwizacje fortepianowe w muzyce klasycznej i jazzowej wystąpi dr Jakub Czekierda (godz. 19.20), a zaraz po nim (godz. 19.45) zaprezentuje się... Chór Niemy Uniwersytetu Śląskiego – warto zapoznać się z jego wyjątkową działalnością.

Z kolei na Scenie rodzinnej o godz. 17.10 zobaczymy przedstawienie teatru Lufcik na Korbkę oraz Śląskiej Bajarki, z którego młodsi i starsi uczestnicy ŚFN dowiedzą się, skąd wziął się „Śląski Blues" – spektakl będzie zrealizowany przez Fundację W TO MI GRAJ.

Na finał festiwalowego dnia w Mieście Nauki nad Rawą na Scenie doliny Rawy wystąpi znany i lubiany poeta, autor tekstu i artysta kabaretowy Artur Andrus – początek jego koncertu o godz. 21.00.

Województwo Śląskie

ZIELONE ŚLĄSKIE

Województwo śląskie to jedna z najbardziej zielonych części Polski. Lasy i tereny zielone zajmują niemal 1/3 powierzchni województwa śląskiego. W jego krajobrazie nie brakuje akwenów czy pasm górskich. Jednym z najbardziej adekwatnych słów opisujących środowisko naturalne regionu jest „różnorodność", którą cenią sobie zarówno mieszkańcy, jak i turyści.

STREFA RODZINNA

ŚMIECIARKA MIECIA

Miecia to żółta śmieciarka, w której wnętrzu zamiast odpadów znajduje się interaktywna wystawa – odwiedzający będą mogli się dowiedzieć, jak wygląda proces recyklingu oraz dotknąć tworzywo powstałe w jego wyniku. Na dachu Mieci na najmłodszych czeka taras widokowy oraz zjeżdżalnia, a wokół śmieciarki stanowiska z grami, w których każdy chętny może sprawdzić swoją ekowiedzę.

PODSTREFY

Czuję (organizator: Bombel Cafe) – naturalna strefa budowania i burzenia (tzw. kuchnia błotna + plac budowy); tutaj odbędą się warsztaty sensoryczne;

Bawię się (Gili Gili) – bawialnia; tutaj odbędą się zajęcia umuzykalniające, warsztaty plastyczne, wspólne warsztaty dla dzieci i dorosłych oraz animacje dla dzieci: skręcanie balonów, malowanie buziek, zabawy z tańcem i muzyką;

Eksperymentuję (Bajka Pana Kleksa) – warsztaty związane z bogatą historią przemysłową Górnego Śląska oraz animacje dla dzieci;

Odpoczywam (Pałac Młodzieży w Katowicach) – warsztaty z papieroplastyki, promocja czytelnictwa, czytanie *Przigody ôd Alicyje we Kraju Dziwōw, czyli Alicji w Krainie Czarów po śląsku*;

Tworzę (Fundacja W To Mi Graj, Teatr Lufcik na korbkę, Teatr Trip, Teatr Zagłębia w Sosnowcu) – warsztaty twórcze, aktorskie i teatralne;

Filmuję (Silesia Film) – stanowisko przybliżające tajniki kinematografii;

Ćwiczę (Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Śląskiego) – zajęcia zręcznościowo-sportowe dla dzieci kształtujące koordynację i sprawność ogólną (ringo, rzucanie do celu, unihokej, skakanka, balans, szachy)

SCENA RODZINNA

science show · animacje dla dzieci · spektakl · koncert

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:30–11:30	**Animacje** TEATR TRIP
11:35–12:05	**Tańce polskie w formie towarzyskiej** ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA „SILESIANIE" UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO W KATOWICACH
12:10–13:10	**Wielki wybuch – pokaz eksperymentów** BAJKA PANA KLEKSA
13:15–13:45	**Tańce polskie w formie towarzyskiej** ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA „SILESIANIE" UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO W KATOWICACH
13:50–14:50	***Bajki robotów*** FUNDACJA W TO MI GRAJ
14:55–15:25	**Tańce polskie w formie towarzyskiej** ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA „SILESIANIE" UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO W KATOWICACH
15:30–16:30	**Laboratorium Dextera – show laboratoryjny magia kontra nauka** FUNDACJA W TO MI GRAJ
16:35–17:05	**Animacje dla dzieci** BAWIALNIA GILI GILI
17:10–18:10	**Śląska Bajarka** FUNDACJA W TO MI GRAJ
18:15–18:45	**Animacje dla dzieci** BAWIALNIA GILI GILI
18:50–19:50	***Bajki robotów*** FUNDACJA W TO MI GRAJ

NAUKOBUS

Naukobus „Być jak Ignacy" Fundacji PGNiG to atrakcja naukowa, która zachęca dzieci i dorosłych do poznawania zagadnień związanych z polską nauką i myślą techniczną poprzez udział w ciekawych eksperymentach oraz obserwację doświadczeń fizycznych i chemicznych.

SZCZEPIONKOBUS

Obok Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego stacjonował będzie autobus, w którym będzie można zaszczepić się przeciwko chorobie COVID-19. Zachęcamy do skorzystania z tej możliwości wszystkich tych z Was, którzy z różnych powodów jeszcze nie zdecydowali się na przyjęcie szczepionki.

WÓZ STRAŻACKI

Ochotnicza Straż Pożarna Świętoszowice
Pokaz ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego, jego wyposażenia, sygnalizacji świetlno-dźwiękowej oraz możliwość użycia sprzętu gaśniczego.

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

OBSZAR NAUK HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNYCH

SCENA NAUK HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNYCH

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:00–10:20	**Homo communicans, czyli retoryka jest w(śród) nas** DR DOMINIKA TOPA-BRYNIARSKA
10:25–10:45	**Tłumaczyć każdy może?** DR HAB. JOANNA WARMUZIŃSKA-ROGÓŻ
10:50–11:10	**Czy tańce polskie są towarzyskie?** JERZY STASICA
11:15–11:35	**Zabójstwo pierwszego Prezydenta RP Gabriela Narutowicza przez nietchórzliwego Eligiusza Niewiadomskiego. Refleksja historyczna 99 lat później** DR PIOTR KOWALEWSKI JAHROMI
11:40–12:00	**Dzieje polskiego sądownictwa** WOJCIECH WYDMAŃSKI
12:05–12:25	**„Chciałbym być sobą wreszcie !" – o współczesnych koncepcjach samorealizacji człowieka** DR HAB. MAREK WÓJTOWICZ
12:30–12:50	**Zarządzanie sprawiedliwą transformacją. New Green Deal – polska perspektywa** MGR MAGDALENA STRYJA
12:55–13:15	**Jak czytać Chiny? Literacka podróż przez wieki** MGR AGATA OLSZOWA
13:20–13:40	**Sport w epoce płynnej nowoczesności** DR ARTUR GRABOWSKI
13:45–14:05	**Projekty rozwoju kompetencji szansą na ambitną pracę; Ambitna praca? Weź udział w projekcie rozwoju kompetencji** DR MAŁGORZATA GAJOS-GRZETIĆ
14:10–14:30	**AI Carpatia – łączenie światów** MGR EWA CUDZICH
14:35–14:55	**Dlaczego tak zwany „Black Friday" nie zawsze musi być udany?** DR MIROSŁAW CZERWIŃSKI
15:00–15:20	**Co by było, gdyby..., czyli rola przypadku w zamachu terrorystycznym** DR KAROLINA WOJTASIK
15:25–15:45	**Od św. Tomasza z Akwinu do Gustava Radbrucha, czyli Ja tego prawa nie uznaję** JULIA PASTERNAK
15:50–16:10	**Życie na krawędzi. O zachowaniu i psychice ludzi w ekstremalnych warunkach** DR AGNIESZKA SKORUPA
16:15–16:35	**Powrót Czarnej Wołgi, czyli Wieczór Seryjnych Morderców** AGNIESZKA GĘCA
16:40–17:00	**Najbardziej demokratyczna forma wyboru? Plebiscyt górnośląski 20 marca 1921 roku** DR HAB. MACIEJ FIC
17:05–17:25	**Trwanie w czasach katastrof – dystopijne wizje przyszłości w filmach i nie tylko** LIC. URSZULA SZELĄG
17:30– 17:50	**Prawo – praktyka – polityka. Z doświadczeń negocjatora restytucji dzieł sztuki zagrabionych w czasie II wojny światowej** PROF. WOJCIECH KOWALSKI
17:55–18:15	**Kaucja, wypowiedzenie i wymiana zamków, czyli kilka słów o prawach lokatorów** MICHAŁ GĘBICKI, KLAUDIA JAKUBOWICZ
18:20–18:40	**Oratorium Metamorfozy autorstwa Karola Pyki – specyfika języka kompozytorskiego** DR KAROL PYKA
18:45–19:15	**Czy Ślązacy są narodem?** DR HAB. MAREK MIGALSKI
19:20–19:40	**Adzioba zniszczyła Sobę** DR HAB. MACIEJ KURCZ
19:45–20:05	**Czy znajomości wpływają na sukces w branży turystycznej? Relacje społeczne we współpracy biznesowej i ich znaczenie** DR HAB. KATARZYNA CZERNEK-MARSZAŁEK

GOŚCIE

Prof. Robin Dunbar
Brytyjski antropolog, psycholog ewolucyjny, prymatolog. Znany z teorii tzw. liczby Dunbara.
Od czego są przyjaciele (Scena Wody, 13:40–14:20)
Z prof. Robinem Dunbarem rozmawia Łukasz Lamża (18:15–18:40, Scena Doliny Rawy)

Artur Andrus
Dziennikarz, poeta, autor tekstów piosenek, artysta kabaretowy, komentator programu „Szkło kontaktowe".
Francuskie jagodzianki ze śliwką, czyli granice językowego absurdu – rozmowa prof. Katarzyny Kłosińskiej z Arturem Andrusem (Scena Doliny Rawy, 12:30–13:00)
Spotkanie z publicznością (Drzewo opowieści, 14:20–14:55)
Koncert (Scena Doliny Rawy, 20:45–22:00)

Dr hab. Andrzej Betlej, prof. UJ
Historyk sztuki, od 2020 dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu.
Tajemnice historyczne Wawelu (Scena Wody, 16:35–17:05)

Ryszard Derdziński
Politolog z zamiłowaniem do historii, a także tolkienista i podróżnik.
J.R.R. Tolkien – genealogiczno-genetyczne śledztwo (Przystanek Nauka im. Wisławy Szymborskiej, 15:10–15:55)

Płk. Piotr Gąstał
Były dowódca JW GROM, uczestnik wielu operacji poza granicami Polski.
Czy w Afganistanie zapanuje kiedyś spokój? (Scena River Sound, 15:05 – 15:35)

Jagoda Grondecka
Iranistka, dziennikarka, komentatorka ds. bliskowschodnich, związana m.in. z „Krytyką Polityczną". Ostatni rok spędziła w Afganistanie.
Czy w Afganistanie zapanuje kiedyś spokój? (Scena River Sound, 15:05 – 15:35)

Dr hab. Michał Rusinek, prof. UJ
Wykłada (literaturoznawstwo na UJ), przekłada (książki) i układa (wierszyki, piosenki, felietony).
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (15:25– 16:05)
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 16:45–17:05)
Porządek i chaos. Retoryka patrzenia (Scena Dolnej Rawy, 17:15–17:40)

oraz: Halina Bieda, Ireneusz Bochenek, Adrian Chrobot, dr Andrzej Ćwiek, Anna Helbik, Szymon Kasperek, Agata Listoś-Kostrzewa, Witold Sobków, Dariusz Zalega

STANOWISKA POKAZOWE I WYSTAWY

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

Bieszczadomaniacy
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Chińskie krzaki nie gryzą!
X LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. I. J. PADEREWSKIEGO AKADEMICKIE W KATOWICACH

CINiBA – biblioteka otwarta!
CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKA AKADEMICKA (ul. Bankowa 11a, Katowice)

Czytanie: sprint czy spacer?
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Dni otwarte Instytutu Korfantego. Lokalizacja: IMP
INSTYTUT MYŚLI POLSKIEJ IM. W. KORFANTEGO (ul. Teatralna 4, Katowice)

Droga UŚłana śladami
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Egzotyka na wyciągnięcie ręki
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Eksperymenty w badaniu uwagi
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Filozofia jako rozrywka – gry i streamy
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Jak podróżować z głową? Świadomy turysta
UNIWERSYTET EKONOMICZNY W KATOWICACH

Języki obce na wyciągnięcie ręki
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Każdy ma supermoc
UNIWERSYTET EKONOMICZNY W KATOWICACH

Młodzi w historii architektury Katowic
IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. GEN. STANISŁAWA MACZKA W KATOWICACH

Nauka czy magia? Działanie jasnowidza w procesie karnym
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Nowiny Paderewy
X LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. I. J. PADEREWSKIEGO AKADEMICKIE W KATOWICACH

Ocala nas S(s)łowo / The W(w)ord saves UŚ
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Od źródła do wniosku, czyli jak zrozumieć źródło historyczne
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Poznaj tajniki współczesnej literatury i rynku wydawniczego
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Praca socjalna jako perspektywa nowego jutra
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Projekt „Dygacz". O nowym życiu archiwów folklorystycznych
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Psychodrama i empatia – oczekiwania vs. rzeczywistość
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Psychologia sądowa i policyjna – wszystko, co chcesz wiedzieć
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Raz, dwa, trzy – tłumacz Ty!
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Rękodzieła kenijskich plemion
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Rodzinka w komplecie kłopoty wNET zmiecie
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Słowianie wczoraj i dziś
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Strefa gier
REGIONALNY OŚRODEK METODYCZNO-EDUKACYJNY „METIS" W KATOWICACH

Tyrmand. Wolność – kobiety – jazz. Wystawa online. Lokalizacja: CINiBA
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Wystawa Uzbrojenie na przestrzeni dziejów Lokalizacja: IMP
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

W domu można wiele – o samodzielnym zabezpieczaniu dokumentów
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Wirtualna rzeczywistość do rozwoju kompetencji społecznych
IDEA CENTER SP. Z O.O.

Za zamkniętymi drzwiami – wizyta w pracowni konserwacji archiwaliów
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

SCENA CINiBA

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:30–10:50	**Kobiety – dżihadystki i lwiątka kalifatu – dżihadystyczne dzieci. Inna twarz terroru?** LIC. ADRIAN MISIAK, ANGELIKA MAZUR, NATALIA KOZYRA
10:55–11:15	**Paradoksalnie ciekawy wykład o nudzie** DAGMARA CIOSKA, ANNA NOWACKA, ANNA BĘBENEK
11:20–11:40	**Czy nauka poszła w las? O leśnych przedszkolach i szkołach w Polsce i na świecie** DR MAGDALENA CHRIST
11:45–12:05	**Cóż nam przyjdzie czynić gdy ojczyzna skona? Trudne wybory Polaków 1812 i 1813 r.** DR DOMINIKA RYCHEL-MANTUR
12:10–12:30	**Polonistyka inspiruje: Lingwistyka XXI wieku. O naukowym namyśle nad językiem w cyfrowym świecie** DR KAROLINA LISCZYK
12:35–12:55	**Polityczna poprawność, a używanie żeńskich form nazw zawodów i tytułów w języku angielskim** PROF. BOŻENA CETNAROWSKA
13:00–13:20	**Biblioteka otwiera na świat** MGR INŻ. ALEKSANDRA E. ADAMCZYK
13:25–13:45	**Mobbing – u nas to nie przejdzie! Prezentacja studenckiego projektu logopedycznego** KATARZYNA WĘSIERSKA, PROF. UŚ, LIC. NATALIA BAUSZEK, LIC. ANNA ŚMIESZCHALSKA
13:50–14:10	**Żuraw, ogórek i kluska, czyli o błędach, które zakrzepły w polskiej pisowni** DR MARCIN MACIOŁEK
14:15–14:35	**Co nosili nasi przodkowie ze Śląska** KATARZYNA ŁUKASZCZYK
14:40–15:00	**Grzeczność polska oczami Koreańczyka** MGR CHANG IL YOU
15:05–15:25	**Emocje to Gruzja! Gruzja budzi emocje! Kultura, turystyka, biznes** MGR MAGDALENA KNAPIK
15:30–15:50	**Jaki kolor ma dźwięk, czyli o wielozmysłowym zjawisku synestezji** KATARZYNA MAZUR, MAGDALENA WOŁEK
15:55–16:15	**Symbolika słowiańska w wydaniu komunistycznym. Obchody świąt i rocznic słowiańskich w Polsce Ludowej (1944–1950)** DR MARCELA GRUSZCZYK
16:20–16:40	**Zarządzanie przez wartości oraz budowanie interkulturowych relacji biznesowych na przykładzie krajów niemieckojęzycznych** ALEKSANDRA GWORYS, NATALIA TOBOLIK, NIKOLINA POSMYK, PATRYK CHRZĘSTEK
16:45–17:05	**Szwajcaria – kraj na polityczno-kulturowym rozdrożu** DR LESŁAW TOBIASZ
17:10–17:30	**Handel ludźmi – zagrożenia w procesie rekrutacji do pracy zagranicznej** AGATA KRZYWOŃ
17:35–17:55	**Złożone problemy lokalnych rynków pracy i ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny** DR WIKTOR WIDERA

„DRZEWO OPOWIEŚCI"

wykład ★ spotkanie

nauki humanistyczno-społeczne

godz.	Tytuł / Prowadzący	
10:55–11:15	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** WIKTOR NIEDZICKI	★
11:20–11:40	**Dżentelmenel suchoklates z kujpomu, czyli o nowych słowach** PROF. KATARZYNA KŁOSIŃSKA	
11:55–12:15	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** PIOTR BARON	★
12:20–12:40	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** JAROSŁAW JUSZKIEWICZ	★
12:45–13:00	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** PROF. TADEUSZ SŁAWEK	★
13:05–13:45	**Spotkanie autorskie z AGATĄ LISTOŚ-KOSTRZEWĄ**	★
13:55–14:15	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** PROF. BOGDAN DEMBIŃSKI	★
14:20–14:55	**Spotkanie autorskie z ARTUREM ANDRUSEM**	★
15:00–15:40	**Listy Lema – czyta** WOJCIECH ORLIŃSKI	★
15:45–16:15	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** G.F. DARWIN	★
16:20–16:40	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** PROF. RYSZARD KOZIOŁEK	★
16:45–17:05	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** PROF. MICHAŁ RUSINEK	★
17:10–17:30	**Czytanie twórczości Stanisława Lema** KATARZYNA JUSZKIEWICZ	★
17:30–18:30	**Sesja czytania Lema** SZYMON PILCH	★

OBSZAR SZTUKI

GOŚCIE

Diana Lelonek
Działaczka na przecięciu sztuki, aktywizmu i nauki. Jako medium używa fotografii, wideo, dźwięków, obiektów znalezionych, jak również mchów, pleśni i bakterii.

Przyszłość sztuki w dobie katastrofy klimatycznej/prezentacja wybranych projektów autorskich (Scena Przyrody, 12:40-13:10)

dr Oskar Zięta
Architekt, artysta i projektant procesów. Jest autorem ikonicznego stołka PLOPP (2007), a także licznych form użytkowych.

Kontrolowana utrata kontroli (Scena River Sound, 12:15–12:40)

Bernadette Murphy
Historyczka i pisarka, autorką m.in. bestsellerowej biografii Vincenta van Gogha.

Van Gogh – dochodzenie kryminalistyczne(Scena Doliny Rawy, 15:45–16:10)
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (17:00–17:45)

WYSTAWY

Lokalizacja:
Wydział Humanistyczny UŚ
(ul. Uniwersytecka 4, Katowice)
Termin ekspozycji:
10 października 2021 r.

- **Always on display**
  UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Design w życiu codziennym**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Domek na drzewie. Wystawa projektów i modeli domków na drzewie, zaprojektowanych przez studentów Pracowni Projektowania Przestrzeni Publicznej z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Ireneusz Botor „Znaczenie procesów naturalnych fresku wobec technologii cyfrowych"**
  UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Wokół sedna**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

Lokalizacja:
Wydział Prawa i Administracji UŚ
(ul. Bankowa 11b, Katowice)
Termin ekspozycji:
10 października – 10 listopada 2021 r.

- **Bohater uwikłany w przestrzeniach wirtualnych**
  UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Wobec pandemii**
  POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA
- **Wojtek Kukuczka „Śląsk – obrazy nieuchwycone"**
  UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Wszystkie odcienie szarości. Malarstwo Joanny Furgalińskiej**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
- **Stanisław Lem – wystawa ilustracji i plakatów**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

Lokalizacja:
Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (ul. Bankowa 11a, Katowice)
Termin ekspozycji:
10 października – 10 listopada 2021 r.

- **365/2021, czyli Rok z Życia – pokaz przedpremierowy**
  UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE
- **Mikro/makro**
  UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE
- **Millenialsi projektują z perspektywą 60+**
  POLITECHNIKA ŚLĄSKA
- **„60 na 100. SĄSIADKI. Głosem Kobiet o powstaniach śląskich i plebiscycie" – Śląska herstoria w memach Marty Frej**
  INSTYTUT MYŚLI POLSKIEJ IM. WOJCIECHA KORFANTEGO
- **Wystawa plakatów w ramach Międzynarodowego Konkursu Plakatu pt. Lemland 2021**
  UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
- **Stanowisko pokazowe „Wieloświat graficzny – obrazy przyszłości"**
  UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

WYSTAWY TOWARZYSZĄCE

Lokalizacja:
GALERIA SZARA
(ul. Misjonarzy Oblatów 4, Katowice)
Termin ekspozycji:
8–22 października 2021 r.

- **Archiwum afektywne**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

Lokalizacja:
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
(ul. Raciborska 50, Katowice)
Termin ekspozycji:
8–31 października 2021 r.

- **MULTIsensoryczne MEDIAcje. 20 lat multimediów w ASP w Katowicach**
  AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

OBSZAR TECHNIKI

GOŚCIE

Kpt Dariusz Kulik
Kapitan, od 2007 roku pilot samolotów pasażerskich i instruktor szybowcowy. Od 2018 prowadzi na YouTube kanał „Turbulencja".

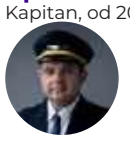

Automatyzacja w lotnictwie teraz i w przyszłości (Scena River Sound, 11:50–12:10);
Automatyzacja w lotnictwie teraz i w przyszłości (Scena Techniki, 15:25–15:55);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Wisławy Szymborskiej (16:00–16:45)

Jack Lenk
Polsko-amerykański projektant, związany m.in. z katowicką ASP. Jest jednym z dyrektorów kreatywnych ekspozycji Pawilonu Polski na EXPO 2020 w Dubaju.
Locomotive La Belle Polonaise, Poland's Gold Medal at 1937 World Expo (online, wtorek 12.10, 20:00 – 20:40)

Maciej Siuda
Architekt i inżynier specjalizujący się w rozwiązaniach zrównoważonego budownictwa.
Poruszanie się pomiędzy skalami – czyli jak projektować i guzik i miasto (online, wtorek, 12.10, 19:20 – 20:00)

Mikołaj Sokół
Dziennikarz, komentator telewizyjny i ekspert zajmujący się Formułą 1, który z powodzeniem zamienił dziecięce marzenia na pracę przy wyścigowych mistrzostwach świata.
Formuła 1 na ulicach miast (online, piątek, 15.10, 18:20 – 19:00)

SCENA TECHNIKI

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:00–10:30	**Cyfra, baza, źródło** DR REMIGIUSZ LIS
10:35–11:05	**Co drzemie w środku komputera** DR INŻ. ROMAN SIMIŃSKI
11:10–11:40	**Jak przygotować szkolną misję stratosferyczną** MGR INŻ. TOMASZ BROL
11:45–12:05	**Tunele drogowe** DR HAB. INŻ. ALEKSANDER KRÓL
12:10–12:40	**W betoniarce i pod mikroskopem** DR INŻ. JAN PIZOŃ
12:45–13:05	**MoCap: kino, gry i medycyna** MGR DOBROCHNA FRYC
13:10–13:35	**To tylko woda, ale czy na pewno?** PROF. DAVID PRICE
13:40–14:10	**Metale – prawie idealni zabójcy** DR HAB. INŻ. MARIOLA SATERNUS
14:15–14:45	**Sztuczna inteligencja – wczoraj, dziś, jutro** DR TOMASZ XIĘSKI
14:50–15:20	**Człowiek w ruchu drogowym, czyli jak Inteligentne Systemy Transportowe pomagają nam w poruszaniu się po drogach** MGR INŻ. AGATA KUREK, DR HAB. INŻ. ELŻBIETA MACIOSZEK, DR HAB. INŻ. GRZEGORZ SIERPIŃSKI
15:25–15:55	**Automatyzacja w lotnictwie teraz i w przyszłości** KPT. DARIUSZ KULIK
16:00–16:30	**Upsss, coś się popsuło! Co zrobić, żeby tego nie usłyszeć** DR WOJCIECH GURDZIEL
16:35–17:05	**Oczy rysia i paluszki wróżki** PAULINA ŁOPATNIUK
17:10–17:40	**Hackowanie na żywo – jak włamać się na serwer** PAWEŁ BEDNARZ
17:45–18:15	**Historia robotyzacji, roboty i coboty** DR HAB. INŻ. ROBERT DROBINA, MGR INŻ. KACPER CIEŚLAR, MGR INŻ. MARTA POMIETLORZ-LOSKA
18:20–18:50	**Inteligencja stadna – mity i rzeczywistość** DR HAB. URSZULA BORYCZKA
18:55–19:25	**Zastosowanie badań strukturalnych w życiu codziennym** DR HAB. PAWEŁ ZAJDEL

STANOWISKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

Arkana górniczego świata
MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU

Czy progi zwalniające niszczą zawieszenie w samochodach?
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Druk 3D w domowym zastosowaniu
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Elektromobilność w pojazdach EV – teoria i praktyka
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Ence-pence, METAL w ręce
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Tajniki elektroniki i fotografii
ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 3 IM. E. ABRAMOWSKIEGO W KATOWICACH

Jak poskromić naturę w warunkach domowych?
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Jak własnoręcznie zbudować bolid Formuły 1?
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Materiały przyszłości
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Podróż w głąb bioinformatyki
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Programowanie gier
PAŁAC MŁODZIEŻY IM. PROF. A. KAMIŃSKIEGO

Robot SCARA realizujący artystyczne trajektorie
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Świat pod mikroskopem
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Technika wojskowa w służbie rozwoju cywilizacji
XV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. RTM. WITOLDA PILECKIEGO W KATOWICACH

Wirtualna „aleja gwiazd" – zeskanuj swoją dłoń
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Współczesne technologie w lotnictwie
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Wykorzystanie skanera 3D w inżynierii biomedycznej
UNIWERSYTET ŚLĄSKI

STREFA DOSTĘPNOŚCI

W Strefie dostępności przybliżymy kwestie związane z dostosowaniem codzienności (także tej wirtualnej) do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

Niepełnosprawność intelektualna	Fundacja Instytut Twórczej Integracji
Niedosłuch – niewidoczna, ale realna, wykluczająca niepełnosprawność	Polska Fundacja Osób Słabosłyszących
Bądź dzisiaj jednym z nas. Sport, aktywność, samodzielność osób niewidomych	Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych W LABIRYNCIE, Fundacja Na Kole, Niewidzialna Przestrzeń, Fundacja Transgresja
Człowiek na kołach – dostępność dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	Fundacja Aktywnej Rehabilitacji
Badania eyetrackingowe	Politechnika Częstochowska
Punkt konsultacji rozwojowych	Autism Team/Institutum Investigationis Scovorodianum i Uniwersytet Śląski w Katowicach
Poradnictwo zawodowe	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Miasta Katowice

FESTIWAL DOSTĘPNY

Chcąc uczynić ŚFN jak najbardziej dostępnym, pomyśleliśmy o:

1) dostępności przestrzeni dla osób poruszających się na wózkach i z wózkami dziecięcymi;
2) tłumaczeniach na język migowy;
3) pętlach indukcyjnych wspierających słyszenie osób w aparatach słuchowych;
4) przeszkoleniu wolontariuszy z zasad kontaktu i wspierania osób z niepełnosprawnościami;
5) transporcie wewnętrznym dla tych, którym trudniej pokonać dalsze odległości;
6) punkcie, w którym można przewijać i nakarmić niemowlę;
7) punkcie, w którym osoby ze spektrum autyzmu mogą się wyciszyć z nadmiaru bodźców i otrzymać pomoc w zrozumieniu swojej wyjątkowości.

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

OBSZAR NAUK ŚCISŁYCH

GOŚCIE

dr Andrzej Kotarba
Doktor nauk o Ziemi, geograf fizyczny, pracownik Centrum Badań Kosmicznych PAN. Specjalizuje się w klimatologii, a szczególnie w badaniu chmur.
Z orbity do twoich rąk – zdjęcia satelitarne Ziemi dla każdego (Scena River Sound, 13:10–13:40)

Avi Loeb
Fizyk zajmujący się astrofizyką i kosmologią, profesor na Uniwersytecie Harvarda. W 2012 znalazł się wśród 25 najbardziej wpływowych osób w kosmosie magazynu TIME.
The Galileo Project: In Search for Technological Interstellar Objects (ONLINE czwartek, 14.10 19:00–19:40)

dr Milena Ratajczak
Doktor astronomii, adiunkt w Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się tematyką gwiazd podwójnych oraz planet pozasłonecznych. osób w kosmosie magazynu TIME.
Bliżej gwiazd (Scena Lema, 18:55–19:25)

Prof. dr hab. Marek Stankiewicz
Profesor, pracownik Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, dyrektor Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS w Krakowie
Solaris – Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego Solaris w Krakowie (Scena Nauk Ścisłych, 17:05–17:25)

Anna Stęrzewska
„Ania od matmy" – ekspertka w nauczaniu matematyki, założycielka platformy korepetycyjnej Pi Razy Drzwi.
Matematyka to język, wiec nauczmy się nim mówić (Scena River Sound, 10:00–10:20)

Laurie Winkless
Irlandzka fizyczka i pisarka. Popularyzatorka nauk ścisłych.
Why ice is slippery... and other stories (online, poniedziałek, 11.10, 19:40–21:00)

Mateusz Wolski
Inżynier kosmiczny i przedsiębiorca, prezes PIAP Space – spółki, która na co dzień zajmuje się m.in. przygotowywaniem komponentów do satelitów Europejskiej Agencji Kosmicznej.
Branża kosmiczna w Polsce (online, poniedziałek, 11.10, 19:00–19:40)

Ewelina Zambrzycka-Kościelnicka
Dziennikarka i redaktorka zajmująca się głównie tematyką popularnonaukową.
Dlaczego powinniśmy badać i eksplorować kosmos? (Scena Doliny Rawy, 10:20–10:45)

STANOWISKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

Chemiczny zawrót głowy
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Co można wyczytać z kolorowego zdjęcia termowizyjnego?
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Cukry: słodko-gorzki wróg czy przyjaciel?
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Demonstrator PET – fizyka w medycynie
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Feeria barw
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Fizyka jest wśród nas
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

(K)MOc eksperymentowania
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
KLUB MŁODEGO ODKRYWCY

Kolorowa chemia
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Love Chemistry – wyspa wrażeń
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

„Magiczne" warstwy
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Magiczna chemia
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Matematyka w akcji – o kryptografii słów kilka
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Między nami jest chemia
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Napięcie czy prąd elektryczny?
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Obudź w sobie myśl techniczną
ŚLĄSKIE TECHNICZNE ZAKŁADY NAUKOWE W KATOWICACH

Ręka noga, mózg na ścianie, czyli prądu podglądanie
ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 2 W KATOWICACH

Światło czy ciepło, a także coś, czego nie widać – ciśnienie, czyli dlaczego oddziaływania fizyczne są potrzebne chemikom
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Technologie VR w inżynierii produkcji
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

W świecie ferromagnetyków i półprzewodników
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Zapal się do nauki
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Zastosowanie światłowodów do wykrywania wirusów i bakterii
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

SCENA NAUK ŚCISŁYCH

godz.	Tytuł / Prowadzący
11:15–11:35	**50 twarzy... mikroplastiku** INŻ. ZUZANNA WIELGUS, DR HAB. INŻ. WITOLD NOCOŃ
11:40–12:00	**Matematyka w konstrukcji odzieży** DR ŁUKASZ DAWIDOWSKI, KINGA WOŹNIAK
12:05–12:25	**Techniki projektowania współczesnych gier komputerowych** DR GRZEGORZ MACHNIK
12:30–12:50	**Chemia w muzyce – muzyka w chemii** DR HAB. INŻ. JACEK NYCZ
12:55–13:15	**Zbiory i systemy rozmyte** DR INŻ. PRZEMYSŁAW KUDŁACIK
13:20–13:40	**Naturalna promieniotwórczość – co to takiego i jak można ją badać?** DR KATARZYNA SZKLINIARZ
13:45–14:05	**Neutrina wokół nas** PROF. JAN KISIEL
14:10–14:30	**To, co ukryte – czym zajrzeć przez ścianę** DR ARKADIUSZ GORZAWSKI
14:35–14:55	**Podróż w głąb materii** DR HAB. ARKADIUSZ BUBAK
15:00–15:20	**Matematyczna opowieść o mechanice** DR TOMASZ ZGRAJA
15:25–15:45	**Wytrzymałość zmęczeniowa, czyli co ma wisieć, nie utonie** DR HAB. INŻ. ROBERT DROBINA, MGR INŻ. KACPER CIEŚLAR, MGR INŻ. MARTA POMIETLORZ-LOSKA
15:50–16:10	**Bakteryjne bateryjki, czyli energia z mikrobów** DR HAB. ALEKSANDRA ZIEMBIŃSKA-BUCZYŃSKA
16:15–16:35	**Optyka zintegrowana – układy scalone ze światłem zamiast prądu** DR HAB. INŻ. PAWEŁ KARASIŃSKI
16:40–17:00	**Nanotechnologia w farmacji – czy jesteśmy gotowi na nowe interdyscyplinarne rozwiązania?** DR HAB. MAGDALENA TARNACKA
17:05–17:25	**Solaris – Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego Solaris w Krakowie** PROF. MAREK STANKIEWICZ
17:30–17:50	**Pasja tworzenia gier komputerowych** DR GRZEGORZ MACHNIK, DAWID TOPOLSKI, SZYMON MĘDRALA
18:00–18:40	**Tajemniczy świat kryształów** DR HAB. IZABELA JENDRZEJEWSKA
18:45–19:25	**O rzeczach, którym służy presja, czyli, po co nam ciśnienie?** DR HAB. SEBASTIAN PAWLUS

METROPOLITALNY FUNDUSZ WSPIERANIA NAUKI

Metropolia GZM

Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki to program Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, z którego mogą skorzystać wszystkie uczelnie – publiczne i niepubliczne, działające na terenie 41 miast i gmin Metropolii. Do 2022 roku Metropolia przeznaczyła na ten cel 8 milionów złotych. Celem programu jest udzielanie dotacji (nawet do 99%) na pokrycie kosztów związanych z zaproszeniem przez wnioskującą uczelnię wybitnej klasy naukowców – wywodzących się z pierwszej dwudziestki najlepszych uczelni na świecie – i włączenie ich w proces dydaktyczny danej szkoły wyższej. Nabór wniosków odbywa się w sposób ciągły. Wniosek o przyznanie dofinansowania dostępny jest na stronie bip.metropoliagzm.pl.

KRAJOWY SHOWROOM INNOWACJI IOT W KATOWICACH

Miejski Inkubator Przedsiębiorczości Rawa.Ink Miasta Katowice (Teatralna 17a)

To unikalne na skalę Polski przedsięwzięcie zostało zainicjowane przez Śląski Klaster Internetu Rzeczy SINOTAIC i jest pierwszą cyber-fizyczną przestrzenią, w której prezentowane będą polskie rozwiązania w obszarze IoT, że szczególnym uwzględnieniem technologii dla Smart City. To miejsce, w którym można zobaczyć najnowocześniejsze polskie rozwiązania technologiczne z obszaru Internetu Rzeczy i Smart City www.showroomiot.pl.

KATOWICE dla odmiany

rawaink Miejski Inkubator Przedsiębiorczości w Katowicach

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

OBSZAR PRZYRODY

GOŚCIE

Michał Gaszyński
Grafik, autor i podróżnik. Twórca popularnonaukowych albumów o tematyce podróżniczej.
Niesamowite Budowle – podróż dookoła świata (Scena Wody, 17:35–17:55)

Russell Arnott
Brytyjski oceanograf i fizyk, edukator i popularyzator nauki w Incredible Oceans.
Czy samochody elektryczne niszczą oceany? (Scena Doliny Rawy, 13:05–13:25);
Od Rawy aż po Bałtyk(Scena Wody, 14:50–15:20);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Wisławy Szymborskiej (16:55–17:35)

Katarzyna Błażejewska-Stuhr
Mama, dietetyk kliniczny i psychodietetyk. Członkini założycielka fundacji Kobiety bez diety.
Spotkanie Klubu Myśli Ekologicznej: Zdrowa dieta – żywa planeta (Scena Przyrody, 14:50–15:30);
Spotkanie w ramach KME na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (16:15–16:55)

Arkady Paweł Fiedler
Podróżnik, pasjonat dalekich wypraw samochodowych, producent filmów podróżniczych, autor, storyteller.
Podróż elektrycznym samochodem przez Afrykę (Scena River Sound, 13:45–14:15)

Prof. David Price
Brytyjski popularyzator nauki, założyciel stowarzyszenia Science made simple, gdzie promuje kreatywne sposoby na odkrywanie cudów nauki,
To tylko woda, ale czy na pewno? – show naukowe (Scena Techniki, 13:10–13:35; Scena Doliny Rawy, 16:15–16:40; Scena River Sound, 17:25–17:55)

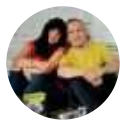

Aleksandra i Piotr Stanisławscy
Od blisko 20 lat piszą o nauce. Blogerzy z wyboru, dziennikarze naukowi i radiowcy z powołania. Prowadzący blog „Crazy Nauka"
Fakty i mity na temat zmian klimatu – jak dyskutować ze sceptykami klimatycznymi? (Scena River Sound, 11:25–11:45)

SCENA PRZYRODY

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:00–10:30	**Jedzenie a odporność** TAMARA CHORĄŻYCZEWSKA, MAŁGORZATA SZWED
10:35–10:55	**Ewolucja życia. O czym rozmawiają organizmy żywe?** DR ANDRZEJ BOCZAROWSKI
11:00–11:20	**Ewolucja życia. Skąd wzięły się psy?** DR ANDRZEJ BOCZAROWSKI
11:25–11:45	**Czy toksyczna metylortęć zabiła Dunkleosteusa? Tajemnica wielkiego wymierania sprzed 360 milionów lat** DR MICHAŁ RAKOCIŃSKI
11:50–12:10	**Natura jako konstruktor** MAREK PLES
12:15–12:35	**Implikacje symetrii odbicia lustrzanego w nauce i sztuce** PROF. JANUSZ GLUZA
12:40–13:10	**Spotkanie z DIANĄ LELONEK**
13:15–13:45	**Neurobiologia awantury. Dlaczego tak trudno dogadać się dzieciom i ich rodzinom?** DR MAREK KACZMARCZYK
13:50–14:10	**Jak bakterie dyktują nam nastrój?** DR BOŻENA NOWAK
14:15–14:45	**Koronawirus a hiszpanka. Epidemie na przestrzeni dziejów** ADRIAN MUSIAŁ
14:50–15:30	**Spotkanie Klubu Myśli Ekologicznej „Zdrowa dieta – żywa planeta" z Katarzyną Błażejewską-Stuhr** Moderacja – PROF. PIOTR SKUBAŁA, DR RYSZARD KULIK
15:35–16:05	**Floral combat: natura vs. człowiek** ROBERT HANCZARUK
16:10–16:40	**Czym jest życie? Spojrzenie biologa na powstanie życia, jego definicje i poszukiwanie obcych form życia w kosmosie** DR SŁAWOMIR SUŁOWICZ
16:45–17:15	**SARS-CoV-2 i inne zagrożenia XXI wieku** PROF. KRZYSZTOF PYRĆ
17:20–17:50	**Wycieczka do wnętrza Ziemi** PROF. JANUSZ JANECZEK
17:55–18:25	**Co z tym Bałtykiem?** DR TOMASZ KIJEWSKI
18:30–18:50	**Nieoczywiste piękno satelitarnych obrazów zjawisk pogodowych na kuli ziemskiej** DR ARTUR WIDAWSKI
18:55–19:25	**Geny człowieka – co kryją, jak dziedziczone są choroby i predyspozycje genetyczne do ich wystąpienia** DR MARZENA KUROWSKA
19:30–20:00	**Promocja ekologii w instytucji kultury na przykładzie Teatru Zagłębia** IWONA WOŹNIAK

STANOWISKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

Barwy jesieni w sztuce, barwna monotypia
ZESPÓŁ SZKÓŁ I PLACÓWEK NR 2 W KATOWICACH

Bios: Origins – spotkanie z ostatnią częścią trylogii gier Phila Eklunda BIOS
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Biotechnologia – nauka bliżej nas!
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Biotechnologiczne eksperymenty
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Czego możemy nauczyć się od natury?
POLITECHNIKA ŚLĄSKA

Czego oko nie widzi...
PAŁAC MŁODZIEŻY IM. PROF. A. KAMIŃSKIEGO

EKG Ziemi – od źródła do rejestracji
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Las – twój wybór
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W KATOWICACH

Lodowce i jaskinie – ekstremalne środowiska naszej planety
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Na własne oczy
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Niewidoczne gołym okiem, czyli mikroskopijny świat komórek zwierzęcych
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Obrazy statyczne i dynamiczne w mikroskopie świetlnym
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Owady, które usuwają styropian
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Parametry elektryczne skóry
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Pierwsze w pełni elektryczne auto, które przemierzyło wzdłuż Afrykę
ELECTRIC EXPLORER

Przyrodnicy z Planety
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Pszczółka niejedno ma imię
ZESPÓŁ SZKÓŁ PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO IM. JÓZEFA RYMARA I WOJEWODY ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

Skamieniałości, czyli co możemy wyczytać ze śladów dawnego życia
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Skóra mikrobiologiczna
POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Tajemnice życia w Rawie
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Zoologiczne origami
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Żywność probiotyczna – czym jest, w jaki sposób ją przygotować w domu i czy może być smaczna?
UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.
GÓRNOŚLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW S.A.

SUKCES KATOWIC

KATOWICE
dla odmiany

Już za niespełna rok Katowice będą w centrum światowej debaty o polityce miejskiej. Jedenasta edycja Światowego Forum Miejskiego (WUF11) będzie miała miejsce od 26 do 30 czerwca 2022 r.

Przygotowując się do konferencji, Katowice dokonały analizy swoich działań pod kątem opracowanych przez ONZ siedemnastu celów zrównoważonego rozwoju. – *Pomogło to wskazać te dziedziny, o których warto będzie porozmawiać podczas Światowego Forum Miejskiego* – zapowiada prezydent Katowic Marcin Krupa. Przygotowana przez Miasto kolorowa instalacja, dostępna na Śląskim Festiwalu Nauki, nawiązuje do tych właśnie kierunków globalnego rozwoju.

Głosem, który również będzie miał szansę wybrzmieć podczas WUF11, będzie stanowisko młodego pokolenia. – *Zależy nam na tym, by oddać pole młodym. Młode pokolenie chce mieć wpływ na to, jak będzie wyglądała ich przyszłość. Dlatego powołaliśmy Radę Młodych przy WUF11* – mówi prezydent Katowic Marcin Krupa. – *Jej zadaniem będzie organizacja debat, wywiadów, konkursów dotyczących możliwości, jakie dają miasta, a także aktualnych wyzwań, jakie przed nimi stoją* – dodaje.

Organizacja WUF11 to ogromne wyróżnienie dla Polski i dla naszego miasta. Przyznanie Katowicom organizacji konferencji podkreśla znaczenie miasta jako miejsca transformacji społeczno-gospodarczej oraz gospodarza ważnych wydarzeń. Warto przypomnieć, że ONZ już po raz kolejny doceniło potencjał i możliwości Katowic. W 2018 r. górnośląska stolica była gospodarzem Szczytu Klimatycznego COP24, a jeszcze w tym roku w grudniu odbędzie się tu Szczyt Cyfrowy IGF.

Także katowickie szkoły samorządowe tradycyjnie są częścią Śląskiego Festiwalu Nauki. Wkomponowane w poszczególne strefy tematyczne festiwalu nad Rawą aktywnie będą promować to, co w miejskiej oświacie najlepsze i najatrakcyjniejsze, nie tylko w aspekcie edukacji, ale też nauki i wspaniałej zabawy.

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

OBSZAR MEDYCYNY I ZDROWIA

GOŚCIE

Tamara Chorążyczewska
Dziennikarka, autorka „Kryminału bardzo ekonomicznego" i książek popularyzujących naukę.
Jedzenie a odporność (Scena Przyrody, 10:00–10:30)

Prof. dr hab. Zbigniew Izdebski
Pedagog, seksuolog, doradca rodzinny, specjalista w zakresie zdrowia publicznego.
Seksualność człowieka w czasie pandemii (Scena Doliny Rawy, 17:45–18:10)

Prof. Temple Grandin
Amerykańska zootechnik, konsultant przemysłu mięsnego ds. zachowania zwierząt.
Różne typy umysłów w rozwoju (online, piątek, 15.10, 19:00 – 19:40)

Prof. dr hab. Piotr Ładziński
Wybitny neurochirurg, kieruje Klinicznym Oddziałem Neurochirurgicznym szpitala im. Św. Barbary w Sosnowcu.
Jak się operuje umysł(em)? (Scena River Sound, 14:20–15:00)

Paulina Łopatniuk
Lekarka, specjalistka w dziedzinie patomorfologii. Autorka popularnonaukowego bloga „Patolodzy na klatce".
Oczy rysia i paluszki wróżki (Scena Techniki, 16:35–17:05)

Małgorzata Szwed
Wykładowca w Zespole Szkół Medycznych w Prudniku, miłośniczka zdrowej żywności, Współautorka książki „Jem, piję, żyję. Co jeść – aby nie chorować?"
Jedzenie a odporność (Scena Przyrody, 10:00–10:30)

Jolanta Wadowska-Król
Lekarz pediatra. W latach 70 zaangażowała się w leczenie katowickich dzieci zagrożonych ołowicą.
Tajemnica trucia szopienickich dzieci (Scena Doliny Rawy, 16:45–17:10)

Julia Wahl
Psycholożka, trenerka podejścia uważności i współczucia, założycielka i dyrektorka The Mind Institute oraz Polskiej Szkoły Uważności.
Nie ma Ciebie beze mnie, nie ma mnie bez Ciebie (online, czwartek, 14.10, 16:05 -16:35)

STANOWISKA POKAZOWE

Katowicki Festiwal Szkół Ponadpodstawowych

ABC receptury
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Bezpiecznie i ergonomicznie – pewnym krokiem przez świat
ZESPÓŁ

Centrum doładowania energii. Profil sensoryczny energy drinków o różnym poziomie składników funkcjonalnych
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Chemia w kąpieli
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Czy wiesz co jeść? Konsultacje dietetyczne
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Domowe serum
ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH SPECJALNYCH NR 6 W KATOWICACH

Jesteś tym, co jesz
V LO IM. W. BRONIEWSKIEGO W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 2 W KATOWICACH

Kolorowy zastrzyk energii w kuchni
ZESPÓŁ SZKÓŁ GASTRONOMICZNYCH W KATOWICACH

Krótka treść o tym, jak jeść
UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Laboratorium Pluszowego Misia
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MikroŚwiat
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Przegląd lekowy
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Rozwój widzenia w rozwoju człowieka
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Wrażliwe zmysły
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Wybadaj to!
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Z ergonomią przez życie
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Zaawansowany symulator pacjenta na stanowisku intensywnej terapii. Wirtualny stół anatomiczny
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Zdarzenie drogowe – zobacz, jak możesz pomóc!
AKADEMIA TECHNICZNO-HUMANISTYCZNA W BIELSKU-BIAŁEJ

Zdrowa taktyka? Profilaktyka!
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Żyj długo i zdrowo!
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. JERZEGO KUKUCZKI W KATOWICACH

SCENA MEDYCYNY I ZDROWIA

godz.	Tytuł / Prowadzący
10:05–10:35	**Pierwsza Pomoc – co możemy zrobić więcej niż RKO?** DR N. MED. MICHAŁ STAROSOLSKI, KATARZYNA BADOCHA, KRZYSZTOF ULBRICH, JAKUB HELUSZKA, ANNA HYCKI, JAKUB SZCZERBA, ALICJA POLOCZEK, JAKUB JEDYNAK, CEZARY KAPŁAN, ALICJA KALEMBA, ALEKSANDRA ZIMNOCH
10:40–11:10	**Jak ratować życie, czyli BLS/ALS w czasach pandemii** DR HAB. ANDRZEJ SWINAREW, DR N. MED. JAROSŁAW PALUCH, DR N. MED. SZYMON SKOCZYŃSKI, PROF. ARKADIUSZ STANULA, MGR JADWIGA GABOR, DR N. MED. HUBERT OKŁA, MGR TOMASZ FLAK
11:40–12:00	**Chinina – zastosowanie w przyszłości leku z przeszłości** MGR WOJCIECH ROGÓŻ
12:05–12:25	**Wszczepialna sztuczna nerka alternatywą dla tradycyjnej dializy** MGR INŻ. ANNA TARATUTA
12:30–13:00	**Przychodzi plastik OD lekarza, czyli o tworzywach sztucznych w medycynie** MGR TOMASZ FLAK
13:05–13:45	**Jestem...** IZABELA SOPALSKA–RYBAK
13:50–14:20	**Od arszeniku przez rycynę do nowiczoków – krótka opowieść o największych trucicielach w dziejach ludzkości** DR SŁAWOMIR SMOLIK
14:25–14:55	**Wielcy Polacy – nieznani wynalazcy: Napoleon Cybulski i Adolf Beck** DR MACIEJ MARMOLA, DR AGATA OLSZANECKA-MARMOLA
15:00–15:20	**Domowe sposoby na fizjoterapię oddechową – jak pomóc bliskim po chorobie dróg oddechowych** DR DARIUSZ MOSLER
15:25–16:05	**Kobiety w spektrum autyzmu – fakty i mity** MGR ANNA PYSZKOWSKA
16:10–16:40	**Pachnący świat roślin, czyli zapachy dla zdrowia i urody** LIC. ANNA PORĘBSKA, DR N. FARM KATARZYNA KOWALIK, DR N. FARM. BARBARA BACLER-ŻBIKOWSKA, MGR. MARIA KAMIONKA, KINGA WALORSKA, ŁUKASZ GÓRSKI, PRZEMYSŁAW ILKÓW, ALEKSANDRA BOREK
16:45–17:05	**Czy warto nie zjeść czasem obiadu? Słowo o głodzie i głodówce** KAROL LESZCZYŃSKI, PROF. WIESŁAW PILIS
17:10–17:50	**Życie w zachwycie – bez wzroku i słuchu. Głuchoniewidomy Krzysztof Wostal opowiada jak żyje, studiuje, pracuje, podróżuje** KRZYSZTOF WOSTAL
17:55–18:15	**Czy twój kręgosłup polubi ćwiczenia motoryczne?** PRZEMYSŁAW MIODEK
18:20–18:40	**Inżynieria biomedyczna w projektowaniu dla osób starszych** DR INŻ. ARCH. IWONA BENEK, DR INŻ. IWONA CHUCHNOWSKA, ZUZANNA GAWRON, NATALIA JASKÓŁKA, MARTA KOSOWSKA, EMILIA SKWAREK
18:45–19:05	**Optometria jako kierunek przyszłości** DR MARCIN GACEK
19:10–19:30	**Doceń medyka – inspirujące i nieoczywiste życie byłych i obecnych pracowników SUM w Katowicach** JUSTYNA CZEPOWSKA

GRA TERENOWA: VIA AD SCIENTIAM

Gra terenowa *Via ad Scientiam* to propozycja podróży dla uczestników ŚFN trasą zorganizowaną na wzór *Via Egnatia* – starożytnej, zamorskiej drogi rzymskiej łączącej Rzym z Bizancjum, a tym samym kulturę zachodu i wschodu.
Trasę *Via ad Scientiam* ŚFN należy przebyć z Bizancjum (okolice Teatru Śląskiego) do Rzymu (okolice Rektoratu UŚ i sceny głównej ŚFN) przez ul. Teatralną, Szkolną i most nad Rawą. Trasa będzie wyznaczona 7 charakterystycznymi kamieniami milowymi. Każdy z nich to stanowisko/przystanek, na którym należy wykonać pewne zadanie nawiązujące do podróży *Via Egnatia* oraz poznać ważne pojęcie lub prawo fizyki związane z wykonanym zadaniem. Stanowiska będą usytuowane w sposób wymagający posługiwania się mapką trasy, otrzymaną na jej początku. Po wykonaniu zadania na danym stanowisku i otrzymaniu stosownej pieczątki na mapce można będzie przejść do następnych stanowisk.
Na *Via ad Scientiam* można będzie spotkać red. Wiktora Niedzickiego i prof. UŚ Jerzego Jarosza (Popularyzator Nauki 2020), z którymi będzie można podyskutować o wszystkich eksperymentach...

PARADA STEAMPUNKU

Na trasie festiwalu będzie można również spotkać Teatr Gry i Ludzie, który to zaprezentuje paradę steampunkową z udziałem niezwykłych pojazdów i postaci w kostiumach stylizowanych na epokę wiktoriańską. Aktorów TGiL będzie też można spotkać w przestrzeni plenerowego Miasta Nauki nad Rawą, gdzie będą zachęcać do udziału w festiwalowych aktywnościach.

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

HARMONOGRAM WARSZTATÓW

obowiązkowa rejestracja

nauki ścisłe | nauki humanistyczno-społeczne | przyroda | sztuka | medycyna i zdrowie | technika

NAMIOT WENUS

godz.	Tytuł / Prowadzący		
10:00–10:20	**Superfoods – czy znasz je wszystkie?** DR N. MED. KATARZYNA WYSKIDA, MICHAŁ TWOREK	16+	SUM
11:00–11:20	**Nie zwlekaj – zbadaj swoje piersi!** MGR KINGA OLESZKO, KAMILA WALKOWIAK, MARTYNA PŁUSKA, KINGA POPEK, OLGA KLARCZYŃSKA, SANDRA CYROŃ, WERONIKA PRASOŁ, IZABELLA CHYŻY	13+	SUM
11:30–11:50	**Między zabawą a nauką – warsztaty fizyczno-chemiczne dla dzieci** MGR ANNA KAZURA, ANNA PINKAWA, KATARZYNA ZAJĄC, JUSTYNA NOWAK-WIESZYŃSKA	8-12	PM
12:00–12:20	**Jesteś kogutem, szczurem czy smokiem? Poznaj chiński horoskop i jego historię** MGR AGATA OLSZOWA, PAULINA STASIAK, CHUNYUE JIANG	∞	UŚ
13:30–14:20	**Cyberprzestępstwo – i Ty możesz paść jego ofiarą** ALEKSANDRA LIPKA, MAGDALENA GÓRAK, AGNIESZKA ROKSELA, MAGDALENA ORKISZ, MIŁOSZ BARŁÓG, MICHAŁ GĘBICKI, DOMINIK PIASECKI, KLAUDIA JAKUBOWICZ, RADOSŁAW JACHIMOWSKI, STANISŁAW NYCZ	14+	UŚ
14:30–15:10	**Życie w zachwycie – bez wzroku i słuchu! Tajniki funkcjonowania osób głuchoniewidomych** MGR KRZYSZTOF WOSTAL	∞	FT
15:20–16:00	**Alea iacta est. Przewodnik po świecie starożytnego gracza** DR EDYTA GRYKSA, KATARZYNA TYŚKIEWICZ, JUSTYNA LAMEŃSKA, WIKTOR NOGAJCZYK, JULIA ROK	∞	UŚ
16:10–16:50	**I Ty możesz zostać specjalistą od praw człowieka! Sprawdź razem z nami, w jaki sposób są one chronione w trakcie pandemii** WIKTORIA SIKORSKA, PATRYK RADOSZ	13+	UŚ
17:00–17:50	**Wirtualność w marketingu** LIC. JUSTYNA BUREK	14+	UŚ
18:00–18:50	**Multimodality in education – „visual impact, visual learning"** STUDIUM PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH	18+	UŚ

Legenda: FT – Fundacja Transgresja, PM – Pałac Młodzieży w Katowicach, POLSL – Politechnika Śląska, SUM – Śląski Uniwersytet Medyczny, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

NAMIOT MERKURY

godz.	Tytuł / Prowadzący		
10:00–10:40	**Dlaczego warto pytać „dlaczego"? Warsztaty z dociekań filozoficznych dla najmłodszych** DR MICHAŁ PŁÓCIENNIK, AGATA WÓJCIK	7-12	UJD
10:50–11:30	**Wykład „Metoda Suzuki w procesie wspierania rozwoju uczniów w pozaszkolnej edukacji muzycznej"** MGR JOANNA KRUSZYŃSKA-SZWEDO	7-13	UŚ
11:40–12:20	**Warsztaty z pisarskiej improwizacji, czyli czego potrzeba do stworzenia opowiadania** MGR KONRAD ZIELONKA	16-19	UŚ
12:30–13:20	**Delfiny, nietoperze i roboty** DR JOLANTA SOBERA	9+	PM
13:30–14:20	**Wszystkie barwy chemii** JACEK NYCZ, MGR DANIEL SWOBODA	14-20	UŚ
14:30–15:20	**Pierwsza pomoc – co możemy zrobić więcej niż RKO?** DR N. MED. MICHAŁ STAROSOLSKI, LEK. KATARZYNA BADOCHA	6+	SUM
15:30–16:20	**Zamigajmy razem piosenkę** MGR ANNA WOJTAS-RDUCH	15-19	UŚ
16:30–17:20	**Podróż w głąb siebie** DR MAGDALENA BEŁZA-GAJDZICA	15-19	UŚ
17:30–18:20	**Mediacje pracownicze, czyli rozwiązywanie sporów w zakładzie pracy** LIC. PAULINA BASCZYK, KAROLINA RAK, MONIKA STASZEK	16+	UŚ
18:30–19:10	**Poetry online? Yes, please!** MGR MAŁGORZATA RAUŁYK-DUMANOW, DR ELWIRA LEWANDOWSKA	18+	ATH

Legenda: ATH – Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, PM – Pałac Młodzieży w Katowicach, SUM – Śląski Uniwersytet Medyczny, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

NAMIOT MARS

godz.	Tytuł / Prowadzący		
10:00–10:40	**Tłumacz Google – zdrajca czy wsparcie? Refleksje tłumacza** MGR JUSTYNA MĘŻYK	12-19	UŚ
11:00–11:40	**Szyfrowanie nie tylko dla orłów** DR RENATA KAWA	14+	UJD
11:50–12:30	**IMPOSTORS – kto chce naszego nieszczęścia w cyberprzestrzeni?** MGR INŻ. RAFAŁ TOMASZ PARABUCKI, DR INŻ. DARIUSZ SZOSTEK	16-18	UŚ
12:40–13:20	**Literatura jako pasja: czytelnika, badacza i pisarza. Fantastyka dla średniozaawansowanych** MGR KONRAD ZIELONKA, MGR BARBARA SADKOWSKA		
13:30–14:10	**Kwadratura koła** DR NATALIA CIEŚLAR	15+	UŚ
14:20–15:00	**Dlaczego z noname'a stał się idolem? Historia Friza.... i co ma z tym wspólnego filozofia?** DR MICHAŁ PŁÓCIENNIK, AGATA WÓJCIK	12+	UJD
15:10–15:50	**Orientacja na nocnym niebie** MGR KRZYSZTOF DWORNIK, WITOLD OPIEŁKA, AGATA SPRUŚ, KATARZYNA GAJDA, RAFAŁ BĄCZKOWICZ, JACEK CZAKAŃSKI	10+	PŚ
16:00–16:40	**Biografia w formie sześcianu – figura (nie)możliwa?** DR MONIKA SULIK	10+	UŚ
17:40–18:20	**Inspektor Emocja – jak mogę Cię odnaleźć, jak mogę Cię rozpoznać?** IZABELA ANTOSIEWICZ, MAGDALENA BOTOR, JULIA CELBAN, AGNIESZKA PARSZCZ, ANETA ZIMOLĄG	4-10	UŚ
18:30–19:10	**Polonistyka inspiruje: StaroGRÓD, StarGARD, BelGRAD a tajemnice wspólnej przeszłości językowej** DR JOANNA PRZYKLENK	15+	UŚ

Legenda: PŚ – Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

NAMIOT JOWISZ

godz.	Tytuł / Prowadzący		
10:00–10:50	**Symulacja rozprawy sądowej – jaką rolę w orzekaniu przez sądy odgrywa słuszność?** MGR SARA SMYCZEK-GOŁĘBIEWSKA	12+	UŚ
11:00–11:50	**Matematyka w obiektywie** MAKSYMILIAN POKORZYŃSKI, MAGDA MAMCARZ	14+	UŚ
12:00–12:50	**Stawiamy czoła stresowi: czego neuronauka może nas nauczyć o zarządzaniu stresem?** PROF. MONIKA STOJEK	16+	UŚ
13:00–13:50	**Naukowy Speed Dating** UNIWERSYTET OTWARTY W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM	∞	UŚ
14:00–14:50	**Polonistyka inspiruje: Ku (bio)wspólnocie. O najnowszej literaturze dla dzieci i młodzieży** DR HAB. MAŁGORZATA WÓJCIK-DUDEK, KAROLINA KABACIŃSKA, AGATA RZEPKA, KAMILLA GICALA, PATRYCJA DĘBOWIEC, ROKSANA WALCZAK	∞	UŚ
15:00–15:50	**Kryzysy komunikacyjne. Po co nam wulgaryzmy?** LIC. WIKTOR DĄBROWSKI, PATRYCJA WÓJCICKA	13+	UŚ
16:00–16:50	**Czy policja może przyjechać na Facebooka? Odpowiedzialność za naruszenie prawa w sieci** ALEKSANDRA LIPKA, MAGDALENA GÓRAK, AGNIESZKA ROKSELA, MAGDALENA ORKISZ, MIŁOSZ BARŁÓG, MICHAŁ GĘBICKI, DOMINIK PIASECKI, KLAUDIA JAKUBOWICZ, RADOSŁAW JACHIMOWSKI, STANISŁAW NYCZ	14+	UŚ
17:00–17:50	**Z logistyką na Ty** MGR MONIKA KAMIŃSKA	15-19	UEK
18:00–18:50	**Co to znaczy: „być sobą"?** WOJCIECH SZALENIEC, DR MAGDALENA WOŁEK	14+	UŚ
19:00–19:40	**Lost in Translation: warsztaty tłumaczeniowe języka angielskiego dla początkujących** MGR NATALIA TOBOLIK	16+	UŚ

Legenda: UEK – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

eprasa.pl e7e35d9598

10 PAŹDZIERNIKA 2021 R. (NIEDZIELA), PLENEROWE MIASTO NAUKI NAD RAWĄ

NAMIOT ZIEMIA

godz.	Tytuł / Prowadzący		
11:00–11:50	**Polonistyka inspiruje: Po nitce do kłębka – na tropie językowych zagadek** DR HAB. BARBARA MITRENGA, DR EWA ULITZKA	15+	UŚ
12:00–12:50	**Słowa mają moc, czyli jak rozmawiać z dziećmi, żeby nas słuchały i słyszały** DR MONIKA NAWRACKA, DR ŁUKASZ KUMIĘGA	18+	POLSL
13:00–13:50	**Prognozowanie w służbie ludzkości – warsztaty o wróżeniu z danych** MGR ŁUKASZ SROKA	17+	UEK
14:00–14:50	**Manipulacja dla początkujących** DR MONIKA NAWRACKA, DR ŁUKASZ KUMIĘGA	15+	POLSL
15:00–15:50	**Polonistyka inspiruje: Literatura zabarwiona na zielono, czyli szerzenie postaw proekologicznych wśród młodzieży** DR MAGDALENA OCHWAT, ALEKSANDRA LANGE, MAŁGORZATA FIGURA	15-19	UŚ
16:00–16:50	**Dlaczego negocjowanie jest trudne i jak można sobie w nim pomóc?** DR HAB. TOMASZ WACHOWICZ	19+	UEK
17:00–17:50	**Prawo kreatywnych – praktyczne aspekty prawa własności intelektualnej** RAFAŁ ŚWIERCZEWSKI, DOMINIK GABOR, MAGDALENA RACKA, MAJA ŚMIEJA, KRZYSZTOF PUTRZYŃSKI, JAKUB URBANIAK, MACIEJ MARCINIEWIC	∞	UŚ

Legenda: POLSL – Politechnika Śląska, UEK – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

NAMIOT SATURN (ARTYSTYCZNY, NA RYNKU)

godz.	Tytuł / Prowadzący		
10:00–10:20	**Warsztaty tańców śląskich** KATARZYNA ŁUKASZCZYK, MAGDALENA CEDZIDŁO	7+	UŚ
10:30–11:10	**Taniec z wachlarzami** MGR AGATA OLSZOWA, PAULINA STASIAK, CHUNYUE JIANG	10+	UŚ
11:20–12:00	**Siła natury – żywioły** MGR AGNIESZKA ZAJĄC-WNUKOWSKA, RADOSŁAW KĘDZIOR	5-15	PM
12:10–12:50	**Akademia wyobraźni – warsztaty aktorskie** MGR AGATA KĘDZIA	10-15	TZ
13:00–13:40	**Stwórz postać – hybrydy w teatrze animacji** MGR OLGA CHRZAN	14-25	UŚ
13:50–14:40	**Bez kwasu...** MGR SZT. ALEKSANDRA WINCZEK, DR HAB. KATARZYNA WINCZEK	10+	UJD
14:50–15:40	**Zrób sobie fonta. Warsztaty typograficzne** KATARZYNA LIZUREJ	15+	UJD
15:50–16:40	**Mozaika – warsztaty dla wszystkich** TOMASZ MAKIEŁA	10+	UJD
16:50–17:40	**Figury platońskie – origami kręciołkowe** MGR MAGDALENA SOŁTYSIK	9+	PM

Legenda: PM – Pałac Młodzieży w Katowicach, TZ – Teatr Zagłębia w Sosnowcu, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

MOBILNE CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Fundacja Deloitte Polska i Fundacja ARKA w niedzielę 10 października zapraszają do mobilnego centrum edukacji ekologicznej, w której zaplanowano następujące atrakcje:

- multimedialny bus zasilany prądem tylko ze słońca;
- instalacja „Wielokąt edukacyjny" 5 R Reduce Recykling Rot Reuse Repair;
- przestrzenne EKO Memory – gra edukacyjna;
- przestrzenna gra planszowa;
- gigantyczne Eko puzzle;
- wystawa edukacyjna Segregujesz-Zyskujesz.

Deloitte. Fundacja by Deloitte

AMBASADORZY

Naszych ambasadorów spotkasz na 5. ŚFN w podanych miejscach:

Piotr Baron
Dziennikarz muzyczny Programu Trzeciego Polskiego Radia.
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 11:55–12:15);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (13:30–14:20)

Grupa Filmowa Darwin
Twórcy popularnego kanału na YouTube o różnorodnej tematyce.
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 12:45–13:00);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (10:25–11:15);
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 15:45–16:15);
Czy istnieje możliwość (nie)spotkania się osób przebywających w jednym miejscu z G.F. Darwin? [Q&A] (Scena Wody, 19:10–19:40)

dr hab. Katarzyna Kłosińska
Językoznawczyni. Przewodnicząca Rady Języka Polskiego.
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Wisławy Szymborskiej (10:20–11:05);
Dżentelmenel suchoklates z kujpomu, czyli o nowych słowach (Drzewo Opowieści, 11:20–11:50);
Francuskie jagodzianki ze śliwką, czyli granice językowego absurdu – rozmowa prof. Katarzyny Kłosińskiej z Arturem Andrusem (Scena Doliny Rawy, 12:30–13:00).

dr Arkadiusz Gorzawski
Fizyk akceleratorów cząstek i inżynier oprogramowania w CERN.
To, co ukryte – czym zajrzeć przez ścianę (Scena Nauk Ścisłych, 14:10–14:30);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (14:35–15:20)

Jarosław Juszkiewicz
Dziennikarz radiowy, lektor i popularyzator nauki.
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 12:20–12:40);
Kosmiczne jaja – zabawne sytuacje w historii eksploracji przestrzeni kosmicznej (Scena River Sound, 15:40–16:10).

dr Łukasz Lamża
Filozof przyrody i dziennikarz naukowy.
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Wisławy Szymborskiej (14:00–15:00);
Trudne pytania o szczepieniach (Scena Covid Impact, 15:10–15:50)

Wiktor Niedzicki
Jeden z najbardziej znanych polskich popularyzatorów nauki.
Czytanie twórczości Stanisława Lema (Drzewo Opowieści, 10:55–11:15);
Kosmos w Naszym domu (Przystanek Nauka im. Wisławy Szymborskiej, 12:55–13:55);
Roboty do roboty! (Scena Lema, 15:35–16:05)

Jan Pomierny
Producent kreatywny i CEO w „Science Now".
Czy nauka da nam przyszłość? (Scena Doliny Rawy, 11:45–12:20);
Nauka w pawilonie polskim na Expo 2020 w Dubaju (Scena River Sound, 16:15–16:45)

dr Tomasz Rożek
Fizyk, dziennikarz naukowy, popularyzator nauki.
Jak zmieniamy klimat? (Scena Doliny Rawy, 10:50–11:15);
Tomasz Rożek o fake newsach (Przystanek Nauka im. Wisławy Szymborskiej, 11:15–12:00)

Łukasz Wilczyński
Założyciel Planet Partners i Europejskiej Fundacji Kosmicznej.
Świat 2050, czyli jak sztuczna inteligencja, robotyka czy eksploracja kosmosu zmienią nasze życie (Scena Lema, 11:50–12:20);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (12:30–13:15)
Czy maszyny zastąpią człowieka? Lęki humanistów kontra optymizm inżynierów (Scena Lema, 14:30–15:30);
Spotkanie na Przystanku Nauka im. Marii Skłodowskiej-Curie (12:25–13:10)

GAZ-SYSTEM – POZNAJ ŚWIAT GAZOCIĄGÓW!

Chcesz się dowiedzieć, jak przesyłany jest gaz ziemny w Polsce?
Przyjdź na stoisko GAZ-SYSTEM!
Odwiedzając nas, dowiesz się, jak wygląda system przesyłowy oraz jak jest rozbudowywany.
Dla najmłodszych mamy coś specjalnego – makietę z klocków LEGO, na której prezentujemy, jak m.in. przeprowadzić gazociąg pod dnem rzeki.
Czekają na Ciebie także zabawy i konkursy z nagrodami oraz doświadczenia i pokazy, których tematem są właściwości gazów.

GAZ system

eprasa.pl e7e35d9598

HARMONOGRAM PRZYSTANKÓW NAUKA

Po tym jak wykładowca zejdzie ze sceny, możesz się z nim spotkać na Przystanku Nauka. To miejsce w którym odwracają się rolę i to Ty możesz zadawać pytania i wypowiadać swoje opinie w rozmowie z najciekawszymi gośćmi Śląskiego Festiwalu Nauki.

PRZYSTANEK IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE

12:25–11:15	GRUPA FILMOWA DARWIN
11:25–12:20	DR ANDRZEJ BOCZAROWSKI
12:30–13:15	ŁUKASZ WILCZYŃSKI
13:30–14:20	PIOTR BARON
14:35–15:20	DR ARKADIUSZ GORZAWSKI
15:25–16:05	DR HAB. MICHAŁ RUSINEK
16:15–16:55	KATARZYNA BŁAŻEJEWSKA-STUHR (spotkanie w ramach Klubu Myśli Ekologicznej)
17:00–17:45	BERNARDETTE MURPHY

PRZYSTANEK IM. WISŁAWY SZYMBORSKIEJ

10:20–11:05	DR HAB. KATARZYNA KŁOSIŃSKA
11:15–12:00	DR TOMASZ ROŻEK o fake newsach
12:05–12:50	EMILIA SKIRMUNTT
12:55–13:55	Kosmos w naszym domu – wykład WIKTORA NIEDZICKIEGO
14:00–15:00	DR ŁUKASZ LAMŻA
15:10–15:55	RYSZARD „GALADHORN" DERDZIŃSKI o J.R.R. Tolkienie i genealogiczno-genetyczne śledztwie
16:00–16:45	KPT. DARIUSZ KULIK
16:55–17:35	RUSSELL ARNOTT

OFF SCIENCE – PRZEGLĄD GARAŻOWYCH WYNALAZKÓW

Dla kogo?
Dla wynalazców-amatorów, garażowych majsterkowiczów i domorosłych konstruktorów, tworzących autorskie innowacyjne rozwiązania. Dla wszystkich (niezależnie od wieku), którym inwencja dyktuje sposób życia.

Nominowani
10 finalistów ze stanowiskami pokazowymi w strefie OFF Science.

Głosowanie
Nagrody finansowe w trzech kategoriach: nagroda internautów (plebiscyt online), nagroda publiczności festiwalowej (głosowanie w Mieście Nauki 10.10.21 r. w godz. 10:30–19:00), nagroda Komisji Konkursowej.

Wręczenie nagród
Laureatów poznamy 10 października o godz. 19.45 – wręczenie nagród odbędzie się na Scenie wody.

POP SCIENCE

Dla kogo?
Nagroda dla najlepszych popularyzatorów nauki.

Nominowani
15 osób i inicjatyw nominowanych w pięciu kategoriach.

Głosowanie
Laureaci zostaną wyłonieni w wyniku powszechnego głosowania internetowego – zagłosuj do 7 października za pośrednictwem www.slaskifestiwalnauki.pl.

Wręczenie nagród
Laureatów poznamy 10 października o godz. 19.45 – wręczenie nagród odbędzie się na Scenie wody.

ŚLĄSKA NAGRODA NAUKOWA 2021

Dla kogo?
Nagroda przyznawana wybitnym twórcom, badaczom oraz artystom, którzy w znaczący sposób przyczyniają się do rozwoju i promowania śląskiej nauki.

Nominowani
Ponad 40 śląskich naukowców nominowanych do ŚNN.

Nagroda specjalna
W tym roku nagrodę specjalną przyzna Prezydent Katowic osobie, której działania w szczególny sposób przyczyniły się do rozwoju miasta.

Wręczenie nagród
Laureatów tegorocznej edycji Śląskiej Nagrody Naukowej poznamy podczas gali otwarcia ŚFN Katowice 9 października.

WSPÓŁGOSPODARZE ZAPRASZAJĄ

W murach śląskich uczelni tworzymy naukę na światowym poziomie. Dzięki jej osiągnięciom jest możliwy stały i dynamiczny rozwój regionu i całego kraju. Politechnika Śląska, która dwa lata temu uzyskała statut Uczelni Badawczej, zawsze była i jest blisko ludzi oraz ich potrzeb. Głęboko wierzymy, że nowoczesna, innowacyjna technologia rozwijana w duchu zrównoważonego rozwoju zmienia świat na lepsze. Jesteśmy przekonani, że o współczesnej nauce należy rozmawiać ze społeczeństwem w sposób komunikatywny. Temu służy właśnie Śląski Festiwal Nauki. Serdecznie zapraszam!

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk,
Rektor Politechniki Śląskiej, przewodniczący KRASP

Politechnika Śląska

Zapraszam na 5. Śląski Festiwal Nauki KATOWICE. To wydarzenie, ze względu na swoją popularność nie zniknie z kalendarza Katowic, Polski, a pewnie i Europy.
Pokazuje jak wielką siłę ma wiedza i jakie ogromne zainteresowanie budzą jej zdobycze. Śląski Uniwersytet Medyczny od początku nie tylko kibicuje tej wspaniałej imprezie, ale też bierze w niej czynny udział. W czasie tych kilku dni ładujemy nasze naukowe power banki. Z pewnością tegoroczna edycja festiwalu będzie niezapomniana i powiększy grono młodych naukowców.

prof.dr hab.n.med. Tomasz Szczepański,
Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Bogata oferta zaproponowana w programie 5. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE zachęca do udziału w różnych wydarzeniach promujących naukę i wiedzę. Cieszę się, że dzięki zaangażowaniu środowiska akademickiego każdy mieszkaniec województwa śląskiego, w tym również jego subregionu częstochowskiego, ma możliwość przeżycia niecodziennej przygody, jaką jest bezpośredni kontakt z nauką i jej zdobyczami.

prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska,
Rektor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Przed nami piąta już edycja Śląskiego Festiwalu Nauki. Politechnika Częstochowska jest dumna, że może być częścią z tak dużym rozmachem przygotowanego przedsięwzięcia. To doskonała okazja do zaprezentowania potencjału naukowego pracowników i studentów naszej Uczelni, m.in. łazika marsjańskiego nagradzanego na najważniejszych światowych zawodach. Zapraszam na spotkanie z Politechniką Częstochowską!

prof. dr hab. inż. Norbert Sczygiol,
Rektor Politechniki Częstochowskiej

Zachęcam do udziału w 5. Śląskim Festiwalu Nauki. Niech to będzie dla nas wszystkich okazja do spotkania z nauką twarzą w twarz – zarówno osobiście, na co już tak długo czekamy, jak i wirtualnie. Bogactwo prezentowanych dziedzin naukowych gwarantuje, że każdy znajdzie coś interesującego dla siebie.

prof. dr hab. inż. Celina M. Olszak,
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Szybciej, wyżej, mocniej w wydaniu naukowym – to pragniemy Państwu zaproponować podczas wydarzeń festiwalowych między 9, a 15 października 2021. Niechaj to zmodyfikowane motto olimpijskie przyświeca nam przez wszystkie dni 5. ŚFN.

prof. dr hab. Grzegorz Juras
Rektor Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki
w Katowicach

Łaciński przymiotnik fēstus oznacza: „żywy, radosny, wesoły". I tak też chcielibyśmy, abyście Państwo odbierali nasz Śląski Festiwal Nauki. Mamy nadzieję, że stanie się on dla Was nie tylko źródłem fascynującej wiedzy, ale przede wszystkim – iż stanie się impulsem do pielęgnowania w sobie ciekawości otaczającego nas świata. Gorąco zapraszam do wzięcia udziału w tegorocznej edycji!

dr hab. inż. Jacek Nowakowski, prof. ATH,
Rektor Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej

Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej

Twórczość artystyczna i projektowa przenika wiele dyscyplin naukowych i obszarów codziennego życia. Stanowi tym samym niezbędną tkankę łączącą potrzeby poznawcze, jak i troskę o wzajemne relacje. Oddaje głos intuicjom, emocjom i wyobraźni, bez których nasz umysł pozbawiony byłby inspiracji.

prof. dr hab. Grzegorz Hańderek,
Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

aspkatowice

eprasa.pl e7e35d9598

GOSPODARZE ZAPRASZAJĄ

KATOWICE
dla odmiany

KATOWICE – MIASTO GOSPODARZ

Przed nami piąta już, jubileuszowa edycja największego święta nauki w Katowicach. Śląski Festiwal Nauki od lat pokazuje uczestnikom, że nauka jest dla każdego i każdy znajdzie tam coś dla siebie. Udział w festiwalu dla wielu osób jest znakomitą formą edukacji i dobrej zabawy, ale może być także inspiracją do wybrania dalszej drogi kształcenia czy ścieżki zawodowej. Dla Katowic to doskonała okazja do zaprezentowania zasobów naukowych naszych uczelni poza ich murami. Sercem tegorocznego festiwalu będzie rzeka Rawa. Mam świadomość jaką opinią „cieszy się" ona wśród mieszkańców, dlatego zaplanowanie wydarzeń plenerowych na jej bulwarach i w okolicach, jest ogromną szansą, aby zapoczątkować proces zmiany wizerunkowej i urbanistycznej. Dzięki temu Rawa już wkrótce może stać się ważnym i cenionym przez katowiczan elementem przestrzeni miejskiej. Zapraszam od 9 do 15 października na Śląski Festiwal Nauki KATOWICE, gdzie przyroda, tajemnice ludzkiego ciała czy nowe technologie będą pobudzać ciekawość i kreatywność, a naukowcy, pasjonaci i fachowcy różnych branż poprzez szereg wykładów, warsztatów i spotkań zachęcą nas do odkrywania świata.

Marcin Krupa
Prezydent Miasta Katowice

Miasto Katowice będzie reprezentowane w Mieście Nauki na 26 stanowiskach katowickich szkół oraz w Strefie Miasta i Wody na Rynku.

Województwo Śląskie

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE – WSPÓŁGOSPODARZ

Ideą 5. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE jest popularyzacja wiedzy i wyjście z nią poza akademickie mury. Festiwal jest propozycją nauki przez zabawę, do udziału, w której zapraszamy i młodszych, i starszych. W programie festiwalu przewidziano liczne aktywności – sześć obszarów wiedzy (nauk ścisłych, nauk przyrodniczych, nauk technicznych, nauk humanistyczno-społecznych, medycyny i zdrowia oraz sztuki), a także pokazy, eksperymenty, prezentacje, wykłady i rozmowy. Pojawią się również strefy klimatu i elektromobilności, dziecka i sportu, a także e-sportu. Wstęp na cały Festiwal jest wolny.

– Zapraszam na piątą edycję święta nauki odbywającego się w naszym regionie. Podczas Festiwalu wszyscy – rodziny z dziećmi, uczniowie i studenci, dorośli i seniorzy – znajdą coś dla siebie, ponieważ nauka jest dla każdego, a Wydarzenie to jest znakomitą formą edukacji i dobrej zabawy – przekonuje Jakub Chełstowski Marszałek Województwa Śląskiego. *– W odkrywanie świata nauki wprowadzać będą poprzez szereg wykładów, warsztatów i spotkań – podobnie jak w poprzednich edycjach – naukowcy, pasjonaci i fachowcy różnych branż. Liczę, że dla wielu młodych ludzi wydarzenie to stanie się pomocne w podjęciu decyzji dotyczącej przyszłej edukacji.*

Jakub Chełstowski
Marszalek Województwa Śląskiego

Urząd Marszałkowski zorganizuje w Mieście Nauki 10 października strefę ZIELONE ŚLĄSKIE

Górnośląsko
–Zagłębiowska
Metropolia

METROPOLIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA – WSPÓŁGOSPODARZ

– Wsparcie projektów naukowych i edukacyjnych odgrywa istotną rolę, gdy myślimy o rozwoju całego regionu; gdy chcemy tworzyć miejsca, gdzie nie jest tylko montowany produkt końcowy, ale wykuwane są idee, które leżą u jego podstaw – miejsca, gdzie te idee są wytwarzane, badane, testowane, a następnie wdrażane. Takie miejsca chce właśnie tworzyć Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Dlatego jednym z podjętych przez nas działań było powołanie Funduszu Wspierania Nauki. Przeznaczyliśmy na jego funkcjonowanie ponad 8 milionów złotych. Dzięki temu funduszowi szkoły wyższe mogą zapraszać do siebie światowej klasy naukowców. Od jego powołania, w 2020 r., uczelnie GZM zaprosiły naukowców z University of California San Diego, Auckland University of Technology czy University of Oxford. Mamy nadzieję, że ten projekt oraz inne, podejmowane przez nas działania, przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności Metropolii, jako ośrodka akademickiego, naukowego, a także zachęci do tego, by związać swoją przyszłość zawodową z naszymi miastami i gminami, znajdując zatrudnienie w wielu obecnych tu branżach gospodarczych – od automotive, energetyki czy medycyny, po IT i technologie przyszłości – mówi Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu GZM.

Kazimierz Karolczak
Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

GZM zorganizuje w Mieście Nauki ekostoisko przy Scenie Doliny Rawy.

ŚLĄSKI 5. FESTIWAL NAUKI KATOWICE

Wspólnie ze śląskimi uczelniami staramy się o poprawę jakości życia mieszkańców. Dzięki badaniom naukowym możemy zmieniać nasze środowisko i czynić je lepszym miejscem do życia.

eprasa.pl e7e35d9598

Od 11 do 15 października w trakcie dni online znajduje się bogata oferta warsztatów, na które obowiązuje rejestracja. Program warsztatów i rejestracja na stronie: www.slaskifesitwalnauki.pl

11 października 2021 r. (poniedziałek)

PROGRAM ONLINE PRZYRODA

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
09:50–10:10	**Czy toksyczna metylortęć zabiła Dunkleosteusa? Tajemnica wielkiego wymierania sprzed 360 milionów lat** DR MICHAŁ RAKOCIŃSKI	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:10–10:30	**Z jaką siekierą porwać się na Słońce, czyli krótka historia o minerałach w technologii** DR DOROTA ŚRODEK	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:35–10:55	**Floral combat: natura vs. Człowiek** MGR ROBERT HANCZARUK, DR HAB. AGNIESZKA KOMPAŁA-BĄBA	UŚ	DLA SZKÓŁ
11:05–11:25	**Geny człowieka – co kryją, jak dziedziczone są choroby i predyspozycje genetyczne do ich wystąpienia** DR MARZENA KUROWSKA	UŚ	DLA SZKÓŁ
11:25–11:45	**Nieoczywiste piękno satelitarnych obrazów zjawisk pogodowych na kuli ziemskiej** DR ARTUR WIDAWSKI	UŚ	DLA SZKÓŁ
12:15-12:35	**Gospodarka obiegu zamkniętego. Czy musimy już ratować świat?** MGR INŻ. JOANNA LEONIEWSKA-GOGOLA	DL	WSZYSCY
12:35–12:55	**BIONIKA, odwzorowanie przyrody w technice, owady bioniczne** TOMASZ GEISLER	PCZ	DLA SZKÓŁ
13:00–13:20	**Transformers: obce gatunki roślin w natarciu** MGR ROBERT HANCZARUK, RADOSŁAW STEC	UŚ	DLA SZKÓŁ
13:20–13:40	**Jak bakterie dyktują nam nastrój?** DR BOŻENA NOWAK	UŚ	DLA SZKÓŁ
13:45–14:15	**NAUCZYCIEL – anioł czy coach przy tablicy?** DR NATALIA RUMAN	UŚ	NAUCZYCIELE
14:15–14:55	**Implikacje symetrii odbicia lustrzanego w nauce i sztuce** PROF. JANUSZ GLUZA	UŚ	NAUCZYCIELE
14:55–16:25	**Visual, semantic and contextual processing during object recognition** DR ALEX CLARKE	UC	WSZYSCY
16:25–16:45	**Gospodarka obiegu zamkniętego. Czy musimy już ratować świat?** MGR INŻ. JOANNA LEONIEWSKA-GOGOLA	DE	WSZYSCY
16:45–17:05	**Meandryczna historia i niełatwa współczesność – rozważania o codzienności, pograniczu i zachowaniach tożsamościowych (casus Śląska Cieszyńskiego)** PROF. ALICJA SZCZUREK-BORUTA	UŚ	NAUCZYCIELE
17:05–17:25	**Czy rodzice dzieci z niepełnosprawnością intelektualną mogą być szczęśliwi** DR ANNA PORCZYŃSKA-CISZEWSKA	UŚ	WSZYSCY
19:00–19:40	**Branża kosmiczna w Polsce** MATEUSZ WOLSKI		WSZYSCY
19:40–21:00	**Why ice is slippery... and other stories** LAURIE WINKLESS		WSZYSCY

DE – Deloitte, PCZ – Politechnika Częstochowska, UC – Uniwersytet Cambridge, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

12 października 2021 r. (wtorek)

PROGRAM ONLINE TECHNIKA

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
09:50–10:10	**Szkło tworzywo przyszłości** DR ANNA ZAWADA, DR INŻ. MAŁGORZATA LUBAS	PCZ	DLA SZKÓŁ
10:10–10:30	**Sztuczna inteligencja – wczoraj, dziś, jutro** DR TOMASZ XIĘSKI	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:35–10:55	**MoCap: kino, gry i medycyna** MGR DOBROCHNA FRYC	POLSL	DLA SZKÓŁ
11:05–11:25	**VR w perspektywie 60+** DR INŻ. IWONA BENEK, DR INŻ. EWA LACH, PATRYCJA BARTOS, PIOTR BARTOSZ, JULIA NIKODEM, ŻAKLINA OSMENDA, JAKUB SARNO, PAWEŁ ZACHARA	POLSL	DLA SZKÓŁ
11:25–11:45	**Tunele drogowe – niesamowite, choć ukryte pod ziemią (i nie tylko)** DR HAB. INŻ. ALEKSANDER KRÓL	POLSL	DLA SZKÓŁ
12:15-12:35	**Modelowanie i symulacja – życie w komputerze** MGR EWA SZYMANEK, MGR INŻ. JAKUB STEMPKA	PCZ	DLA SZKÓŁ
12:55–13:15	**Systemy bezpieczeństwa, sterowania i automatyki w budynkach inteligentnych** DR MAREK GAŁA	PCZ	DLA SZKÓŁ
13:45–14:05	**Genial(ly)ne lekcje i gry** MGR MONIKA SZEKIEL-MNICH	METIS	NAUCZYCIELE
14:05–14:45	**Co drzemie w środku komputera** DR ROMAN SIMIŃSKI	UŚ	NAUCZYCIELE
14:45–15:25	**Czym naprawdę jest sztuczna inteligencja i czy zasadne są obawy z nią związane?** PROF. RYSZARD TADEUSIEWICZ	AGH	NAUCZYCIELE
15:25–16:55	**Methods to study neural representations across multiple imaging modalities** DR ALEX CLARKE	UC	WSZYSCY
17:00–17:40	**Mózg na fotelu barbera – męski zarost w perspektywie psychologii ewolucyjne** DR ŁUKASZ JACH, DR MARCIN MOROŃ	UŚ	NAUCZYCIELE
18:20–19:00	**Dekada nauki o morzach i oceanach. Nasza szansa na bezpieczniejszą przyszłość** DR HAB. TYMON ZIELIŃSKI	IO PAN	NAUCZYCIELE
19:00–19:20	**Harmonia w ciele, emocjach i myślach – po co muzykowi elastyczność psychologiczna?** DR MARIA CHEŁKOWSKA-ZACHAREWICZ	UŚ	WSZYSCY
19:20–20:00	**Poruszanie się pomiędzy skalami – czyli jak projektować i guzik i miasto** MACIEJ SIUDA		WSZYSCY
20:00–20:40	**Locomotive La Belle Polonaise, Poland's Gold Medal at 1937 World Expo** JACK LENK		WSZYSCY

AGH – Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, IO PAN – Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk, METIS – Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny Metis w Katowicach, PCZ – Politechnika Częstochowska, POLSL – Politechnika Śląska, UC – Uniwersytet Cambridge, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

13 października 2021 r. (środa)

PROGRAM ONLINE NAUKI HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNE

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
09:50–10:10	**Formuła 1 w antycznej odsłonie, czyli kilka słów o wyścigach rydwanów** DR EDYTA GRYKSA	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:10–10:30	**Więź fotograficzna. Dlaczego lubimy spoglądać na zdjęcia naszych bliskich?** DR ADAM PISAREK	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:35–10:55	**Co słychać w literaturze? Odgłosy ciała w najnowszej prozie polskie** PROF. ADAM REGIEWICZ	UJD	DLA SZKÓŁ
11:05–11:35	**School as a service** PROF. ANTTI AHLAVA		DLA SZKÓŁ
11:35–11:55	**Zjadając historię** DR NINA AUGUSTOWICZ	UŚ	DLA SZKÓŁ
12:00–12:20	**„Co was tak niby bawi?" Czyli o tym, dlaczego się śmiejemy** DR ANNA STWORA, MGR GRZEGORZ ZEMEŁKA	UŚ	DLA SZKÓŁ
12:20–12:40	**Portret psychologiczny – historia i zastosowania współczesne** DR MACIEJ BOŻEK	UŚ	DLA SZKÓŁ
12:45–13:25	**Dawna polska literatura mistyczna i medytacyjna, czyli opowieść prosta i krótka o tekstach niesłusznie zapomnianych...** DR BEATA ŁUKARSKA	UJD	DLA SZKÓŁ
13:25–13:45	**A kto to wszystko posprząta?! O nietypowych starożytnych mozaikach w typie niezamiecionej podłogi** DR AGATA STRONCIWILK	UJD	DLA SZKÓŁ
13:50–14:10	**Oswajamy z niepełnosprawnością** DR DOROTA PRYSAK	UŚ	NAUCZYCIELE
14:10–14:30	**Jak skutecznie i sprawnie pracować ze studentami w formule online?** DR TOMASZ KOPCZYŃSKI	UŚ	NAUCZYCIELE
14:30–15:10	**THE PROMISED LAND – problemy społeczne Stanów Zjednoczonych w twórczości Bruce'a Springsteena** AGATA CIENCIAŁA	UŚ	NAUCZYCIELE
15:10–15:50	**Great cooperators! How to manage stress and interpersonal conflict in the workplace. (PART 1)** PROF. DR MARTIN CLAES EUWEMA	KUL	WSZYSCY

eprasa.pl e7e35d9598

Od 11 do 15 października w trakcie dni online znajduje się bogata oferta warsztatów, na które obowiązuje rejestracja. Program warsztatów i rejestracja na stronie: www.slaskifesitwalnauki.pl

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
15:50–16:30	**Dlaczego papierosy są drogie?** MGR EDYTA SYGUT	UEK	NAUCZYCIELE
16:30–17:00	**“Mr Brown, Pani Profesor, Proszę pana” — Jak zwracamy się do innych? Rola kultury w komunikacji** EWA BOGDANOWSKA-JAKUBOWSKA	UŚ	NAUCZYCIELE
17:00–17:40	**Sztuka na Śląsku Cieszyńskim** DR OSKAR ROJEWSKI	UŚ	WSZYSCY
17:40–18:20	**Psychologia na ekranie. W jaki sposób animacje dla dorosłych portretują problem alkoholowy?** DAGMARA CIOSKA, ANNA NOWACKA, ANNA BĘBENEK	UŚ	WSZYSCY
18:20–19:00	**Upublicznianie danych naukowych – po co, komu i jak to robić** DR TOMASZ KIJEWSKI, TYMON ZIELIŃSKI, PAULINA PAKSZYS	IO PAN	WSZYSCY

KUL – Katholieke Universiteit Leuven (Belgia), IO PAN – Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk, UEK – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

14 października 2021 r. (czwartek)

PROGRAM ONLINE NAUKI ŚCISŁE

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
09:50–10:10	**Naturalna promieniotwórczość – co to takiego i jak można ją badać?** DR KATARZYNA SZKLINIARZ, DR AGATA WALENCIK-ŁATA	UŚ	DLA SZKÓŁ
10:10–10:30	**Wykorzystanie programu ArchiCAD do projektowania architektoniczno-budowlanego** DR MALWINA TUBIELEWICZ-MICHALCZUK	PCZ	DLA SZKÓŁ
10:35–10:55	**Dlaczego warto uczyć programowania i kodowania?** CYFROWA SZKOŁA		
11:05–11:25	**O rzeczach, którym służy presja, czyli, po co nam ciśnienie?** DR HAB. SEBASTIAN PAWLUS	UŚ	DLA SZKÓŁ
11:25–11:45	**Ocena własności warstw naniesionych na biomateriały metalowe** MGR INŻ. JULIA LISOŃ	POLSL	DLA SZKÓŁ
12:15–12:35	**Zbiory i systemy rozmyte** PRZEMYSŁAW KUDŁACIK	UŚ	DLA SZKÓŁ
12:35–12:55	**Neutrina wokół nas** PROF. JAN KISIEL	UŚ	DLA SZKÓŁ
13:00–13:20	**Lekcja Biologii i Chemii XXI wieku – wybrane doświadczenia** CYFROWA SZKOŁA		
13:20–13:40	**Sztuczna inteligencja w grach komputerowych** MGR MICHAŁ BAŁCHANOWSKI	UŚ	DLA SZKÓŁ
13:45–14:05	**Design Thinking – inspiracje dla dydaktyki i biznesu** DR EDYTA ABRAMEK	UEK	NAUCZYCIELE
14:05–14:45	**Nauka jak Gra, Uczeń jak Gracz** GRAŻYNA SKIRMUNTT, SONIA GOGULLA	METIS	NAUCZYCIELE
14:45–15:25	**Czy chłopaki nie płaczą a dziewczynki się nie złoszczą? O regulacji emocji u dzieci i dorosłych** DR JAGODA SIKORA	UŚ	WSZYSCY
15:25–16:05	**Leading system innovation for sustainable development: What competencies matter? (PART 1)** PROF. JOSE M. PEIRO SILLA	UV	WSZYSCY
16:05–16:35	**Nie ma Ciebie beze mnie, nie ma mnie bez Ciebie** JULIA WAHL		WSZYSCY
16:35–17:15	**„Wirtualna kostka do gry” a prognoza ryzyka walutowego w przedsiębiorstwie.** DR JAN KACZMARZYK	UEK	WSZYSCY
17:15–17:55	**Kiedy sądy świeckie orzekały pokutę kościelną....** DR HAB. PAWEŁ WOLNICKI	UJD	WSZYSCY
17:55–18:20	**Cyfrowa szkoła – nowoczesne metody nauczania** CYFROWA SZKOŁA		
18:20–19:00	**Po co nam Arktyka?** DR PAULINA PAKSZYS	IO PAN	WSZYSCY
19:00–19:40	**The Galileo Project: In Search for Technological Interstellar Objects** PROF. AVI LOEB	UH	WSZYSCY
19:40-21:10	**Chodzi ściśle o młodych. GZM atrakcyjnym miejscem do życia dla młodych (i nie tylko?)**	GZM	WSZYSCY

IO PAN – Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk, METIS – Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny Metis w Katowicach, PCZ – Politechnika Częstochowska, POLSL – Politechnika Śląska, UEK – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, UH – Uniwersytet Harvarda, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach, UV – Universidad de Valencia

15 października 2021 r. (piatek)

PROGRAM ONLINE MEDYCYNA I ZDROWIE

		JEDNOSTKA	DLA KOGO
09:50–10:10	**Wszczepialna sztuczna nerka alternatywą dla tradycyjnej dializy** MGR INŻ. ANNA TARATUTA	POLSL	DLA SZKÓŁ
10:10–10:30	**Czy twój kręgosłup polubi ćwiczenia motoryczne?** MGR PRZEMYSŁAW MIODEK	UJD	DLA SZKÓŁ
10:35–10:55	**Co nowego we współczesnej medycynie fizykalnej?** DR JAROSŁAW PASEK, MGR MONIKA BIAŁOWSKA, PROF. GRZEGORZ CIEŚLAR	UJD	DLA SZKÓŁ
11:25–11:45	**Od arszeniku przez rycynę do nowiczoków – krótka opowieść o największych trucicielach w dziejach ludzkości** DR SŁAWOMIR SMOLIK	SUM	DLA SZKÓŁ
12:15–12:35	**Chinina – zastosowanie w przyszłości leku z przeszłości** MGR WOJCIECH ROGÓŻ	SUM	DLA SZKÓŁ
12:35–12:55	**Czy warto nie zjeść czasem obiadu? – słowo o głodzie i głodówce** LIC. KAROL LESZCZYŃSKI, PROF. WIESŁAW PILIS	UJD	DLA SZKÓŁ
13:00–13:20	**Optometria jako kierunek przyszłości** DR MARCIN GACEK	PCZ	DLA SZKÓŁ
13:20–13:40	**Domowe sposoby na fizjoterapię oddechową – jak pomóc bliskim po chorobie dróg oddechowych** DR DARIUSZ MOSLER	UJD	WSZYSCY
13:45–14:25	**Czy w sieci internetowej czyha na nas pająk krzyżak, czyli o bezpieczeństwie w cyberprzestrzeni słów kilka** DR MONIKA FRANIA	UŚ	WSZYSCY
14:25–15:05	**Tutoring – tutorial – mój tutor – mój tutek. Rzecz o tutoringu – jako innowacyjnej formie kształcenia** DR ADRIANNA SARNAT-CIASTKO	UJD	NAUCZYCIELE
15:05–15:25	**Zdrowie, sen i styl życia w trakcie pandemii COVID-19 w Polsce** DR N. MED. KATARZYNA WYSKIDA	SUM	NAUCZYCIELE
16:05–16:25	**Dawniej ludzie żyli w brudzie, czyli o historii higieny** AGNIESZKA KRZEMIŃSKA	PRK	WSZYSCY
16:25–16:45	**Dżuma i jej oblicza** LIC. ANNA GLINKOWSKA	SUM	NAUCZYCIELE
17:00–17:20	**#EkonomiaPoProstu – Czym są czarne łabędzie dla ekonomistów?** DR BARTŁOMIEJ GABRYŚ	UEK	NAUCZYCIELE
17:20–17:40	**Czyje to dziecko?** MARTA MANIURA, ZOFIA GIBAS	UŚ	NAUCZYCIELE
17:40–18:20	**Czy kobiety są gotowe do agresji?** DR MAGDALENA BOLEK-KOCHANOWSKA	UŚ	WSZYSCY
18:20-19:00	**Formuła 1 na ulicach miast** MIKOŁAJ SOKÓŁ		WSZYSCY
19:00-19:40	**Mazurkomania – taniec polskiej duszy** DR HAB. ANNA KIJANOWSKA	UŚ	WSZYSCY
19:40-20:20	**Różne typy umysłów w rozwoju** PROF. TEMPLE GRANDIN		WSZYSCY

PCZ – Politechnika Częstochowska, POLSL – Politechnika Śląska, PRK – Polskie Radio Katowice, SUM – Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, UEK – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, UJD – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

Patronat medialny

Minister Edukacji i Nauki

Dofinansowano z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki

eprasa.pl e7e35d9598

5. ŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI KATOWICE

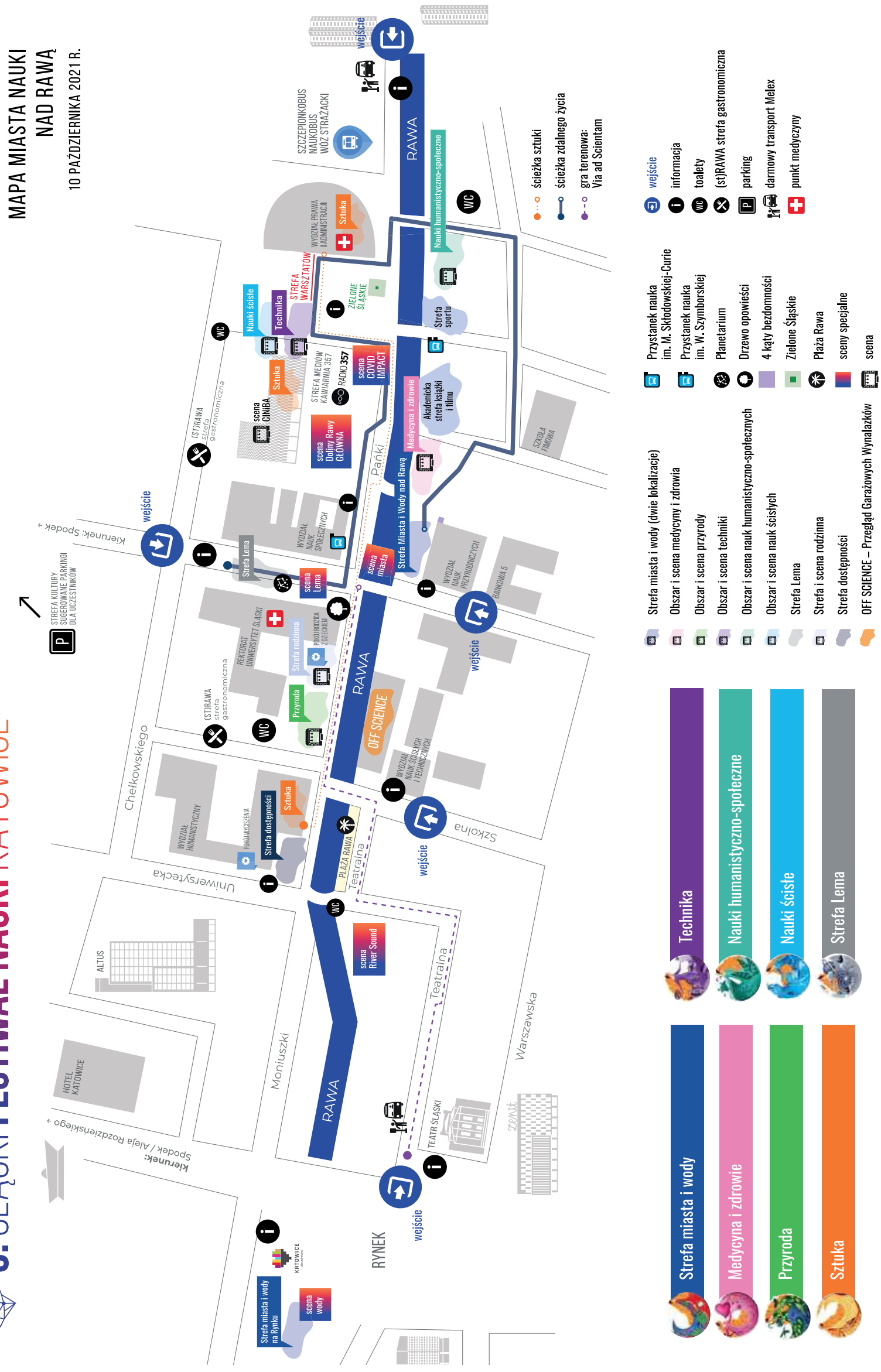

eprasa.pl e7e35d9598